6 VELIKI INTERVJU
TONI PRUS, PREDSEDNIK, IN MARIJA RADKOVIČ, PODPREDSEDNICA DRUŠTVA UPOKOJENCEV DOMŽALE

12 AKTUALNO
MIHA VOLGEMUT, ARHITEKT

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

27. AVGUST 2021 | LETNIK LXI | ŠTEVILKA 8 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Monika Wisniewska

Živali v urbanem okolju

V našem okolju sobivamo ne samo ljudje, ampak tudi številne živali, med katerimi so seveda najbolj priljubljeni hišni ljubljenčki.

Ko se sprehajamo po čudovitih sprehajalnih poteh naših Domžal, srečamo predvsem lastnike s psi, nekatere na povodcu, spet druge bolj svobodne, brez povodca. Marsikateremu občanu so štirinožci všeč, če nima svojih, z veseljem ogovori, poboža tistega, ki mu pride naproti. So pa tudi ljudje, ki se psov in drugih živali bojijo ali pa jim samo niso najbolj naklonjeni. Da smo Domžalčani nasploh naklonjeni živalim, dokazuje tudi Festival ljubiteljev živali, ki je v normalnejših časih gostoval prav v našem mestu ter od daleč privabil staro in mlado.

Prav mladi, otroci, so tisti, ki so pogosto pobudniki, da bi si družina omislila štirinožnega ljubljenčka. Seveda otroci pogosto še ne vedo, da to ne bo le igrača, ampak zahteva svojo skrb, saj lahko konkretno spremeni način življenja. Zato je na nas odraslih, da jih s tem na ustrezen način seznanimo ter jih naučimo skrbi in sobivanja z živalmi. Pomena sobivanja pa se moramo naučiti in razumeti tudi sami, če želimo to znanje prenašati na druge. Zato smo v tokratni številki našega Slamnika za temo meseca izbrali prav živali v urbanem okolju, v prispevku pa spomnili na to, kaj je pomembno, da bo sobivanje ljubiteljev in tistih, ki živalim niso tako naklonjeni, čim bolj prijetno. Konec koncev so živali tiste, ki naša življenja obogatijo, zato ni treba, da bi bile povod za slabo voljo, nesoglasja s sosedi in strahove mimoidočih. Ko se boste v urbanem okolju spet sprehajali s svojim pasjim ljubljenčkom, uživali v igri z mačko ali drugimi živalmi, ali pa le opazovali živali z njihovimi lastniki, se spomnite, da so živali čuječa bitja, ki imajo, tako kot mi, ljudje, čut za strah, veselje, žalost in potrebujejo pozornost ter razumevanje. Zato temu primerno tudi sprejmite žival v odnosu do drugih ljudi in drugih živali.

Pohod ob reki, ki povezuje

V soboto, 4. septembra, že petič ob Kamniški Bistrici.

Občini Domžale in Kamnik že leta gradita poti ob reki Kamniški Bistrici, ki ustvarjajo prostor za rekreacijo v obeh občinah in ju povezujejo. Pot bomo letos že petič povezali s pohodom od Glavnega trga v Kamniku do Parka Martina Krpana v Domžalah. Na 14-kilometrski trasi se bodo pohodniki lahko ustavili na več postojankah, na katerih bodo dobili žige. Tisti, ki bodo prehodili celotno traso in zbrali vse žige, bodo nagrajeni s simboličnimi darili. Vse aktualne informacije pred pohodom lahko udeleženci dobijo na spletni strani https://www.pohodobreki.si/ali FB profilu @pohod ob reki. Dogodek bo potekal v skladu s PCT pogoji javnih prireditev na prostem.

Organizatorji – Modre novice, Zavod za turizem in šport Kamnik ter Zavod za šport in rekreacijo Domžale – obljubljajo pozitivno vzdušje. Vsa leta se je Pohoda ob reki, ki povezuje, udeležilo veliko pohodnikov, ki so podprli pozitivno sporočilo o pomembnosti povezovanja in sodelovanja. Organizatorji upajo, da bo tako tudi letos. Prisrčno vabljeni!

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v torek, **28. septembra 2021.**

Rok za oddajo prispevkov je v ponedeljek, **13. septembra 2021, do 12. ure.**

DUDE
DUDE - center za svetovne jezike
Breznikova ul. 15
1230 Domžale

VPISI V JEZIKOVNE TEČAJE
ZA OTROKE IN ODRASLE
tel.: 01 / 721 69 13
GSM: 041 / 317 444
dude@dude.si www.dude.si

AKTUALNO

Nuša Marinc in Nejc Nekrep, podjetnika

Z zaključkom druge skupine udeležencev projekta Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji (PONI LUR) na trg prihaja zanimiv nabor inovativnih izdelkov in storitev. Med njimi tudi izdelki dveh Domžalčanov – Nuše Marinc in Nejca Nekrepa. Nuša Marinc bo jeseni na trg lansirala razkošno linijo izdelkov za celostno nego obraza NANU. Nejc Nekrep pa bo v kratkem ustanovil lastno Pivovarno Nekrep. Vse udeležence PONI LUR in njihove poslovne ideje lahko podrobneje spoznate na www.rralur.si. › 9

REPORTAŽA

Koruzni labirint v bližini Domžal

Na Krtini pri Domžalah so konec julija odprli vrata koruznega labirinta, ki ga je uredil Luka Kastelic. Gre za tematski park, ki ponuja dogodivščino v labirintu, ki meri kar 4,5 ha. Koruzni labirint Krtina lahko obiščete vsak dan od ponedeljka do nedelje od 9. ure zjutraj vse do sončnega zahoda. Ura zaprtja se spreminja glede na uro sončnega zahoda. Točno uro zapiranja koruznega labirinta lahko preverite na spletni strani ali na Facebook strani – Koruzni labirint Krtina. › 22

ŠPORT

Timotej Kočar, hokejist

Eden izmed športnikov, ki iz leta v leto napreduje in si ob skoraj vsaki tekmi Hokejskega kluba Sij Acroni Jesenice prisluži odlično oceno in iskreno pohvalo, je Timotej Kočar, odlični mladi napadalec, ki je s svojim klubom letos osvojil naslov slovenskih državnih prvakov. Timotej je tudi odločil tretjo tekmo četrtfinala proti Gardeni in se s svojo ekipo veselil uvrstitve v polfinale Alpske lige. Predstavljamo vam mladega Domžalčana, pred katerim je še lepa športna prihodnost. › 34

AKTUALNO

Drage bralke, dragi bralci,

za nami je poletni čas, ki nam je prinesel malo bolj sproščeno življenje, čeprav daleč od tistega, kakršnega smo bili vajeni nekoč. Še vedno je dogodkov in prireditev, različnih festivalov in druženj veliko manj, kot smo jih bili vajeni nekoč, a zato so tiste prireditve, ki smo se jih lahko udeležili, toliko bolj dragocene. Pred nami je ponovno negotova jesen. A kljub mračnim napovedim se ne damo, načrtov za prihodnost je veliko in držim pesti za njihovo uresničitev. Tako bo že v začetku septembra v Češminovem parku potekalo 1. srečanje upokojencev občine Domžale s sloganom Starejši smo skupaj močnejši, zato smo k pogovoru v Velikem intervjuju povabili podpredsednico Društva upokojencev Domžale Marijo Radkovič in predsednika Tonija Prusa. Vse analize in pričakovanja kažejo, da se bo število starejših ljudi v naši državi iz leta v leto povečevalo, s povečanjem pa naj bi zagotavljali tudi večjo skrb zanje za kvalitetno in dostojno staranje. Vloga takšnih društev bo zato vedno močnejša.

V Temi mesca smo se dotaknili področja, ki je vsakodnevno prisotno v našem življenju, a pri različnih ljudeh budi različne občutke – življenja s hišnimi ljubljenčki. Živali v urbanem okolju lahko prinesejo veliko pozitivnega, hkrati pa potrebujejo tako odgovorne lastnike kot strpne someščane. Arhitekt Miha Volgemut, član posvetovalne skupine pri oddelku za urejanje prostora Občine Domžale, pa je za Slamnik spregovoril o prostorskih in arhitekturnih rešitvah naše občine. Po njegovih načrtih se prenavlja ‚ploščad pri Vele‘ in v pogovoru z njim si lahko preberete ključne poudarke nove podobe osrednjega občinskega trga.

V rubriki Aktualno predstavljamo uspešen zaključek druge skupine udeležencev projekta Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji (PONI LUR), med katerimi sta s svojimi poslovnimi idejami izstopala tudi dva Domžalčana – Nuša Marinc z lastno naravno kozmetiko in Nejc Nekrep z butičnim pivom.

Da bi lahko tudi v času covida-19 obiskovali kulturne prireditve, je Kulturni dom Franca Bernika poskrbel za celovito in obsežno sanacijo ter posodobitev prezračevalnega sistema v celotnem objektu kulturnega doma. Več o tem si lahko preberete na kulturnih straneh Slamnika, kjer boste našli tudi odzive na poletno kulturno dogajanje.

Na športnih straneh vam poleg aktualnih športnih novičk predstavljamo mladega domžalskega hokejista Timoteja Kočarja, odličnega napadalca HK Sij Acroni Jesenice, ki je s svojim klubom letos osvojil naslov slovenskih državnih prvakov.

Vsem šolarjem želim uspešen začetek novega šolskega leta in da bi se v letošnjem šolskem letu izobraževali v šoli in ne doma.

Špela Čarman,
odgovorna urednica

Na Homcu s prireditvijo in razstavo obeležili 30-letnico samostojne Slovenije

Vsako leto se pod homško lipo samostojnosti že tradicionalno zbirajo domoljubi in tisti, ki jim Slovenija pomeni veliko, kjer praznujejo, obujajo spomine in oblikujejo načrte za prihodnost.

Letos je praznovanje še toliko bolj veselo, saj jim je po letu dni iskanja nasmehov v očeh zaradi korona krize omogočeno to pomembno 30-letnico države obeležiti skupaj, drug ob drugem.

Prireditev je potekala v četrtek, 24. junija 2021, zbrala pa se je množica domačinov, ki so prisostvovali kulturnemu programu ter besedam slavnostnega govornika, ki ni skoparil z razočaranjem nad tem, kar se zadnja leta dogaja z našo Slovenijo. V kulturnem programu, ki ga je povezovala skavtinja iz Stega Homec Ana Marinko, je akademijo popestril Mešani pevski zbor Klas Groblje pod vodstvom Roka Rekarja, ki je s svojimi domoljubnimi pesmimi poskrbel, da je bil predvečer praznika še bolj slavnosten. Pozdravni govor sta imela Marjeta Rode, predsednica KS Homec – Nožice, in Janez Hribar, predsednik KS Preserje. Prireditve se je udeležila tudi podžupanja Občine Domžale mag. Renata Kosec.

Trideset let mineva od trenutka, ko so se v marsikatero slovensko srce prikradla čustva – veselje nad končno priborjeno samostojnostjo, strah pred oklepniki, ki so krenili proti nam, ponos, pogum in odločnost, da se samostojni Sloveniji ne mislimo kar tako odpovedati. Tako so se dolgoletne sanje mnogih začele uresničevati. Vsaka odločitev v zgodovini je vplivala na to, da lahko danes stojimo skupaj in praznujemo tudi pesmi, ki opisujejo slovensko zemljo ter naš rod.

Slavnostni govornik je tokrat bil publicist in novinar Matjaž Brojan, ki je v govoru poudaril pomen osamosvojitve, da je domovina srečna in srčna. Besedi, ki nista prazni besedi, temveč je preplet lepih čustev, ki nam jih je z domovino dal in pomagal oživeti stvarnik, ko nas je postavil na najlepši košček sveta, saj je že Ivan Cankar v Kurentu napisal o kraju s prgišči lepote, kjer smo mi doma. Je pa bil zelo kritičen do dogajanja v zadnjih letih. V zadnjem času se na veliko pozablja na Trubarja, Bohoriča, Plečnika, Cankarja, Maistra, Jakoba Aljaža in mnoge druge, ki so živeli te sanje. Pred tridesetimi leti smo to dosegli. Srčno predvsem pa srečno. Pa si dosegel Slovenec ta cilj? Si svoj gospodar na svojem? Edini, ki je ta cilj dosegel, je bil poenoten slovenski narod, ne pa oni, ki se drenjajo, kdo je bolj zaslužen za to ...

V nekdanji osnovni šoli na Homcu so ob 30-letnici osamosvojitve na ogled postavili likovno razstavo z naslovom BUBE slikarke Laure Ličer, ki so si jo lahko obiskovalci ogledali po zaključku uradnega dela prireditve. Na prostoru pri stari šoli je potekalo še druženje ob simboličnem kresu, ki so ga postavili homški skavti.

Prireditev ob 30. jubileju naše domovine so organizirali KS Homec - Nožice, KS Preserje, Župnija Homec, Župnijska Karitas Homec, KD Jože Gostič Homec, Skavtski steg Homec, PGD Homec, ŠD Preserje in ŠD Homec.

Besedilo in foto: Miro Pivar

V hvaležen spomin in opomin

Tradicionalna spominska slovesnost v Križkarjevih smrekicah

»S tega zbornega mesta so 27. 7. 1941 odšli prvi borci za svobodo na oborožene akcije proti okupatorju,« je zapisano na spomeniku v Križkarjevih smrekicah ob cesti Radomlje–Preserje, od koder je omenjenega dne pred osmimi desetletji v boj proti okupatorju krenila Radomeljska skupina. Marsikdo se bo ob tem spomnil, da je bil 27. julij – prav v spomin na ta dogodek včasih tudi praznik občin Domžale in Kamnik, pa tudi tega, da borci za vrednote NOB vsako leto na tem kraju pripravijo spominsko slovesnost. Tudi letos sta jo pripravila Združenje borcev za vrednote NOB Občine Domžale in Krajevna organizacija za vrednote NOB Radomlje ter jo združila s podelitvijo priznanj.

Dogodku so se najprej poklonili praporščaki, po himni in pozdravu Romana Rovanška, novega predsednika KO borcev za vrednote NOB Radomlje, pa je prisotne pozdravil slavnostni govornik dr. Milan Brglez, poslanec v Evropskem parlamentu. Spomnil je na čas ob začetku druge svetovne vojne na našem ozemlju, ko je vsa Evropa ječala pod težkimi škornji okupatorjev, Slovenke in Slovenci pa so se odločili, da ne bodo dovolili, da bi slovenski narod postal le del zgodovinskega spomina. Spomnil je, da se je prav pri Križkarjevih smrekicah začel eden od plamenov upora proti okupatorju pa tudi proti krivicam v tistih časih. Ljudi je želja po svobodni domovini opogumila, okrepila, da so za domovino in slovenski jezik bili pripravljeni storiti vse – dati najsvetejše – svoja življenja. Vprašal se je, ali bi se danes z isto gorečnostjo postavili v bran domovini, pa tudi, ali dovolj spoštujemo in cenimo svoj jezik, svojo kulturo, običaje. Posebej je to pomembno v teh nestabilnih časih, ko se pritajeno plazi duh nestrpnosti in sovraštva do drugih tudi pri nas. V spomin in opomin pa je prisotne spomnil, da ne bi mogli razglasiti samostojne Slovenije, če ne bi bilo narodnoosvobodilne borbe, in predlagal v spoštljiv priklon vsem padlim minuto molka.

Sledil je pravi koncert partizanskih pesmi v izvedbi Moškega pevskega zbora Radomlje pod vodstvom Karla Leskovca, med katerim sta recitatorki Janka Jerman in Marija Dodič spomnili na dogodke pred 80 leti, nam predstavili odnos mlajše generacije do partizanskega gibanja in nas spomnili na vlogo ljudi v partizanskem obdobju. Nastopila je tudi pevka Silva Kosec.

Zaključek spominske slovesnosti je bil namenjen podelitvi priznanj. Obrazložitve je prebrala Marija Majhenič, predsednica ZB za vrednote NOB Občine Domžale, ki je zlato plaketo podelila za življenjsko delo pri krepitvi vrednot NOB Petru Jermanu, dolgoletnemu predsedniku Krajevne organizacije za vrednote NOB Radomlje, zlato plaketo za sodelovanje pri krepitvi vrednot NOB ter posebej za prispevek pri bogatenju spominskih prireditev s svojimi nastopi je prejel Moški pevski zbor Radomlje, srebrno plaketo pa Folklorna skupina Groblje Domžale.

Vera Vojska
Foto: Igor Lipovšek

Ob prazniku Krajevne skupnosti Dob

Tam smo doma ...

Sedmi avgust je že desetletja praznik Krajevne skupnosti Dob, ki ga ta praznuje v spomin na enega izmed prvih uspešnih bojev čete Kamniškega bataljona z okupatorjem na Hrastovcu, kjer na dogodek pred osmimi desetletji opozarja spomenik, ob katerem se vsako leto zberemo na spominski slovesnosti v organizaciji Krajevne organizacije borcev za vrednote NOB Dob, Krtina in Krajevne skupnosti Dob.

Letos je prva sobota v avgustu, ki je leta rezervirana za omenjeni praznik, prišla prav na 7. avgust, ko je

pred osmimi desetletji na Hrastovcu potekal omenjeni dogodek kot nadaljevanje začetka vstaje v drugi svetovni vojni na našem območju, ki sta ga Združenje borcev za vrednote NOB občine Domžale in Krajevna organizacija za vrednote NOB Radomlje zaznamovala 27. julija 2021 v Križkarjevih smrekicah. Prijetno vreme je na slovesnost privabilo številne udeležence, največ iz Krajevne skupnosti Dob, ki so najprej prisluhnili himni v izvedbi Mešanega pevskega zbora Turistično rekreativnega društva Turnše Češenik pod vodstvom Polone Hribar in harmonikarja Mirana Pezdirca, nato pa so se z minuto molka, skupaj s praporščaki, in položitvijo venca pred spomenik poklonili pogumu borcev med drugo svetovno vojno. O prazniku KS in siceršnjem življenju v Krajevni skupnosti Dob je spregovorila predsednica sveta Krajevne skupnosti Dob Marija Ravnikar, ki uspešno vodi KS. Poudarila je pomen pripadnosti, složnosti krajanov pa tudi dolžnosti, da skupaj praznujemo. Dobljani smo ponosni na svojo KS, na lepo in urejeno okolje, kjer k podobi domačih krajev prispevamo vsak po svoje, svet KS pa se trudi ter v okviru možnosti upošteva predloge krajanov. Zahvalila se je za trud za predloge ter zaželela, da tudi v prihodnje vsak po svojih močeh ob sprejemanju različnosti ter v zaupanju in spoštovanju razvijamo svojo KS. Zahvalila se je članom sveta KS Dob za sodelovanje, enako vsem drugim, ki oblikujejo življenje KS, ter ob čestitki za krajevni praznik vsem zaželela prijeten klepet in druženje.

Sledil je bogat kulturni program, preplet partizanskih in aktualnih vsebin, v katerem so sodelovali: Mešani pevski zbor Turističnega rekreacijskega društva Turnše Češenik, Domžalski rogisti, harmonikar Tone Habjanič ter recitatorji Jože Lončar, Kristina Brodnik in Maks Jeran, prireditev pa sem vodila Vera Vojska.

Prijetna spominska slovesnost se je zaključila s tradicionalno skupno pesmijo V dolini tihi in prijetnim tovariškim druženjem.

Vera Vojska
Foto: Miro Pivar

SLAMNIK, GLASILO OBČINE DOMŽALE, ISSN 2536-4030, IZHAJA V NAKLADI 14.200 IZVODOV IN GA PREJEMAJO VSA GOSPODINJSTVA BREZPLAČNO. Ustanoviteljica glasila je občina Domžale. **Izdajatelj:** Kulturni dom Franca Bernika Domžale, zanj direktorica Cveta Zalokar / **Odgovorna urednica:** Špela Čarman / **E-naslov:** urednistvo.slamnik@gmail.com / **Trženje oglasnega prostora:** Nataša Gliha, 041 654 695, carniola1@siol.net./ **Oblikovna zasnova:** Mojca Bizjak, Klemen Gabrijelčič / **Prelom in priprava za tisk:** KREO / **Jezikovni pregled:** Primož Hieng / **Uredništvo:** Tina Kušar, tel.: (01) 722 50 50, slamnik@kd-domzale.si, Ljubljanska cesta 61, Domžale / **Uradne ure** od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure, ob sredah pa tudi od 15. do 17. ure / **Tisk:** Delo d.d., Dunajska 5, 1509 Ljubljana/ Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja prispevkov.

Regionalna kolesarska povezava v Občini Domžale

Odobrena je finančna podpora iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in državnega proračuna za projekt Regionalna kolesarska povezava v Občini Domžale.

Smo korak bližje k strateškemu cilju občine Domžale – zmanjšanju prometa, predvsem v mestnem jedru, in vzpodbuda k hoji, kolesarjenju in uporabi javnega prevoza in drugih oblik trajnostne mobilnosti.

Čeprav je počitniški utrip v avgustu 'v polnem teku', je delo v Pisarni za evropske projekte ter Oddelku za investicije potekalo v ustaljenem tempu. Prejeli smo sklep o odobritvi finančne podpore iz Evropskega sklada za regionalni razvoj s pripadajočim nacionalnim javnim prispevkom iz državnega proračuna za projekt Regionalna kolesarska povezava v Občini Domžale. Treba je omeniti, da je bilo za dosego cilja potrebnega vložiti veliko truda, v projekt so bile vpete različne službe in oddelki Občine Domžale, odkupiti je bilo treba številna zemljišča in jih urediti, izpeljati vse potrebne postopke na investicijah, poleg tega moramo pohvaliti tudi vse druge službe, ki so se hitro odzivale in nam s tem pohitrile številne procese.

Odobrena višina finančne podpore znaša 2.198.020 evrov. V okviru projekta bodo urejene novozgrajene kolesarske povezave (enostransko) v dolžini 2,08 km (od Češminove ulice do Krožne ceste), medtem ko bo skupna dolžina skupne kolesarske povezave 15,50 km (do Mestnega trga v Ljubljani). Glavni namen operacije je zagotavljanje trajnostne mobilnosti za dnevni dostop prebivalcev na delovno mesto in mesto šolanja na relaciji Domžale–Ljubljana. Z omenjenim projektom sledimo strateškemu cilju občine Domžale – zmanjšanju prometa, predvsem v mestnem jedru, in vzpodbuda k hoji, kolesarjenju in uporabi javnega prevoza in drugih oblik trajnostne mobilnosti.

Oddali smo tudi prijavo na javni razpis za sofinanciranje vzpostavitve novih zunanjih površin v letu 2021 za investicijo Kolesarski poligon na Šumberku. Na območju Šumberka bomo za kolesarje uredili poligon, kjer bo možna tudi organizirana vadba kolesarjev, ki se ukvarjajo z gorskim kolesarstvom. Z ureditvijo take športne površine se bodo kolesarji zadrževali na enem območju Šumberka, s tem pa bo zagotovljena tudi večja prometna varnost predvsem pešcev na tem območju. Občina Domžale s projektom sledi razvojni prioriteti Kakovostno bivalno okolje Razvojnega programa Občine Domžale 2012–2025, v okviru katere zagotavlja pogoje za odlično kulturno, rekreacijsko in športno ponudbo, dostopnost zelenih površin, kolesarske in peš povezave.

Načrt poti

Za projekt Preureditev jedilnice na OŠ Rodica je bila oddana vloga na Javni razpis za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v Republiki Sloveniji v proračunskem obdobju 2021–2024. Na OŠ Rodica smo v sklopu projekta preuredili jedilnico in del kuhinje, s čimer se je pridobilo tudi potreben dodaten prostor za izvajanje učnega programa.

V teku so tudi priprave za nove prijave na evropske in državne finančne mehanizme, o katerih vas bomo redno seznanjali. Do takrat pa – prijetne dni v prostoru zadovoljnih ljudi.

Občina Domžale
Služba za evropske projekte
Oddelek za investicije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

OBČINE DOMŽALE

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB OBČINE DOMŽALE
KRAJEVNA ORGANIZACIJA BORCEV ZA VREDNOTE NOB LAVKA ŠLANDRA DOMŽALE

VABI VSE OBČANE IN KRAJANE na

SPOMINSKO SLOVESNOST OB 80. OBLETNICI USMRTITVE TALCEV

v soboto, 4. septembra 2021, ob 11. uri pri spomeniku v Domžalah – Zaboršt, Šumberška cesta 3 pri Bistriškem mostu (Mostnar).

Spominska slovesnost bo organizira v skladu z navodili in pogoji NIJZ.

Vljudno vabljeni in dobrodošli!

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

IZ URADA ŽUPANA

Dobrodošli, prvošolčki, in ponovno pozdravljeni, šolarji,

počitniški dnevi so za vami. Upam, da ste si nabrali dovolj energije za novo šolsko leto, ki je pred vrati. Posebno dobrodošlico izrekam novi generaciji prvošolčkov, letos vas bo 426 prvič sedlo v šolske klopi.

Vsako leto vam znova zaželim, naj bo vaša pot v šolo varna. Bodite previdni v prometu, na vašo pot v šolo in domov pa bomo posebej pozorni vsi, tako starši kot vozniki.

Želim vam, da svojo radovednost še okrepite, sklenete nova prijateljstva in usvojite nova znanja, ki vam bodo odpirala pot do vaših sanj. Spoštujte se med seboj in se učite drug od drugega. Izkušnje in znanje vam bodo ostale za vedno.

Vsem želim prijeten, varen in uspešen začetek novega šolskega leta. Prvošolčkom, ki šolska vrata odpirajo prvič, pa želim nepozaben uvod v novo poglavje njihovega življenja. Občina Domžale na prvi šolski dan vsem domžalskim prvošolcem podarja majhno pozornost – nahrbtnik, prvošolsko rutko in knjigo z naslovom Hrošček Simon širi zadovoljstvo.

Spoštovane ravnateljice in ravnatelji, učiteljice in učitelji, strokovne delavke in delavci,

zavedam se, da novo šolsko leto tudi pred vas postavlja kup novih izzivov, še posebej v zadnjem času. A vem, da bomo zmogli prebroditi tudi te drugačne čase, in verjamem, da so lahko z dobrim vodenjem, obilo dobre volje in medsebojnega spoštovanja vsi izzivi rešljivi. Zato vam vsem želim uspešno šolsko leto, s čim manj pretresi, z veliko radovedne mladine in s čim več zadovoljstva pri vašem delu.

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Ves čas delamo na protipoplavnih ukrepih

Zaključuje se sanacija sipine v reki Kamniški Bistrici v Domžalah in sistemsko urejamo tudi druga območja.

Večina del, ki potekajo dolvodno od mostu čez regionalno cesto pri Lidlu, je zaključenih. Projekt sanacije je vključeval odstranitev naplavin iz reke Kamniške Bistrice v Domžalah. Odstranilo se je približno 5000 m3 naplavin na dolžini 800 metrov, med regionalno državno cesto in sono na obeh bregovih reke in na sonaravni način, z umestitvijo vmesnega vegetacijskega dela, ohranitvijo tolmunov ter čiščenja velikih sipin. Poleg povezanosti z občino bodo dela potekala tudi v sodelovanju z ribiči – za ohranitev življenja v reki.

Iz občinskega proračunskega

Nadaljujejo se sanacijska dela gorvodno.

točjem Rače in Kamniške Bistrice. Investitor sanacije je bil upravljavec vodne infrastrukture Ministrstvo za okolje in prostor, zanjo Direkcija Republike Slovenije za vode, soinvestitorka pa je bila tudi Občina Domžale. Urejanje brežine se nadaljuje tudi od regionalne ceste pri Lidlu gorvodno. *»Ves čas delamo tudi na protipoplavnih ukrepih. V ta namen imamo ustanovljeno tudi skupino za protipoplavne ukrepe, s katero se večkrat sestanemo, pregledamo problematična območja ter na podlagi ugotovitev pripravimo in izvedemo potrebne ukrepe. Zavedamo se, da je preventiva izrednega pomena, zato posebno pozornost namenjamo celotnemu sistemu zaščite in reševanja. Kako učinkovit je, se je že večkrat pokazalo, nazadnje v epidemiji covida-19, kot tudi lansko poletje, ko nas je prizadelo neurje s točo,«* je v nedavnem intervjuju spomnila podžupanja, ki se udeležila tudi sestanka podjetja Hidrotehnik, d. d., z lastniki zemljišč v homškem delu reke Kamniške Bistrice.

Država je namreč umestila v načrt sanacije tudi projekt sanacije brežine Kamniške Bistrice pod Homškim jezom. Gre za lastno investicijo države, ki napoveduje ureditev 460 metrov brežine. Dela se bodo urejala točkovira Načrtovanje, varstvo in urejanje voda ter Investicijska in sanacijsko vzdrževalna dela na porečju Kamniške Bistrice namenjamo sredstva in se trudimo z načrtovanjem in sistemskim urejanjem območja rekreacijske poti ob Kamniški Bistrici.

Trenutno je v načrtu sanacija desne brežine Kamniške Bistrice od Štude pa vse do Bišč oziroma dalje do občinske meje z Dolom pri Ljubljani, del poti, ki smo jo nedavno uredili. Redno izvajamo sanacije obstoječih spodkopanih zidov in zajed ter jih nadomeščamo z novimi zložbami, kar je največji in najzahtevnejši poseg ob urejanju poti. Glavni dejavnik, ki zavira izgradnjo poti, pa je lastniški vidik. Brez potrebnih zemljišč in razumevanja nekaterih posameznikov, da delamo v dobro občank in občanov Domžal, ne gre. Želimo si, da bi rekreacijsko pot lahko povezali in uredili posamezne dele rekreacijske poti ob Kamniški Bistrici, ki še čakajo na izvedbo in tja namestili tudi urbano opremo, kot smo jo v zadnjih letih praktično ob celotni poti rekreacijske poti Kamniške Bistrice. Začenja pa se uvedba v delo za gradnjo brvi za pešce in kolesarje čez potok Dolska Mlinščica.

Občina Domžale, Urad župana
Arhiv Občine DOmžale

Županova poslanica ob prvem šolskem dnevu

Drage učenke in učenci, naj bo vaš začetek šolanja varen, prijeten in poln novih dogodivščin. Verjamem, da bo novo šolsko leto za vas prijetna izkušnja in vam bo prvi šolski dan, posebej vam prvošolci, ostal v lepem spominu. Letos v domžalske šole vstopa 426 prvošolcev.

Od minulega šolskega leta smo izvedli kar nekaj investicij v šolsko in vrtčevsko infrastrukturo. Ena večjih je bila gradnja prizidka na OŠ Domžale, kjer se je kazala potreba po novi jedilnici. V tem šolskem letu pa smo k OŠ Rodica prizidali novo kuhinjo in jedilnico ter s tem olajšali prostorsko stisko. V novih prostorih smo uredili še prostor za umivanje rok, instalacije prezračevanja in razsvetljave ter prostor za razdeljevanje hrane ter oddajo umazanih pladnjev. Poleg teh dveh večjih investicij smo prekrili streho na OŠ Preserje pri Radomljah in prav tako na telovadnici OŠ Venclja Perka v Domžalah. V POŠ Ihan smo večnamenski prostor preuredili v dve učilnici, v matični OŠ Domžale pa v vsa stranišča namestili nove grelnike vode. Začeli smo tudi z načrtovanjem prenove OŠ Roje. Trenutno teče postopek javnega naročila za izdelavo projektne dokumentacije DGD in PZI za rekonstrukcijo šole, vse v sodelovanju z občinami solastnicami. Za rekonstrukcijo v vrtcu Urša je v izdelavi projektna dokumentacija, zaključujemo pa tudi z energetsko sanacijo vrtca Kekec v Radomljah. Vsako leto planiramo investicije na tem področju glede na aktualne potrebe in proračunske možnosti. Občina Domžale na prvi šolski dan vsem domžalskim prvošolcem podarja majhno pozornost – nahrbtnik, prvošolsko rutko in knjigo z naslovom Hrošček Simon širi zadovoljstvo, četrtošolcem pa podarjamo karto Domžal.

Poletje se bliža h koncu in šolski zvonec vas vabi med šolske klopi. Prepustite se vzdušju, ki so ga za vas pripravili ravnatelji in učitelji ter se s pomočjo svojih bližnjih in novih prijateljev dotaknite zvezd.

»Vsak človek je zase svet, čuden, svetal in lep kot zvezda na nebu. Vsak tiho zori, počasi in z leti, a kamor že greš, vse poti je potrebno na novo začeti,« nas spomni Pesem o zvezdah avtorja Toneta Pavčka.

Vse je mogoče, le opremite se z znanjem, zberite pogum in trdno voljo, potem ni daleč do vaših sanj. Srečno in varno na vaši poti do novih znanj, posebno pa na poti v šolo in domov, kjer bomo vozniki na vas še posebej pozorni.

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Naj bo varen in prijeten - 1. šolski dan.

Nova in varnejša ureditev Slamnikarske ceste v Domžalah

Med številnimi prenovami cest smo zaključili s prenovo ene ključnih povezav v središču mesta.

Nova ureditev Slamnikarske ceste v Domžalah, kjer poteka tudi varna šolska pot, je zdaj varnejša in preglednejša, ne samo za voznike, pač pa tudi za pešce in kolesarje.

V letošnjem letu smo zaključili s prvo etapo prenove ceste, vse od križišča z Ljubljansko cesto do Miklošičeve ulice. V prihodnje bomo nadaljevali s prenovo drugega dela ceste do soseske Krizant. Investicija je obsegala prenovo cestišča in pločnikov ter javne razsvetljave. Urejena so dvignjena križišča, ki umirjajo promet ter voznike opozarjajo na to, da se v neposredni bližini nahajata vrtec in šola. Z ureditvijo križišča pri Miklošičevi ulici smo poskrbeli za varnejše prečkanje križišča za kolesarje ter ohranili prostor na pločniku najranljivejšim udeležencem v prometu, pešcem.

Nova ureditev Slamnikarske ceste v Domžalah

Poleg na novo zgrajenega cestnega dela sta bila urejena tudi vodovod in kanalizacija. V prvi fazi, v okviru investicijsko-vzdrževalnih del, je bilo obnovljenih 434 m vodovoda in 16 hišnih priključkov. Sočasno je bila izvedena točkovna sanacija kanalizacije na celotnem območju prenove in v navezavi na Ljubljansko cesto (od Slamnikarske, po Ljubljanski cesti vse do Mlinščice).

Varna šolska pot

Dvignjeno križišče za večjo varnost udeležencev v prometu

Občina Domžale, Urad župana
Foto: arhiv Občine Domžale

Investicije v šolsko in vrtčevsko infrastrukturo ter druge investicije

Letošnje leto najbolj zaznamuje gradnja prizidkov na OŠ Rodica, kjer bo letos v šolske klopi prvič sedlo kar 81 prvošolcev.

Na zahodni strani obstoječe jedilnice, med učilniškim traktom in telovadnico, je dokončan nov prizidek jedilnice, na vzhodni strani pa bo v novem šolskem letu zadišalo iz nove kuhinje. Enoprostorska zasnova prizidka predstavlja podaljšek obstoječe jedilnice, v katerem bo po novem lahko malicalo do 100 učencev hkrati. Visoka pasovna okna in vhodna vrata s steklenim polnilom bodo poskrbela za naravno osvetlitev novih in že obstoječih prostorov. Na novo je urejen tudi prostor za umivanje rok, instalacije prezračevanja in razsvetljave ter prostor za razdeljevanje hrane ter oddajo umazanih pladnjev v navezavi s preureditvijo kuhinje.

Foto: Vido Repanšek in Karin Božič Zupančič

V novem šolskem letu na učence čakata nova jedilnica in kuhinja na OŠ Rodica.

Letos bo v šolske klopi sedlo 426 prvošolcev.

Energetska sanacija vrtca Kekec v Radomljah

Novi grelniki vode v vseh straniščih na OŠ Domžale

Rekonstrukcija ceste in izgradnja pločnika na Igriški ulici v Preserjah pri Radomljah – popravek prispevka (Bralkam in bralcem se opravičujemo za neljubo informacijo, ki smo jo objavili v prejšnji številki Slamnika, in sicer ne gre za dela na Igriški ulici v Jaršah, pač pa na Igriški ulici v Preserjah pri Radomljah)

Razširitev križišča s Pelechovo cesto

105. rojstni dan častnega občana Jožeta Pogačnika

Ko slavimo življenje

Prav na 105. rojstni dan častnega občana Jožeta Pogačnika je v zelenem zavetju Kolovca potekala prijetna slovesnost, namenjena počastitvi častitljivega jubileja človeka, ki se je s svojim delom in prizadevanji, ljubeznijo do občine in pestro življenjsko potjo neizbrisno zapisal v novejšo zgodovino občine Domžale, hkrati pa je prav ob tem jubileju za svoje življenjsko delo prejel tudi zlato priznanje Zveze borcev za vrednote NOB Slovenije.

Slovesnost se je začela z nagovorom župana Občine Domžale Tonija Dragarja, ki je govoril o človeški in županski vlogi častnega občana Jožeta Pogačnika, izpostavil pomen njegovega dela na mnogih področjih, spomnil na njegovo ljubezen do občine, na pripravljenost, da vselej pomaga, ter mu zaželel še veliko zdravja in prijetnih trenutkov ter mu izročil spominsko darilo, jubilant pa je prejel tudi velik šopek.

V drugem delu slovesnosti je Marijan Križman, predsednik Zveze borcev za vrednote NOB Slovenije, jubilantu izročil priznanje Zveze borcev za vrednote NOB Slovenije ter izročitev pospremil z besedami zahvale za njegovo delo – tako v obdobju druge svetovne vojne kot v življenju sicer, v katerem je jubilant vselej interese ljudi postavljal pred svoj interes. Ob čestitki je povedal, da več kot njegove besede o življenjski poti jubilanta povedo besede Karla Destovnika Kajuha, zapisane na priznanju ... o če bi ljudi ne bilo pri nas, ljudi, ki ne ubogajo na vsak ukaz, tedaj bi nas že kdaj odnesel plaz ... Posebej je o življenju borca Jožeta Pogačnika in njegovi delovni poti ob čestitki spregovoril Franci Gerbec, predsednik Krajevne organizacije borcev za vrednote NOB Venclja Perka, tudi soorganizator slovesnosti, ki je spomnil na jubilantovo socialno naravnanost, ki se je kazala v prizadevanjih za dejavnosti, ki so prinašale razvoj in boljše življenje vsem ljudem. Poudaril je njegovo skrb za malega človeka ter posebej izpostavil veselje in ponos, da imamo takega človeka in da lahko živimo z njim. Na pomen dela Jožeta Pogačnika je opozoril tudi nekdanji župan Peter Primožič in častni občan, ki je spomnil na njegova prizadevanja pri tem, da je bila občina v njegovem času najuspešnejša, pri motiviranju občanov za samoprispevek, namenjen urejanju šolske mreže, na prizadevanja za zdravo pitno vodo, druge komunalne dobrine ter začetek gradnje centralne čistilne naprave.

Častni občan Jože Pogačnik v družbi župana in ostalih častnih občanov Občine Domžale

Slavljenec v družbi svojih domačih

V prijetni družbi sorodnikov, prijateljev, delovnih in družbeno-političnih sopotnikov, članov organizacije borcev za vrednote NOB je jubilant prejel vrsto čestitk in iskrenih želja za njegovo dobro zdravje. K prijetnejšemu počutju pa so prispevali tudi sodelujoči v kulturnem program: glasbeniki Hervin Jakončič, Marjan Urbanija in Tone Habjanič ter recitatorka Leja Kralj.

Iskrene čestitke ob 105. rojstnem dnevu, spoštovani častni občan Jože Pogačnik, in naj vas zdravje in prijetni trenutki spremljajo na vaši nadaljnji življenjski poti.

Vera Vojska
Foto: Vido Repanšek

Ste prejemnik maturitetnega spričevala šole s pohvalo - summa cum laude »ZLATI MATURANT« v šolskem letu 2020/2021?

Občina Domžale poziva vse srednješolce s stalnim bivališčem na območju Občine Domžale, ki so dosegli izjemen splošni uspeh in jim je šola konec šolskega leta 2020/2021 izdala maturitetno spričevalo s pohvalo – summa cum laude **»zlati maturant«**, da nas z namenom, **da vas spoznamo in vam čestitamo k vašemu osebnemu uspehu**, obvestite na elektronski naslov **vlozisce@domzale.si**, **najkasneje do 30. septembra 2021.**

V mesecu oktobru bomo za vas pripravili sprejem.

OBČINA DOMŽALE
URAD ŽUPANA

Župan
Toni Dragar

VELIKI INTERVJU

PA NAJ ŠE KDO REČE, DA NI LEPO BITI ČLAN DU DOMŽALE

TONI PRUS, PREDSEDNIK, IN MARIJA RADKOVIČ, PODPREDSEDNICA DRUŠTVA UPOKOJENCEV DOMŽALE

Vse analize in pričakovanja kažejo, da se bo število starejših ljudi v naši državi iz leta v leto povečevalo, s povečanjem pa naj bi zagotavljali tudi večjo skrb zanje za kvalitetno in dostojno staranje.

Vera Vojska
Foto: Iztok Dimc

Pri različnih oblikah združevanja starejših imamo v naši občini kar lepo tradicijo. Med najstarejšimi tovrstnimi društvi je Društvo upokojencev Domžale, ki je pred leti že praznovalo 70-letnico. Ob tem je treba poudariti, da je oblikovanje nove Občine Domžale prineslo vrsto novih društev na tem področju, ki vsako po svoje skuša z različnimi aktivnostmi, med katerimi je veliko ali največ prostovoljstva, popestriti življenje starostnikov, vzpostavljati mostove med različnimi generacijami, predvsem pa pomagati starejšim pri uresničevanju njihovih pravic, in jim, če jo potrebujejo, nuditi tudi pomoč. Vse to so naloge, ki se uresničujejo tudi v okviru Društva upokojencev Domžale. V pogovoru s predsednikom Tonijem Prusom, ki je funkcijo prevzel julija 2020, in podpredsednico Marijo Radkovič, podpredsednica od leta 2017, smo po kratki predstavitvi obeh bolj natančno pogledali delo društva, ki je bilo sicer v zadnjem obdobju ovirano zaradi epidemije, kljub temu pa deležno veliko pohval za svojo srčnost ter pogum pri zagotavljanju priložnosti za prijetnejše življenje in pomoč starejšim.

Predsednik Toni Prus je o svojem dosedanjem delu povedal:

Delo v društvih me zelo veseli, saj sem večji del svojega življenja namenil tudi delu v njih. Tako sem se januarja 2019 včlanil v Društvo upokojencev Domžale. Še istega leta sem postal član upravnega odbora društva in pozneje tudi eden od dveh podpredsednikov. V letu 2020 me je takratni predsednik društva predlagal kot možnega kandidata za predsednika. Upravni odbor društva je njegov predlog sprejel in tako sem na skupščini društva 1. julija 2020 postal novi predsednik Društva upokojencev Domžale. Z mojim imenovanjem so se na novo imenovali tudi vsi organi v društvu. Tako imamo novo sestavo upravnega odbora, nadzornega odbora in častnega razsodišča. Smo malo mlajši upokojenci, polni različnih idej, in pripravljeni delati v društvu, kjer kot prostovoljci svoj prosti čas namenjamo starejšim. Naš mandat poteče leta 2024.

Podpredsednica Marija Radkovič, ki je za svoje prizadevno delo prejela tudi Nagrado Občine Domžale, je povedala:

Sem prostovoljka, ki je življenje, zlasti pa zadnji dve desetletji, namenila prostovoljnemu in humanitarnemu delu v društvih, ki skušajo polepšati ter izboljšati življenje starejših ljudi. Delam tudi v Medgeneracijskem društvu Jesenski cvet, v skupini MASSIM.

Lahko rečem, da so danes skoraj vsi člani in članice našega društva z območja treh domžalskih krajevnih skupnosti, so pa tudi iz drugih krajev in sosednjih občin. Prav vsakogar smo veseli in ga bomo veseli tudi v prihodnje. Veseli pa bomo še tesnejšega sodelovanja med društvi upokojencev – tako v okviru občine Domžale kot širše, saj smo skupaj močnejši.

Kot podpredsednica Društva upokojencev Domžale sem organizatorka in nosilka projekta Starejši za starejše. Svoje znanje in izkušnje ročnih del rada prenašam na mlade v šolah in vrtcih, domovih za ostarele, sodelujem pa tudi pri rokodelski skupini v Župniji Vir. Z veliko dobre volje, vztrajnosti in požrtvovalnosti rada pomagam vsakemu, ki potrebuje mojo pomoč.

Za prvi del mandata vodenja društva je najznačilnejša ureditev prostorov društva na Ulici Simona Jenka 11.

Res je, najprej smo se lotili izboljšanja pogojev za delo društva, od kompletne zamenjave elektro instalacij do priklopa na optiko, pa beljenja, zamenjave zaves, hkrati pa smo kupili oziroma zagotovili najnovejšo sodobno opremo, kot so: računalniki pa tudi velik LCD TV, ki nam zelo prav pride pri predavanjih, delavnicah in drugih oblikah dela. Uredili smo tudi sanitarne prostore, vsem članom in članicam pa smo zagotovili tudi možnost brezplačnega fotokopiranja nujnih zadev.

Na novo urejeni prostori pa omogočajo našim članom in članicam s plačano članarino tudi brezplačno 'samozdravljenje', na katero se je treba predhodno naročiti. Tako smo dobili tudi prostor, sicer majhen, za družabna srečanja, ki bi jih radi pripravljali za naše člane, saj veliko izmed njih pogreša prav družbo in druženje. Ob pomoči sponzorjev (hvala Kolesarskemu centru Bauer BTC Ljubljana in Enzo grafika Domžale) smo zagotovili tudi nove majice za večjo prepoznavnost, hkrati pa tudi privrženost našemu društvu. Imamo novo tablo pred vhodom v društvo, kjer je tudi oznaka demenci prijazna točka. V pripravi pa so tudi usmerjevalne table, da nas bodo vsi, ki nas potrebujejo, lažje našli.

Uredili ste tudi internetno stran?

Zavedamo se, da je zelo pomembno obveščanje vseh članov in članic ter da je pisanje sporočil, vabil ipd. velik zalogaj za več sto članov. Že doslej smo imeli možnost elektronskih sporočil, vse skupaj pa smo nadgradili z internetno stranjo, kjer bomo redno obveščali naše člane o aktivnostih in dogajanjih v društvu. Pojavljamo pa se tudi na Facebooku. Doslej smo se posluževali predvsem sporočanja preko medijev, posebej Slamnika in Domžalca, ki se jima za razumevanje in objavljanje lepo zahvaljujemo. Na področju obveščanja si želimo tudi v prihodnje redno izdajati brošurico z najosnovnejšimi podatki o našem delu, kot smo jo izdali pred novim letom, še več pozornosti pa bomo namenili rednemu obveščanju vseh o delu društva. Pa še naslov naše nove internetne strani – drustvoupokojencev-domzale.si in pa facebooka – DU Domžale DU Domzale.

Načrtujemo, da bomo jeseni, če bo interes, prav o področju računalništva in rabi novih tehnologij pripravili delavnico.

Morda za začetek kar povabilo novim članom, predvsem pa tudi novim prostovoljcem.

To je vseskozi naša prioritetna naloga, zato imamo dvakrat tedensko v poletnem času uradne ure (ponedeljek in petek med 9. in 11. uro), v zimskem času pa se naši člani in članice pa tudi drugi lahko oglasijo tudi ob sredah v istem času. Na voljo smo jim z odgovori o delu društva pa tudi drugih vprašanjih, povezanih s problemi starejših ljudi.

So v društvu upokojencev samo člani iz Domžal ali tudi od drugod?

Včasih, ko je na območju občine Domžale delovalo samo Društvo upokojencev Domžale, so bili člani in članice tega društva iz celotne nekdanje občine Domžale. Po ustanovitvi novih štirih občin (Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin), v katerih tudi pridno delajo društva upokojencev, se je pospešilo ustanavljanje novih društev tudi v krajevnih skupnostih nove občine Domžale (Vir, Radomlje, Naš dom Dob). Tedaj se je večina članov Društva upokojencev Domžale vključila v društva na svojem območju, nekateri pa so ostali pri našem društvu. Lahko rečem, da so danes skoraj vsi člani in članice našega društev z območja treh domžalskih krajevnih skupnosti, so pa tudi iz drugih krajev in sosednjih občin. Prav vsakogar smo veseli in ga bomo veseli tudi v prihodnje. Veseli pa bomo še tesnejšega sodelovanja

med društvi upokojencev – tako v okviru občine Domžale kot širše, saj smo skupaj močnejši.

S kom se vse povezujete?

Skušamo stkati vezi med vsemi društvi, ki vključujejo upokojence, povezujemo pa se tudi s centrom za socialno delo, domovi starostnikov, Občino Domžale, Zvezo društev upokojencev Slovenije in Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Gorenjske.

Nekaj več o projektu Starejši za starejše?

S projektom smo začeli v letu 2018. Epidemija je projekt zaustavila, saj so bili tako tisti, ki smo jim pomagali, kot prostovoljci, ki so jim nudili pomoč, rizična skupina s posebnim statusom. Zdaj projekt nadaljujemo, zato še posebej vabimo, da se nam javijo vsi, ki pomoč potrebujejo, in vsi, ki bi v tem projektu sodelovali kot prostovoljci. Dosedanje delo v projektu je pokazalo, da so starejši najbolj zainteresirani za naslednje oblike pomoči: prostovoljci jim pomagajo z informacijami o njihovih pravicah in možnostih, jih tudi usmerjajo k pristojnim institucijam; ali jim le svetujejo, da se vključijo v druge organizacije ali društva, nudijo jim pomoč pri izpolnjevanju različnih obrazcev, pomagajo pri napotitvah v domove upokojencev; skušajo pomagati pri organizaciji pomoči, ko pridejo domov iz bolnišnic ali npr. Soče, posebej, če ni domačih; svetujejo in pomagajo pri uporabi ortopedskih pripomočkov, v okviru možnosti jih obiskujejo, predvsem pa so jim vedno na voljo po telefonu.

Katere naloge ste opravljali v času epidemije?

Tiste, ki so nam bile omogočene. Tako smo razdeljevali maske, imeli, ko je bilo mogoče, tudi uradne ure, vedno smo bili na voljo po telefonu in si pomagali na druge načine, kolikor jih je epidemija dovoljevala. Je bila pa velika težava v tem, ker smo bili vsi skupaj rizična skupina. Vseskozi smo bili tudi v stiku z drugimi organizacijami, ki so skrbele za to področje.

Kaj upokojenci v Domžalah najbolj pogrešajo?

Pravzaprav najbolj pogrešajo primeren večji prostor za druženje, saj imamo sicer v društvu prostore – vendar zelo majhne, kjer ni mogoče zagotoviti druženja večje skupine starejših ljudi.

Naj bi to uresničil načrtovani dnevni center za starejše?

Zanesljivo, saj bi nam omogočil druženje v večjem številu, hkrati pa bi lahko organizirali raznovrstne dejavnosti od delavnic do različnih oblik izobraževanja, druženja ipd. Naše društvo je v želji, da se tovrsten center oblikuje tudi v naši občini, obiskalo vrsto podobnih centrov v Sloveniji in se ob spremljanju njihove dejavnosti prepričalo, da je to projekt, ki omogoča kvalitetnejše življenje upokojencev. Ob pomoči tovrstnih centrov in upoštevanju naših domačih potreb smo pripravili gradivo, elaborat o ustanovitvi centra in program dela ter ga posredovali tako Občini Domžale kot še posebej občinskemu svetu, in veseli nas, da se na tem področju zadeve premikajo.

Ste eno od redkih društev upokojencev, kjer je locirana točka za demenco. Je bilo na tem področju po vzpostavitvi točke že kaj narejenega?

Demenci prijazno točko smo odprli, ker smo želeli pomagati vsem, ki se srečujejo s tovrstnimi problemi. Tako smo že pripravili predavanja, še vedno pa vabimo vse, posebej svojce, ki imajo kakršna koli vprašanja in si želijo naše pomoči, da se nam pridružijo. Skupaj z društvom Spominčica se bomo potrudili, da jim pomagamo v okviru možnosti.

Zanimivi so podatki, ki kažejo, da se starejši radi udeležujejo različnih oblik (ne)formalnega in priložnostnega izobraževanja, usposabljanja ter kulturnih dejavnosti in prireditev. Imate tudi vi tovrstne izkušnje?

Imamo in smo veseli, ker se naši člani in članice radi udeležujejo različnih predavanj in delavnic, kjer dobivajo nova znanja, med njimi se krepijo vezi, ki omogočajo pomoč drug drugemu, ne nazadnje taka druženja pomenijo tudi, da dobimo informacije o njihovih težavah. Posamezna področja pokrivajo naši odbori, ki vsak s svojega področja pripravljajo delavnice, predavanja ali druge konkretne aktivnosti (predavanja o zdravem spanju, prometni varnosti ipd). Tako smo že pripravili vrsto predavanj, kjer upoštevamo tudi predloge naših članov, velik interes je za ekskurzije, različne družabne dogodke in športne dejavnosti.

Vse to ste upoštevali tudi pri sprejemu zelo bogatega programa posameznih odborov. Morda začnemo pri odboru za socialna, zdravstvena vprašanja in invalidsko področje ter izobraževanje in projekt Starejši za starejše?

Že sam naslov pove, da odbor združuje praktično najpomembnejša področja našega dela z in za upokojence. V največji meri je to področje povezano z delom prostovoljcev, zato mu namenjamo največ časa in skrbi. Veliko področij dela smo že omenili ob posameznih projektih, zato na kratko le, da skušamo olajšati življenje in zagotoviti pomoč upokojencem, ki v večini primerov živijo sami. Velikokrat nas ti pokličejo ali pa nam informacijo o njihovem stanju in potrebni pomoči sporočijo pristojne institucije. Res je tudi, da nekateri tovrstne pomoči ne sprejemajo, medtem ko so nekateri zelo hvaležni za vsako, še tako majhno pomoč.

Omenili ste tudi stanovanjsko področje kjer, kot mi je znano, pomagate starejšim, ki imajo stanovanjske probleme.

Res je in teh problemov je vsak dan več. Na območju občine Domžale je socialnih stanovanj za upokojence 28. Z njimi razpolaga Nepremičninski sklad Slovenije, naše društvo – njegov odbor za stanovanjske in pravne zadeve, v skladu z veljavno zakonodajo na osnovi pridobljenih podatkov točkovno pripravi prioritetno listo, ki je omenjenemu skladu v pomoč pri dodelitvi stanovanja upravičencu.

Eno najpriljubljenejših področij vašega programa je organizacija ekskurzij in izletov.

Res je in navadno se le-teh v organizaciji odbora za izlete udeležuje kar dva avtobusa potnikov. Epidemija je sicer to področje malce zaustavila, vendar smo v programu predvideli, da s to priljubljeno dejavnostjo nadaljujemo. Pri tem pa se večkrat srečujemo tudi s problemom odjavljanja interesentov, kar predstavlja kar precejšen problem, zato bomo v prihodnje na tem področju 'bolj strogi'. Stroške bo treba predhodno vplačati, v primeru odjave pa se bodo upoštevala le zdravniška opravičila. Trudili pa se bomo, da bodo izleti zanimivi, primerni za starejše potnike.

Za naše člane bomo organizirali tudi večdnevna letovanja, posebej v hotelu Delfin v Izoli. Ob tem v vednost vsem, da pred odločanjem o koristnikih letovanja s strani omenjenega hotela dobimo možnosti za koriščenje zmogljivosti.

Tudi kulture, ročnih del in ohranjanja kulturne dediščine v društvu ne manjka?

To področje spremlja poseben odbor, ki izvaja delavnice za ohranjanje kulturne dediščine naših prednikov, v katere bi radi privabili še več naših članov in članic ter v okviru možnosti tovrstne veščine prenašali tudi na mlado generacijo. Zelo priljubljena so tudi ročna dela.

Zelo ponosni smo na Moški pevski zbor Janez Cerar Domžale in Ženski pevski zbor Stane Habe Domžale, oba sta izšla iz našega društva in se vanj rada vračata. Kljub spremenjeni organiziranosti – oba sta se oblikovala kot kulturni društvi – ju imamo še zdaj za svoja. Še vedno radi nastopajo v okviru naših dejavnosti, velika večina pevcev in pevk pa je tudi vključena v naše društvo.

Posebno skrb namenjate športu in rekreaciji?

Pred odborom za šport in rekreacijo je veliko dela, saj na tem področju doslej nismo bili preveč uspešni. V glavnem so bili zelo uspešni šahisti, ki spadajo med najboljše tovrstne športnike v državi. Zdaj pa bi radi na tem področju naredili še več, predvsem razmišljamo o organizirani rekreaciji (kolesarjenje, pohodništvo, balinanje ...), pa tudi o športih, za katere so v okviru pokrajinske zveze organizirana tekmovanja. Naš odbor si je zastavil zelo bogat načrt, katerega uresničitev pa je odvisna od interesa naših članov in članic, da sodelujejo v posameznem športu. Zato dobrodošli športniki in rekreativci.

Skupaj z Občino Domžale pripravljate v septembru posebno prireditev za upokojence Starejši smo skupaj močnejši. Lahko nekaj več o prireditvi.

Res je tako, kot že napisano: krepimo vezi med društvi, tudi zato Društvo upokojencev Domžale v soorganizaciji z Občino Domžale organizira 1. srečanje upokojencev občine Domžale. **Srečanje bo v soboto, 4. septembra 2021, med 11. in 16. uro v Češminovem paku v Domžalah.** Namen srečanja je druženje, razvedrilo in srečanje z ljudmi, ki jih ne srečamo vsak dan. Pripravljamo bogat kulturno zabavni program. Z nami bodo: Godba Domžale, Ženski pevski zbor Stane Habe DU Domžale, Pevski zbor Šole zdravja, Moški pevski zbor upokojencev Janez Cerar Domžale, Mara Vilar in ljudske pevke, Folklorno društvo Groblje Domžale, kolesarji DU Radomlje in DU Vir, na citre bodo zaigrale Notice, zaplesale Češminke, pa Mama Manka nas bo obiskala. Za prijetno vzdušje bo poskrbel voditelj srečanja Boris Kopitar, ki nam bo tudi kakšno zapel. Skratka – luštno bo. Srečanje bo ob vsakem vremenu! ❐

Posebno obvestilo

Ker smo še vedno v covid razmerah, moramo vsi upoštevali zdravstvene ukrepe, ki so veljavni. Vsi udeleženci srečanja morajo imeti v pisni obliki potrdilo PCT ali potrdilo o prebolevnosti ali veljaven negativni test in jih pokazati varnostni službi ob vstopu na prireditveni prostor. Dobrodošli!

MestniKino Domžale

SEPTEMBER 2021 MESEČNI KINO SPORED

DIVJA SLOVENIJA 2.|4.|6.|8.|12.|19.|25.|29. sept

dokumentarni film / režija: Matej Vranič / scenarij: Matej Vranič, Marjan Žiberna / nastopa: Jure Longyka / 2021, Slovenija / distribucija: Fivia / 83' / ***v slovenščini, 6+***

Med visokimi alpskimi vrhovi se v snežni odeji skrivajo belke, kozorog pa ponosno dviga rogove. Mladič rjavega medveda se skobaca iz brloga. Belorepec z dvometrskimi perutmi se požene nad krapa. V morju plava jata kavalov. Film predstavlja pestro favno in floro naših krajev, pri čemer se osredotoča na sesalce in ptice, prikazane pa so še nekatere zanimive vrste dvoživk, rib, žuželk in rastlin. V filmu se podamo med najvišje alpske vrhove in v odmaknjene dinarske gozdove, potujemo preko panonskih ravnic, se spustimo v podzemne jame in pod gladino Jadranskega morja. Odstirajo se nam osupljive podrobnosti iz živalskega sveta.

SUPERNOVA 9.|12.|21. sept

drama / Supernova / režija: Harry Macqueen / scenarij: Harry Macqueen / igrajo: Colin Firth, Stanley Tucci, Pippa Haywood, Peter MacQueen, Nina Marlin / 2020, Velika Britanija / distribucija: Fivia / 95'

Sam in Tusker se v kamperju odpravljata na pot čez Anglijo, da bi obiskala družino, prijatelje in izbrane lokacije iz njunih preteklih potovanj. Skupaj sta že dvajset let, a njuno življenje se je drastično spremenilo odkar se je Tusker začel spopadati z zgodnjimi znaki demence. Sam se je začasno odrekel karieri koncertnega pianista, da bi skrbel za Tuskerja in potovanje je njuna zadnja priložnost za obujanje spominov, preden bolezen napreduje. S potovanjem se začnejo rušiti njune predstave o skupni prihodnosti, razkrijejo se skrivnosti, njuno razmerje pa se znajde na preiskušnji.

OKUS LAKOTE 11.|16.|26. sept

romantična drama / Smagen af sult / režija: Christoffer Boe / scenarij: Tobias Lindholm, Christoffer Boe / igrajo: Katrine Greis-Rosenthal, Nikolaj Coster-Waldau, Flora Augusta, Charlie Gustafsson, Nicolas Bro / 2021, Danska / distribucija: Cinemania / 103'

»Če me vprašaš, kaj hočem, ti bom povedala. Hočem vse.« Kathy Acker - Carsten in Maggie sta najnovejši zvezdi na danskem gurmanskem nebu. On je virtuozni kuharski mojster, ona pa antropologinja hrane. Ljubita se, imata dva čudovita otroka in vodita eno najbolj vročih restavracij v Kopenhagnu. Njuno življenje je popolno. Skoraj popolno: manjka jima le še prestižna Michelinova zvezdica – in zanjo sta pripravljena žrtvovati prav vse ...

PARADISE - NOVO ŽIVLJENJE 16.|30. sept

komična kriminalka / Paradise / režija: Davide Del Degan / scenarij: Davide Del Degan, Andrea Magnani / igrajo: Vincenzo Nemolato, Giovanni Calcagno, Katarina Čas, Branko Završan, Selene Caramazza, Andrea Pennacchi / 2019, Italija, Slovenija / distribucija: Cinemania / 85'

Caloghero je bil na Siciliji priča mafijskemu umoru, zato ga vključijo v program za zaščito prič in ga pošljejo v alpsko vasico na tromeji Italije, Avstrije in Slovenije. V novem kraju govorijo čuden jezik, namesto testenin s sardelami jedo slanino in cmoke, namesto opere pa odzvanja jodlanje. Caloghero se skupa prilagajati na novo okolje, celo zaljubi se v natakarico Klavdijo (Katarina Čas) v lokalni gostilni. Nato pa se v vasi pojavi morilec, proti kateremu je pričal. Prične se nepredvidljiva, komična in čustvena igra mačke in miši.

MESTNI KINO DOMŽALE
Ljubljanska 61, 1230 Domžale
blagajna@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si

spletni kino
online.kinodomzale.si

TEMA MESECA

ŽIVALI V URBANEM OKOLJU

Kar polovica vseh Evropejcev ima v svojem domu ljubljenčka, mačko ali psa, prevladujejo slednji.

Mateja A. Kegel
Foto: Monika Wisniewska

Zadnji dve leti smo se ljudje navajali na nov način življenja in preživljanja prostega časa. Ena od posebnosti je bila, da je veliko ljudi ostalo zaprtih, osamljenih, brez stika s soljudmi. Številni so si ob tem omislili hišnega ljubljenčka, mačko, psa, papagaja ali katero drugo žival.

Živali so že pred desetletji in stoletji prevzele vlogo zapolnjevanja psiholoških potreb posameznika, so družba, z njimi vzgajamo otroke, so družabniki pri igri in nekdo, ki z nami deli veselje in žalost. Zelo dober povzetek tega je, da živali postanejo družba, ko smo osamljeni, sproščanje, ko smo utrujeni (sprehodi v naravi in igra), in družabnik v igri otrok.

In dokler je žival 'zaprta' med štiri stene, še nekako gre, ne moti okolice, ko pa pride do stika z drugimi ljudmi, ko nista več le žival in njen človek, pa se včasih stvari znajo zaplesti. Velikokrat čisto po nepotrebnem.

Solidarnost med ljudmi – sobivanje

Dejstvo je, da smo si ljudje različni in nekateri imamo živali radi, spet drugi pa malo manj ali celo ne. S tem ni nič narobe, vse dokler ne prestopimo meje ali kot radi rečemo: moja svoboda se konča tam, kjer se začne svoboda drugega. Podobno bi lahko prenesli v svet ljubiteljev živali – z mojim psom, mačko ali katero drugo živaljo bom užival tako, da ne bo vplivalo na kakovost življenja drugih. Biti moramo solidarni tako s tistimi, ki jim živali niso blizu, kot na drugi strani s tistimi, ki si brez živali ne predstavljajo življenja. So namreč njihovi družinski člani. Vsak ima svoje pravice, in prav je, da se naučimo sobivati – drug z drugim in z živalmi.

Ena od stvari, ki so pogosto trn v peti tako ljubiteljem kot tistim, ki jih živali v mestu motijo, so povodci. Ljubitelji bi seveda želeli svojim živalim nuditi več svobode. Tisti, ki psov nimajo, se jih morda celo bojijo, pa pričakujejo, da psi na povodcu, ko se jim približajo, gredo mimo njih. Ne glede na to, kako zelo razumevajoči bi bili radi do obeh stališč, pa imamo na srečo Zakon o zaščiti živali, ki jasno določa splošne zahteve za obvladovanje psov, da le-ti niso nevarni okolici. Tako v 11. členu zakon določa, *»da mora skrbnik živali z ustrezno vzgojo in šolanjem oziroma z drugimi ukrepi zagotoviti, da žival ni nevarna okolici ter, da morajo skrbniki psov zagotoviti fizično varstvo svojih psov tako, da jih imajo na javnem mestu na povodcu«*. Seveda je opredeljeno tudi javno mesto, in sicer kot javni kraj, ki je brezpogojno ali pod določenimi pogoji dostopen vsakomur. Kazen za ravnanje v nasprotju z 11. členom Zakona o zaščiti živali znaša za fizično osebo od 200 do 400 evrov.

Prav tako je obvezna uporaba povodca na javnem mestu, hkrati pa so določene tudi izjeme, recimo, da skrbnik lahko vodi psa brez povodca, če ni pričakovati večjega števila ljudi. Se pa priporoča povodec v vseh okoliščinah, če pes ni ustrezno vzgojen oziroma šolan in bi v primeru odpoklica lahko zatajil ali celo predstavlja nevarnost okolici.

Pospravljanje za živalmi

Kaj pa skrb za okolje v primeru, ko vanj pripeljemo ljubljenčka. Ničkolikokrat smo že slišali, videli in doživeli, da smo stopili v pasje iztrebke. Še celo v situaciji, ko je bil koš zanje le nekaj metrov stran. Ali je tega res treba? Preprosto, lastniki psov naj si predstavljajo, da je pobiranje pasjih iztrebkov nekaj takega, kot spuščanje vode na stranišču.

Verjamemo, da bo v tako veliko manj nejevoljnih ljudi, ki bodo morda na sprehod z vašim ljubljenčkom, ko boste šli mimo njih, pogledali z več prijaznosti v očeh kot bi sicer.

Živali so čuteča bitja, ki potrebujejo vašo pozornost

Ena od stvari, ki je moteča tistim, ki nimajo psov, je lajanje. Tako kot otroški jok tudi na lajanje lahko, ali pa ne moremo vplivati. Vsekakor pa način, da bomo svojega psa postavili 'pred vrata' oziroma pred hišo, dokler se ne umiri, ne pride v poštev. Še več, če vaš pes laja (ali maček mijavka) in ne veste, kaj je razlog za to, preverite pri veterinarju, kakšni so lahko razlogi. Zelo redko je to samo iz dolgočasja. Hišni ljubljenčki nam običajno sporočajo s svojim oglašanjem, da nekaj ni v redu, da imajo neko potrebo, sporočajo nam svoja občutja in želje, in na nas je, da jim prisluhnemo. Ker ne znajo govoriti, je naša naloga, da se naučimo razumeti njihovo komuniciranje z nami in njihovo sporočanje, kaj nam želijo povedati.

Ne za vsako silo!

Čeprav se poletje že izteka, pa je še ena stvar, ki jo moramo razumeti – ljudje smo si različni tudi, ko gremo na dopust, na plažo. Obstajajo namreč javni prostori, kjer že na vhodu piše, da hišni ljubljenčki niso zaželeni ali so celo prepovedani. Veliko je hotelov in namestitev, kjer so psi dovoljeni in zaželeni, kar je čudovito, ampak na to običajno opozorijo že v opisu. Vsak se bo lahko sam odločil, ali bo sobival v stavbi z živalmi ali ne.

Ne le, da se nekateri psov bojijo, prav tako so lahko nanje alergični, in samo zato, ker ne morejo biti v njihovi bližini, še ne pomeni, da so slabi ljudje. Vsak ima svoje izkušnje, in kot rečeno – ljudje smo si različni, zato poskušajmo razumeti drug drugega. Lastniki psov in drugih hišnih ljubljenčkov, ki potujejo z vami, uživajte v okolju, kjer so ti zaželeni, dobrodošli in dovoljeni, tisti, ki so vam psi manj ljubi, pa se seveda tem krajem raje izognite. Tako ne bo prihajalo do nepotrebnih nesoglasij.

Onemogočite nevarne stike

Če ste lastnik psa, se vam je najbrž že zgodilo, da je k vam pritekel otrok ali pa tudi odrasel in kar naenkrat začel božati vašega psa. Čeprav je odgovornost tudi na drugi strani, predvsem to, da ne božajo psa, ki ni njihov, pa ljudje pogosto ne razumejo te odgovornosti. Ne božajte psa, ki ga ne poznate, četudi se vam zdi na prvi pogled prijazen. Če je želja že tako močna, povprašajte o tem lastnika, če se mu sploh lahko približate.

In lastniki psov ... opozorite ljudi na možnost, da bo pes skakal po njih, da jih lahko morda ugrizne ali da psu ne ugaja interakcija z drugimi ljudmi. Psa nikakor ne silite v stik z neznanimi ljudmi, če mu ni do tega, sploh, če se boji neznancev ali drugih živali. S tem boste ustvarili samo negativna občutja, ki lahko pripeljejo tudi do neželene reakcije.

Če pa veste, da je vaš pes agresiven in se v družbi ne znajde najbolje, pa je vaša ključna naloga, da onemogočite njegove stike z drugimi ljudmi. To pomeni, da ga ne peljete v množico, na javna mesta, kjer so drugi ljudje, in ne pričakujete, da bodo drugi razumeli, da pes pač tak je.

Kaj pa druge domače živali v urbanem okolju?

Seveda pa niso le psi tisti, ki so v urbanem okolju, del našega življenja. Tukaj so tudi mačke, tiste, ki živijo samo v stanovanjih in jih lastniki skrbno varujejo pred zunanjim svetom, in tiste, ki imajo manj (ali pa več) sreče in se prosto potepajo po svetu. Pogosto se namreč šalimo, da se ljudje delimo na ljubitelje mačk in ljubitelje psov. In če smo o slednjih že kar nekaj napisali, pa so tukaj tudi pomembne točke, kako polepšati življenje mačk, ki so pogosto omejene na naš notranji bivalni prostor.

Mačkam je treba na tistih nekaj deset kvadratnih metrih omogočiti pogoje za kakovostno življenje, saj so tam praktično v celoti odvisne od ljudi. Redno je treba skrbeti za njihovo hrano, saj nimajo možnosti, da si jo ujamejo. Kakšna muha sem in tja zagotovo ni dovolj. Poskrbeti moramo, da imajo ves čas zadosti pitne vode in urejen prostor za iztrebke.

Eno od zanimivejših, če ne celo bolj zabavnih dejstev je, da ko enkrat v vaš dom pride mačka ... je konec vaše zasebnosti. Zakaj? Ker se mačke lahko zavlečejo v čisto vsak kot vašega doma. Spijo tam, kjer njim paše (in običajno ne tam, kjer si vi želite, da bi), igrajo pa se s tistim, kar si mi običajno ne želimo, a jim pozabimo umakniti s poti. Ah, pri igračah, podobno kot pri psih, ob nakupu pomislimo tudi nase – ne kupujmo namreč igrač, ki povzročajo dodatne zvoke. Te namreč kaj hitro postanejo moteče ...

Eksotične živali v naših domovih

Čeprav prevladujejo psi in mački, pa se v naših domovih znajdejo tudi številne druge živali. Med njimi tudi bolj eksotične, ki se jih veliko ljudi boji – od kač, kuščarjev do pajkov in drugih živali. Te so običajno na varnem v za njih ustrezno prilagojenih kletkah oziroma terarijih, a vseeno moramo razmišljati o tem, kaj bi se zgodilo, če bi nam katera od teh živali pobegnila.

Seveda pa so za stanovanjske ljubljenčke značilne tudi akvarijske živali – ribice, želve, hrčki, morski prašički, miške, zajčki, činčile, dihurji, podgane, razne ptice, kot so skobčevke, nimfe, papige, are pa tudi kakšni manjši pujski in ... še marsikaj se najde.

In kako v našem mestu sobivamo z živalmi, predvsem tistimi, ki jih srečujemo na sprehodih, torej kužki? Celostno gledano prijetno, seveda se najdejo manj odgovorni lastniki, ki živali preveč zaupajo in ne pomislijo na strahove ostalih, pa včasih tudi kaj ne počistijo, a v večini primerov znamo sobivati in poskrbeti drug za drugega in naše štirinožce. Temu so namenjeni tudi ustrezni prostori, od tega, da imamo dovolj narave za gibanje, do smetnjakov, ki so namenjeni pasjim iztrebkom in nameščeni na ustreznih površinah. Pa seveda pitniki, nikar ne pozabimo, da tudi živali potrebujejo zadostno količino pitne vode, še posebej ko so zunaj in aktivne. ❐

PODJETNO NAD IZZIVE

Uspešen zaključek druge skupine PONI LUR – med poslovnimi idejami tudi naravna kozmetika Nuše Marinc in butično pivo Nejca Nekrepa

Z zaključkom druge skupine udeležencev projekta Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji (PONI LUR) na trg prihaja zanimiv nabor inovativnih produktov in storitev. Med njimi tudi izdelki dveh Domžalčanov – Nuše Marinc in Nejca Nekrepa.

Dvanajst udeležencev je zadnje štiri mesece pod vodstvom odličnega mentorja Mihe Leskovarja uspešno razvijalo in kalilo svoje podjetniške ideje. V okviru projekta so bili deležni štirimesečne zaposlitve ter popolnega podpornega podjetniškega okolja. S pomočjo mentorjev in uspešnih podjetnikov ter strokovnjakov z različnih področij so pridobivali številna znanja, vse od razvoja poslovne ideje do izdelave poslovnega modela in načrta, marketinških in promocijskih aktivnosti, poslovne komunikacije, upravljanje z IKT, pridobivanje virov financiranja ter osnovna pravna in finančna znanja, zdaj so pred njimi novi izzivi in prvi koraki na samostojno podjetniško pot.

Na trg prihaja naravna linija izdelkov z visoko vsebnostjo aktivnih sestavin

Domžalčanka **Nuša Marinc** bo jeseni na trg lansirala razkošno **linijo izdelkov za celostno nego obraza NANU**. Razvila je kar osem izdelkov, ki upočasnjujejo staranje in pomagajo vzpostaviti zdrav in bleščeč videz kože. Linija NANU (v hindujščini izraz pomeni čudovito dekle) je stoodstotno naravna, ročno izdelana visoko aktivna kozmetika za nego obraza in obsega čistilno mleko, tonik, tri kreme za obraz in tri tarčne serume, ki rešujejo specifične težave kože. Vsi izdelki linije NANU vsebujejo visoke koncentracije rastlinskih izvlečkov in antioksidantov, ki so izbrani tako, da delujejo sinergijsko za res maksimalen rezultat. Pomemben je tudi podatek, da izdelki vsebujejo tudi do stokrat višje koncentracije aktivnih snovi kot ostali podobni na trgu. Aktivne sestavine (ceramidi, vitamin C, resveratrol, astaksantin, hialuronska kislina, koencim Q10 ...) so namreč tiste, ki naredijo razliko med izdelkom, ki deluje, in med tistim, za katerega se zdi, da na kožo nima vpliva. Aktivne sestavine so usmerjenje na točno določeno težavo s kožo in lahko odpravijo porušeno kožno bariero (suha koža), akne, pigmentne madeže, neenakomeren ten kože ali gube.

Nuša Marinc
Nuša je univerzitetna diplomirana inženirka živilske tehnologije, ki je iskala rešitev za svojo suho, občutljivo in k alergijam nagnjeno kožo. Ker ji nikakor ni uspelo najti kozmetike, ki bi ji resnično ustrezala, se je začela intenzivno izobraževati na tem področju, med drugim tudi na priznani akreditirani šoli Formula Botanica v Veliki Britaniji, kjer je pridobila certifikat iz organske anti-age nege kože. Rezultat osebne izkušnje in vsega znanja, ki ga je osvojila v letih izobraževanj, je razkošna linija izdelkov za celostno nego obraza NANU. Jeseni tako na trg prihaja kar osem izdelkov, ki upočasnjujejo staranje in pomagajo vzpostaviti zdrav in bleščeč videz kože.

Nejc Nekrep
Strast do piva je pri Nejcu prisotna, kot sam pravi, že v genih. Stara mama Viktorija je namreč med letoma 1950 in 1960 varila svoje pivo, zato ni čudno, da se je njegovo zanimanje za to žlahtno pijačo pojavilo že zelo zgodaj. Že kot petletnik je rad srebnil peno piva z roba očetovega kozarca pri kosilu, pozneje pa ukradel še kakšen požirek.

Kot pravi Nuša, je vsaka koža zgodba zase in zahteva svojo, specialno nego, zato je linija NANU modularna. Za kar najboljši učinek bo zato poleg linije uporabnicam nudila tudi individualne konzultacije, saj je najpomembneje prepoznati, kakšna je naša koža in kaj v določenem časovnem obdobju najbolj potrebuje. Pri tem poudarja, da gre za najbolj pomembna 1,7 m2 našega življenja, s tem, da je koža na obrazu daleč najbolj izpostavljeni del telesa, zato ji moramo nameniti največjo skrb in nego.

Priložnosti za razvoj novih podjetniških idej bo dovolj tudi v prihodnje, saj projekt poteka vse do konca leta 2023. Na spletni strani Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije ter Zavodu RS za zaposlovanje bodo do konca projekta objavljeni še štirje razpisi za vključitev v projekt. Naslednji že 16. avgusta 2021, odprt bo do konca septembra 2021, udeleženci pa bodo z delom lahko pričeli 1. novembra 2021. Več informacij na www.rralur.si.

Linija NANU bo na trg lansirana predvidoma jeseni 2021 in bo na voljo tudi na www.nanu-skincare.com.

Pivo za tiste, ki znajo uživati in ceniti vsak požirek te pijače

Iz Domžal prihaja tudi **Nejc Nekrep**, ki bo v kratkem ustanovil lastno **Pivovarno Nekrep**. V zadnjih desetih letih je imel kot mornar, delavec na luksuznih križarkah in popotnik priložnost obiskati številne kraje sveta. Tako je spoznal različne kulture, navade in navdušujoče ljudi, ob tem pa pridobil tudi pomembna znanja s področja varjenja piv. Njegova pozornost, obogatena z izkušnjami iz mnogih, včasih tudi neverjetnih dogodivščin, in okušanjem najboljših piv sveta, je danes osredotočena v razvoj okusov, ki izhajajo iz nepozabnih doživetij ter združujejo znanja in izkušnje priznanih pivovarskih praks v unikaten zvarek, ob katerem lahko skoraj občutiš delček tega širnega sveta.

V svoje pivo vlaga strast do eksperimentiranja z različnimi žiti, tipi ječmena, hmelja ter naravnimi dodatki začimb in zelišč. Usmerjen v butičnost, ne strmi k masovni pridelavi, temveč h kvaliteti ter izdelavi posebnih, sezonskih, Premium ter 'limited edition' piv. Nudi tudi varjenje, ki je prilagojeno posebnim željam kupcev, ki si želijo poizkusiti nekaj unikatnega, narejenega tudi čisto samo za njihov okus. Zagovarja združevanje ljudi, ki mu bo namenjena mala pivnica, ki je načrtovana v drugem letu obratovanja Pivovarne Nekrep. Za kupce brez časa pa bo poskrbljeno z dostavo piva ter degustacijskih paketov na dom. Iskanje primernega prostora za odprtje lastne pivovarne ga je sicer poneslo na drugi konec Slovenije, na Ptujsko Goro, kljub temu pa bo svoje pivo z veseljem dostavil tudi v Domžale.

Ideje ostalih udeležencev

Z novimi produkti in storitvami na trg stopajo še **Stana Cigale** z **unikatnimi čevlji Franciska**, poimenovanimi po babici, katere vzorce za ročno izdelane čipke uporablja pri svojem delu, **Karin Okorn**, ki bo z izdelavo **modularnih organizatorjev za diabetične pripomočke** razveselila marsikatero osebo s sladkorno boleznijo, **Onia Brank Pečko**, ki bo s svojimi **NATURALLY SWEET veganskimi sladicami** iz naravnih sestavin popestrila ponudbo na trgu, **Janez Dobnikar** z interaktivno kolesarsko platformo **Simathlon**, ki je že deležna strokovne in medijske pozornosti, **Nikolina Rozman**, ki je po 25 letih dela v zdravstvu svojo poslovno idejo in poslanstvo našla v **storitvi celostne oskrbe na domu Plenacura**, japonologinja **Katarina Kunstelj,** ki se je uspešno spopadla z izzivom **vizualne lokalizacije japonskega stripa**, ilustratorka **Nika Rebolj,** ki je izražanje svojega umetniškega potenciala našla v **tattoojih**, **Anja Bizjak** svojo poslovno priložnost vidi v nadgradnji dejavnosti na kmetiji, s katere prihaja – v neokrnjeno naravo, **Pred Pekel** vabi v glamping nastanitev, **Yue Ma**, diplomantka Fakultete za vinogradništvo in vinarstvo, bo s svojim poznavanjem vin in kitajske kulture pomagala **slovenskim vinarjem k vstopu na kitajski trg**, **Tadej Burger** pa se je po odločitvi, da si želi delati nekaj, kar ima neposreden pozitiven učinek na življenje ljudi, osredotočil na **terapevtske masaže**, pri čemer se navdušuje predvsem nad izvajanjem kranio sakralne terapije. ❐

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA DOMŽALE

vabi na

Krvodajalsko akcijo

v četrtek, 23. septembra 2021, med 7. in 12. uro

v Kulturnem domu Mengeš

V tednu, ko poteka krvodajalska akcija, bodo krvodajalcem poslana sms sporočila. Zaradi ukrepov v zvezi s covidom-19 bo potrebno predhodno naročanje na telefonski številki 051 389 270 ali 051 671 147.

Vnaprej hvala za vašo solidarnost in pomoč v imenu vseh, ki jim je in jim bo vaša darovana kri rešila življenje.

Pomoč materialno šibkim

Rotary club Domžale sofinanciral šolske potrebščine otrokom iz materialno šibkih družin.

V tem tednu so v Rotary clubu Domžale, po posvetu s strokovnimi delavci Centra za socialno delo OSV, Enote Domžale, izpeljali donacijo sofinanciranja šolskih potrebščin 13 otrokom iz družin, ki ta strošek težko zmorejo. Z njihovo pomočjo bodo otroci in starši nakupili vse za šolo v poslovalnici Mladinske knjige Domžale, kjer so pomagali oceniti strošek za šolske potrebščine brez delovnih zvezkov za šolarje in dijake.

V imenu družin – iskrena hvala.

PRIPRAVILA: MARTA TOMEC

KinVital po novem v Hiši na travniku

S 6. septembrom bo Hišo na travniku obogatila izkušena ekipa kineziologov iz KinVital kineziološkega centra, znanem po svojem strokovnem pristopu do vadbe, treninga in rehabilitacije.

V Hiši na travniku bodo še naprej ponujali dve vrsti vadb: različne skupinske vadbe od 8 do 15 ljudi in osebne vadbe od 1 do 8 ljudi. Pri skupinskih vadbah celotna skupina vadi z enakim programom vaj, pri čemer izkušen strokovnjak kineziologije vaje prilagaja posamezniku in zagotavlja pravilno izvedbo. Tako vam bo v skupinskih vadbah na voljo funkcionalna vadba v jutranjih in popoldansko/večernih terminih, vadba seniorjev za moč, kondicijo in sklepe ter vadba zdrave hrbtenice. Osebne vadbe so namenjene vsem, ki boste delali po svojem osebnem programu vaj. Bodisi za rešitev bolečin in poškodb, bodisi je vaš cilj odlična forma in moč.

Terapevtska vadba je prvi primer osebne vadbe, kjer odpravljajo poškodbe ali bolečine z osebno prilagojenimi vajami. Izkušeni kineziologi in fizioterapevti spremljajo vaš napredek in vas učijo pravilnega gibanja, ki odpravi ne le bolečine in poškodbe, pač pa se telo tudi kondicijsko in celostno okrepi. Na voljo bodo tudi osebni termini trenerstev, kjer boste vadili sami ali v mali skupini do štirih posameznikov.

Odlika KinVital kineziološkega centra je, da se strokovnjaki ukvarjajo tako z rehabilitacijo kot z vadbo splošne in športne populacije. Ekipa KinVital kineziološkega centra tako s svojimi izkušnjami in znanjem zagotavlja vsem svojim vadečim odlično formo in življenje brez bolečin. Na voljo bo popolna oskrba poškodb in bolečin (kolena, križ, gležnji ramena itd.) in pa popolna kondicijska pripravljenost in vadba moči hkrati. Cilj je, da se najprej gibljete pravilno, in šele nato se gibajte veliko! Namreč, samo pravilno gibanje zdravi in krepi.

Naj gre za strokovno fizično pripravo in vadbo, terapije in rehabilitacijo ali sprostitev in dobro počutje, v Hiši na travniku vam bo KinVital omogočal vse. Na voljo bodo tudi različni družabni dogodki, izobraževanja in druženja.

Se vidimo od 6. septembra dalje.

KinVital
Vadba prilagojena starejšim.

Aktivno preživljanje počitnic v angleščini

Tudi letošnje poletje, triindvajseto po vrsti, je jezikovna šola DUDE iz Domžal konec avgusta pripravila zanimiv in poučen enotedenski program za vse, ki so želeli na zabaven način utrditi svoje znanje angleškega jezika. Dejavnosti so potekale v Domžalah in okolici.

Teden so otroci začeli z obiskom Policijske postaje Domžale, kjer so pobliže spoznali delo policistov in njihovo opremo. Otroci so oblekli neprebojne jopiče, v roke so dobili merilce hitrosti, pihali so v naprave za ugotavljanje prisotnosti alkohola v krvi ter spoznali, kako policisti ravnajo z nepridipravi.

V Slamnikarskem muzeju so otroke seznanili z razvojem slamnikarstva v Domžalah, kako so pripravljali žitne bilke za pletenje slamnikov, o načinu izdelave slamnikov in za konec so si še sami pletli kitke iz slame.

Rdeča nit letošnjih delavnic je bila Avstralija, zato so otroci v Arboretumu Volčji Potok iskali skriti zaklad, povezan z izbrano temo. Da so ga našli, so morali odgovoriti na vprašanja, povezana z zanimivostmi Avstralije. Otroci so posadili vsak svojo rožico v glinen lonček, ki so ga tudi sami predhodno pobarvali. Pogovor je tekel tudi o ohranjanju rastlinskih in živalskih vrst ter naši skrbi zanje. Otroci so spoznali tudi živali, ptičjega pajka, rdečerepega udava, malgaškega sikajočega ščurka in bradato agamo iz Avstralije.

V karate klubu Sankukai so se seznanili s pravilnim dihanjem s trebušno prepono in z osnovnimi katami, ki so steber karateja.

Teden, poln doživetij, so zaključili na piknik prostoru v Dragomlju. Poleg športnih iger, igranja košarke in kriketa so otroci poslikali bumerange in iz gline izdelali avstralske živali.

Ves teden je bil posvečen utrjevanju znanja angleščine v vsakdanjih situacijah na sproščen in naraven način, kar je bila tudi dobrodošla priprava na prihajajoče šolsko leto. Jezikovna šola DUDE se vsem udeležencem iskreno zahvaljuje za dobro voljo in odlično preživet teden.

Na Šipku spominska slovesnost ob 78-letnici ustanovitve Šlandrove brigade

Po lanski preložitvi zaradi pandemije covida-19 se je v nedeljo, 8. avgusta 2021, ponovno zbralo več kot 200 udeležencev na spominski slovesnosti na Šipku nad Blagovico na mestu, kjer je bila 6. avgusta 1943 ustanovljena 6. brigada NOV in POS Slovenije Slavka Šlandra.

Takrat se je zbralo več kot 300 že starih, prekaljenih borcev in skoraj 400 novincev, skupno torej več kot 700 partizanov. Sestavljali so jo borci treh bataljonov, ki so se že dve leti borili na Štajerskem na območju 4. Reicha:

- Kamniškega bataljona, poimenovanega po narodnem heroju Matiji Blejcu - Matevžu, ki je padel v boju z Nemci 24. 12. 1942 na bližnji Kostavski planini na obronkih Menine planine;
- Zasavskega bataljona, poimenovanem po padlem narodnem heroju Lojzetu Hohkrautu iz Trbovelj (ki je padel 31. 5. 1942 kot komandant Pohorskega bataljona) in
- Savinjskega bataljona, poimenovanem po narodnem heroju Slavku Šlandru, ki so ga Nemci ustrelili skupaj s Slavko Klavoro v Mariboru že 24. avgusta 1941.

Šlandrova brigada je bila edina tako velika partizanska enota na območju 4. Reicha in IV. operativne cone NOV in POS, ki je obsegalo Štajersko, del Gorenjske, slovensko Koroško in Prekmurje. Brigada je imela ob ustanovitvi 387 pušk in 12 strojnic.

Za prvega komandanta brigade je bil imenovan Janko Sekirnik - Simon, politkomisar je bil Mitja Ribičič - Ciril, načelnik štaba pa Franc Poglajen - Kranjc. V štabu je bil propagandist Ivo Lipar - Iztok iz Mengša, ki je ostal na tem mestu vse do konca vojne in leta 1953 pripravil tudi brošuro Šlandrovci z imeni še živečih 1057 bork in borcev, ki so se borili v tej brigadi.

Brigada je kmalu po ustanovitvi prešla na Dolenjsko in po kapitulaciji Italije 9. septembra 1943 sodelovala pri razoroževanju italijanske okupatorske vojske na Dolenjskem. Novembra 1943 se je brigada vrnila na svoje matično območje na Menino planino in potem delovala pretežno na širšem območju Štajerske in Zasavja, v začetku maja 1945 pa se je borila na Koroškem v zadnjih bojih predvsem proti ustašem in drugim umikajočim se kvizlingom.

Na spominski slovesnosti na Šipku je slavnostna govornica in županja Občine Lukovica Olga Vrankar poudarila, da se moramo spoštljivo prikloniti upornikom proti barbarskemu nacizmu in fašizmu, ki so preprečili s svojim bojem načrtovani izbris slovenskega naroda. Borci so kljub nečloveškim razmeram in hudim bojem verjeli v zmago pravice in nov, boljši svet.

Pokloniti se moramo vedno znova vsem slovenskim vasem in samotnim gomilam tudi drugim obeležjem, kjer ležijo tisti, ki jim je nasilna smrt pretrgala mlada življenja. Tudi pri vaškem koritu v vasi Koreno nad Krašnjo, kjer je v začetku julija 1942 v živem ognju zgorelo 20 moških.

Vse udeležence je govornica povabila, da usmerjajo svoje moči v državotvorni patriotizem in enotnost.

Venec k spominskem obeležju ustanovitve Šlandrove brigade sta položila poleg govornice še predsednika Združenja borcev za vrednote NOB Občine Lukovice Marjan Križman in Občine Kamnik Dušan Božičnik. Po krajšem kulturnem programu so trije harmonikarji z borbenimi pesmi navdušili udeležence slovesnosti.

Slovesnosti se je udeležila tudi še živeča borka Šlandrove brigade Valerija Škrinjar Tvrz, nekdanja šifrantka te brigade.

FRANCI GERBEC

Brezplačni vikend intenziv

Poznate mlajšega ali starejšega moškega, ki bi morebiti želel pomoč in ne zbere poguma, da spregovori o svoji stiski. Včasih je potrebna le beseda ali majhna spodbuda, da nekomu polepšate trenutek, dan ali celo življenje. Veseli bomo, če boste čim več ljudi opozorili na projekt Moč moškega žalovanja in koga celo povabili, da se udeleži vikend intenziva.

V okviru projekta MOČ MOŠKEGA ŽALOVANJA organiziramo vikend intenziv za žalujoče moške, in sicer dve podporni skupini za mlajše in starejše moške:

- za žalujoče mlajše moške (18–23 let) po izgubi bližnje osebe. (3.–4. september 2021)
- za žalujoče odrasle moške po izgubi bližnje osebe. (3.–4. september 2021)

Za informacije o projektu se lahko obrnete na:
Edin Duraković: 030 689 656
e-naslov: tabor@hospic.si

ALENKA KRIŽNIK,
VODJA PROGRAMA DETABUIZACIJA

Poletni nasmehi otrok in pomoč ob začetku šolskega leta

V juliju in avgustu se je v Mladinskem zdravilišču in letovišču Rdečega križa Slovenije Debeli rtič razlegal razigrani smeh otrok.

Otroci, ki poletne počitnice tam preživljajo v okviru dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmeh, dobrodelne akcije, s katero je Tuš že 19. leto zapored v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije morske nasmehe pričarali 500 otrokom iz depriviligiranih okolij iz vse Slovenije. V okviru dobrodelnega projekta Tuša je v 18 letih skupaj letovalo kar 9000 nasmejanih počitnikarjev, ki uživajo v kopanju, sprehodih ter druženju s sovrstniki, animacijskih večerih in poučnih aktivnostih.

Tudi Območno združenje Rdečega križa Domžale se je potrudilo in omogočilo počitnice, za katere mnogi menijo, da otroka pozitivno zaznamujejo za vse življenje, še posebej, ker so strokovnjaki NIJZ v začetku junija razkrili, da je duševno zdravje otrok v Sloveniji, pa ne samo zaradi epidemije, alarmantno in da se še poslabšuje. V okviru Območnega združenja RK Domžale je na Debelem rtiču letovalo 18 otrok v dveh skupinah, in sicer med 30. julijem in 6. avgustom ter med 13. in 20. avgustom 2021. Tudi naša humanitarna organizacija je vesela in ponosna, da je prispevala k pestrejšemu vsakdanu otrok, ki v njeni organizaciji letujejo na Debelem rtiču.

Rdeči križ pa se še posebej zaveda tudi problematike socialno ogroženih družin, ko njihovi otroci jeseni odhajajo v šole in nujno potrebujejo šolske potrebščine. Kot vsako leto se je tudi letos Območno združenje Rdečega križa Domžale odločilo, da tem otrokom in staršem pomaga z boni Mladinske knjige – kot pomoč pri nakupu šolskih potrebščin. Razdeljeni so bili vrednosti boni v vrednosti 6500 evrov.

V septembru bo v Mengšu krvodajalska akcija, o čemer vse krvodajalce obveščajo s posebnim vabilom.

Z velikim veseljem pa tudi tokrat pišem o pridnih prostovoljcih z našega območja, ki so na predlog RKS za svoje neutrudno prostovoljno humanitarno delo prejeli priznanja. Tako je ekipa Prve pomoči Območnega združenja RK Domžale prejela spominski znak za požrtvovalnost v boju proti covidu-19 od Vlade RS, na predlog OZ RK Domžale pa je Rdeči križ Slovenije podelil tudi posebna priznanja posameznikom – prostovoljcem za požrtvovalno in nesebično delo v času epidemije, ko so delili maske, merili temperaturo na meji z Italijo, pomagali v Bolnišnici Golnik in v cepilnem centru v Domžalah, delili hrano itd. Vsem nagrajencem iskrene čestitke in iskrena hvala za opravljanje plemenitega poslanstva.

Vera Vojska

Foto: Območno združenje RK Domžale

Iskrene čestitke ob 90. rojstnem dnevu

Jubilantka Ani Judež s Kolovca

Prijetna turistična kmetija, po domače Pri Čeh, na Kolovcu je kraj, kamor se je gospa Ani Judež, ki je 9. avgusta praznovala 90. rojstni dan, vedno rada vračala. Pa kaj se ne bi, saj je bila na prijetni domačiji, pisali so se Osolnik na Kolovcu, rojena. V družini so bili še brat Tone in starša, ki sta pridno kmetovala. Oče je bil zaposlen v bližnjem gozdnem gospodarstvu Kolovec, starša pa sta k delu zgodaj pritegnila tudi oba otroka. Pa se kljub delu jubilantka otroštva rada spominja.

Obiskovala je osnovno šolo na Rovah, ob začetku druge svetovne vojne dve leti nemško šolo, po požigu rovske šole pa se je učenje zaključilo. Po koncu vojne je naredila nekaj tečajev. *»Tedaj je bilo običajno, da so kmečki otroci ostajali na kmetijah, čeprav sem si tudi sama želela, da bi še naprej hodila v šolo,«* se spominja, pa tudi, kako je ob smrti očeta v letu 1949, brat Tone je ravno takrat šel v vojsko, dve leti s konji v tedanjem gozdnem gospodarstvu furala les, da sta z materjo lažje preživeli. Delo je po prihodu iz JLA spet prevzel brat.

V letu 1958 se je poročila in se preselila na Vir, kjer sta si z možem zgradila hišo. Mož je bil zaposlen, sama pa je skrbela za tri otroke: Tatjano, Nušo in Lojzeta. Dela na manjši kmetiji ni nikoli zmanjkalo. Prelomnica je bilo leto 1985, ko se je vrnila na domačijo v rojstni kraj Kolovec, kjer je že živela hči Tatjana z družino. Pred dobrima dvema desetletjema se je Tatjana odločila, da domačija postane turistična kmetija, saj imajo obiskovalci ta del naše občine zelo radi. Kolovec z okolico namreč ponuja veliko priložnosti za pohodništvo in tudi kolesarjenje. Dobrodošli pa so tudi vsi domači, saj ima jubilantka osem vnukov in šest pravnukov, ki so veselo praznovali mamin visoki življenjski jubilej.

Jubilantka je pri 90 letih še vsa mladostna. Je članica Krajevne organizacije borcev za vrednote NOB Vir, od koder so jo ob visokem življenjskem jubileju tudi obiskali, in Društva podeželskih žena Domžale. Na vprašanje o receptu za visok jubilej je kratka: *»Fejst moraš delati, delo te gor drži.«* Delo jo spremlja od otroških let. *»Saj moraš delati, če hočeš živeti,«* pravi in je zelo zadovoljna, ker so vsi trije otroci in njihove družine pridni. Vidi se, da so pridni, znajo delati od mladosti in mama Ani se veseli njihovih uspehov. Radi obiščejo prijazno domačijo na Kolovcu in mamo Ani, ki jih vedno rada sprejme.

In ko boste po stezicah in poteh Kolovca obiskali kmetijo Pri Čeh, boste ob Tatjani Kastelic, ki ji pomagata mož in hči Simona, zanesljivo srečali tudi prijazno kljub devetim križem, kot radi rečemo, mladostno jubilantko, ki še pomaga, da so gostje zadovoljni z doma oziroma lokalno pridelanimi surovinami, domačim mladim govedom, prašiči in perutnino. Ne manjka pa niti doma pridelane zelenjave, domačega sadja in orehov. Gostov ne manjka, dobrodošli so vsak dan, razen ob ponedeljkih, le dogovoriti se je treba (Turistična kmetija Čeh, Kolovec 12, 1235 Radomlje T: 01 722 76 38, M: 031 711 721, E: turisticnakmetijaceh@siol.net). Nekateri se pri Čehovih ustavijo skoraj vsak dan. Veliko je pohodnikov med bližnjimi turističnimi točkami, radi uživajo v naravi in razgledu. Kot je povedala gospa Tatjana, gostje uživajo v vseh jedeh, pa naj bodo to pečenka, svinjska rebra, krače, raznovrstni zrezki, golaž, jetrca, vampi ali piščanci. Radi posegajo po domačih kolinah, pečenicah in krvavicah, raznovrstnih suhomesnatih izdelkih in še kaj se najde. Ne manjka pa niti domačih sladkih dobrot.

Vse najboljše so ob 90. rojstnem dnevu jubilantki zaželele tudi članice Društva podeželskih žena Domžale ter skupaj z njo obujale spomine na njeno življenje in delo v društvu. Srečno, gospa Ani Judež, in naj vam bo tudi v prihodnje lepo na čudovitem Kolovcu.

Vera Vojska

Vročica olimpijskih iger zajela tudi dom starejših

Poletje je čas sproščenosti, čas potovanj in izletov v naravo. Tople poletne dni so izkoristili tudi v Domu upokojencev Domžale in se odpravili na izlet v Arboretum Volčji Potok.

Stanovalci so z nestrpnostjo pričakovali obisk čudovitega parka, v katerem domujejo številne vrste dreves, vrtnic, tulipanov in drugih rastlin. Nekateri stanovalci so se po parku zapeljali z vlakcem, drugi so se po cvetočih poteh odpravili peš, vsi pa so v senci in hladu dreves neizmerno uživali. Ogledali so si rozarij, čudovit nasad papeških vrtnic, horizontalno sončno uro ter živi spomenik čebelam, sestavljen iz medovitih rastlin, ki tem pridnim delavkam omogočajo nabiranje nektarja in opraševanje. Sprehodili so se tudi med cvetočimi hortenzijami, v ribniku opazovali race, izlet pa zaključili v kavarni parka ob skodelici kave, sproščenem klepetu ter poslušanju petja ptic in opazovanju zelenja.

Poletno dogajanje v domu starejših je seveda popestrilo tudi spremljanje olimpijskih iger, ki so potekale v japonskem Tokiu. V domu so vihrale slovenske zastave, stanovalci so redno spremljali naše športnike, navijali in držali pesti zanje ter se veselili njihovih uspehov. Olimpijski duh je v domu vladal prav do zaprtja iger in še naprej, saj so se po končanih olimpijskih igrah tudi sami preizkusili v športnih spretnostih. Zmagovalci v metu v daljino, ciljanju na koš in štafeti so, tako kot se spodobi, prejeli medalje, za nagrado pa še darilni bon za kavico v domski kavarni Vejca.

Stanovalci so v poletnih dneh lahko prisluhnili čudoviti glasbi, saj so za popestritev njihovega vsakdanjika s svojim obiskom poskrbeli mešani pevski zbor Klas Groblje ter tako kot vsako leto tudi domžalski rogisti iz istoimenskega kulturnega društva, ki letos obeležuje 30-letnico delovanja. Stanovalci so se poveselili in družili tudi na pikniku ter uživali ob pečenem krompirju, pridelanem na domskem vrtu. Letošnja letina krompirja sicer ni bila tako obilna kot v preteklih letih, vseeno pa ga je bilo dovolj za vse. Tudi v poletnih mesecih so se v domu odvijale ustvarjalne in druge delavnice, za sveto mašo je poskrbel letošnji zlatomašnik Andrej Svete, prav tako ni manjkalo niti praznovanje rojstnih dni jubilantov v domu.

Poletno dogajanje v Domu upokojencev Domžale je bilo res pestro, poletni meseci so hitro minili, vodstvo doma pa je z mislimi že pri jeseni. *»Čeprav je večina stanovalcev našega doma cepljena, ob napovedanem četrtem valu epidemije pozivam k odgovornemu ravnanju vseh. Le z doslednim upoštevanjem preventivnih ukrepov in skrbjo za najranljivejšo skupino prebivalcev bomo lahko bolj optimistično zakorakali v jesen,«* je dejala mag. Nataša Zalokar, direktorica domžalskega doma upokojencev.

Olimpijski duh je vladal tudi v domu starejših.

ZAPOSLIMO

- **Delavca za izdelavo palet (delo v delavnici)**
- **CNC operaterja: III. ali IV. stopnja lesne smeri**

DELOVNI ČAS: od ponedeljka do petka (7.00 - 15.00)

PROŠNJE POŠLJITE NA:
Mesec Janez
Kleče pri Dolu 3
1262 Dol pri Ljubljani

ALI NA ELEKTRONSKI NASLOV:
zaga.mesec@gmail.com
Za dodatne informacije pokličite 040/267 816.

MESTO BREZ SUBKULTURE JE MESTO BREZ DUŠE

MIHA VOLGEMUT, UNIV. DIPL. INŽ. ARHITEKTURE

Miha Volgemut je bil kot arhitekt večkrat vpet v domžalske urbanistične in arhitektonske projekte, nazadnje kot član natečajne komisije za prizidek k Zdravstvenemu domu Domžale in kot projektant prenove ploščadi pri Vele.

Cveta Zalokar
Foto: Iztok Dimc

Na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani je diplomiral leta 2004 in magistriral iz urbanističnih strategij pod mentorstvom Wolfa D. Prixa na Univerzi za uporabne umetnosti na Dunaju 2008. Za opravljeno poletno šolo, ki je potekala pod mentorstvom Aarona Betskyja leta 2005, je prejel certifikat Rotterdamske akademije za arhitekturo in urbanizem. Sodeloval je na mednarodnih delavnicah v Glasgowu in Rotterdamu ter na Dunaju in na številnih domačih. Preden je ustanovil pisarno Volgemut arhitekti oktobra 2008, je pet let delal kot projektant v Biroju za arhitekturo, kjer je v soavtorstvu z Andrejem Kocjanom projektiral in realiziral številne stanovanjske soseske. Dve leti je bil oblikovalec interierjev pri Monochrome architects in vzporedno tudi neodvisni arhitekt. Leta 2013 je v Kamniku prejel bronasto občinsko priznanje za arhitekturni dosežek.

Mladost ste preživeli v Kamniku, v Domžalah so živeli vaši stari starši, od leta 2004 tudi sami živite v Domžalah. Kako kot arhitekt vidite in občutite razliko med sosednjima občinama?

V Domžalah je zame najbolj zaskrbljujoča stvar odsotnost subkulture; ta prostor mladih, mreženja, kreativnosti, eksperimentiranja, transformacij ..., ki je po mojem mnenju duhovni izvir in naravna podstat vsakega vitalnega mesta. Ta je v Kamniku zelo razvita in vitalna, že v moji mladosti in tudi danes. V Domžalah za mlade ni nič, že takrat ni bilo in tudi danes, ko opazujem njihovo družabno življenje, ti nimajo svojega prostora in kulture. Mesto brez subkulture je mesto brez duše. Če razmišljam, zakaj je tako, je mogoče to simptom nekih strukturnih značilnosti obeh mest; na eni strani Kamnik, mesto, ki je skozi čas nastajalo organsko, se pravi postopoma in v sozvočju s kontekstom prostora ter družbenimi, ekonomskimi in kulturnimi silami; na drugi strani pa Domžale kot izrazito umetna tvorba, ki je v nekaj desetletjih pospešene povojne urbanizacije, brez vizije in občutljivosti za merilo in kontekst prostora, precej na silo ustrojila in zasedla prostor med zaselki, železnico in nekdanjimi tovarnami, kar zdaj velja za širši center Domžal. Moja hipoteza je, da vse, kar je dobrega in slabega obeh mestih, predvsem v smislu družbenih in kulturnih pojavov, so to mogoče simptomi teh strukturnih značilnosti.

Pred kratkim ste si zgradili družinsko hišo na Viru.

To je zanimiva zgodba, ki se je začela z iskanjem parcele v Domžalah, prerasla v iskanje parcele za več hiš, saj se je vključilo kar 11 družin. Na dražbi smo se potegovali za večje zemljišče, na katerem sem zasnoval naselje po tipologiji so-bivanja (co-housing), kjer bi bila skupna parkirna mesta, površine okoli hiš pretežno v skupni lasti brez ograj, hiše pritlične, atrijske, potopljene v veliko zelenja. Vsi smo bili navdušeni nad zasnovo, vendar smo bili na dražbi žal neuspešni. Na koncu smo našli starejšo dotrajano hišo, ki je stala na nekoliko večji parceli na Viru, kjer je bilo prostora za tri hiše in smo zgradili stanovanjski trojček, kjer živimo danes. Skoraj vsem ostalim družinam sem tudi sprojektiral hiše, vendar na drugih lokacijah. Vsekakor je bil poskus združevanja pri gradnji stanovanj smiseln, čeprav je uspel v manjšem obsegu, saj je skupinska gradnja finančno ugodnejša. Tako vidim priložnost za mlade tudi v Domžalah, kjer je kar nekaj večjih, zazidljivih vrzeli v naseljih za namembnost stanovanjskih hiš, kjer se mladi lahko organizirajo za skupinsko gradnjo, preden to pokupijo investitorji in potem prodajajo gradbene parcele ali hiše po visoki tržni ceni.

Zakaj ste izbrali študij arhitekture?

V arhitekturo me je začelo vleči že v osnovni šoli. Arhitektura se najbolj sklada z mojim značajem, ki je zelo divergenten, radoveden in razmišljujoč, saj združuje širok spekter panog; od humanizma, inženirstva, vpetost v družbeno dinamiko; potem skakanje med idealizmom in pragmatičnostjo, med abstraktnim in konkretnim, med urbanizmom in detajlom itd. Še vedno se, kljub vedno bolj zahtevnim poslovnim odnosom in zakonodajo, težko domislim boljšega poklica.

Kateri so ključni poudarki na karierni poti?

V smislu intelektualnega razvoja izkušnje in šolanje v tujini, predvsem na univerzi na Dunaju, kjer ima arhitektura krila, kjer se razmišlja najbolj odprto in drzno. V smislu razvoja inženirskih znanj in veščin sodelovanje z Andrejem Kocjanom, kjer sem v obdobju med letoma 2004 in 2008 sprojektiral štiri večje stanovanjske komplekse z okoli 500 stanovanji, obiskoval gradbišča itd. In še ustanovitev lastnega biroja, kjer se od leta 2008 brusim v vetrnih tunelih poslovnega in zakonodajnega sveta.

Arhitektka je tudi vaša žena. Kje se dopolnjujeta in kje razlikujeta pri pogledih na arhitekturo?

Z Matejo v biroju sodelujeva pri urbanističnih in občinskih projektih. Urbanistične postavitve in kompozicije izhajajo izpod njene roke in njenega izjemnega občutka za to merilo ter so potem rezultat skupne izpeljave. Drugače pa je zaposlena na Fakulteti za arhitekturo, tako da vsak od naju utira svojo poklicno pot.

Bili ste v stiku in se izpopolnjevali v akademskem okolju Wolfa Prixa. V čem so bili njegovi bistveni vplivi na vaše delo in odnos do arhitekture?

Wolf Prix, ki vodi biro Coop Himmelb(l)au, je eden velikih vizionarjev in velikanov najnaprednejših tokov svetovne arhitekture, je eden tistih, ki mu uspeva materializirati najbolj inovativne in radikalne ideje v svetu arhitekture. Zame je stik z njegovim okoljem pomenil vpogled v skrajni potencial arhitekture, kako dosegati skrajne meje prostorskih idej. Osrednje vrednote iz tega okolja so predvsem svoboda duha, spodbujanje domišljije in igrivosti, to so pa vrednote, za katere si upam trditi, da so tudi v samem jedru Plečnikovega ustvarjanja, ki je prav tako eden mojih osrednjih junakov arhitekturnega sveta.

Podoba javnega prostora bo verjetno vedno takšna, kakršne so vrednote vladajočih, ti pa so danes rezultat volje ljudstva.

Ste tudi prejemnik priznanja Občine Kamnik za projekt Vrtca Zarja. Lahko občina z nagradami spodbuja dobre arhitekturne rešitve?

Občini Kamnik so primanjkovale zmogljivosti za vrtčevsko varstvo, zato so se odločili za javno zasebno partnerstvo. Zasebni investitor je vrtec zgradil in ga v nekaj letih predal v javno last. Res gre za primer dobre prakse. Arhitektura je vedno tudi družbeno angažirano delo, s tem projektom pa je bilo doseženih več dobrih ciljev. Menim, da na ta način občina podpre in spodbuja dobre arhitekturne rešitve.

Ste član posvetovalne skupine pri oddelku za urejanje prostora naše občine, ki deluje kot nekakšen skupinski mestni arhitekt. Kakšne so vaše naloge in kako lahko vplivate na prostorske in arhitekturne rešitve v občini?

Od lanskega leta mora po novem Zakonu o urejanju prostora vsaka občina imeti zagotovljeno sodelovanje vsaj enega občinskega urbanista. Domžalska občina je zato ustanovila posvetovalno delovno telo za prostorske zadeve, ki med drugim izva-

TEN TRADE
www.tentrade.si
Pokličite
080 2466
Ugodne cene
Popust za upokojence
PRODAJA KURILNEGA OLJA - Poskrbimo, da vas ne bo zeblo

Strinjam se, da obnove potekajo zelo stihijsko in neenotno, za to bi moral skrbeti občinski urbanist. Ne zagovarjam pa pristopa, da bi bila narejena neka šablona, po kateri bi se obnavljalo vse v mestu, ker vsak prostor je zgodba zase.

ja naloge občinskega urbanista. Sestavljen je iz treh predstavnikov občinske uprave in štirih zunanjih članov, dr. Alenke Fikfak in dr. Mateje Volgemut iz Fakultete za arhitekturo ter Andreja Girandona in mene kot arhitektov iz lokalnega okolja. Pri vsaki zasebni pobudi, kjer je predpisan natečaj ali variantne rešitve, presojamo in usmerjamo prostorske rešitve in lokacijske preveritve, torej sodelujemo le pri posameznem segmentu, takrat, ko smo povabljeni. Menim, da je naloga občinskega urbanista širša; koordinirati bi moral in medsebojno usklajevati vse načrtovane prostorske ureditve in imeti pregled nad urejanjem mesta kot celote ter za to seveda odgovarjati. V Ljubljani so to rešili tako, da je profesor s Fakultete za arhitekturo Janez Koželj podžupan, ki bdi nad prostorsko problematiko mesta, strokovnjak s področja prostora je podžupan tudi v Kamniku. V obeh občinah tako področje prostora postavljajo na prvo mesto.

Po vaših načrtih se prenavlja 'ploščad pri Vele'. Ker projekt ni bil javno predstavljen, nam opišite ključne poudarke nove podobe osrednjega občinskega trga ...

Pri prenovi gre za osvežitev podobe pomembnega prostora v centru Domžal, ki v zavesti Domžalčanov še vedno velja za glavni trg. Pri novi podobi se bodo prepletali različni tlaki in ambienti, severni del pred izložbo bo neka kontinuiteta iz obnovljene Kolodvorske ulice; v centru trga bo prazen kvadrat, kot prazen list papirja, kjer se bo lahko 'risal' raznolik repertoar dogodkov; v tlaku smo poudarili območje komunikacijskih osi dveh obstoječih podhodov, kjer bo tudi šest novih dreves, eden se bo stekal s podaljšanimi stopnicami na Kolodvorsko ulico, drugi pa se bo zaključil z elementom 'pomola' kot neko osveženo ambientalno kvaliteto; s tlakovanjem letnega vrta v lesu pa prostoru pridodamo še nekaj mehkobe. Res si želim, da bo ploščad po obnovi zasijala in opolnomočila program v stavbi ter sčasoma sprožila tudi obnovitev in osvežitev fasade.

Je bila pri končni izvedbi upoštevana večina vaših rešitev?

Da, večinoma bo trg izveden tako, kot smo si ga zamislili. Predlagali smo na začetku ohranitev obstoječih dveh brez z novo ovalno dvignjeno gredico za posedanje, vendar je bilo s strani službe Arboretuma Volčji Potok ugotovljeno, da sta šibki in da ne bosta preživeli posegov, tako se je naročnik potem odločil, da nadaljujemo brez tega elementa. Še vedno pa predlagamo enkrat v bodoče postavitev kakšnih premičnih urbanih skulptur/igral na osrednji plato, ki v tej fazi še ne bodo umeščene.

Naj bi po vašem mnenju širša javnost sodelovala pri oblikovanju javnega prostora in na kakšen način naj bi bila vključena?

To je pomembno in aktualno vprašanje, o tem bi lahko razpravljala cel intervju, lahko nakažem nekaj razmišljanj: v direktno demokracijo v tem primeru ne verjamem, ker je prostor preveč kompleksna disciplina, in bi bila potem izbrana rešitev samo nek najnižji skupni imenovalec. Je pa zakonodajno javnost vedno direktno vključena pri javnih razgrnitvah prostorskih aktov. Večinoma so se vsi presežki v urbanizmu ali arhitekturi rodili iz nekega nadpovprečnega posameznika ali majhne skupine razsvetljenih odločevalcev. V okviru sedanje družbene ureditve pa mislim, da je še vedno najbolj ustrezen način izbire najboljše strokovne rešitve izpeljava javnega, odprtega natečaja, kjer lahko sodeluje vsa strokovna javnost, vendar imam potem pomislek, kdo bo določil sestavo natečajne komisije. Kakorkoli, podoba javnega prostora bo verjetno vedno takšna, kakršne so vrednote vladajočih, ti pa so danes rezultat volje ljudstva.

Obstaja predlog, da naj bi na 'ploščadi Vele' dobilo svoje mesto tudi spominsko obeležje glasbeniku, zborovodji in kulturnemu delavcu Stanetu Habetu. Ali kot projektant podpirate takšno pobudo?

Absolutno! Želim si čim več takšnih postavitev; javni prostor mora biti namenjen zgodbam, kontemplaciji, aspiracijam, dramaturgiji ..., vse to bogati izkušnjo mesta, ker mesto ni samo stroj za bivanje! Že Rimljani so razumeli semiotičen pomen javnega prostora, stari Grki pa so spoznali, da estetske lastnosti prostora lahko polepšajo dušo in povzdignejo um ljudi. Tudi danes si moramo zastavljati vprašanja, kot so: kaj je sploh poetika, zakaj imamo ljudje potrebo po izražanju, kako komuniciramo prek občutkov, zakaj me ta skulptura bolj nagovori kot druga, zakaj je neka stavba lepša od druge itd. Z izginjanjem elementov kontemplativnosti in presežnega v vedno bolj tehnokratski družbi izgubljamo velik del vokabularja za samospoznavanje. Moja dolžnost je, da se zavzemam za preživetje fizičnega prostora – vse čustvene vsebine se selijo v kibernetski prostor, fizični prostor pa vedno bolj postaja samo koordinatni sistem za naša telesa.

Obnove posameznih območij v centru mesta potekajo zelo stihijsko in neenotno. Projekt prenove Kolodvorske ulice je pripravila druga ekipa. Kako ste iskali povezave med obema prostoroma, ki sta v neposredni bližini?

Kolodvorska je lepo oblikovana in prijetna ulica, zelo pozdravljam, da se začenjajo vzpostavljati v mestu območja umirjenega prometa. Gre za dve različni tipologiji javne površine, Kolodvorska je ulica, ploščad Vele pa trg in je treba izhajati iz funkcije in geometrije prostora, zraven pa še iz konteksta. Rdečo nit s Kolodvorsko smo poskušali oblikovati z izbiro tlakovca s posipom ter postavitvijo enakih klopc, prav tako v severnem delu pred izložbo, ki ima bolj ulični značaj, povzemamo polaganje tlakovca na karo z vzorcem pletenine. Trg bo v svetlo sivi barvi in ne povzemamo oranžne iz Kolodvorske, ker je bolj pravilno, da se pomembnejše značilnosti povzemajo po hierarhično pomembnejših površinah in ne obratno, pri čemer pa ne pravim, da je oranžna za neko stransko ulico neprimerna. Se pa strinjam z vami, da obnove potekajo zelo stihijsko in neenotno, za to bi pa moral skrbeti občinski urbanist. Ne zagovarjam pa pristopa, da bi bila narejena neka šablona, po kateri bi se obnavljalo vse v mestu, ker vsak prostor je zgodba zase.

Sodelovali ste tudi pri pripravi nove urbanistične zasnove centra Domžal. Predstavite nam njene glavne poudarke ...

Občina je pred leti kupila glavna strateška zemljišča v centru in se lotila njegovega načrtovanja; tako smo pred kratkim izdelali strokovne podlage za razvoj ožjega centra Domžal, ki so sestavljene iz obsežnih prostorskih analiz z usmeritvami ter iz dolgoročne urbanistične zasnove centra, ki obsega območje med Karantansko, Slamnikarsko in Ljubljansko cesto ter Ulico Matije Tomca. V ta dokument smo vključili tudi sodelovanje javnosti, tako da smo pripravili anketo za prebivalce, rezultate ankete pa smo uporabili pri oblikovanju usmeritev za načrtovanje. Glavni trije izzivi so bili rešitev prometa, ureditev odprtih javnih površin ter zapolnitev prostorskih vrzeli s stavbnimi volumni, s čimer se formirajo trgi in ulični prostor. Ključni poseg je postopni umik mirujočega prometa iz javnih površin in ukinitev tranzitnih prometnih povezav čez to območje; javne površine so namreč preveč dragocene, da bi bile namenjene pločevini! S tem sledimo paradigmi trajnostnega razvoja in zgledu naprednih evropskih mest. Drugi izziv je, da se kaotično in nekonsistentno grajeno strukturo centra Domžal, ki se je zgodila z že omenjeno agresivno povojno urbanizacijo, na premišljeni način dogradi in poveže v konsistentno urbanistično celoto z velikim poudarkom na vzpostavljanju historične kontinuitete. Tretji in najbolj urgentni izziv pa je ureditev odprtih javnih površin, ki pa so krona in končni cilj celotne ureditve, ki bodo potem sprožile verigo dogodkov, da bodo vsebine in programi začeli polniti center.

Doslej je bilo pripravljenih za center kar precej različnih zasnov in študij. V kakšni fazi obravnave je omenjeni dokument? Kje in kako si lahko občani ogledajo predlog in ali lahko še posredujejo kakšne predloge?

Tako obsežne analize tega prostora do zdaj še ni bilo narejene, zato je tudi dolgoročna zasnova, ki jo predlagamo, bolj celostna, bolj utemeljena in bolj realna. Na podlagi teh strokovnih podlag in zasnove trenutno pripravljamo variantno rešitev za osrednjo peš cono med Janežičevo vilo in stavbo Univerzale; ta bo podlaga za pripravo OPPN, ki bo dan v javno razgrnitev in javno razpravo. Prebivalci si strokovne podlage lahko ogledajo na oddelku za urejanje prostora.

Na zadnji seji občinskega sveta se je odvijala razgibana obravnava v zvezi s prizidkom k Zdravstvenemu domu in gradnjo podzemnih garaž. S tem v zvezi se poraja vrsta dilem in vprašanj. Ena od njih je primernost lokacije v centru mesta in logistična vprašanja, ki jih prinaša. Kateri argumenti so prevladali?

Da, razprava je bila burna in se kar ni nehala, v glavnem se je vrtela okoli financ. Jaz lahko podam argumente z vidika urbanizma in oživljanja centra. Ne vem, če si center Domžal lahko privošči izgubo še ene vitalne javne vsebine, ki bi odšla nekam na obrobje. Kako ključna je za formiranje centra mesta povezava med centralnimi dejavnostmi in odprtim javnim prostorom, je pokazala nedavna raziskava, v kateri je sodelovala moja žena. Predlagali bi celo, da se ob javne površine vrnejo Center za socialno delo, sodišče in knjižnica, ki so zdaj v velikih stavbnih kompleksih brez javnih površin.

Bo s 174 parkirnimi mesti za zaposlene in obiskovalce zagotovljenih zadosti parkirnih mest?

Glede na normativ prostorskega akta je to še premalo za zdravstveni dom kot celoto, zato mislim, da bi morali zaposleni parkirati v garažni hiši severno od SPB. Potem je pa odvisno od parkirnega režima, ki bi moral spodbujati kratkotrajno parkiranje. V strokovnih podlagah smo predvideli zadostno količino parkirnih mest na območju centra, vendar bo preureditev mirujočega prometa potekala dlje časa.

Kako bo omogočen dostop za starejše, invalide in mamice z otroškimi vozički, ki morajo čim lažje priti oziroma se pripeljati čim bližje zdravstvenemu domu?

Najbolj udobno za njih je parkiranje v pripadajoči garažni hiši in uporaba dvigala.

Sodelovali ste tudi v natečajni komisiji za izbor projekta omenjenega prizidka in gradnje podzemnih garaž. Izračuni kažejo, da bo gradnja zelo draga in da občutno presega povprečno ceno na m² pri podobnih investicijah (povprečje okoli 1700, domžalski prizidek pa je ocenjen na okoli 3000 evrov). Zakaj tolikšno odstopanje navzgor?

To ni pravilna primerjava, v to ceno ni vključena samo stavba, ampak so tu prestavitve komunalne infrastrukture, ki napaja pol mesta, od transformatorske postaje, plinovoda, vodovoda, kanalizacije, elektrike, telekomunikacij; veliko bo naneslo varovanje gradbene jame za objekt in infrastrukturo, to je 9 m globoka jama sredi mesta; potem so predvidene vrtine za toplotno črpalko, sončne celice na strehi itd.

Živahno razpravo je sprožila tudi rešitev s stekleno fasado. Je to morda razlog za višjo ceno?

Ne, steklena fasada, kot je zamišljena, podraži celotno investicijo za približno dva odstotka. S to fasado sooblikujemo identiteto nove osrednje peš cone v mestu in mora biti oblikovana na nivoju osrednjih dveh historičnih dominant, Univerzala in Janežičeve vile; vse bodoče stavbe ob tem osrednjem prostoru morajo imeti nadstandardno oblikovane fasade.

Občina Domžale ima številne prostorske in arhitekturne probleme ter številne izzive za prihodnje. Kaj bi kot arhitekt želeli sporočiti odločevalcem v občini Domžale?

Upam, da se je z nakupom zemljišč urejanje mestnega središča končno aktiviralo, do zdaj se na tem področju ni veliko delalo, a kot se je izkazalo v Ljubljani, je urejanje javnega prostora in umikanje pločevine iz središča na volitvah vsakič znova nagrajeno. Se pa strinjam, poleg središča je v občini še veliko prostorskih problemov in priložnosti, na primer Univerzale, ureditev Stoba, Kulturni dom in glasbena šola, problem SPB-1, železnica, športni park s Ten-tenom itd., ki bi jih bilo tudi potrebno izpostaviti neki dolgoročni viziji. Pomembno je biti proaktiven – če ne stremiš k cilju, boš sam postal tarča. ❐

Šola, ki mi je blizu!
SREDNJA ŠOLA DOMŽALE
— VABLJENI K VPISU V PROGRAME IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH —
GIMNAZIJA
TRGOVEC
AVTOSERVISER
INŠTALATER STROJNIH INŠTALACIJ
EKONOMSKI TEHNIK (PTI)
STROJNI TEHNIK (PTI)
Gremo!
01/724-06-30 CESTA TALCEV 12, 1230 DOMŽALE
www.ssdomzale.si

Kronika domžalskih poklicnih gasilcev

Od 18. 6. do 18. 8. 2021

V dveh poletnih mesecih se je zvrstilo 67 intervencij, več kot ena na dan. Po dnevih sta bila najbolj na udaru petek in nedelja s po dvanajstimi intervencijami, najmanj pa sobote s šestimi. Največ posredovanj smo imeli med 13. in 17. uro – kar 24. Kljub toplim poletnim nočem smo med 22. in 5. uro izvozili le štirikrat.

Zaradi požarov smo iz garaž odhiteli 18-krat, nekajkrat tudi zaradi lažnega alarma. Občani so nekaj začetnih požarov pogasili že pred našim prihodom, za kar jim čestitamo. Iz različnih vzrokov (kurjenje odpadkov, namerno zažiganje ali celo zaradi preskoka isker z zavor vlaka oziroma tovornjaka) je osemkrat zagorelo v naravi. Domnevno zaradi požiga je zagorelo osebno vozilo v Domžalah na Župančičevi. Na avtocesti so zagorela tri vozila, eno v predoru Jasovnik. Dve tovorni vozili sta zaradi motornih okvar v zrak spuščali veliko dima, nista pa goreli.

Vzrok za ogenj sta bili tudi napaki v napeljavi električne omarice na Prešernovi in grelca vode na Prečni ulici, oboje v Domžalah. Požar, ki bi lahko povzročil največ škode in ogrozil največ življenj, pa se je zgodil v kuhinji gostinskega obrata v domžalskem SPB. Hitro ukrepanje prisotnih ter gasilskih ekip je preprečilo najhujše. V Domžalah smo bili prisotni tudi, ko je pri stanovanjski hiši zagorelo zaradi kuhanja voska in se je ena oseba opekla, druga pa nadihala dima.

Posredovali smo v kar 26 prometnih nesrečah, od tega sedemkrat na avtocesti. Prišlo je do vseh možnih kombinacij trkov. Omenimo le, da se je v nesrečah poškodovalo 19 oseb, med njimi šest kolesarjev in štirje motoristi. Precej pozornosti javnosti je bil deležen nalet dveh vozil na avtocesti na nadvozu Petelinjek.

Če so lani neurja zaznamovala poletje, smo letošnje zaenkrat kar dobro prestali. Zaradi vetra smo posredovali dvakrat – pomagali smo pri prekrivanju strehe s folijo ter pri odstranitvi kape dimnika z ene od stanovanjskih hiš v Domžalah. Tudi obe poplavi, kjer smo posredovali, sta bili posledici počenih cevi. Odstranili smo še veliko sršenje gnezdo z večstanovanjskega objekta na Ljubljanski cesti v Domžalah. V gostinskem obratu v občini Lukovica pa smo ustavili uhajanje plina in prezračili prostore.

Iz zaklenjene kopalnice smo pomagali mladoletni osebi, iz pokvarjenega dvigala pa čistilki, ki je v večernem času čistila poslovni objekt. Večkrat so nas prek Regijskega centra za obveščanje aktivirali za pomoč starejšim oziroma onemoglim osebam, petkrat smo omogočili vstop v objekte in s tem dostop do onemoglih oziroma poškodovanih oseb. Več kot desetkrat smo pomagali reševalcem NMP pri prenosu oseb do reševalnih vozil. Kljub hitremu odzivu, vloženemu trudu ter strokovnem pristopu je bilo v treh od štirih primerov oživljanje oseb neuspešno.

Podeljena priznanja Zveze borcev za vrednote NOB Slovenije

Ob letošnji spominski slovesnosti v Križkarjevih smrekicah

Letošnja spominska slovesnost v Križkarjevih smrekicah je bila lepa priložnost, da Marija Majhenič, predsednica ZZB za vrednote NOB občine Domžale, podeli priznanja, ki jih je Zveza borcev za vrednote NOB Slovenije na predlog Zveze borcev za vrednote NOB Občine Domžale podelila v letu 2020.

Med dobitniki priznanj so bili:

Zlato plaketo za življenjsko delo ter zgledno in aktivno delovanje v ZB NOB občine Domžale: Peter Jerman, rojen 1940, iz Radomelj, katerega širše sorodstvo je bilo aktivno vključeno v partizansko gibanje ali izgnano v internacijo. Pri skoraj štirih letih so mu mamo raztrganci ustrelili na poti v službo. Po končani osnovni šoli je obiskoval klasično gimnazijo, pozneje tehniško srednjo in se kot mlad fant udeležil več mladinskih delovnih akcij. Študij je nadaljeval na Višji šoli za lesno industrijo, delovno pot pa v Stolu Kamnik. Kot član Zveze komunistov je bil več let sekretar osnovne organizacije, deloval pa tudi v organih Združenja lesne industrije Slovenije in v teritorialni obrambi, kjer je prejel tudi medaljo za vojaške vrline.

V ZB NOB Občine Domžale je bil sprejet na predlog sotovarišev v letu 1971 in vse od tedaj v organizaciji deluje zgledno in aktivno. Sodeluje pri ohranjanju spoštljivega spomina na dogodke, osebe, dosežke in vrednote NOB. Leta 2002 je bil izvoljen za podpredsednika Krajevne organizacije ZB za vrednote NOB Radomlje ter člana Občinskega izvršnega odbora ZB NOB Domžale, vse od leta

2007 pa do letošnjega letnega zbora članov krajevne organizacije je opravljal funkcijo predsednika krajevne organizacije Radomlje v sklopu Združenja borcev za vrednote NOB Občine Domžale. Ostaja član krajevne organizacije, v času njegovega predsedovanja so v organizacijo ZB sprejeli 63 članov.

V letu 2007 je bil izvoljen za podpredsednika občinske organizacije, vmes opravljal nekaj časa funkcijo vršilca dolžnosti predsednika in bil tudi član Glavnega odbora ZZB NOB Slovenije. Podpredsednik občinskega združenja je bil tudi v obdobju od 2008 do 2016, od tedaj pa je član vodstva združenja. Vse obdobje svojega dela v borčevski organizaciji je zaznamoval z odgovornim in pridnim delom. Vse zadolžitve, povezane z organizacijo proslav, pridobitev novih članov, udeležbo na pohodih in prireditvah je dobro opravil. Prav nikoli se ni izmikal zadolžitvam. Tovariš Peter Jerman je bil vselej pozitiven zgled za pokončno držo, ko je bilo treba spregovoriti o pridobljenih vrednotah NOB 1941–1945.

Zlato plaketo za spoštovanje vrednot NOB je prejelo

Kulturno društvo Moški pevski zbor Radomlje, ki je v letu 2020 praznovalo 50-letnico aktivnega delovanja in ga že sedmo leto vodi Primož Leskovec. Program obsega dela slovenskih in tujih avtorjev, narodne in umetne ter partizanske pesmi, redno sodelujejo na različnih pevskih revijah. Poleg tradicionalnih letnih tematskih koncertov s svojim petjem obogatijo vsakovrstne prireditve, komemoracije ter spominske slovesnosti na domžalskem območju in širši okolici. Zbor že najmanj 40 let sodeluje z Združenjem borcev za vrednote NOB občine Domžale in poje na prireditvah v njegovi organizaciji: na Rudniku, Oklu, v Žejah, Radomljah in tudi ob obletnicah, kot so bile: 75-letnica Lukove bolnice, obletnica tragedije v Stegnah pri Dolenjah, obletnica bojev enot 14. divizije v Grčaricah in TIGR prireditvi na Mali gori nad Ribnico.

Srebrno plaketo za spoštovanje vrednot NOB in ohranjanje dediščine je prejelo

Folklorno društvo Groblje. Folklorna skupina je bila ustanovljena v letu 2007 in je zavezana poustvarjanju in ohranjanju ljudskega izročila. V letu 2015 se je oblikovala v Folklorno društvo Groblje Domžale in se lahko pohvali prav vsako leto s številnimi nastopi – doma in v tujini. V programu imajo več spletov plesov, vse v izvirnih nošah in ob živi glasbi.

S ponosom in navdušenjem se folklorna skupina odziva na vabila borčevske organizacije občine Domžale za nastope na občinskih prireditvah. Vsi njihovi nastopi so brezplačni. Vsa leta je večina članov folklornega društva prisotna na vseh ostalih proslavah, ki so namenjene spominu na dogodke med NOB.

Čestitamo.

Vera Vojska
Foto: Igor Lipovšek

Pred Lipo je novo šolsko leto

Pridružite se in si popestrite jesen življenja.

UNIVERZA ZA TRETJE ŠOLSKO OBDOBJE – DRUŠTVO LIPA DOMŽALE

Pred Univerzo za tretje šolsko obdobje – Društvom Lipa Domžale je novo šolsko leto. Upajo, da bo običajnejše, kot sta bili zaradi epidemije zadnji dve leti, pa tudi, da se jim bo letos pridružilo še več novega znanja in spretnosti željnih študentov in študentk, ki v Društvu Lipa resnično najdejo marsikaj zanimivega – tako za popestritev tretjega življenjskega obdobja kot za uresničitev sanj, za katere v delovnem obdobju ni bilo časa. Obljubljajo še več priložnosti za spoznavanje novih vsebin, še več možnosti – odvisnih tudi od želja vpisanih – za nove programe, nova praktična znanja predvsem pa veliko iskrenega druženja, s katerim si boste polepšali jesen življenja.

Še preden pa vas povabim na dan odprtih vrat, še kratek pogled na zadnje vsebine na njihovi spletni strani, s katero obveščajo in promovirajo svoje delo in s tem skušajo privabiti nove slušatelje – tudi iz okoliških krajev in občin. Med drugimi imajo tak namen tudi nastopi in razstave njihovih slušateljev po krajih v okolici Domžal. Tako so se pred kratkim obiskovalci Krajevne knjižnice Ihan razveselili pogledov na pridno delo klekljaric iz Društva Lipa. Pod naslovom Mimo okenca s čipko so v Krajevni knjižnici Ihan pripravile razstavo in bile deležne velikega občudovanja.

Med počitniškimi dnevi so bile aktivne tudi citrarke, kitaristke in članice literarnega krožka. Najprej

so obiskale Vinka Novaka iz Bukovice pri Vodicah, prvega izdelovalca citer v Sloveniji, in mu ob življenjskem jubileju – 80. rojstnem dnevu pripravile prijeten koncert. V juliju pa so obiskale varovance Medgeneracijskega centra Bistrice in jim pod vodstvom prof. Damjane Praprotnik ter ob prozi in poeziji Janke Jerman in Marije Dodič, članic literarnega krožka, pripravile prijetno kulturno prireditev tudi s skupaj zapetimi pesmimi.

Prav v teh dneh pa slušatelji Društva Lipa Domžale tradicionalno letujejo na Korčuli, kjer imajo dovolj časa za zanimivosti in znamenitosti ter prijetno druženje, ki jim bo omogočilo, da z novo pozitivno energijo in novimi močmi vstopijo v novo šolsko leto.

Za pokušino pa pregled programov, v katere se lahko vpišete: literarni krožek, pevski zbor, igramo na citre in kitaro, ljudska glasbila, keramika, klekljanje, likovno ustvarjanje, izdelava mozaika, restavratorstvo, punčke Unicef, orientalski ples, joga, telovadba, pohodništvo, kolesarstvo in jahanje. V jezikovnih programih se boste lahko učili: angleščino, nemščino, francoščino, ruščino in kitajščino. Nova znanja vam ponujajo iz etnologije, zgodovine, umetnostne zgodovina, geografije, računalništva, zabavne matematike in zeliščarstva. Vabijo vas na zelenjavni vrt, v debatni krožek ter k bralni znački v slovenščini in tujih jezikih.

Vpis v novo šolsko leto bo v času uradnih v mesecu septembru 2021 do zapolnitve prostih mest. Lahko se pa tudi vpišete med študijskim letom. Organizirali bodo tudi dneve odprtih vrat, ki jih lahko obiščete v času med 20. in 21. septembrom od 9. do 12. ure. V prostorih univerze se boste v tem času lahko seznanili z vsebino posameznih programov, se pogovorili z mentorji in se nato odločili za programe, ki vam bodo najbolj bližji. Poiščite svoj program, svojo delavnico, svoje želje, morda tudi neuresničene sanje in dobrodošli!

Univerza za tretje življenjsko obdobje Domžale

Domžale, Ljubljanska cesta 58

e-naslov: lipa.domzale@t-2.net, spletna stran: http://drustvo-lipa.si

telefonska številka: 01 722 66 70, mobilna številka: 031 379 276

Vera Vojska
Foto: Lipa Domžale

Uradne ure so spet tu

Jesenski izlet, občni zbor in ostali načrti

DRUŠTVO IZGNANCEV DOMŽALE Poletje je minilo, upamo pa, da so ga člani in članice Društva izgnancev Domžale preživeli prijetno ter v času epidemije poskrbeli za svoje zdravje in dobro počutje. Ko je že vse kazalo, da se bomo lahko spet družili, organizirali občni zbor, kjer se bomo pogovorili o našem nadaljnjem delu in morda odgovorili na kakšna vaša vprašanja, je epidemija, kljub preklicu, spet med nami in z njo ukrepi, ki zlasti starejšim onemogočajo, da bi se družili. Skoraj povsod je zahtevan PCT, ob katerem pa ugotavljamo, da kar nekaj naših članov in članic ni cepljenih ter bi morali za vključitev v aktivnosti opraviti test. Ob tem je v primeru izleta zahteva, da se v avtobusu vseskozi nosijo maske, udeleženci pa morajo pred njegovim začetkom podpisati poseben izjavo, da upoštevajo zapovedane ukrepe, torej so covid-19 preboleli, bili cepljeni ali opravili veljavni test. Načrtujemo, da bomo, če bo le mogoče, v jesenskih mesecih organizirali enega od načrtovanih izletov, pred nami pa je tudi občni zbor, seveda pa tik pred koncem leta načrtujemo tudi tradicionalno novoletno srečanje – če bo seveda mogoče.

Ob tem pa vas obveščamo, da bodo prvi ponedeljek in potem vse prve ponedeljke v mesecu spet uradne ure med 9. in 10. uro v prostorih domžalskih krajevnih skupnosti. To bo za vse, ki še niste, priložnost, da vplačate članarino in naročnino za Vestnik, pa tudi za krajši pogovor.

Do srečanja pa skrbite za svoje zdravje, prijetno preživite september in se vidimo.

Vera Vojska

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE

Obvestilo

Članice in člane društva obveščamo, da bo naslednja strokovna ekskurzija 16. septembra 2021 v Ribnico z okolico, deželo suhe robe in lončarstva. Prijavite se, luštno bo.

Še vedno pa vabimo vse, da pokličejo na tel štev. 01 723 19 04, ali še bolje, da pridejo na sedež društva v Domžale, Ulica Simona Jenka 11 ob ponedeljkih ali petkih od 9. do 11. ure. Veseli vas bomo!

In nikar ne pozabite, na soboto, 4. septembra 2021, ko se bomo v Češminovem parku v živo srečali vsi upokojenci občine Domžale ter se ob pestrem kulturnem programu, presenečenju dneva ter pijači in jedači družili med 11. in 16. uro! Dobrodošli!

Prijetna poletna rehabilitacija in ohranjevanje zdravja v Termah Ptuj

Še posebno smo ponosni na to, da smo organizirali rehabilitacijo za težke invalide.

MDI DOMŽALE Po mrzli zimi, ki je prinesla poleg mraza še obdobje virusa, samih prepovedi in zapiranja v naše domove, je končno prišla pomlad. Pogrelo nas je toplo sonce, pokukale so prve pomladne cvetice. Življenje se je začelo znova prebujati. Le koronavirus je še vedno zapiral naša vrata, strašil s prepovedmi in naše nasmehe skrival pod maske. Tudi to je pregnalo še toplejše sonce ter v nas prebudilo malo upanja in veselja. Končno smo se začeli pogovarjati še o čem drugem kot o virusu. Naši invalidi so prihajali v prostore društva in vsako drugo vprašanje je bilo, kdaj bomo spet kam šli, se poveselili in naredili nekaj za svoje zdravje, končno malo zadihali ...

No, pa je končno prišel tudi ta čas! Pripravili smo več možnosti za ohranjevanje zdravja v Čatežu in Izoli. Vse zmogljivosti so bile takoj zasedene.

Še posebno pa smo ponosni na to, da smo lahko organizirali rehabilitacijo za težke invalide. Tudi letos smo se odpravili v ptujske terme, v hotel Primus. Na pot smo se odpravili 23. julija in tam preživeli sedem čudovitih dni. Bilo nas je 43.

Polni veselja smo po poti zbirali naše člane, naložili vso prtljago, vozičke, hodulje in na vsaki postaji smo se razveselili novih potnikov. Po prijaznem sprejemu in urejanju formalnosti na recepciji smo se odpravili na kosilo in popoldanski počitek.

Vsako jutro smo začeli z našo jutranjo 'ambulanto', kjer smo izmerili krvni tlak, holesterol, krvni sladkor in malo poklepetali, tudi o tem, kako smo spali. Nato je sledilo jutranje prebujanje s telovadbo v parku. Dobro razpoloženi smo odšli na zajtrk, nato v mesto z brezplačnim avtobusom, v bazen, na dobro kavico ...

Klepet je bil neizogiben, smeh je bil redno na sporedu tudi v bazenu. Pomagali smo tudi drug drugemu pri vstopu v bazen. Obiskali smo mesto Ptuj, ki ima bogato kulturno središče, odšli na Ptujsko goro. Prijetno presenečeni smo ugotovili, da imajo tam tudi dvigalo, s tem pa omogočen dostop invalidom na vozičku.

Medsebojna pomoč in prijateljsko vzdušje je bilo vodilo skozi vseh sedem dni našega druženja. Vse dni sva bili kot spremljevalki in za strokovno pomoč Vida Čeh in Zdenka Novak, upokojeni zdravstveni delavki. Izvajali sva jutranje meritve, telovadbo in pomoč. Prisluhnili sva težavam in željam vseh. Teden smo zaključili s prijetnimi vtisi, in veseli smo bili, da so lahko tudi težki invalidi uživali in si nabrali novih moči za prihodnjo jesen.

Ko smo vsi sedeli v avtobusu, ki nas je odpeljal domov, je bilo najpogostejše vprašanje, ali bomo prihodnje leto šli spet.

Hvala vsem za lep teden in seveda – gremo drugo leto spet!

Zdenka Novak

Optika Škofic že od 1975
Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06
Delovni čas:
pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

Tradicionalni romarski izlet – Vipavski Križ

Po dolgem času dan prijetnih druženj in lepih doživetij

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NAŠ DOM DOB Društvo upokojencev Naš dom Dob zdaj že tradicionalno vsako leto skupaj z dobskim župnikom gospodom Juretom Ferležem pripravi romarski izlet do kake znamenite verske, kulturno in zgodovinsko pomembne točke. Krajani Doba imajo namreč svojega župnika radi, saj ga poleg kvalitet dušnega pastirja krasi odprt, iskren in komunikativen odnos do verujočih in tudi vseh ostalih. Tudi sam je član društva in nesporno mu tudi sproščena, pristna srečanja z nami veliko pomenijo. Po dolgotrajnih covidnih omejitvah pa so takšna druženja še toliko bolj zaželena in potrebna. Zato ni presenetljivo, da se nas je (dvakrat cepljenih) 22. julija 2021 zjutraj zbralo za cel veliki Gerčarjev avtobus.

Naš cilj je bila Vipavska dolina z Vipavskim Križem. Po prijetni vožnji brez zastojev, med katero je župnik pokramljal z udeleženci, smo se ustavili v Vipavi pod vznožjem Nanosa in Čavna, v kraju, ki mu nekateri pravijo slovenske Benetke. Ime se je prijelo zaradi reke Vipave s sedmimi, včasih s še več izviri in številnimi mostovi iz kamnitih blokov. S kvalitetnim vodičem smo se sprehodili po ozkih ulicah, med hišami, ki se stiskajo pred burjo, in se prepričali, da Vipava skriva bogato zgodovino in arhitekturne bisere, ki jim je neizbrisen pečat vtisnila plemiška rodbina Lanthieri s svojim velikim dvorcem, lepim parkom, ki so ga pravkar prenovili, in sedemindvajsetimi kipci putov (majhni kamniti dečki), ki so nekdaj krasili park, zdaj pa obrobljajo Glavni trg. Vipava se ponaša z imeni velikih rojakov kot npr. Sebastijan Krelj, slovenski jezikoslovec, pridigar in pisatelj, pa Matej Furlan, duhovnik in čebelar, Franc Premrl, skladatelj, in seveda morda najpopularnejši Anton plemeniti Lavrin (roj. leta 1789), ki je kot avstrijski generalni konzul iz Egipta prinesel dva sarkofaga, v katerem je na vipavskem pokopališču tudi pokopan.

Omeniti velja, da smo se sprehodili tudi prek Napoleonovega mostu, na katerem sta se zaljubljeno stiskala Kristjan in Monika v priljubljeni TV seriji Najini mostovi.

Kratko vožnjo do Vipavskega Križa, ki se bohoti na griču med vinogradi, nam je popestril gospod Ferlež z zanimivo pripovedjo o zgodovinski bitki dveh rimskih cesarjev v Vipavski dolini v 4. stoletju med poganskim Evgenijem in krščanskim Teodozijem, ki je po zmagi v zahvalo postavil cerkvico ob cesti.

V Vipavskem Križu smo se najprej ustavili v cerkvi sv. Frančiška ob kapucinskem samostanu, kjer je gospod Jure Ferlež daroval sveto mašo. V lepi pridigi je spregovoril o Mariji Magdaleni, saj je bil prav na ta dan njen praznik. Poudaril je, da so mnenja o njenem poklicu zmotna, in kako pomembno poslanstvo ji je bilo dano, da je prav ona odkrila Jezusovo vstajenje.

O samem samostanu, ki je nastal v povezavi s širjenjem protestantizma in govorom Primoža Trubarja na Vipavskem Križu leta 1563, nam je v grajski kleti ob kozarčku vrhunskega vipavskega vina – zelen – več povedal naš vodič. Grofje Attems so v strahu pred širjenjem protestantizma začeli z gradnjo samostana in vanj naselili protireformacijski red kapucinov. Samostan pa slovi po dragoceni knjižnici, ki hrani 2500 knjig. Knjižnica med drugim hrani pet knjig Svetega priročnika Janeza Svetokriškega v slovenskem jeziku. Po krajšem sprehodu z vodičem za obzidjem po tem slikovitem, nekoč najmanjšem mestu v Habsburški monarhiji, je bil že čas za kosilo.

Malo naprej proti Gorici v vasi Vitovlje na Turistični kmetiji Malovšče- vo so nam res lepo postregli z bogatim kosilom. Gospodar in marljiva gospodinja sta nam predstavila svojo uspešno kmetijo, na kateri družina s tremi hčerami pridela praktično vse, kar je treba ponuditi gostu. Da so njihovi proizvodi kvalitetni, nam je potrdila tudi pokušina vrhunskih vin v veliki vinski kleti. Kar nekaj smo ga kupili tudi za domov.

Vračali smo se v dobrem razpoloženju, za kar je s pesmijo poskrbel zavzeti pevovodja: kar naš župnik Jure. Nekaj Marijinih pa nekaj ljudskih, za zaključek pa smo zapeli še celo Zdravljico.

Po dolgem času je bil to za vse nas dan prijetnih druženj in lepih doživetij.

Tatjana Gregorin
Foto: Štefan Perdan

MEDICINSKA PEDIKURA
Pančur d.o.o.
031/353 347
20 LET
skrbimo za zdravje vaših stopal
NOVA LOKACIJA
Slamnikarska 3B, Domžale
nasproti Sanolaborja

KOLUMNA • VZGOJA BRALCEV

NINA MAV HROVAT

BRANJE IN ŠPORT

Morda se na prvi pogled zdi, da sta branje in šport dve popolnoma med seboj izključujoči disciplini.

Pri branju ležiš ali sediš v udobnem položaju, pri športu pa si aktiven, preznojen in se ženeš do skrajnih fizičnih zmogljivosti. Kako je to lahko združljivo?

Tesno vez med športom in branjem zanesljivo najdemo pri športnih navdušencih, ki zgodaj zjutraj čakajo pred kioski, bodisi na morju bodisi na poti v službo, prebirajo športne časopise ob jutranji kavi ter spremljajo rezultate in dosežke priljubljenih športnikov, ekip in podobno. Letošnje olimpijsko dogajanje smo intenzivno spremljali bolj ali manj vsi in stiskali pesti ter se veselili uspehov naših športnikov. Zanesljivo bo treba dopolniti knjigo Naši olimpijci (M. Račič, T. Levovnik), ki jo zdaj vsakih nekaj olimpijskih obdobij nadaljujejo in dopolnjujejo. Na knjižnih policah je za prave goreče privržence športnih legend mnogo biografij in avtobiografij zvenečih imen s področja športa.

Dobra in smiselna povezava športa in branja so tudi knjige, s katerimi spoznavamo in pridobivamo različne ideje za športne dejavnosti, kot so na primer poučne knjige ali ideje za izlete. Letos sta izšli kar dve zanimivi knjigi Irene Cerar, in sicer Pravljične poti brez meja, ki ponujajo ideje za družinske izlete, in Potepuški okruški: kako sem hodila po robu. Izletniški vodniki Irene Cerar ponujajo zanimivo izhodišče, dobršno mero idej za izletništvo in odlično popotnico za motivacijo otrok, saj vsebujejo zanimivosti, zemljevide, zgodbe in slikovno gradivo, s katerim lahko spodbudimo družinske člane, da z veseljem zamenjajo ekran za pohod ali izlet v naravi. Pa ne samo otroke, bodimo iskreni, pogosto dodatno motivacijo potrebujemo prav odrasli. V visokogorje in po osemtisočakih lahko varno in brez ozeblin potujete s knjigami Vikija Grošlja in podobno literaturo.

Na seznamu Mestne knjižnice Ljubljana, Pionirske se je lani v povezavi s športom znašlo 60 poučnih knjig za odrasle, 24 poučnih in 86 leposlovnih za otroke in mlade ter 22 biografij znanih športnikov. Taka množica knjig, ki so kakovostne in primerne za bralce različnih starosti, priča o tem, da se šport in branje ne izključujeta, pač pa smiselno, dobro povezujeta in odlično dopolnjujeta. Takole pravi R Steel: »Branje je za duha to, kar je telovadba za telo.«

Ker pri športu prisegamo na odlično slovensko kakovost in z vsem srcem podpiramo naše športnike ter v en glas pritrjujemo, da smo morda majhna država, a vrhunska športna velesila, vam predlagam nekaj slovenskih knjig, ki vam bodo brez fizičnega napora in dodatnega znojenja polepšale dni. Ljubitelje teka in maratonov bo nemara navdušila knjiga Ultrablus, ki so jo napisali trije tekači, bolj znani kot urednik in hribolazec Samo Rugelj, mladinski pisatelj Žiga X Gombač in krizni poročevalec Boštjan Videmšek, s katero želijo sporočiti, kako se je treba pripraviti na preizkušnjo, ki ne dovoljuje polovičarstva ali omahovanja, kako se soočiti s seboj in presegati navidezne omejitve. Predvsem bralke bo verjetno navdušil letos izdan roman Janje Vidmar Niti koraka več, postavljen na Camino, svetovno znano romarsko pot, poznano številnim Slovencem. Roman poleg slikovitega opisa poti in tegob ponudi izhodišča za premlevanje o sebi in vrednotah, odnosih, minevanju časa in odpuščanju.

> **Ker pri športu prisegamo na odlično slovensko kakovost in z vsem srcem podpiramo naše športnike ter v en glas pritrjujemo, da smo morda majhna država, a vrhunska športna velesila, vam predlagam nekaj slovenskih knjig, ki vam bodo brez fizičnega napora in dodatnega znojenja polepšale dni.**

Slovenci imamo res zavidljivo število športnih super junakov, olimpijskih in drugih medalj in pokalov. Ena od najbolj popularnih je smučarska šampionka Tina Maze, ki jo bolje spoznamo v biografiji z naslovom Jaz.Tina. Primož Suhodolčan, zelo priljubljen in bran slovenski mladinski avtor, pa je Tino Maze in njeno zgodbo približal otrokom v t. i. resnični pravljici Tina in medvedja moč. Sicer pa Primoža Suhodolčana poznamo po zabavnem filmu Košarkar naj bo!, ki je bil posnet po knjigah (trilogiji) o Ranti in je priljubljeno branje za osnovnošolce. Za delo Košarkar naj bo! je večkrat prejel nagrado in priznanje mladih bralcev Moja najljubša knjiga.

Med kakovostne knjige za mladino, ki povezujejo branje in šport, spadajo tudi romani, kot so NK Svoboda (Žiga X Gombač), Brez imena (Jani Virk), Preživetje (Igor Karlovšek) in še mnogi drugi. Vsekakor pa ne moremo mimo letošnjega nagrajenca z desetnico in nominacijo za večernico. To je Damijan Šinigoj z romanom Kjer veter spi, ki je zgodbo postavil v skrivnostni svet jam in jamarstva. Gre za odličen pustolovski roman, ki je namenjen tako mladim kot odraslim bralcem, in bo morda koga zvabil v skrivnostni svet in športno raziskovanje jam.

Če vam je ljubše ležati na plaži ali na kavču, v udobju in ob kozarcu osvežilne pijače, potem si energijo prihranite za vremensko bolj ugodne pogoje, ko se boste znojili zgolj zaradi športa in ne zaradi poletnih temperatur, medtem pa naredite nekaj vaje za duha in možgane in si kaj dobrega preberite. ❐

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Vse in še več o zeliščih

Ena od zelo priljubljenih aktivnosti med društvi podeželskih žena je srečanje društev na območju, ki ga pokrivata občini Domžale in Kamnik, navadno pa se jima pridružijo tudi društva iz sosednjih občin.

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA DOMŽALE Čeprav je epidemija precej oklestila skupne aktivnosti, te niso prenehale in prav vsem društvom je bilo dobrodošlo povabilo Društva podeželskih žena Tuhinjske doline, ki je v začetku julija vsa društva povabilo na prijetno srečanje v Hruševko 6, na domačijo Bernarde Štrajhar. Že sam prihod na domačijo je ponudil številna izhodišča za pogovor, povezan posebej s čudovitimi rožami na oknih in balkonih v slehernem delčku domačije. Tokratna osrednja tema pa je bilo nabiranje in uporaba zdravilnih zelišč. Temo je podrobno predstavila Jožica Bajc Pivec z zeliščarske domačije Pivec, ki je zbranim pod geslom Zdravo iz narave v navdihujočem okolju predstavila svoje zeliščarsko znanje in ga s konkretnimi primeri tudi ilustrirala.

Tako nam je najprej povedala o tem, kako pravzaprav je pridobivala znanje o zeliščarstvu, nas seznanila z delavnicami in drugimi oblikami spoznavanja zelišč, predstavila je zgodovino zeliščarstva, ki je staro, kot je staro človeštvo, nato pa predstavila 14 'skoraj' zapovedi, ki jih moramo upoštevati pri nabiranju zdravilnih zelišč. Nabirati jih moramo v čistem, naravnem okolju. Dobro je poznati dom vsake od zdravilnih rastlin, čas nabiranja in kateri del rastline je zdravilen (korenine, steblo, listi, cvet, plod), najprimerneje je nabiranje teh zelišč v dopoldanskem času, v pletene košare, s keramičnimi škarjami. Prisluhnile smo načinom priprave zelišč, njihovemu shranjevanju in uporabi, posebno skrb pa je predavateljica namenila 20 najbolj znanim zdravilnim zeliščem ter njihovim zdravilnim učinkom in uporabi. Tako smo izvedele marsikaj novega o ameriškem slamniku, bezgu, dobri misli, hermeliki, vrbovcu, kropilah, črnem boru, lučniku, melisi, sivki in še bi lahko naštevala. Marsikatera od poslušalk je večino zdravilnih zelišč poznala, tudi vedela o njihovih pozitivnih učinkih, marsikaj novega pa smo izvedele o načinih priprave, kjer smo doslej poznale predvsem uporabo za zdravilne čaje. Zanimiva predstavitev bo zanesljivo pomagala marsikateri od udeleženk pri nabiranju in pripravi ter uporabi zdravilnih zelišč. Kot zanimivost: v pogovorih smo ugotovile, da so zdravilna zelišča že doslej našla svoj dom na marsikateri domačiji.

Drugi del srečanja je bil namenjen druženju, predvsem pa izmenjavi izkušenj tudi na drugih področjih življenja in dela na kmetijah in domačijah. K prijetnejšemu počutju je prispeval tudi srečelov, pa gostiteljica, ki nas je nasmejala s svojim nastopom.

Med udeleženkami srečanja društev podeželskih žena so bila tudi dekleta iz Društva podeželskih žena Domžale s predsednico Sergijo Šuštar. Več aktivnosti načrtujejo za drugo polovico letošnjega leta, če je le ne bo preprečila epidemija.

VERA VOJSKA

Hitreje, višje, močneje – skupaj

DU Domžale ob začetku 32. olimpijskih iger

DU DOMŽALE Čeprav so že za nami, 32. poletne olimpijske igre moderne dobe v Tokiu ostajajo v prijetnem spominu vsem, ki so jih spremljali. Pa ne le zaradi obilne bere medalj, ki so jih osvojili naši športniki, temveč tudi zaradi vrste drugih dogodkov, ki so jih spremljale, med njimi tudi zaradi dopolnjenega slogana, ki se je glasil hitreje, višje, močneje – skupaj, ki ga je potrdila olimpijska družina dan pred začetkom prvih tekmovanj na olimpijskih igrah v Tokiu, ki so bile zaradi pandemije covida-19 z lanskega prestavljene na letošnje leto.

V prijetnem spominu pa olimpijada ostaja tudi Društvu upokojencev Domžale, ki se je potrudilo in dan začetka omenjenih OI obeležilo s kratkim programom v Slamnikarskem parku v Domžalah in tudi tako izpostavilo svojo bogato športno dejavnost, ki se v zadnjih letih kaže predvsem v uspehih šahovske sekcije, ki spada med najboljše v naši državi. Prisotne je najprej nagovoril predsednik Toni Prus, ki je po pozdravu poudaril, da je slovesnost namenjena predvsem dobrim željam vsem športnikom in športnicam, da uspešno tekmujejo na 32. poletnih olimpijskih igrah, hkrati pa tudi vsem našim slovenskim športnikom, ki s svojim uspešnim športnim udejstvovanjem prispevajo k prepoznavnosti tako naše domovine Slovenije kot društev in občin, iz katerih izhajajo. Slovesnosti se je udeležila tudi podžupanja mag. Renata Kosec, ki je povedala, da jo zelo veseli ta njihova ideja, da tudi v Domžalah pospremimo naše športnice in športnike v Tokio.

Tako je slogan Imamo to, imamo Tokio našel svoj odmev tudi v Domžalah, kjer smo znani kot občina mladih in športa ter smo držali pesti za vse, posebej za našega olimpijca. Vsi naši tekmovalci so zmagovalci – ne glede na to, kako daleč so se uvrstili. S prozo je kratko slovesnost polepšala Marija Radkovič, predstavil pa se je tudi znani domžalski športnik, karateist Darko Flis, ki je prikazal nekaj veščin.

Prijetna športno-kulturna slovesnost DU Domžale je bila ob nošenju olimpijskega ognja v naši občini lepa priložnost, da nam Tokio 2020 ostane še dolgo v najlepšem spominu.

VERA VOJSKA
FOTO: MIRO PIVAR

Zagotovimo otrokom varen in prijeten začetek novega šolskega leta

Le še nekaj dni nas loči od začetka šolskega leta. Ob tem pomembnem dnevu je treba posebno pozornost nameniti tudi prometni varnosti.

Od septembra naprej bo namreč na cestah prisotnih veliko več otrok, med njimi tudi prvošolci. Letos v domžalske šole vstopa 426 prvošolcev. Skrb za tiste, ki prvič stopajo na šolske poti in ne poznajo nevarnosti, s katerimi se lahko srečajo na šolski poti in v vsakdanjem prometu, je zato izjemno pomembna. Ob tem pa seveda ne smemo pozabiti na druge učence, ki se po dolgih počitnicah vračajo v šole in so še razigrani ter posledično manj pozorni.

Otroci so kot udeleženci v prometu nepredvidljivi, prometne predpise si razlagajo po svoje oziroma jih šele spoznavajo, poleg tega ne zmorejo pravilno oceniti hitrosti in oddaljenosti bližajočega se vozila. Zato smo za njihovo varnost dolžni skrbeti predvsem drugi udeleženci v cestnem prometu.

V skladu z usmeritvami na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa bodo policisti tudi letos ob začetku šolskega leta izvajali ustaljene aktivnosti, s stalno navzočnostjo ob šolah in šolskih poteh in s tem dodatno prispevali k umirjanju prometa.

Za večjo varnost otrok policisti svetujejo staršem:

- V dneh pred začetkom šole in tudi v prvih šolskih dneh čim več časa namenite prometno-varnostni vzgoji otrok.
- Preverite, kaj vaši otroci znajo in zmorejo, ne le na šolski poti, ampak tudi na sprehodu, na kolesu ali v avtomobilu.
- Pri tem ne pozabite, da z lastnim ravnanjem dajete zgled svojim otrokom.
- Pri prevozu otroke dosledno zavarujte z varnostnimi pasovi oziroma jih prevažajte zavarovane v ustreznih otroških varnostnih sedežih.
- Tudi sami se vedno pripnite.
- Zaradi čim večje vidnosti v prometu priporočajo uporabo odsevnikov oziroma kresničk.

Drugim voznikom pa:

- Kot udeleženci v prometu bodite na otroke in njihovo nepredvidljivost še posebej pozorni.
- Temu prilagodite tudi način svoje vožnje.
- Še posebej bodite pozorni v bližini vrtcev in šol ter krajev, kjer se morda otroci igrajo (npr. na ulicah, na parkiriščih ...).
- Med vožnjo ne uporabljajte mobilnega telefona.

Otroci in mladoletniki spadajo v t. i. **skupino šibkejših prometnih udeležencev,** saj se zelo redko pojavljajo kot povzročitelji prometnih nesreč. **Vozniki moramo nanje še posebej paziti!**

MIHA ULČAR
FOTO: AGENCIJA ZA VARNOST CESTNEGA PROMETA

»Drage učenke in učenci, naj bo vaš začetek šolanja varen, prijeten in poln novih dogodivščin. Bodite previdni v prometu, na vašo pot v šolo in domov pa bomo posebej pozorni vsi, tako starši kot vozniki.«

ŽUPAN TONI DRAGAR

Pravilno razvrščanje ob zastoju na avtocesti lahko reši življenje

Zaradi čedalje večjega prometa na avtocestah in hitrih cestah se povečujejo možnosti za nastanek prometnih nesreč, ki povzročajo zastoje v prometu, poškodbe ljudi in infrastrukture ter smrtne žrtve.

Posledice nesreč pa so lahko še hujše, če intervencijska vozila ne morejo dostopati do lokacije nesreče. Zato je pravilno razvrščanje ob zastoju na avtocesti ključnega pomena, saj lahko reši življenje.

Ob zastoju na avtocesti je treba intervencijskim vozilom omogočiti neoviran prehod do kraja nesreče!

S pravilno razvrstitvijo vozil, ki niso udeležena v prometni nesreči na avtocesti, omogočimo reševalnim vozilom hitrejši dostop do ponesrečencev in s tem povečamo možnost njihovega preživetja tudi **do 40 odstotkov**.

Zato ob vsakem zastoju **upoštevajte naslednje pravilo o razvrščanju vozil**:

- Vedno, ko pride do ustavljanja ali zastoja prometa **na avtocesti in hitri cesti z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v eno smer**, morajo vozniki med kolonama vozil takoj vzpostaviti reševalni pas, ki je dovolj širok za varno vožnjo intervencijskih vozil.
- Vozila, ki se ustavljajo ali stojijo na skrajnem levem prometnem pasu, se morajo razvrstiti **čim bolj levo**, tudi čez robno črto smernega vozišča.
- Vozila, ki se ustavljajo ali stojijo na ostalih prometnih pasovih, pa se morajo razvrstiti **čim bolj desno**, tudi čez robno črto smernega vozišča, **kar vključuje tudi odstavni pas**.

Predpisana globa za nepravilno razvrščeno vozilo ob zastoju na avtocesti ali hitri cesti je 200 evrov.

MIHA ULČAR
FOTO: CZR DOMŽAL

Za kilometer porabili celih deset minut

Primer nepravilnega razvrščanja voznikov ob prometni nesreči na viaduktu Petelinjek na štajerski avtocesti se je pripetil v začetku avgusta, ko so zaradi tega imeli poklicni gasilci CZR Domžale in reševalci NMP Domžale velike težave pri dostopu na kraj prometne nesreče. Za kilometer so porabili celih deset minut. Gasilci so morali pri tem izstopiti iz vozil in peš utirali pot letem. Ker so se prebijali zelo počasi, se je ena izmed reševalk do kraja nesreče odpravila peš.

Telovadba za predšolske otroke

ŠPORTNO DRUŠTVO ŽELVA RADOMLJE letos organizira 23. vadbo za predšolske otroke. Vadba bo potekala vsak četrtek od 17.00 do 18.00 v telovadnici OŠ Preserje pri Radomljah za otroke, stare od 3 do 5 let. Prav v tem času je zelo pomembno, da se otroci veliko gibajo. Otroci z gibanjem spoznavajo sebe in okolje ter se psihofizično razvijajo. Pri vadbi se seznanjajo z različnimi vajami in nalogami, ki koristijo razvijanju njihove motorike in se ob tem zelo zabavajo. Seznanijo se z različnimi elementarnimi igricami, elementi športne gimnastike, atletskimi disciplinami, igrami z žogo itd. Različne športne panoge celostno vplivajo na osebnost otroka in fizični razvoj, hkrati pa se otroci učijo socializacije in dela v skupini. Otroke bodo vodile štiri vaditeljice.

Veselimo se vsakega otroka, ki se nam pridruži. Poskrbeli bomo tudi za varnost otrok glede koronavirusa. Upoštevali bomo priporočila NIJZ. Otrok, ki pride na vadbo, naj bo povsem zdrav.

Začetek vadbe bo v četrtek, 2. septembra 2021.
Informacije: 031 817 204
Športni pozdrav!

PREDSEDNICA DRUŠTVA
OLGA ŠRAJ KRISTAN

SLAMICA!!! Fotografija s kritičnim pridihom

Tako počasi izginja in umira Stob ...

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

Mladinska izmenjava Odklopi se!

V ponedeljek, 19. julija 2021, nas je šest mladih Slovencev težko pričakovalo prihod naših nedvomno kmalu novonastalih prijateljev iz Grčije, Španije in Francije.

Na projekt Odklopi se oziroma ang. Disconnect to connect smo se pripravljali že od lanskega leta, ko bi ga morali dejansko izpeljati. Situacija s koronavirusom nam je v letu 2020 onemogočala, da bi projekt izvedli, zato smo ga premaknili na letošnje leto, ko je končno dobil zeleno luč, in še ena nepozabnih izkušenj za vse nas se je lahko začela. Projekt je potekal v organizaciji Centra za mlade Domžale, okviru programa Erasmus plus, ki ga v Sloveniji izvaja nacionalna agencija MOVIT.

Bistvo, ki smo ga mladi želeli doseči s to mednarodno izmenjavo, je bilo ugotoviti, kako lahko mladi preživljamo svoj prosti čas, ki ne temelji samo na uporabi mobilnih naprav, socialnih omrežij in drugih oblik tehnologije, s katerimi si mladi čisto prepogosto krajšamo dneve. Da bi lažje razumeli, zakaj postaja to vedno večji problem v naši družbi, vam lahko predstavim ugotovitev, ki nas je vse presenetila med eno izmed diskusij, ki smo jih imeli tekom projekta. Ugotovili smo namreč, da je povprečni čas, ki ga mladi, vključeni v izmenjavo, preživimo na naših mobilnih napravah, kar slabe štiri ure dnevno. Nedvomno je treba o takih temah veliko govoriti, in to nam je v sedmih dneh, ki smo jih preživeli skupaj, zelo dobro uspelo.

Prvi dan izmenjave je bil najprej namenjen dejavnostim spoznavanja, s katerimi nam je zelo hitro uspelo ustvariti zelo prijetno vzdušje v skupini. Vanjo nas je bilo vključenih po šest mladih iz vsake države in vodja projekta iz Centra za mlade Domžale. Vsi skupaj smo živeli v hostlu pri Hiši na travniku v Dobu. Lahko si predstavljate, kako tesna in dobra prijateljstva lahko nastanejo, če 25 mladih noč in dan preživi skupaj pod eno streho. Hitro smo razvili res dobre odnose, kar je zelo dobro vplivalo tudi na kvaliteto pogovorov, skupnih razmišljanj in diskusij, ki so sledila v naslednjih dneh.

Uvod v samo temo smo začeli z ogledom filma The Social Dilemma, ki je odprl kar nekaj vprašanj, ki smo jih nato bolj podrobno predebatirali tekom dneva in o katerih smo govorili še skozi celoten teden. Dneve smo zapolnili tudi z različnimi delavnicami, ki smo jih pripravili v slovenski ekipi, nekaj le-teh pa so vodili tudi naši gostje. Tako smo odprli teme, kot so: vpliv socialnih omrežij na samopodobo mladih, diktiranje socialnih omrežij o kriterijih lepega, odvisnost od 'všečkov' in potrditve, ki jo posameznik prejmejo na socialnih omrežjih, lažne novice na spletu, nepristranskost in različni zorni koti novic, zasebnost na spletu, odvisnost od socialnih omrežij, odvisnost od mobilnih naprav, vrednote, ki bi jih mladi morali spodbujati, predsodki ... O vseh smo imeli udeleženci veliko mnenj, idej, skrbi in predlogov, kako na vsakem področju izboljšati situacijo in kaj lahko mi sami naredimo, da omenjene teme na nas nimajo vpliva oziroma kako se jih lahko zavedamo ter jih lažje nadziramo mi in ne dopustimo, da bi le-te nadzirale nas.

Seveda pa niso bili del izmenjavi samo pogovori. Velik del so bili tudi druženje, spoznavanje različnih kultur, navad ter mnogo drugega. V duhu spoznavanja različnih kultur smo imeli tako dva medkulturna večera, v sklopu katerih je vsaka država za vse pripravila nekaj njihovih tipičnih jedi, ob katerih smo vsi skupaj zares uživali. Ni manjkalo slovenskih žgancev in šmorna, španskih krompirjevih tortilj, gaspača, grških solat in francoskih palačink ter krompirjeve zloženke. Vse skupaj pa smo popestrili še s predstavitvijo različnih zabavnih in zanimivih navad, ki jih je vsaka skupina prinesla s seboj.

Eno popoldne je bilo namenjeno tudi prostemu obisku Ljubljane, kar je bilo za slovensko ekipo nekaj čisto navadnega, naši gostje pa so bili naravnost navdušeni nad lepoto našega glavnega mesta in nad dogajanjem, ki so ga bili tam deležni.

Eden zelo zabavnih dni pa je bil tudi 'dan brez telefona'. Ta dan je bil še posebno zanimiv, saj smo ga (kot že samo ime pove) preživeli čisto brez naših mobilnih naprav. Ta izziv je bil za nekatere čisto preprost, za druge pa že malo težji. Ena od udeleženk se je na koncu dneva odločila celo, da bo z izzivom nadaljevala do konca tedna, kar ji je seveda tudi uspelo. Po končanem izzivu je povedala, da si ni predstavljala, da bo imel čas brez telefona tako dober vpliv nanjo. Navajena je bila namreč ves čas komunicirati s svetom in z njimi deliti, kaj počne, tokrat pa se je popolnoma posvetila drugim stvarem, ki so se dogajale okoli nje, kar jo je, po njenih besedah, zelo obogatilo. Poudarila je, da ni bila stalno deležna pritiska tega, da mora ves čas objavljati na socialna omrežja, in je lahko tako videla, kako bolj pomembni so konkretni in realni stiki z ljudmi, ki so okoli tebe, in ne tisti, ki jih ves čas iščemo na spletu.

Da nam v času dneva brez telefona ni bilo dolgčas, smo le-tega napolnili z raznoraznimi delavnicami, ki smo jih pripravili drug za drugega in s tem pokazali, kaj vse počnemo v našem prostem času, in si podelili znanje o stvareh, ki so nam blizu. Tako smo se zabavali z delavnico skupinskih plesov, skrčljive plastike, grških plesov, borbenih veščin, meditacije, z nogometno delavnico, izdelovanjem origamijev, lovilcev sanj in peke mafinov. Tekom dneva smo se zares še bolj povezali, predvsem pa smo spoznali, kako enostavno in na kako zanimiv način lahko preživimo dan tudi brez stalnega preverjanja, kaj vse smo zamudili, ko nismo buljili v naš mobilni telefon.

Na koncu naših diskusij smo zaključili z mislijo, da pogovori, ki smo jih ustvarili, ne smejo iti mimo nas, ampak moramo razmisliti, kako bi le-te lahko prenesli vsak v svoje življenje, v svoj vsak dan. Vedeli smo, da so telefoni in socialna omrežja postali tako velik del nas, da je misel na to, da bi se temu popolnoma odrekli, skoraj nerealna. Pomembna popotnica minulega tedna za vsakega pa je bilo prav gotovo zavedanje, da mobilne naprave čisto prevečkrat diktirajo naša življenja in nam jemljejo nadzor nad nami samimi. Že s tem, ko smo ta problem izpostavili, smo naredili prvi in zelo pomemben korak k temu, da bomo znali vsaj malo obvladovati vpliv, ki ga socialna omrežja, hoteli ali ne, imajo.

Zadnji dan smo namenili evalvaciji in pregledu celotnega tedna. Ena izmed idej tedna je bila tudi ta, da za ustvarjanje spominov v fotografiji ne bi uporabljali mobilnih telefonov. Udeležencem smo torej že na začetku tedna predstavili analogne fotoaparate. Vsaka skupina je tako dobila 36 posnetkov, ki so jih morali razporediti čez cel teden. Zadnji dan smo tako uživali ob ogledu vseh teh slik in se spominjali lepega tedna, ki smo ga preživeli. Sledilo je še slovo in obljuba, da ne bomo pozabili na naše srečanje. Tako smo vse skupaj zaključili s konkretnimi sklepi, z lepimi spomini in novimi trdnimi prijateljskimi stiki.

Za konec lahko nekaj besed namenim še spodbudi za vse mlade, da se udeležujejo takšnih in podobnih projektov, saj te le-ti zares obogatijo. Imeti priložnost spoznati nove ljudi, ki velikokrat razmišljajo čisto drugače kot ti in ki s seboj prinesejo veliko novega, je res nekaj posebnega. Vse to te uči biti bolj odprtega za druge, sprejemati drugačnost, poleg tega pa na tak način lahko še bolje spoznaš samega sebe.

Projekt z Odklopi se! je bil sprejet in financiran s strani slovenske nacionalne agencije MOVIT, ki izvaja program Erasmus+ Mladi v akciji. Delovanje Centra za mlade Domžale je financirano s strani Občine Domžale. Te zanimajo mednarodne priložnosti za mlade? Imaš morda idejo za mladinsko izmenjavo? Morda prostovoljstvo v tujini v okviru Evropske solidarnostne enote? Več informacij lahko dobiš v Centru za mlade Domžale.

Meta Plaznik,
udeleženka izmenjave Odklopi se!

Erasmus+

MOVIT

CZM
center za mlade domžale

V CENTRU ZA MLADE JESENI PRIPRAVLJAMO

SVETOVALNICA ZA MLADE

Se počutiš nelagodno zaradi trenutnih razmer? Potrebuješ pogovor? V CZM ti je na voljo brezplačna svetovalnica. Javiš se nam lahko na mail info@czm-domzale.si ali telefonsko številko 040 255 568. Rezervacija termina je obvezna.

VADBA ZA MLADE

JOGA IN PILATES

Jeseni nadaljujemo z vadbo joge in pilatesa. Točne termine bomo objavili na naši spletni strani ter FB in IG profilu. Vadba je namenjena mladim med 15. in 30. letom. Ob obisku 1x na teden za mlade samo 10 €/mesec, ob obisku 2 x tedensko 20 €/mesec.

USTVARJALNE DELAVNICE

Za mlade, ki radi ustvarjate, preizkušate nove tehnike in poleg tega še radi poklepetate v dobri družbi. Imamo dobro novico! Jeseni nadaljujemo z ustvarjalnimi delavnicami. Delavnice bodo potekale v dveh terminih:
- otroci 8-13 let, termini in datum začetka bo objavljen naknadno
- mladi 14-30 let, srede ob 18:00-20:00. Predviden začetek 22. 9. 2021.

FOTO DELAVNICE

Jeseni načrtujemo foto delavnice za otroke in mlade. Oblikovani bosta dve skupini, otroci (8-15 let) in mladi (15-30 let), točni termini in začetek delavnic bo objavljen na naši spletni ter FB in IG strani.

JEZIKAMO

FRANCOŠČINA ŠPANŠČINA NEMŠČINA

Jeseni nadaljujemo s tečaji tujih jezikov. Tečaji so namenjeni mladim med 15. in 30. letom starosti. Začetke tečajev in izvajalce bomo objavili na naši spletni ter FB in IG strani.

UČNA POMOČ ZA OSNOVNO- IN SREDNJEŠOLCE

Prehiti težave v šoli! Da bo letošnje šolsko leto bolj prijetno, se že jeseni vključi v učno pomoč in se sooči z izzivi še preden ti postanejo težava. Prijave sprejemamo do zapolnitve prostih mest.

Prijave zbiramo preko telefona na 040 255 568 ali 01 722 66 00.

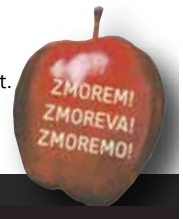

ŽELIŠ RAZSTAVLJATI V CENTRU ZA MLADE DOMŽALE?

Ne glede na to s čim se ukvarjaš - fotografijo, grafiko, rišeš, pišeš stripe ... vse, kar lahko obesimo na steno, pride v poštev! Stene CZM-ja čakajo na dela mladih in mladih po srcu.
Za več informacij in dogovor o razstavi smo na voljo na info@czm-domzale.si ali 040 255 568.

RAZSTAVA LIKOVNEGA IN LITERARNEGA NATEČAJ CENTRA ZA MLADE DOMŽALE

OBJEM, DOTIK, POLJUB

Na ogled so nagrajena dela v likovni in literarni kategoriji vseslovenskega natečaja Objem, dotik, poljub. Razstavo si lahko ogledate v prostorih Centra za mlade Domžale do konca septembra 2021. Razstavo si lahko ogeldate tudi v virtualni galeriji, ki je objavljena na portalu Domžale za mlade.

NA VSE AKTIVNOSTI OBVEZNE PREDHODNE PRIJAVE NA INFO@CZM-DOMZALE.SI ALI 040 255 568.

CZM
Center za mlade Domžale, Ljubljanska cesta 58, Domžale
040/255-568, 01/722-66-00; info@czm-domzale.si;
www.czm-domzale.si FB: czm.domzale IG: czm_domzale

NOVO ŽIVLJENJE STARE HIŠE

Namesto da bi staro hišo porušili, so jo obnovili.

Miomira Šegina
Foto: arhiv Ravnikarjevih

Notranji prostor danes

Za gasilskim domom v centru Domžal se je pred časom začelo dogajati nekaj nenavadnega: majhna družinska hiša je zgubljala plast za plastjo svojega postaranega obraza in prikazalo se je okostje iz opek. Jo bodo porušili? Ne, tega bi se lotili drugače, na en mah. Potem so se začele nanjo nalagati nove plasti. Nenavadno, namesto da bi staro hišo porušili, so jo obnovili. Kakšno presenečenje zame v teh časih, ko vsi spoštujejo le novo in najnovejše!

Zato smo se pozanimali, kdo je investitor in presenečeno ugotovili, da sta to Meta in Marko Ravnikar, ki sta pred kratkim imela svojo tiskarno in sta se zdaj upokojila. Ob tem sta premišljevala, da bi hiši, ki sta ju imela, prodala in se odselila kam na podeželje. A kupci so se bolj kot za novejši hiši zanimali za staro, ki je stala ob cesti, prepuščena zobu časa. Po tehtnem premisleku sta se Ravnikarja nazadnje odločila ostati Domžalčana in se na pobudo sina preseliti v staro hišo, ki je bila nekoč last Vincenca Pavliča. Na hišnem portalu sta vpisani njegovi inicialki in letnica 1926, a je zelo verjetno, da je bila hiša zgrajena že prej.

Stare hiše je treba ohraniti in jim vdahniti novo življenje

Gotovo velja mnenje, da je obnova stare hiše bolj zahteven projekt kot postavitev nove. A najcenejše rešitve niso tudi najboljše. Še posebej, če želi kraj ohraniti svojo kulturno dediščino. Mlada arhitekta Eva Senekovič in Žiga Ravnikar iz biroja a202 arhitekti sta mnenja, da je treba stare hiše ohraniti in jim vdahniti novo življenje. Že Plečnik je menil, da starih hiš ni treba podirati, temveč je treba izrabiti vse, kar je pri njih še dobrega. Tako so se Ravnikarjevi odločili hišo temeljito prenoviti in ohraniti vse kvalitetne dele. Meta pove, da so ju na začetku opazovali z veliko dvomov, češ, podrite to staro hišo in naredite novo, kot se šika! Potem, ko je hiša počasi dobivala novo podobo, sta z Markom požela vedno več zanimanja in pohval. Tako sem tudi sama postala 'sledilka' nastajanju nečesa novega, česar Domžale še niso videle.

Ideja, ki je vodila obnovo hiše, je bila ta, da se ohrani čim več starega materiala in oblike ter da se nova hiša uglasi z okolico, v kateri stoji. Žiga pove, da je pomembna zasnova stavbe, a tudi to, kako je stavba skladna z okolico. Žal mu je, da Domžale nimajo več posluha za kulturo bivanja in se gradi nepremišljeno. Upa, da bo njihov primer zgled, da je pristop do gradnje lahko bolj trajnosten in usklajen z okolico. Prenove stare hiše so se lotili z veliko premisleka. Največji izziv je bil, kako star prostor posodobiti in ga narediti večjega ter bolj prijetnega za življenje. Stare hiše so imele majhna okna in ločene prostore, ki so bili utesnjeni, temni in slabo zračni. Preureditev hiše je prinesla veliko notranjo spremembo, saj so pregradne stene podrli in združili kuhinjo, jedilni prostor in dnevno sobo v eno samo površino, spalni del pa se odpira kot galerija nad njo. Obstoječo bivalno površino so z lesenim prizidkom in 'visečo spalnico' povečali na 105 m2 bivalne površine. Stene iz ročno oblikovanih opek, narejenih še po domače, so ohranili in jih prebelili z apnom. Ohranjeni so tudi stari kamniti temelji, le da so jih primerno izolirali. Ostali deli stavbe so iz lesa: glavna konstrukcija – galerija, letna kuhinja in terasa so iz smrekovine (križno lepljena lesena plošča), oprema je iz brezove vezane plošče. Tla v dnevni sobi (iz brušenega litega betona – terrazzo) skozi velika steklena vrata nevsiljivo povežejo dnevni prostor z zunanjo betonsko teraso. Največji izziv so predstavljala stara lesena okna in vhodna vrata. Za sedem oken sta Meta in Marko porabila sedem mesecev, da sta jih očistila, zbrusila in po navodilih restavratorja Antona Bohinjca obnovila, da so videti kot nova. Vrat se je lotil restavrator sam, saj je njihova obnova potrebovala veliko več znanja in spretnosti. Ker je nekaj delov manjkalo, so jih poiskali na bolšjem trgu, in so vrata dobila novo staro kljuko in ključ, primerne oblike in materiala.

Žiga pove, da so imeli odlično ekipo, ki je, poleg dela, ki sta ga v hišo vložila starša, pomagala, da je vse teklo po načrtih. V času epidemije je bilo težko dobiti material, ki se je ob tem še neprestano dražil, a to so izzivi, ki jih prinaša vsaka gradnja. Ker so v gradnjo hiše bili vpleteni vsi družinski člani, bi to lahko bila ovira pri usklajevanju in odločitvah, saj imamo ljudje do najbližjih največja pričakovanja. Meta je vesela, da jih je ta hiša, kot svojevrsten medgeneracijski projekt, še bolj povezala.

Veliko prostora svetlobi in zraku

Hiša Ravnikarjevih s svojo minimalistično zasnovo in z odprtostjo notranjih prostorov daje veliko prostora svetlobi in zraku. Zdi se, da ni trdne pregrade med znotraj in zunaj, kar daje poseben občutek svobode in povezanosti z naravo. Meta in Marko sta že zasadila nekaj starih sort sadnega drevja, grmovnic in trajnic. Ne bo manjkal niti vrtiček z zelišči in ostalo zelenjavo, kar bo novopečenima upokojencema popestrilo vsakdanji jedilnik. Za konec povesta, da sta se življenja v novi hiši hitro privadila in sta vesela, da se je vse izteklo tako, kot se je!

Pogled na hišo danes

Upam pa, da bo njun primer spodbuda za podobne projekte v naši okolici, v kateri lahko vidimo veliko starih, razpadajočih hiš, ali pa takšnih, čigava gradnja se je začela in se, iz nekega razloga, ustavila. Domžale bi potrebovale dolgoročno vizijo gradnje, nadzorovano odstranitev nedokončanih gradenj, ki kazijo okolico in zasedajo prostore, ki bi lahko imeli drugo rabo in namen. Predvsem pa bi več pozornosti morali posvetiti starim stavbam in jih ohranjati v dobrem stanju. Le tako bomo našim zanamcem lahko predali bogastvo stavbne kulturne dediščine in z njimi povezana znanja starih mojstrov. ❐

Pogled na staro hišo nekoč

Notranji prostor nekoč

DOGAJA SE ...

KOLEDAR KULTURNIH PRIREDITEV V OBČINI DOMŽALE/ SEPTEMBER

Film: Iskalci tartufov
Mestni kino Domžale, 1. septembra

Film: Mali šef: družinski posli
Mestni kino Domžale, 4. septembra

Film: Shang Chi in legenda o desetih prstanih
Mestni kino Domžale, 4. septembra

Pohod ob reki, ki povezuje
Rekreacijska pot ob Kamniški Bistrici, 4. septembra

Koncert: Big Foot Mama
Poletno gledališče Studenec, 10. septembra

Klovnovska predstava: Mini cirkus Buffetto
Dvorišče Pr'Berniku, 25. septembra

1. september, sreda

Mestni kino Domžale
20.00 | ISKALCI TARTUFOV
Dokumentarni film / The Truffle Hunters / režija: Michael Dweck, Gregory Kershaw / scenarij: Michael Dweck, Gregory Kershaw / nastopajo: Piero Botto, Sergio Cauda, Maria Cicciù, Aurelio Conterno, Enrico Crippa, Gianfranco Curti / 2020, Italija, ZDA, Grčija / distribucija: Con-film / 84' / topla, poetična in pogosto humorna oda izginjajočemu načinu življenja; zgodba o strasti, nežni vezi med človekom in živaljo ter življenju, polnem preprostih užitkov.

2. september, četrtek

Mestni kino Domžale
18.00 | KRT
Dokumentarni film / El Agente Topo / režija: Maite Alberdi / scenarij: Maite Alberdi / nastopajo: Sergio Chamy, Rómulo Aitken, Marta Olivares, Berta Ureta / 2020, Čile / distribucija: Demiurg / 84' / nenavadna mešanica dokumentarca in detektivke, polna humorja, topline in slikovitih likov, nam pokaže, da nikoli ni prepozno za nove izzive in nova prijateljstva / film je navdušil festivalska občinstva ter prejel nominacijo za oskarja za najboljši dokumentarec.

20.00 | DIVJA SLOVENIJA
Dokumentarni film / režija: Matej Vranič / scenarij: Matej Vranič, Marjan Žiberna / nastopa: Jure Longyka / 2021, Slovenija / distribucija: Fivia / 83' / v slovenščini, 6+ / novi film Mateja Vraniča (Ptice jezer) je čudovit dokumentarni prelet skozi bogastvo naravnega okolja v Sloveniji / filmu dajejo poseben pečat izjemno redko videni prizori v naravi.

Galerija Domžale
19.00 | VERA TERSTENJAK: SAMADHI
Odprtje razstave / vstop prost / na odprtju se bo z umetnico pogovarjal Jurij Smole / razstava bo odprta do 23. septembra 2021 / glede na trenutne ukrepe v zvezi s pandemijo veljajo za odprtje PCT pogoji, razstavo pa si je mogoče ogledati z upoštevanjem razdalje in nošenjem maske.

19.30 | GLAVNI JUNAK
Akcijski film / Free Guy / režija: Shawn Levy / scenarij: Matt Liebman / igrajo: Ryan Reynolds, Jodie Comer, Joe Keery, Lil Rel Howery, Utkarsh Ambudkar, Taika Waititi / 2020, ZDA / distribucija: Blitz / 115' / Guy je osamljeni bančni uslužbenec, ki spozna, da je v resnici stranski lik v svetovno znani video igri Free City, in nekega dne vzame usodo v svoje roke.

6. september, ponedeljek

Mestni kino Domžale
20.00 | DIVJA SLOVENIJA
Dokumentarni film / režija: Matej Vranič / scenarij: Matej Vranič, Marjan Žiberna / nastopa: Jure Longyka / 2021, Slovenija / distribucija: Fivia / 83' / v slovenščini, 6+ / novi film Mateja Vraniča (Ptice jezer) je čudovit dokumentarni prelet skozi bogastvo naravnega okolja v Sloveniji / filmu dajejo poseben pečat izjemno redko videni prizori v naravi.

7. september, torek

Mestni kino Domžale
20.00 | DRAGI TOVARIŠI
Drama / Dorogi tovariši! / režija: Andrej Končalovski / scenarij: Elena Kiseleva, Andrey Konchalovskiy / igrajo: Yuliya Vysotskaya, Vladislav Komarov, Andrey Gusev, Yuliya Burova, Sergei Erlish, Alexander Maskelyne / 2020, Rusija / distribucija: Fivia / 120' / črno-bela zgodovinska drama o resničnih dogodkih, ki so jih sovjetske oblasti prikrivale vse do začetka devetdesetih let, pripoveduje zgodbo matere v obupanem iskanju svojega otroka.

8. september, sreda

Knjižnica Domžale
NACIONALNI MESEC SKUPNEGA BRANJA
Skladno z enim od ciljev pobude EUReads – Evropa bere vas Knjižnica Domžale poziva, da se pri-

Poletno gledališče Studenec
20.00 | BIG FOOT MAMA
Akustični koncert / vstopnice: mojekarte.si, Petrol / Big Foot Mama se bo to poletje prvič predstavila v akustični preobleki / koncertni repertoar bo obsegal izbor skladb z vseh studijskih albumov.

11. september, sobota

Dvorišče Pr'Berniku
10.00 | PIKA VONČINA: ŠTIRJE LETNI ČASI
Sobotna otroška matineja / za IZVEN
Lutkovna predstava / Hiša otrok in umetnosti, Lutkovno gledališče FRU-FRU / režija: Irena Rajh / igra: Vanja Iva Kretič / 35' / primerno za starost: 3+ / sprehod po različnih letnih časih z levom Miroslavom, ki noče k frizerju, in slonom Gašperjem, ki najraje plete šale, čeprav jih v Afriki nihče ne potrebuje / v primeru slabega vremena v dvorani kulturnega doma.

Češminov park
10.00 | HROŠČKOV FESTIVAL
Družinski festival, poln doživetij in presenečenj za otroke in družine / v sklopu festivala bo vodeni ogled pravljično-doživljajske poti PRAVLJIČNI ŠUMBERK

Mestni kino Domžale
18.00 | PRVIČ NA ROBU
Romantična drama / After We Fell / režija: Castille Landon / scenarij: Sharon Soboil, po romanu Anne Todd / igrajo: Kiana Madeira, Hero Fiennes Tiffin, Arielle Kebbel / 2021, ZDA / 105' / medtem ko Tessa sprejema odločitve, ki ji bodo bistveno spremenile življenje, na plan prihajajo skrita dejstva o njeni družini in Hardinovi preteklosti, kar lahko ogrozi njene plane in vodi v propad intenzivnega razmerja s Hardinom.

20.15 | OKUS LAKOTE
Romantična drama / Smagen af sult / režija: Christoffer Boe / scenarij: Tobias Lindholm, Christoffer

14. september, torek

Mestni kino Domžale
20.00 | DEŽELA NOMADOV
Drama / režija: Chloé Zhao / scenarij: Chloé Zhao, po knjigi Jessice Bruder / igrajo: Frances McDormand, David Strathairn, Linda May, Swankie, Bob Wells / 2020, ZDA / distribucija: Blitz / 108' / po propadu tovarne v domačem mestu se šestdesetletna Fern v svojem kombiju kot sodobni nomad odpravi na potovanje po ameriškem zahodu / film režiserke Chloé Zhao je prejel tri oskarje (najboljši film, najboljša režija in najboljša glavna igralka) ter dva zlata globusa (najboljši film – drama, najboljša režija).

15. september, sreda

KD Franca Bernika
20.00 | ELAINE MURPHY: LJUBI MOJ
Za IZVEN
Komična drama / Little Gem / SLG Celje / režija: Andrej Jus / igrajo: Živa Selan/Marija Grašič, Barbara Medvešček, Anica Kumer / Predstava traja 1 uro in 45 minut in ima odmor. / Pripovedi žensk treh generacij se zlijejo v živahno, duhovito in ganljivo osebnoizpovedno zgodbo o ljubezni, izgubi, osamljenosti in odtujenosti v sodobnem svetu.

16. september, četrtek

Mestni kino Domžale
18.00 | OKUS LAKOTE
Romantična drama / Smagen af sult / režija: Christoffer Boe / scenarij: Tobias Lindholm, Christoffer Boe / igrajo: Katrine Greis-Rosenthal, Nikolaj Coster-Waldau, Flora Augusta, Charlie Gustafsson, Nicolas Bro / 2021, Danska / distribucija: Cinemania / 103' / zgodba v petih poglavjih o ljubezni in strasti, družini in vrhunski kulinariki / scenarij za film, v katerem nastopa Nikolaj Coster-Waldau, je skupaj z režiserjem napisal Tobias Lindholm, soscenarist Nažganih.

20. september, torek

Mestni kino Domžale
20.00 | GLORIA MUNDI
Drama / Gloria mundi / režija: Robert Guédiguian / scenarij: Serge Valletti, Robert Guédiguian / igrajo: Ariane Ascaride, Jean-Pierre Darroussin, Gérard Meylan, Anaïs Demoustier, Robinson Stévenin, Lola Naymark, Grégoire Leprince-Ringuet / 2019, Francija / distribucija: Fivia / 107' / v Marseillu se zbere družina, da bi praznovala rojstvo male Glorie, a časi so težki in mlada starša komaj shajata, v življenje družine pa vstopi še Gloriin dedek, ki se je po dolgih letih vrnil iz zapora ... film Marseillčana Roberta Guédiguiana (Mesto je mirno, Sneg na Kilimandžaru) je njegovi ženi in dolgoletni sodelavki Ariane Ascaride prinesel nagrado za najboljšo igralko v Benetkah.

21. september, torek

Mestni kino Domžale
20.00 | SUPERNOVA
Drama / Supernova / režija: Harry Macqueen / scenarij: Harry Macqueen / igrajo: Colin Firth, Stanley Tucci, Pippa Haywood, Peter MacQueen, Nina Marlin / 2020, Velika Britanija / distribucija: Fivia / 95' / Sam in Tusker se v kamperju odpravljata na pot čez Anglijo, da bi obiskala družino in prijatelje – Tusker se namreč spopada z zgodnjimi znaki demence in potovanje je njuna zadnja priložnost za obujanje spominov.

22. september, sreda

Mestni kino Domžale
20.00 | MARTIN EDEN
Drama / Martin Eden / režija: Pietro Marcello / scenarij: Maurizio Braucci, Pietro Marcello, po romanu Jacka Londona / igrajo: Luca Marinelli, Carlo Cecchi, Jessica Cressy, Vincenzo Nemolato, Marco Leonardi, Denise Sardisco, Carmen Pommella / 2019, Italija, Francija, Nemčija / distribucija: Fivia / 129' / režiser Pietro Marcello je navdih

27. september, ponedeljek

Mestni kino Domžale
20.00 | MARTIN EDEN
Glej opis pod 22. september.

28. september, torek

Mestni kino Domžale
20.00 | AMEBA
Distopična drama / režija: Blaž Završnik / scenarij: Dario Nožić Serini, Blaž Završnik / glasba: Matter, YGT / igrajo: Dario Nožić Serini, Matej Tunja, Luka Lah, Anja Drnovšek, Sebastjan Starič, Mojca Partljič, Maša Grošelj, Mia Skrbinac, Bonino Englaro, Davor Janjić / 2021, Slovenija / 72' / film je bil v celoti posnet v Kamniku, glavni ustvarjalci in protagonisti filma pa so člani kamniške trap skupine Matter.

29. september, sreda

Mestni kino Domžale
18.00 | DIVJA SLOVENIJA
Glej opis pod 2. september.

20.00 | KRT
Glej opis pod 2. september.

30. september, četrtek

Mestni kino Domžale
18.00 | PARADISE – NOVO ŽIVLJENJE
Glej opis pod 16. september.

20.00 | OČE
Glej opis pod 23. september.

Razstave

SLAMNIKARSKI MUZEJ
300 LET SLAMNIKARSTVA NA SLOVENSKEM
Stalna razstava

UPRAVNI RAZVOJ DOMŽALSKE OBČINE

3. september, petek

Dvorišče Pr'Berniku
19.00 | SLOVO OD POLETJA
Za IZVEN
Koncert / nastopajo: Nuška Drašček, Štefica Stipančević, Jaka Pucihar in ansambel, Mate Bekavac / koncertno slovo od poletja z Nuško Drašček, Štefico Stipančević, Jakom Puciharjem in Matetom Bekavcem.

4. september, sobota

Tržni prostor Domžale
10.00 | KUHNA NA PLAC
Ulična kuhinja / lokalne in mednarodne kulinarične specialitete po dostopnih cenah

Mestni kino Domžale
10.00 | MALI ŠEF: DRUŽINSKI POSLI
Animirana družinska pustolovščina / The Boss Baby: Family Business / režija: Tom McGrath / scenarij: Tom McGrath, Michael McCullers, po knjigah Marle Frazee / slovenski glasovi: 2021, ZDA / distribucija: Karantanija / 107' / sinhronizirano, 7+ / Brata Tim in Ted Templeton sta v nadaljevanju animirane komedije že odtujena odrasla, ampak novi mali šef ju bo s čisto novim pristopom zbližal in začel z novim družinskim poslom.

18.00 | DIVJA SLOVENIJA
Dokumentarni film / režija: Matej Vranič / scenarij: Matej Vranič, Marjan Žiberna / nastopa: Jure Longyka / 2021, Slovenija / distribucija: Fivia / 83' / v slovenščini, 6+ / novi film Mateja Vraniča (Ptice jezer) je čudovit dokumentarni prelet skozi bogastvo naravnega okolja v Sloveniji / filmu dajejo poseben pečat izjemno redko videni prizori v naravi.

20.00 | SHANG CHI IN LEGENDA O DESETIH PRSTANIH
Akcijski film / Shang Chi and The legend of the Ten rings / režija: Destin Daniel Cretton / scenarij: Destin Daniel Cretton, David Callaham / igrajo: Simu Liu, Awkwafina, Tony Leung Chiu Wai, Michelle Yeoh, Tim Roth, Ben Kinglsey / 2021, ZDA / distribucija: Blitz / 132' / Shang-Chi, mojster neoboroženega kungfuja, se mora soočiti s preteklostjo, za katero je misli, da jo je pustil za seboj, ko ga nenadoma zvabijo v mrežo skrivne organizacije Ten Rings (Deset prstanov).

Češminov park
11.00–16.00 | STAREJŠI SMO SKUPAJ MOČNEJŠI
1. srečanje upokojencev občine Domžale

Rekreacijska pot ob Kamniški Bistrici
POHOD OB REKI, KI POVEZUJE
Iz parka Martina Krpana v Domžalah do Glavnega trga v Kamnik ali obratno

5. september, nedelja

Mestni kino Domžale
17.30 | LUKA
Animirani film / Luca / režija: Enrico Casarosa / scenarij: Jesse Andrews, Mike Jones / glasovi: Jacob Tremblay, Jack Dylan Grazer, Sacha Baron Cohen, Maya Rudolph, Giacomo Gianniotti, Jim Gaffigan, Sandy Martin, Emma Berman, Francesca Fanti / 2021, Italija, ZDA / distribucija: Blitz / 100' / sinhronizirano, 6+ / Luka si poletne pustolovščine deli s svojimi novimi prijatelji, a za vso zabavo se skriva globoko varovana skrivnost: Luka je v resnici morsko bitje iz drugega sveta, skritega globoko pod gladino morja.

Boe / igrajo: Katrine Greis-Rosenthal, Nikolaj Coster-Waldau, Flora Augusta, Charlie Gustafsson, Nicolas Bro / 2021, Danska / distribucija: Cinemania / 103' / zgodba v petih poglavjih o ljubezni in strasti, družini in vrhunski kulinariki / scenarij za film, v katerem nastopa Nikolaj Coster-Waldau, je skupaj z režiserjem napisal Tobias Lindholm, soscenarist Nažganih.

Športna dvorana Domžale
19.00 | 12. MEDNARODNI GALA FOLKLORNI VEČER: V GROBLJAH KOT NEKOČ
Folklorno društvo Groblje Domžale / večer ljudskega plesa in petja

12. september, nedelja

Mestni kino Domžale
17.30 | DIVJA SLOVENIJA
Dokumentarni film / režija: Matej Vranič / scenarij: Matej Vranič, Marjan Žiberna / nastopa: Jure Longyka / 2021, Slovenija / distribucija: Fivia / 83' / v slovenščini, 6+ / novi film Mateja Vraniča (Ptice jezer) je čudovit dokumentarni prelet skozi bogastvo naravnega okolja v Sloveniji / filmu dajejo poseben pečat izjemno redko videni prizori v naravi.

19.30 | SUPERNOVA
Drama / Supernova / režija: Harry Macqueen / scenarij: Harry Macqueen / igrajo: Colin Firth, Stanley Tucci, Pippa Haywood, Peter MacQueen, Nina Marlin / 2020, Velika Britanija / distribucija: Fivia / 95' / Sam in Tusker se v kamperju odpravljata na pot čez Anglijo, da bi obiskala družino in prijatelje – Tusker se namreč spopada z zgodnjimi znaki demence in potovanje je njuna zadnja priložnost za obujanje spominov.

Poletno gledališče Studenec
19.00 | MARKO ŠKUGOR
Koncert / vstopnice: Eventim, Petrol, Pošta / v Poletnem gledališču Studenec bo nastopil romantičen in šarmanten prvi glas Dalmacije Marko Škugor.

Groblje 1, Domžale
9.30 | ROMARSKI SHOD PRI SV. NOTBURGI V GROBLJAH
Župnija Jarše, Folklorno društvo Groblje Domžale in Turistično društvo Jarše - Rodica / poustvarjeno romanje z romarsko sveto mašo ob 10.00 v župnijski cerkvi v Grobljah

13. september, ponedeljek

Knjižnica Domžale
8.45–12.15 | FINANČNA PISMENOST 55+
Biti finančno solidno opismenjen v digitalnem svetu bo vedno večji izziv, saj se področje finančnega poslovanja in izvrševanja finančnih transakcij hitro razvija / spletno finančno opismenjevanje bo potekalo prek spletne platforme zoom / vprašanja in prijave sprejemamo do 7. 9. 2021 na e-naslov: info@dom.sik.si.

Mestni kino Domžale
20.00 | ISKALCI TARTUFOV
Dokumentarni film / The Truffle Hunters / režija: Michael Dweck, Gregory Kershaw / scenarij: Michael Dweck, Gregory Kershaw / nastopajo: Piero Botto, Sergio Cauda, Maria Cicciù, Aurelio Conterno, Enrico Crippa, Gianfranco Curti / 2020, Italija, ZDA, Grčija / distribucija: Con-film / 84' / topla, poetična in pogosto humorna oda izginjajočemu načinu življenja; zgodba o strasti, nežni vezi med človekom in živaljo ter življenju, polnem preprostih užitkov.

Mestni kino Domžale
18.00 | DIVJA SLOVENIJA
Dokumentarni film / režija: Matej Vranič / scenarij: Matej Vranič, Marjan Žiberna / nastopa: Jure Longyka / 2021, Slovenija / distribucija: Fivia / 83' / v slovenščini, 6+ / novi film Mateja Vraniča (Ptice jezer) je čudovit dokumentarni prelet skozi bogastvo naravnega okolja v Sloveniji / filmu dajejo poseben pečat izjemno redko videni prizori v naravi.

20.00 | KRT
Dokumentarni film / El Agente Topo / režija: Maite Alberdi / scenarij: Maite Alberdi / nastopajo: Sergio Chamy, Rómulo Aitken, Marta Olivares, Berta Ureta / 2020, Čile / distribucija: Demiurg / 84' / nenavadna mešanica dokumentarca in detektivke, polna humorja, topline in slikovitih likov, nam pokaže, da nikoli ni prepozno za nove izzive in nova prijateljstva / film je navdušil festivalska občinstva ter prejel nominacijo za oskarja za najboljši dokumentarec.

9. september, četrtek

Mestni kino Domžale
18.00 | ISKALCI TARTUFOV
Dokumentarni film / The Truffle Hunters / režija: Michael Dweck, Gregory Kershaw / scenarij: Michael Dweck, Gregory Kershaw / nastopajo: Piero Botto, Sergio Cauda, Maria Cicciù, Aurelio Conterno, Enrico Crippa, Gianfranco Curti / 2020, Italija, ZDA, Grčija / distribucija: Con-film / 84' / topla, poetična in pogosto humorna oda izginjajočemu načinu življenja; zgodba o strasti, nežni vezi med človekom in živaljo ter življenju, polnem preprostih užitkov.

20.00 | SUPERNOVA
Drama / Supernova / režija: Harry Macqueen / scenarij: Harry Macqueen / igrajo: Colin Firth, Stanley Tucci, Pippa Haywood, Peter MacQueen, Nina Marlin / 2020, Velika Britanija / distribucija: Fivia / 95' / Sam in Tusker se v kamperju odpravljata na pot čez Anglijo, da bi obiskala družino in prijatelje – Tusker se namreč spopada z zgodnjimi znaki demence in potovanje je njuna zadnja priložnost za obujanje spominov.

10. september, petek

Mestni kino Domžale
18.00 | MALI ŠEF: DRUŽINSKI POSLI
Animirana družinska pustolovščina / The Boss Baby: Family Business / režija: Tom McGrath / scenarij: Tom McGrath, Michael McCullers, po knjigah Marle Frazee / slovenski glasovi: 2021, ZDA / distribucija: Karantanija / 107' / sinhronizirano, 7+ / Brata Tim in Ted Templeton sta v nadaljevanju animirane komedije že odtujena odrasla, ampak novi mali šef ju bo s čisto novim pristopom zbližal in začel z novim družinskim poslom.

20.15 | SHANG CHI IN LEGENDA O DESETIH PRSTANIH
Akcijski film / Shang Chi and The legend of the Ten rings / režija: Destin Daniel Cretton / scenarij: Destin Daniel Cretton, David Callaham / igrajo: Simu Liu, Awkwafina, Tony Leung Chiu Wai, Michelle Yeoh, Tim Roth, Ben Kinglsey / 2021, ZDA / distribucija: Blitz / 132' / Shang-Chi, mojster neoboroženega kungfuja, se mora soočiti s preteklostjo, za katero je misli, da jo je pustil za seboj, ko ga nenadoma zvabijo v mrežo skrivne organizacije Ten Rings (Deset prstanov).

20.15 | PARADISE – NOVO ŽIVLJENJE
Komična kriminalka / Paradise / režija: Davide Del Degan / scenarij: Davide Del Degan, Andrea Magnani / igrajo: Vincenzo Nemolato, Giovanni Calcagno, Katarina Čas, Branko Završan, Selene Caramazza, Andrea Pennacchi / 2019, Italija, Slovenija / distribucija: Cinemania / 85' / Calogera vključijo v program za zaščito prič, saj je bil doma na Siciliji priča mafijskemu umoru – z novo identiteto ga pošljejo v odmaknjeno alpsko vasico, a kaj, ko je tam novo življenje začel tudi morilec, proti kateremu je pričal.

17. september, petek

Dvorišče Pr'Berniku
20.00 | TEO COLLORI IN MOMENTO CIGANO
Za IZVEN
Koncert / nastopajo: Teo Collori (kitara), Matija Krečič (violina), Matej Kužel (klarinet), Metod Banko (kitara), Jošt Lampret (kontrabas) / Teo Collori z bendom naniza pisano paleto gipsy swinga, kjer se lahkotna duhovitost prepleta z globokim umetniškim izrazom / v primeru slabega vremena v dvorani kulturnega doma.

18. september, sobota

Mestni kino Domžale
10.00 | ŠKRATKI
Animirani film / Die Heinzels – Rückkehr der Heinzelmännchen / režija: Ute Von Münchow-Pohl / scenarij: Jan Strathmann / slovenski glasovi: Matej Recer, Maša Derganc, Asja Kahrimanovič, Gašper Jarni, Vesna Pernarčič, Andrej Murenc, Iztok Luzar / 2019, Nemčija / distribucija: Fivia / 78' / sinhronizirano, 5+ / Legendarni škratki iz Kölna so skrivaje pomagali mestnim obrtnikom, dokler jih pred 200 leti ni pregnala žena zlobnega krojača – to je zgodba o njihovem povratku.

18.00 | LUKA
Animirani film / Luca / režija: Enrico Casarosa / scenarij: Jesse Andrews, Mike Jones / glasovi: Jacob Tremblay, Jack Dylan Grazer, Sacha Baron Cohen, Maya Rudolph, Giacomo Gianniotti, Jim Gaffigan, Sandy Martin, Emma Berman, Francesca Fanti / 2021, Italija, ZDA / distribucija: Blitz / 100' / sinhronizirano, 6+ / Luka si poletne pustolovščine deli s svojimi novimi prijatelji, a za vso zabavo se skriva globoko varovana skrivnost: Luka je v resnici morsko bitje iz drugega sveta, skritega globoko pod gladino morja.

20.15 | PRVIČ NA ROBU
Glej opis pod 11. september.

19. september, nedelja

Mestni kino Domžale
17.30 | MALI ŠEF: DRUŽINSKI POSLI
Glej opis pod 4. september.

19.45 | DIVJA SLOVENIJA
Glej opis pod 2. september.

Kulturni dom ma Močilniku Dob
16.00 | ZVEZDANA IN ZVONKO V CIRKUSU
Za abonma in izven
Cirkus NAJ NAJ je magičen kraj, kjer na najbolj nenavaden način odkrivamo skrivnosti cirkuške arene, polne glasbe, pantomime, nepozabnih klovnovskih trikov ... / gostuje MIŠKINO GLEDALIŠČE Lendava / informacije in rezervacije: 041 420 610.

za film, ki obravnava številne aktualne tematike, kot so individualizem, družbena razslojenost ter vloga in pomen kulture v družbi, našel v istoimenskem romanu Jacka Londona / nagrade: Benetke 2019 (najboljša moška vloga), Toronto 2019 (nagrada platform).

23. september, četrtek

Mestni kino Domžale
18.00 | OČE
Drama / The Father / režiser: Florian Zeller / scenarij: Christopher Hampton, Florian Zeller / igrajo: Anthony Hopkins, Olivia Colman, Mark Gatiss / 2020, Velika Britanija, Francija / distribucija: Con film / 97' / ostareli moški zavrača vso pomoč, ki mu jo ponuja hčerka, a ko skuša osmisliti nov položaj, v katerem se je znašel na stara leta, začne dvomiti v svoje najbližje, v svoj lastni um in celo v resničnost, ki ga obkroža / Anthony Hopkins je za glavno vlogo v filmu prejel oskarja / nagrade: oskar (najboljša moška glavna vloga – Anthony Hopkins, najboljši prirejeni scenarij), BAFTA (najboljša moška glavna vloga, najboljši scenarij), San Sebastian (najboljši film).

20.00 | OASIS KNEBWORTH 1996
Koncertni film / Oasis Knebworth 1996 / režija: Jake Scott / nastopajo: Oasis / 2021, Velika Britanija / distribucija: Trafalgar Releasing / 10. in 11. avgusta 1996 se je 250.000 ljubiteljev glasbe zbralo v Knebworth Parku na dveh razprodanih koncertih zasedbe Oasis in film je zgodba o tem nepozabnem koncu tedna.

Knjižnica Domžale
19.00 | DOMINIK GRMEK: NI BILO ZAMAN
Predstavitev knjige / pogovor / org.: OZVVS Domžale.

24. september, petek

Mestni kino Domžale
18.00 | GLAVNI JUNAK
Glej opis pod 5. september.

20.15 | OČE
Glej opis pod 23. september.

25. september, sobota

Dvorišče Pr'Berniku
10.00 | NATAŠA IN RAVIL SULTANOV: MINI CIRKUS BUFFETTO
Sobotna otroška matineja / za IZVEN
Klovnovska predstava / Zavod Bufeto / nastopata: Nataša Sultanova, Ravil Sultanov / 40' / primerno za starost: 3+ / klovn Buffetto bo skupaj s klovneso pripravil čisto pravi cirkus in nas s svojimi vragolijami nasmejal do solz / v primeru slabega vremena v dvorani kulturnega doma.

Mestni kino Domžale
18.00 | LUKA
Glej opis pod 5. september.

20.15 | DIVJA SLOVENIJA
Glej opis pod 2. september.

26. september, nedelja

Mestni kino Domžale
17.30 | MALI ŠEF: DRUŽINSKI POSLI
Glej opis pod 4. september.

19.45 | OKUS LAKOTE
Glej opis pod 11. september.

UPRAVNI RAZVOJ DOMŽALSKE OBČINE OD SREDINE 19. STOLETJA DO LETA 2020
Razstava bo odprta do 30. septembra.

GALERIJA DOMŽALE
VERA TERSTENJAK: SAMADHI
Razstava bo odprta od 2. do 23. septembra 2021.

KNJIŽNICA DOMŽALE
ZMAJČEK: REVIJA ZMAJČEK
Razstava ilustracij bo na ogled od 30. avgusta do 25. septembra.

PIKINA ČAJANKA
Razstava slikanic, igrač in izdelkov bo na ogled od 30. avgusta do 12. septembra.

ŽELVINO POLETNO BRALNO POPOTOVANJE, POLETJE S KNJIGO
Razstava risb, ki so nastale v okviru projekta, bo na ogled od 30. avgusta do 12. septembra.

Info*

Galerija Domžale
Mestni trg 1, Domžale
(trgovski kompleks Vele)
Odprta v času razstav: od torka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00, ob sobotah od 10.00 do 12.00; ob praznikih, nedeljah in ponedeljkih zaprto.

Knjižnica Domžale
Cesta talcev 4, Domžale
T 01 724 12 04 ali 01 722 50 80,
info@dom.sik.si, www.knjiznica-domzale.si

Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Ljubljanska 61, Domžale
T 01 722 50 50, info@kd-domzale.si,
www.kd-domzale.si

Menačenkova domačija
Cankarjeva ulica 9, Domžale
T 01 722 50 50
Poleti je zaprta. S programom nadaljujemo od oktobra dalje. Tudi v tem času je možna predhodna najava obiska na telefon **01 722 50 50** ali e-naslov **menacenk@kd-domzale.si** ali **info@kd-domzale.si.**

Slamnikarski muzej Domžale
Kajuhova 5, Domžale
(domuje v Godbenem domu Domžale)
T 01 724 84 08
Slamnikarski muzej bo odprt vse poletje kot tudi muzejska trgovina s slamniki. Odprto od torka do petka od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure, ponedeljki, nedelje in prazniki zaprto. **slamnikarski.muzej@kd-domzale.si**

Galerijski atelje
Ulica Matije Tomca 6, Domžale

Koledar dogodkov

Zbral in uredil: **Matija Kralj**
Fotografije: **promocijsko gradivo**

Koledar kulturnih prireditev izhaja v glasilu Slamnik. Za točnost informacij odgovarja prijavitelj dogodka. Uredništvo ne odgovarja za spremembe programov in si pridržuje pravico do krajšanja prispelih informacij. Informacije o dogodkih v **oktobru 2021** pošljite do **17. septembra** na naslov: **koledar@kd-domzale.si.**

* Zaradi trenutnih razmer se lahko odpiralni časi razlikujejo od napisanih. Svetujemo predhodni klic.

REPORTAŽA

LJUBLJANSKI ZMAJ IZ KORUZE

Na Krtini pri Domžalah so konec julija odprli vrata novega koruznega labirinta, ki ga je uredil Luka Kastelic.

Primož Hieng
Foto: arhiv Koruznega labirinta Krtina

S sejanjem koruze so ustvarili podobo ljubljanskega zmaja.

Eden od dveh vhodov v labirint

Idejni vodja projekta koruzni labirint Krtina Luka Kastelic pove, da je kot prvi v Sloveniji predstavil koruzne labirinte že leta 2011: *»Osnovna ideja izhaja iz Severne Amerike, kjer ustvarjajo tovrstne labirinte že od leta 1993. Razvil sem model obiskovanja labirinta na način, da obiskovalci poiščejo zabavno poučne točke, s pomočjo katerih izpolnjujejo geslo. Za pravilno izpolnjeno geslo sodelujejo v nagradni igri in prejmejo nagrado.«*

Kastelic je leta 2008 diplomiral na temo Zabaviščni tematski park koruzni labirint kot poslovna priložnost: *»Leta 2011 sem odprl tematski park s koruznim labirintom na Bledu v sodelovanju z Bojanom Gogalo. Labirint Bled je deloval do leta 2013. Pred tremi leti (2018) sem odprl koruzni labirint v Marjeti na Dravskem polju v bližini Maribora v sodelovanju z Društvom v naravi, letos pa je obiskovalcem na voljo nova lokacija na Krtini pri Domžalah.«*

Koruzni labirint na Krtini blizu Domžal oziroma Ljubljane je tematski park, ki ponuja dogodivščino v labirintu, ki meri kar 4,5 ha. *»Naš koruzni labirint ima dva vhoda in dva izhoda,«* poudarja Kastelic. *»Za obiskovalce smo sredi labirinta zgradili velik most, ki ponuja razgled na celoten labirint in vam lahko pomaga pri orientaciji. Znotraj labirinta pa vas čakajo zabavno poučne točke. Obiščete lahko dnevni labirint, nočni labirint ali pa obisk izkoristite za team building.«*

Podnevi lahko obiščete Koruzni labirint Krtina vsak dan od ponedeljka do nedelje od 9. ure zjutraj vse do sončnega zahoda. Ura zaprtja se spreminja glede na uro sončnega zahoda. Točno uro zapiranja koruznega labirinta lahko preverite na spletni strani ali na Facebook strani – Koruzni labirint Krtina.

Kastelic opozarja še na nekaj stvari: *»Priporočamo vam, da s seboj prinesete pijačo in kakšno pokrivalo, mi pa bomo poskrbeli za vaše ugodje in varnost. Ob prihodu v Koruzni labirint Krtina parkirate avtomobil na parkirišču tik zraven labirinta, na sosednji njivi, kjer je približno 50 parkirnih mest. Prav tako je poskrbljeno za sanitarije, ki so nameščene ob vhodu v labirint, in za wi-fi povezavo. V naši hiški kupite vstopnico in dobite zemljevid. Pred vstopom oziroma izstopom vas prosimo, da si razkužite roke. Za vas smo naredili dva vhoda in izhoda, tako da si sami izberete točko vstopa oziroma izstopa. V Koruzni labirint Krtina se odpravite z zemljevidom, s katerim se orientirate po labirintu. Vanj so vrisane poti, ki so zaradi ukrepov za preprečevanje covida-19 širše, označenih je 14 točk in geslo z manjkajočimi črkami. Cilj dogodivščine je poiskati vse točke v koruznem labirintu in izpolniti geslo. Vsaka točka ima svojo številko in črko. Ko najdete točko, vpišete črko, ki je napisana na tabli, v manjkajoče polje gesla.«*

Zemljevid lahko odnesete s seboj, za spomin na obisk v Koruznem labirintu Krtina. Če želite sodelovati v nagradni igri, pa samo fotografirajte pravilno izpolnjeno geslo in nam pošljite fotografijo na naš e-naslov: krtina@koruznilabirint.si. Nagrajenec bo izžreban ob zaprtju labirinta jeseni. Kaj pa je nagrada, pa ostaja še skrivnost. Še en namig: nekje v koruznem labirintu se skriva Nevidni človek. Poiščite ga.

Ponoči lahko obiščete Koruzni labirint Krtina vsako soboto od 21. ure vse do polnoči. S seboj prinesite kakšno svetilo: naglavno lučko, ročno baterijsko svetilko ali pa si osvetlite pot s svetilko na telefonu. *»Obisk nočnega labirinta poteka tako, kot poteka obisk dnevnega labirinta, le da si sami osvetljujete pot, mi pa smo poskrbeli za majhna presenečenja,«* pravi Luka Kastelic.

Vstopnina za otroke do 15. leta starosti je 5, za odrasle pa 8 evrov. ❐

Izhod iz labirinta

Sredi koruze so zgradili most, ki ponuja razgled na celoten labirint.

Odprt je od 9. ure do sončnega zahoda.

KOLUMNA • MEDSEBOJNI ODNOSI – STISKA ALI IZZIV

LIDIJA BAŠIČ JANČAR

ZNANOST IN ČLOVEŠKA POVEZANOST

Ko sem bila še majhna, smo z mami neštetokrat opazovali zvezde. To ni bilo zgolj opazovanje, temveč prav učenje.

Mami nam je razlagala o našem Osončju, iskale smo zvezdo Severnico, na milijone zvezd je v meni izzvalo razmišljanje o skrivnosti življenja, predvsem dejstvo, da tisto, kar vidimo, ni več resnično in realno, saj svetloba zaradi razdalje med nami in nebesnim telesom potuje predolgo. Vedno sem poskušala razumeti te razdalje in kako je mogoče, da svetloba potuje toliko milijard let do nas. Ko mi nekaj vidimo, tistega že davno ni več. Nerazumljivo. Želela sem si potovati v vesolje in sanjala o tem, da bom nekoč to storila.

Trenutno me navdihuje knjiga o gibanju nebesnih teles Nikolaja Kopernika. Ne le zato, ker je to področje, ki me vedno odpelje v razmišljanje o neskončnosti vesolja, temveč tudi zato, ker knjiga govori o sprejemanju drugačnega načina razmišljanja. O strahu, ki so ga takratni veliki misleci čutili do nečesa, kar jim je zamajalo trden obstoječi sistem, ki jim je dajal moč. Če bi sprejeli dejstvo, ki ga je zagovarjal Kopernik, in sicer to, da Zemlja ni središče vesolja, bi to pomenilo, da bi drugi lahko podvomili o njih in njihovem znanju, in bi tako izgubili svojo avtoriteto, svojo moč in vladanje. Kopernikov način razmišljanja je bil za tisti čas revolucionaren.

»Nikoli ne bi mogla nastati višja ideja, filozofija, umetnost, ja, celo teologija in krščanstvo samo ne, če ne bi vedno znova zmagal človeški pogum za samostojno mišljenje in se dokopal do svobodnih odločitev.« To je stavek, ki je vreden prepisa iz omenjene knjige. Kako ustvarjati svet, ki bo odprt za svobodno razmišljanje otrok in pozneje ljudi, ne da bi bili sami ob tem ogroženi?

Danes nas dosežki in znanost spremljajo na vsakem koraku, ne moremo si predstavljati življenja brez moderne znanosti. Ob vsem tem pa se sprašujem, koliko znanosti spustiti v svoj svet in kje jo zaustaviti, da nas ne bi omejevala pri našem razmišljanju? Znanost, ki na novo prihaja, vedno lahko ogrozi tradicionalno miselnost, seveda se lahko zgodi tudi obratno, kar je enako škodljivo. Jedro vsega je v najzgodnejšem razvoju otroka. Koliko otrokom pustimo, da so kreativni, raziskovalni in razvijajo svoje lastne in edinstvene sposobnosti. To namreč vodi v ideje, te pa v vedno več svobodnega razmišljanja ter raziskovanja novega. Kolikokrat slišimo, da odrasli rečejo otrokom ali mladostnikom: *»Ne sprašuj tega, to nima smisla.«* Ali pa: *»To ni pomembno, tega ne vem, ne poznam itd.«* S tem se otrokova raziskovalna žilica, ki je vedno povezana z lastno intuicijo, zaključi. Namesto da otroka ustavimo v razmišljanju, poskušajmo zastavljati pametna vprašanja, kot na primer: *»Zakaj tako razmišljaš?«* Ali pa: *»Daj, povej malo več, kaj si s tem mislil.«*

Ko razmišljamo preveč znanstveno in v svoj svet ne spustimo svoje človeške plati, je to obrambni mehanizem, da samega sebe ne spustimo blizu. Da si ne zaupamo in nas je strah lastnih čustev, tistega, kar bi odkrili o sebi ali s čimer bi se soočili. S čim vse bi se morali soočiti takratni misleci, če bi spustili do sebe Kopernikovo idejo? S svojo nemočjo, nepomembnostjo? Tvegati, da ne bodo imeli več moči, da bo propadlo vse, na čemer so gradili? Koliko bi bili potem sploh še vredni?

Ko se odmikamo in odrivamo od sebe znanost in nam gre na živce vse, kar po njej diši, česa se bojimo. Lastne manjvrednosti, da ne spadamo v določen krog? Nas jezi, da so določeni ljudje še bolj papeški od papeža? Zakaj nas to jezi in ne znamo biti ravnodušni do tega? Morda zato, ker

> **Višja ideja, filozofija, umetnost pridejo iz svobodnega duha in poguma, da vztrajaš pri svojem in znaš samostojno razmišljati. Ne iz ogroženosti, strahu ali vzvišenosti. Temveč iz neskončne človeške ljubezni po tem, da tukaj nekaj zapustiš tudi za druge.**

težko zagovarjamo in dokažemo svoje, ali se nam hitro zdi, da naše delovanje ni toliko vredno, ni dokazljivo?

Če pomislim, kaj je v meni izzvalo neskončno razmišljanje in iskanje vedno novih znanj o nebu in vesolju in zakaj ta vedoželjnost še kar traja? Najbrž gre zahvala naši mami, ki si je vzela čas in v lepih poletnih nočeh ležala z nami pod milim nebom in nam razlagala tisto, kar je vedela. Znanost in povezanost. To je tisto, kar bi nas moralo rešiti današnje težke situacije. Znanost in povezanost, iskrenost in zagnanost delati dobro.

Pristen človeški stik. Vera v znanost in vera v človeško ljubezen. Vera vase in neskončna želja pomagati drugim, ob tem pa skrbeti zase. Če zaupaš sebi, znanost ne bo obramba pred strahom povezanosti s seboj in z drugimi. Če zaupaš drugim, te znanost ne bo ogrožala. Ljudje se bojijo povezanosti. V tem strahu delajo neumnosti. Grozijo in s silo, temelječi na strahu, želijo uveljaviti svoje ideje in miselnost, pa če to drugim ustreza ali ne. Predvsem se bojijo zase in za svoj obstoj. Kdo jih ogroža? Najverjetneje sami sebe. Njihove ukoreninjene miselnosti in ujeti strahovi jim preprečujejo, da bi se spravili s seboj. Škoda. Na svetu je toliko lepega. Na vsakem koraku so dobri ljudje, če le naredimo prostor zanje.

Spominjam se svojih kolesarskih podvigov pred nekaj leti. Ujel me je dež, pravzaprav nevihta, ki ji ni bilo videti konca. Kaj dosti izbire kot vedriti pod streho prve hiše, nisem imela. Nesrečno sem čakala, da nevihta mine. Ker ni bilo videti, da se bo to kmalu zgodilo, sem poklicala moža, naj pride pome. Med čakanjem so se odprla vrata hiše in prijazna gospa je prišla pogledat, ali sem v redu. Opravičila sem se ji in ji rekla, da čakam na konec nevihte. *»Počakajte malo,«* mi je rekla in izginila v notranjost hiše. V naslednji minuti sem jo spet zagledala, v rokah je imela krožnik, na katerem sta bili dve palačinki. *»Da boste lažje počakali,«* mi je rekla. Kako hvaležna sem ji bila, kako lepa gesta. Pa ne zaradi palačink (čeprav jih imam zares rada), temveč zaradi njene skrbi, prijaznosti, naklonjenosti. Mož je prišel, pojedla sem eno palačinko, drugo pa dala njemu.

Še enkrat: višja ideja, filozofija, umetnost pridejo iz svobodnega duha in poguma, da vztrajaš pri svojem in znaš samostojno razmišljati. Ne iz ogroženosti, strahu ali vzvišenosti. Temveč iz neskončne človeške ljubezni po tem, da tukaj nekaj zapustiš tudi za druge. ❐

Kolumna: Medsebojni odnosi – stiska ali izziv
je namenjena osvetlitvi izzivov v odnosih in podajanju novih pogledov ali rešitev za vsakodnevne situacije. Lidija Bašič Jančar je terapevtka zakonske in družinske terapije pri Študijsko-raziskovanem centru za družino in nosilka programa Naj noben otrok ne izostane – takojšnja psihosocialna pomoč otrokom in mladostnikom iz ogroženih družin, ter Šole za družino v Domžalah, ki ju sofinancira občina Domžale, ter predstavnica LAS-a (Lokalna akcijska skupina za boj proti zasvojenosti) (lidijabjancar.com). Je avtorica knjige Popolna ljubezen.

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Belimed
Infection Control

Podjetje Belimed iz Grosuplja v svojo ekipo vabi
IZKUŠENE VARILCE in VARILCE ZAČETNIKE (m/ž)

Kdo smo? Belimed je slovensko podjetje v **švicarski lasti**, ki že 30 let izdeluje pomivalne sisteme, sterilizatorje in dezinfekcijske stroje vrhunske kvalitete. **Stroji**, izdelani v Belimedu, **ščitijo življenja pacientov in bolnišničnega osebja** v bolnišnicah po vsem svetu.

Kaj ponujamo?
- **Varilsko šolo** - usposabljanje za TIG-varilca z odličnimi mentorji.
- Delo v **dopoldanski izmeni**.
- Delo s posebnim poslanstvom – rezultat vašega dela so proizvodi, ki pomagajo reševati življenja po vsem svetu.
- Nepozabne **zabave in piknike, dogodke** za vas in vaše otroke.
- **Brezplačne športne dejavnosti** v okviru programa Vitalno podjetje, udeležbe na rekreativnih športnih dogodkih.
- **Stimulativno plačilo, božičnico, letni bonus** – vaše dosežke prepoznamo in jih nagradimo.

Z **izkušenimi varilci** bomo sklenili pogodbo za **nedoločen čas** s 3-mesečno poskusno dobo.

Z **varilci začetniki**, ki bodo vključeni v varilsko šolo, bomo za čas usposabljanja sklenili pogodbo za **določen čas največ 6 mesecev**. Po uspešno opravljenem izobraževanju in končnem testu se pogodba o zaposlitvi lahko sklene za **nedoločen čas brez poskusne dobe**.

Veselimo se vaših prijav na kadri@belimed.com.

RISANJE JE LAHKO TERAPEVTSKO

IVAN MITREVSKI, ILUSTRATOR

Ivan Mitrevski, eden najvidnejših slovenskih ilustratorjev danes, je rojen Domžalčan. Domžalčani smo ga spoznali kot aktivnega že v mladinskih letih, danes pa je ustvarjalen, pa ne le na področju ilustracije, ampak tudi pisanja.

Mateja A. Kegel
Foto: Iztok Dimc

Kako ga je prebiranje stripov in knjig navdušilo, da po koncu osnovne šole ni opustil strasti do risanja, in kako je danes njegov delovnik sestavljen izključno iz risanja, nam je zaupal v zanimivem pogovoru. Kdo ve, morda pa prav ta spodbudi marsikaterega mladega ustvarjalca, da si upa stopiti na pot svojim sanjam.

Kdaj ste prvič začutil tisto pravo strast do risanja?

Dobro vprašanje. To me pogosto vprašajo v intervjujih, pa še vedno nimam pripravljenega pravega odgovora. Od malih nog sem rad risal in čečkal. Fasciniralo me je, kako lahko nekateri avtorji iz parih črtic pričarajo vzdušje in akcijo. Zelo rad sem prebiral stripe. Pri njih me je vedno najbolj navduševala akcija. Bum! Tres! Paf! Ko sem odraščal, sem počasi opuščal risanje. Večina otrok, ko končajo s šolanjem pri osnovnošolskem pouku likovne vzgoje, opusti risanje, kar je velika škoda. Sam ga sicer nisem nikoli popolnoma opustil, a se nikoli nisem mislil z risanjem ukvarjati resno. Po osnovni šoli sem se vpisal na gimnazijo, potem pa na filozofsko fakulteto, tako da tudi nimam nobene formalne izobrazbe s tega področja.

Sem pa vedno po malem risal in čečkal. Pri 30. letih nekje, ko so se nekatere karierne poti zaprle ali pokazale za neprimerne, sem iskal nekaj, kar bi lahko počel. Moje dekle Katarina me je takrat spodbudilo, da bi poskusil to, kar rišem, tudi prodati. Vredno poskusiti. In tako je naneslo, da sem naokrog poslal nekaj portfeljev. Nekateri naslovniki so se celo oglasili in kmalu sem dobil svojih prvih nekaj naročil. Vse skupaj se je začelo počasi razvijati, postajal sem bolj samozavesten, naročniki bolj dovzetni, kmalu pa sem tudi našel svojo nišo. Na začetku sem delal vse, kar so mi ponudili, ilustracije za oglase, maskote, igrice, a kaj kmalu sem uvidel, da so moja prava publika otroci in mladina. Moj medij pa predvsem knjige.

Pa vendar je ustvarjanje stripov svojevrstna specializacija ... Kaj vas pri tem najbolj privlači?

O tem ves čas razmišljam. Kaj je tisto, kar otroke privlači pri stripih? Kaj je mene privlačilo pri stripih? Najbrž je to način branja, saj ko bereš zgodbo, jo tudi gledaš. A strip ni kot film, ki ga zgolj spremljaš. Strip namreč bralec sestavlja po svoje. Pri branju gre lahko naprej in nazaj, odkriva nove detajle, šale in trike, ki se notri skrivajo. V resnici ne vem čisto natančno, v čem je čar stripa, vem pa, da mi je bil od malih nog zelo všeč. Tudi današnjim mulcem je zelo všeč. Kljub vsem telefonom in internetu ter risankam in vsem ostalim medijem, ki so jim neprestano izpostavljeni. Tudi v nasičeni medijski krajini je strip zanimiv medij. Morda prav zaradi zelo značilnega načina branja, ki ga zahteva. Izgleda, da bo strip ostal še naprej bistven del otroštva, telefonom navkljub.

Čeprav se zdi, da naša dela nastajajo spontano in v nekem lahkotnem vzdušju, je užitek namenjen predvsem bralcu. Avtorju pa pripada trdo delo.

Najbrž sta ravno akcija in humor tista, ki sta me vedno najbolj privlačila pri stripu. Tudi sam poskušam svoje like postaviti v gibanje in delovanje. Zdi se, da stripi najlepše delujejo, ko liki govorijo z gibanjem svojega telesa. Poleg tega pa v svoje stripe rad vključim veliko humorja. Mogoče tudi zato, ker ilustriram veliko poučne literature, in tako s humorjem ublažim vso težo izobraževalne vsebine.

Akcija in humor se običajno smatrata za nižji nivo literarne produkcije. Kje so drama in resnost in pomembna eksistencialna vprašanja naše epohe? Kot otrok in mladostnik sem rad bral šund – kavbojske stripe, polne streljanja, in smešne stripe, pri branju katerih se zraven ves čas krohotaš. Tudi danes, ko sem priznan avtor, se mi ne zdi nič narobe, če otroci ne berejo samo zlatih hrušk, ampak posežejo tudi po tovrstni literaturi.

Pogosto slišimo mlade, da na svojem področju, sploh umetnosti in podobnih usmeritev, nimajo priložnosti za delo, preživetje. Zato pogosto to opravljajo kot hobi, dokler gre. Tako se zatrejo številni talenti. Pa vendar, ste dokaz, da se od umetnosti, kot je ilustracija, da živeti ...

Med hobijem in profesionalnim delom je velika razlika. Profesionalno delo vključuje naročila, roke, račune, stroškovnike in pogodbe, hobi pa je večinoma za dušo. Mnogi ilustratorji pri nas še vedno opravljajo dopoldansko službo kot učitelji ali knjižničarji ali uredniki ali kaj podobnega. Rišejo pa popoldan in zvečer in so lahko, čeprav jim večji del dneva požre služba, še vedno lahko fascinantno dobri umetniki. Neverjetno, da jim to uspe.

Kreativno delo je izjemno naporno. Ilustratorji, oblikovalci, fotografi, prevajalci, vse to so izjemno naporni poklici. Mladim bi vseeno svetoval, naj poskusijo in se lotijo poklica, za katerega mislijo, da jih bo veselil. Dejstvo pa je, da je danes za vse delavce trg sile brutalen na vseh nivojih, in mislim, da je varnost službe za naše in mlajše generacije iluzija in ne obstaja več. Delavske pravice so priborjene in ne pridobljene. Moja generacija to bolj ve kot katerakoli.

Kako poteka vaš dan? Je to risanje osem ur, od jutra do večera?

Ko sem začel, sem bil prepričan, da bom živel fascinantno življenje umetnika: koktejli, družba, fotošutingi, a se je na koncu izkazalo, da so vsi dnevi enaki. Vstanem, pojem zajtrk, peljem otroke v šolo, rišem, rišem, rišem, kosilo, spet rišem in grem spat. Vse, kar počnem čez dan, je, da rišem. Enkrat sem na to temo celo narisal strip za revijo Otrok in knjiga. Življenje umetnika se zunanjemu opazovalcu lahko zdi zanimivo, v resnici pa je zadaj ogromno dela in razmišljanja, ki požreta celega človeka. Čeprav se zdi, da naša dela nastajajo spontano in v nekem lahkotnem vzdušju, je užitek namenjen predvsem bralcu. Avtorju pa pripada trdo delo. Za vsako kakovostno knjigo so ure in ure dela in razmišljanja. In za vsakim spodobnim avtorjem je tisoče in tisoče ur, v katerih je izpilil svojo veščino.

Po letih ilustriranja knjig drugih avtorjev (med drugim si delal z domžalsko pisateljico Nino Mav Hrovat), si nekaj del ustvaril v celoti sam. Ena tvojih zadnjih knjig je slikanica Kdo se boji zobozdravnikov?, ki si jo napisal in prav tako ilustriral. Je želja po tem tlela že dlje časa?

Z ilustracijo rad pripovedujem zgodbo. Mogoče je to posledica tega, da sem kot mulec rad bral stripe. Zato je zame risanje predvsem pripovedovanje. Tako je bilo pisanje zame naraven korak naprej. Kdo se boji zobozdravnikov? je moja prva avtorska slikanica, ki sem jo ilustriral in tudi napisal. Nastala pa je v zobozdravniški ordinaciji. Otroke sem peljal k zobozdravniku in medtem ko smo čakali, da pridemo na vrsto, smo si izmišljali zgodbe, kako bi se katera žival počutil, če bi morala k zobozdravniku. To smo počeli, ker smo prišli nekoliko prezgodaj in smo si s tem krajšali čas, pa tudi zato, ker nas je bilo strah zobozdravnice in njenega strašnega orodja. Nič ni nenavadnega, če se bojimo nekoga, ki si nadane plastične rokavice in potem stika po naših ustih z brnečimi pripravami. Mislim, da je strah pred zobozdravniki nekaj najbolj naravnega. A ta strah je treba premagati. Moja mlajša hči sicer pravi, da se ona v resnici nikoli ni bala zobozdravnikov, a to je velikanska laž.

Je bilo lažje ilustrirati svojo knjigo kot knjige drugih avtorjev? So v glavi najprej nastajale ilustracije ali besedilo?

Knjige običajno nastanejo tako, da se pojavi avtor z besedilom. Če se založniki odločijo, da je besedilo vredno objave, angažirajo ilustratorja, oblikovalca in tako naprej. Pri meni, ki z ilustracijo predvsem pripovedujem, pa vse nastaja skupaj. Nastajala je torej zgodba z mislijo, kako bo vse skupaj videti. Ker pripovedujem s slikami, to dvoje pri meni ni tako zelo ločeno.

Ni pa to moj prvi pisateljski podvig. Poleg omenjene knjige, sem že pred tem ilustriral in napisal tudi več krajših stripov. Konec lanskega leta je izšel tudi moj strip Volkulja Bela in čarobni gozd.

Kar pa ne pomenim, da ne ilustriram več del drugih avtorjev. Pred kratkim je izšla že tretja knjiga, ki sva jo pripravila skupaj z dr. Tino Bilban. Najina prva knjiga je bila 50 abstraktnih izumov, ki je nekakšna enciklopedija, v kateri poskuša razložiti na videz enostavne in razumljive pojme z zelo različnih področij. Tej je sledila druga knjiga za mlajšo populacijo: Kaj sploh je to?, v kateri je razložila nadaljnjih 25 pojmov, na otrokom bolj priljuden način. Tretja knjiga pa je slikanica, kjer poskuša predšolskim otrokom pojasniti enostavne pojme, kot so strah, živost in podobno. Ta knjiga se imenuje Kaj misliš kdo?, izšla pa je te dni pri domžalski založbi Miš.

Kaj pa najraje rišete?

Najraje rišem stripe. Želim si, da bi v prihodnje risal še več stripov. Narisal sem veliko izobraževalnih stripov. Ti stripi poskušajo biti smešni in zabavni ter obenem poučni. Zadnje čase se je uveljavil trend poučnih stripov. Strip uporablja predvsem za to, da naredi sicer težko in morda neprivlačno vsebino lažjo in bolj privlačno. Takšni strip so mi všeč, a bi si vseeno želel, da bi bili stripi spet nazaj samo zabavni in trapasti. Taki, kakršne sem sam bral kot otrok.

Vodite tudi delavnice. Kje potekajo delavnice?

Delavnice največkrat vodim v Mladinskem centru Kotlovnica v Kamniku, kjer jih organiziramo vsako leto. Čez poletje imam tudi veliko individualnih delavnic, kjer se lahko posvetim vsakemu učencu posebej. Cilj vseh teh delavnic je, da na koncu vsak udeleženec ustvari strip, ki ga potem tudi natisnemo in zvežemo v zvežčič. Moje delavnice niso delavnice risanja, kjer bi jih učil, kako se nariše cvetje ali vaze ali kaj podobnega. Jaz svoje delavničarje učim, kako se kadrira zgodbo, kako se jo pove, kako se kak prizor upodobi, da so poudarjene ključne stvari.

Delavnice imajo za nekatere otroke lahko tudi terapevtko vrednost. Nekaterim je marsikaj veliko lažje povedati prek stripa kot pa z besedami samimi. In ko to zgodbo povedo, jo potem tudi na nek drugačen način razumejo, jo dajo iz sebe. Risanje je, čeprav se ga odrasli neradi lotevajo, način izražanja, ki je primeren za vse starosti. Marsikdo se v njem lažje izraža kot z besedami. Delavnice, ki jih vodim, so namenjene tako otrokom kot odraslim.

Na delavnicah se udeleženci pogosto pritožujejo, da česa ne znajo narisati. Mislim, da je to napačen pristop in da se da vse narisati, če smo le dovolj vztrajni. Če vztrajamo, mislim, da lahko pridemo do lepe in jasne risbe, s katero so pozneje zadovoljni tudi bralci, ne samo mi. Risanje je veščina, ki jo je treba ostriti in uriti, se v njej ves čas preizkušati. Kot rečeno, za vsakim delom so ure in ure dela in razmišljanja.

Ne le ilustrator, tudi partner, oče dveh deklic ... kako si zapolnite svoj prosti čas in ali se tudi dekleti spogledujeta z ilustriranjem?

Odkar sem postal ilustrator, nimam več prostega časa, vse se meša, prosto delo, kuhanje, branje slikanic, vse je ena velika kepa. Ampak zdaj otroka počasi odraščata, iz malih deklic in postajata najstnici in upam, da bom imel več časa. Bomo videli. ❐

ilustracija: Tanja Komadina

NMSB '21
nacionalni mesec skupnega branja

od 8. septembra (mednarodni dan pismenosti)
do 10. oktobra (zaključek ®Tedna otroka)

Beremo skupaj!

Skladno z enim od ciljev pobude EUReads / Evropa bere vas Knjižnica Domžale poziva, da se pridružite projektu
15 minut
branja / glasnega branja na dan.

Biti finančno solidno opismenjen v digitalnem svetu bo vedno večji izziv. Področje finančnega poslovanja in izvrševanja finančnih transakcij se hitro razvija.
Knjižnica Domžale vas vabi na spletno finančno opismenjevanje, ki bo potekalo preko spletne platforme ZOOM.

Prvo predavanje bo
13. 9. 2021 od 8.45 do 12.15.

Vprašanja in **PRIJAVE** sprejemamo do 7. 9. 2021 na e-poštni naslov: kristina.galun@dom.sik.si.

Vabljeni na zanimivo finančno popotovanje.

več informacij
na spletni strani Knjižnice Domžale

www.knjiznica-domzale.si

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Irena Svetek

Rdeča kapica

Beletrina, 2021

Rdeča kapica je prvi iz serije psiholoških kriminalk slovenske pisateljice Irene Svetek in njen prvi kriminalni roman. V njem spoznamo okrožnega državnega tožilca Mia Aurellia, zasvojenca z igrami na srečo. Sooči se z umorom trinajstletnice, ki jo najdejo v parku, oblečeno le v rdeč plašček. Aurellio skupaj s sodelavci dolgo tava v temi, pred bralcem pa se razgrinjajo zgodbe in usode stranskih oseb, od katerih bi prav vsaka lahko bila morilec. Primer se začne razpletati, ko se Aurellio odpravi v odročno srbsko vasico in se sreča s pravoslavnim popom ... Roman lahko postavimo ob bok najboljšim iz tega žanra, s svojo strukturo – osebno zgodbo glavnega preiskovalca in številnimi življenjskimi zgodbami stranskih oseb, ki se na koncu povežejo v smiselno celoto in privedejo do razrešitve primera – pa spominja na trenutno popularne kriminalne romane skandinavskih avtorjev. (T. R. T.)

Andrej Blatnik

Trg osvoboditve

Goga, 2021

Roman je postavljen v obdobje junija 1988 in množičnih demonstracij proti političnim aretacijam. Znotraj burnega dogajanja se zgodi še veliko na videz vsakdanjih in nepomembnih stvari, kot je na primer ta, da mlad fant po nesreči pohodi vrstnico, a s tem sproži vez, ki bo vzponom in padcem navkljub trajala vse življenje. Zgodba mladega para je le delček v mozaiku razburljivih časov, ko se je vsaj za trenutek zdelo, da je mogoče čisto vse. Tankočuten opazovalec je priča vrvenju desetletij, v katerih se zvrstijo desetdnevna vojna, spremembe političnega sistema in etičnih norm, pa tudi preobrazbe nekoč visokih idealov v njihova nasprotja. Avtor v romanu o slovenski osamosvojitvi s prodornimi opazkami in anekdotami razkriva zapletenost prehajanja v čase, ko sanje sestopajo na trda tla prostega trga dobrin in vrednot. Družinske in družbene vezi pokajo pod pritiski in vsak zastavlja isto, neizrečeno vprašanje: je po toliko preobrazbah, tudi družbenih, ostalo še dovolj skupnega, ki bi ohranjalo upanje na srečen konec zgodbe? (S. S.)

Pavla Horakova

Teorija čudnosti

Sanje, 2021

Navdušujoči roman je sestavljen iz poglavij o treh na videz nepovezanih tematikah. Je prvoosebna pripoved 35-letne znanstvenice o naveličanosti ob ustaljenem vsakdanjiku. Ta ne prinaša več zagnanosti nad intelektualnim raziskovalnim delom v službi in gonjo za denarjem. Navdušujejo jo drobne skrivnostne podrobnosti, ki kar mrgolijo naokoli. Odkriva njihovo povezanost v nek skrivnostni ritem, ki ga večina niti ne opazi. Ona pa ga zna celo ubesediti in povezati v teorijo čudnosti. Iskrivo delo je slavospev čudenja vsemu in intelektualnemu iskanju odgovorov ob na videz vsakdanjih temah skozi oči iskrene raziskovalke. Dih jemajoče, duhovito in skrivnostno! (C. H.)

Simone Weil

O ukinitvi političnih strank

Sanje, 2021

Drobna knjižica vsebuje dve besedili, in sicer esej o naravi in obstoju političnih strank ter jezikovno filozofsko kritiko molitve očenaš. Simone Weil je bila francoska filozofinja in klasična filologinja iz prve polovice 20. stoletja, intelektualka, za katero bi danes rekli, da je živela družbeni aktivizem. Prevajalec v spremni besedi o njej pravi, da je bila komunistka brez partijske knjižice in kristjanka brez opravljenega krsta. Na prvi pogled nezdružljivi besedili, izkazujeta avtoričino strastno in intelektualno pošteno, zavzemanje za dobro in resnično, onstran vsakega političnega in ideološkega predznaka. V analizi političnih strank in strankarskega duha je ugotovila to, čemur lahko po osmih desetletjih le pritrdimo. Ne glede na svetovnonazorsko umeščenost in deklarirane cilje strank se slej ko prej izkaže, da je njihov prvenstveni motiv ohranitev in krepitev stranke ter njene politične moči. Izpolnjevanje predvolilnih obljub, zvestoba etičnim normam, transparentnost delovanja ostaja v drugem planu. Je torej obstoj političnih strank nujen za zagotovitev demokratične vladavine. Kritiki strankarsko ukrojenega političnega prostora se v komplementarni premislek odlično prilega drugi del knjige, ki predstavlja vpogled v strukturo pravovernega krščanstva, skozi dosledno pomensko branje molitve očenaš. Njena misel, da je skupnost od posameznika močnejša v vseh stvareh, razen v mišljenju, pokaže na eno od glavnih sporočil obeh besedil, in sicer na pomen individualne odgovornosti v odnosu do skupnosti. (G. J.)

knjige za otroke in mladino

Mina Lystad

Fejk

Miš, 2021

Marie smo spoznal že v knjigi Luzerka. Takrat je svoj vzdevek dobila s snemanjem posnetkov za novi spletni kanal. V zgodbi z naslovom Fejk pa ne snema novih delov, temveč je del šolskega časopisa. Ima svojo rubriko in urednica ji predlaga udarne naslove, ki pa po navadi ne odražajo resnične vsebine članka – trudijo se, da so naslovi privlačni za bralce. Pojavijo se tudi tako imenovane fake news. Marie za šolski časopis rada piše in se trudi, nasmiha se ji mesto glavne urednice. Ko intervjuva priljubljenega nogometaša Tarjeia, se vanj še zaljubi. Tarjei ji kmalu po obisku kina pošlje sporočilo: všeč si mi. Marie je zasanjana, a ravno zaradi sočnih vsebin šolskega časopisa bo njena nova romanca ogrožena. Pa še Espen se je razšel s punco ... Ali je bolj pomembna uvrstitev na lestvici priljubljenosti in položaj v uredništvu šolskega časopisa ali pa so morda najpomembnejša naša načela in zvestoba samemu sebi? (K. Š.)

Stefan Boonen

Najdenka iz Puhljevega gozda

KUD Sodobnost International, 2021

Flamski pisatelj je slovenskim otrokom in mladini že poznan po dveh prevodih v slovenščino, in sicer Pozor, huda babica! in Mamut. Tudi tokrat je pred nami imenitna in napeta knjiga. Nekega dne na rečni breg pri Puhljevem gozdu naplavi deklico, ki jo vaščani poimenujejo Najdenka. Deklica jih vznemiri, sprašujejo se, od kod prihaja, zakaj nima imena, kakšna je njena preteklost. Deklica si na bregu postavi hišico in stolp iz avtomobilskih gum, a prebivalci sklenejo, da tako ne more živeti. Nekdo jo mora vzeti k sebi. Tako deklica obišče velikega Juša, doktorja Hendrika in družino peka z enajstimi sinovi. Kje se bo odločila živeti? Ganljiva zgodba o pogumni in pokončni deklici, ki se ničesar ne ustraši in zna zavzeti svoja stališča, je očarljiva za otroke in tudi za odrasle, saj spregovori o mnogih temah, ki so brezčasne: sreča in bolečina, strah in pogum, ljubezen in brezsrčnost. (S. Z.)

Michael Engler

Dežela dežja / dežela suše

Skrivnost, 2021

Še ena odlična slikanica, ki nas opozarja na radikalne klimatske spremembe, ki se dogajajo dobesedno pred našimi očmi. Žal se zdi, da se tega zavedajo znanstveniki, pisatelji in še kdo, ne pa tudi politiki, ki odločajo o naši prihodnosti. Slikanica znanega avtorja Michaela Englerja z izvrstnimi ilustracijami Jana Bircka je zasnovana zrcalno, torej se bere z obeh strani. Z ene strani spremljamo dečka Lamarja, ki s kokošjo Dolores živi v deželi, kjer nenehno dežuje in se ves njun znani svet počasi potaplja, z druge strani pa deklico Nenjo, ki z lisjakom Farukom živi v puščavi, kjer ves čas poteka boj za vodo. Oba akterja se odločita za beg od skrajnih razmer, kjer življenje skorajda ni več mogoče, in se na sredini slikanice srečata ... Žal pa to srečanje ne pomeni srečnega konca, temveč je predvsem opozorilo, kaj nas lahko vse skupaj že kmalu čaka. Predvsem pa, kaj čaka naše otroke, ki jim vse odrasle generacije s sebičnim ravnanjem krademo prihodnost ... (J. D.)

LITERARNI MEDGENERACIJSKI NATEČAJ PREDELAN DEDKOV – BABIČIN KLOBUK

V Društvu Sinica smo organizirali 2. literarni medgeneracijski natečaj, letos z nalovom Predelan dedkov – babičin klobuk 2021.

Foto: Pixaby

Selektorica je bila letos Janka Jerman. Literarne prispevke smo sprejemali od 5. aprila do 5. junija 2021, poslalo jih je 25 udeležencev iz vse Slovenije. Po programu bo konec avgusta potekal zaključek z branjem nagrajenih del skupaj z literarno delavnico.

MLADI

1. NAGRADA

Avtorica: Anamarija Mihovec
Šifra: nevidna nit

Najprej je visel v razmajani omari,
še preden smo se vsi družinski člani zbrali
in mi je bil v oporoki dodeljen,
ves zelen in plesniv,
in sem si rekla: »Kaj naj z njim?«
Vrgla sem ga v smetnjak za biološke odpadke,
od tam pa ga je izbrskal brezdomec Mate
ter v njem zbiral kovance
v podzemnem prehodu,
dokler mu ni padel v vodo
in odplul navzdol po Savi na rečni breg.
Tisto leto je v njem gnezdil galeb,
preden si je uradno gnezdo stkal.
Na obali ga je lepega dne pobrala šivilja.
Prepoznala je kvalitetno blago.
Kakšno naključje!
Njen mož pa izdeluje obuvala.
Napletel je niti v otroške copatke.
V njun butik me je zaneslo kupovat za majhne škratke.
Podplate mojih otrok sedaj boža isti material,
ki se je včasih ovijal
okoli sivih vijug mojega deda.
Bilo je mišljeno, da ostaneva vkup.

Utemeljitev: Zanimiva je ideja, ki se med pripovedjo razvija in prilagodi naslovu. Klobuku se pripetijo nenavadne stvari od smetnjaka prek brezdomca in plavanja po reki, kjer ga najde galeb in v njem gnezdi, do copatk za majhne škratke, ki jih nosi vnuk deda, ki mu je nekoč pripadal klobuk. Tako se sklene krog. Simpatično pripoved pa bi bilo treba malo obtesati in manj komplicirati pri zapisu. Pri pesmih oklepaji niso zaželeni.

2. NAGRADA

Avtorica: Tina Lasnik
Šifra: 2M

Klobuk včasih si nosila

Včeraj v spomine sem se vrnila,
ko v omari sem tvoj klobuk odkrila.
Bil je takšen kot nekoč,
ko z njim hodila si veselo naokrog.
V roke sem ga vzela,
in tvoj vonj podoživela.
Spomnila sem se na tiste dni,
ko z njim na glavi
v vrtec prišla si me iskat
prav ti.

Utemeljitev: Med tremi poslanimi pesmimi, ki delno ustrezajo temi, je najboljša Klobuk včasih si nosila. Začuti se doživet odnos z osebo, ki je nekoč nosila klobuk, ko oživijo spomini. Za bolj tekoče pisanje pa bo potrebno še nekaj vaje. Ni se treba truditi za rime, saj je pesem napisana v prostem verzu.

ODRASLI

1. NAGRADA

Avtorica: Mateja Mohorko
Šifra: Persefonia

Dedkov klobuk

Prvi spomin … Je zatočišče.
Tema, ki nežno pada čez nos.
Kolonjska s tobakom. Prvo igrišče.
Svet fantazije, kjer vsemu si kos.
Drugi spomin je gusarsko morje.
Vsakdo trirogeljnik moj prepozna.
Postelje rob – nemirno obzorje.
Skrinjo sva našla prepolno zlata.
Divji zahod v tretjem spominu.
Belec moj zvesti – metla z vrvjo.
Dirjam in vriskam! Pokažem capinu
krasti piškote zares je grdo.
Danes pospravljala sem v omari.
Našla vse zgodbe vpete v klobuk.
Dolgo med zvezdami ded že krmari.
Nove spomine dodajal bo vnuk.

Utemeljitev: Pesem gladko teče, ni razvlečena, zahteva pozorno branje ter v bralcu spodbuja predstave in čustva. Kar zagledaš dogodke, ki jih je nekoč prebudil dedkov klobuk, ki je vpleten v otroško igro. Dopušča lastne predstave. Simpatičen zaključek, dedka ni več, a zgodbe ostajajo, klobuk še živi.

2. NAGRADA

Avtorica: Minka Jerebič
Šifra: BABICA

Bela kapa, rdeč klobuk

Bila sem šestletna deklica, ko je mama prišla iz mesta in prinesla vrečko. Seveda me je zanimalo, kaj je v njej. Povedala je, da je darilo za mojo sestrično, ki bo kmalu imela rojstni dan. Izročili naj bi ji ga, ko bo z družino prišla na obisk.

Ni bilo treba dolgo čakati, ko je prišel dan, ko so prišli sorodniki iz Radovljice na obisk. Sestrični Barbki smo čestitali in ji dali darilo. Bila je nekaj let starejša od mene, a jo je kljub temu zanimalo, kaj je zavito v paketu. Odprla je in ven potegnila rdečo kapo z velikim rdečim cofom. Obnemela sem. »Kako je lepa, jaz bi tudi imela takšno kapo,« sem na glas dejala. Sestrična mi jo je ponudila in nato smo se igrali.

Dan je hitro minil, bližal se je večer in sorodniki so se začeli poslavljati. Tudi sestrična. Vzela je rdečo kapo in jo dala v vrečko. Jaz pa v jok. »Kapa je moja, kapa je moja,« sem kričala. Vsi so se mi smejali. Starši me niso mogli pomiriti, zato je mama dejala, da mi bo kupila novo. Toda to ni pomagalo, hotela sem imeti prav to rdečo kapo z velikim cofom.

Babica, ki je to opazovala, je stopila v svojo sobo in iz nje prinesla star, bordo rdeč klobuček in dejala: »Na tukaj imaš rdeč klobuk.« Vzela sem ga, položila na glavo in klobuk mi je segel vse do nosu. Zbrani okoli mene so se smejali, jaz pa ne. Počutila sem se tako veliko.

Sorodniki so odšli. Minil je kakšen teden, ko je bila mama v mestu. Kupila mi je kapo. Toda ni bila rdeča z velikim cofom, bila je bela z velikim cofom. Všeč mi je bila, a želela sem imeti tudi babičin klobuk. Babica mi ga je pustila, a takšnega nisem mogla nositi, zato mu je mama z notranje strani zašila elastiko ter na obeh straneh, pri ušesih, napletla dva trakova, ki sem ju pod brado zavezala.

Tisto leto je bila mrzla zima, ki se je vlekla vse do pusta. Ko smo se oblekli v pustne šeme, sem bila Kalimero, majhen raček iz risanke. Na glavi nisem mogla imeti le bele čepice, kot jajčno lupino, pač pa je bilo treba dati na glavo kapo. Takrat pa sem se spomnila na belo kapo z velikim cofom. Bila sem nadvse lepa pustna šema. Babica me je gledala in se mi smejala.

Tako belo kapo kot rdeč klobuček sem rada nosila. Babica je tisto poletje umrla. Nekaj dni pozneje sem prvič prestopila šolski prag v novi osnovni šoli. Vreme ni bilo nič prijetno. Deževalo je, zato sem dala na glavo klobuček. Učiteljica Ivanka me je pohvalila, kako lep klobuček imam. S ponosom sem ji povedala, da sem hotela imeti rdečo kapo, a dobila sem belo kapo z velikim cofom in rdeč klobuček.

Še danes sem prepričana, da bi se mi babica smejala, kot takrat, ko sem odšla na pustno rajanje v vrtec … Tako pa so ostali le lepi spomini.

Utemeljitev: Simpatična, čustvena pripoved, zanimivo branje, razmišljanje, kaj se bo zgodilo, kako se bo razpletlo … Jezikovno pa bi se dalo pripovedovanje izboljšati in spustiti dele pripovedi, ki za zgodbo niso bistveni.

SENIORJI

1. NAGRADA

Avtorica: Ksenija Šešerko
Šifra: Marjetica

Slamnik spominov (kratka zgodba)

Ozrla sem se po vrtu. Posejan je bil z grmički marjetic. Mama je na vsako gredico posadila med zelenjavo vsaj eno. Bile so njene najljubše rože. Vedno jih je imela tudi v vazi na kuhinjski mizi. Nekoč je omenila, da jih pogreša pozimi, zato sem ji prinesla šop marjetk iz povoščenega blaga. Zelo se jih je razveselila in rekla, da se sploh ne vidi, da niso prave. Pred šestimi tedni je umrla. Ne nenadno, počasi je kopnela, a vseeno me je njena smrt presenetila in strašansko prizadela. V prtljažnik avtomobila sem odložila škatlo s puloverji in jopicami, ki jih je spletla v dolgih zimskih večerih. Obljubila sem jih teti Miri, ki je oboževala njene izdelke, narejene s tolikšno ljubeznijo.

Še enkrat sem se ozrla po belih cvetnih koških. Opazila sem, da jih je precej odcvetelo. Odpravila sem se v vrtno lopo po škarje in košarico. Med iskanjem škarij se mi je oko zaustavilo na klinu, na katerem je visel star mamin vrtni slamnik. Dolga leta ga je poleti nosila pri delu na vrtu, da jo je varoval pred soncem. Robovi so bili razcefrani, slama pa je izgubila lesk. Posadila sem ga na glavo in šla na vrt porezat odmrle cvetke. Doma sem se zatekla v svoj kotiček na vrtu. Pod obokom razcvetelih vrtnic sem si uredila prostorček za branje. Vendar se nikakor nisem mogla osredotočiti na vsebino. Misli so mi kar naprej begale na mamin vrt, med njene marjetke. Spomini so vreli. Pogrešala sem jo. Tako zelo sem jo pogrešala. Rada bi ji povedala, da je Ajda pravkar maturirala, da se je odločila, da bo študirala jezike, da se je zaljubila. Na mizo sem položila njene povoščene marjetke, ki sem jih nameravala pospraviti v škatlo spominov. Opazovala sem cvetke in stari slamnik, od katerega se kljub njegovi iztrošenosti nisem mogla posloviti. Preveč spominov je bilo povezanih z njim. Ajda je privršala kakor pomladni veter: »Zdravo, mami. Kje si dobila slamnik? Kako je retro!« Ni čakala na odgovor. Pograbila je klobuk in šopek marjetk ter izginila v hiši. Nekaj časa sem se še mučila s knjigo, potem pa sem se sprehodila med gredicami. Pobožala sem vsako hortenzijo, vrtnico in edino pozno potoniko. Sprehod med njimi me je vedno pomiril. Uživala sem v barvah, oblikah in vonjih.

Začelo se je mračiti. Odpravila sem se proti hiši, ko je prišla nasproti Ajda. Oblečena je bila v sinje modro obleko, potiskano z drobnimi belimi marjeticami. Na glavi je imela babičin slamnik, ki ga je obrobila s sončno rumenim svilenim trakom. Slama se je bleščala kakor nova. Nad krajcem je s pentljo zavezala še en trak, za njega pa umestila šopek povoščenih marjetk. Stala sem z odprtimi usti in opazovala svojo hčer. Stala je v pričakovanju pohvale, jaz pa sem okamenela. Zdelo se mi je, da vidim mamo, takšno, kot sem jo opazovala in občudovala kot majhna deklica. »Čudovita si,« je bilo vse, kar sem lahko izustila, »tako zelo si podobna babici.« Gledala sem jo in v tistem trenutku se je vse povezalo. V njej sem videla svojo preteklost, sedanjost in prihodnost. Vse je začelo dobivati smisel. Tega dne sem odkrila veliko življenjsko modrost.

Utemeljitev: Zanimiva zgradba, ki postopoma vodi do oživitve babičinega slamnika. Pripoved je tekoča, čustvena, slovnično dobra, dalo pa bi se kaj nebistvenega izpustiti. Pohvaliti moram simpatičen zaključek, ki od bralca zahteva razmislek in je pika na i celotne zgodbe, saj pripelje do spoznanja, kako lahko en sam predmet, ki ga povežemo z ljubeznijo, poglobi spomin in nas za vedno poveže s preteklostjo, ki vpliva tudi na sedanjost in tako tudi na prihodnost.

2. NAGRADA

Avtorica: Vlasta Črčinovič Krofič
Šifra: KSILOFON

Pojoče stopnice

Vzpenjam se po osmih zavitih starih lesenih stopnicah. Vsaka je različno dolga, visoka in široka in vsaka zapoje po svoje. V mladosti sem po njih poskakovala navzgor in navzdol, ubirala po dve hkrati in iz njih izvabljala melodije kot na ksilofonu. Danes je moj korak okoren in previden. Na zgornjem podestu se zadihana ustavim in odprem vrata v podstrešno kamro. Zrak v prostoru je zadušljiv. Skozi strešno okno se prebija pramen sončne svetlobe. V njem se na gosto vrtinčijo delci prahu, ki lezejo v oči ter dražijo nos in grlo. Na stojalu za obleke me nagovori babičin klobuk. Previdno ga snamem z obešalnika, ga zavrtim med dlanmi in obudim spomine na mojo ljubo babico Veroniko.

Pariški model iz šestdesetih let je na levi strani rahlo potlačen, nekoč modra riževa slama je zbledela in rdeča trakova, zavezana v veliko pentljo, sta se razvezala. Prav tako so zobu časa podlegli bogati svileni cvetni listi in se razsuli na vse strani.

Babica je bila na klobuk zelo ponosna. Vsakomur, ki se je obregnil ob razkošno pokrivalo, je pojasnjevala, da je prav takšen klobuk nosila Madame Matisse, kadar se je odpravila v Bolonjski gozd. Ne vem, če so jo razumeli tisti, ki še niso bili v Parizu in se niso ukvarjali z umetnostjo. Oh, ta moja babica. S Štajerske se je pripeljala v prestolnico in me čuvala, kadar sem bila bolna in kar tako tudi poleti, ko nisem hodila v vrtec. Pri nas je ostala nekaj dni, nakar si je na glavo poveznila klobuk in se z vlakom odpeljala. Gledala sem za odhajajočim vlakom, ji mahala in jokala kot dež.

Moja babica je imela topel objem, mehke dlani in prijeten glas. Kadar je brala ali pripovedovala izmišljene pravljice, sem jo poslušala z odprtimi usti. Tiščala sem se k njej kot droben črviček in moledovala: »Povej še eno pravljico in še eno! Ostani pri nas!«

Ona pa me je pobožala in obljubljala: »Kmalu pridem.«

Spet je na glavo poveznila pariški klobuk in za seboj zaprla vrata. Za njo je ostal blagi vonj kreme in parfuma. V postelji sem si predstavljala, da je babica še zmeraj z menoj. V spominu sem poiskala njeno podobo s klobukom. Ponoči sem sanjala, da me babičin klobuk lovi. Imel je dolge tipalke, velikanska pisana krila in želo. Škrati so mi prišepetavali, da bi babico lahko obdržala, če bi se znebila njenega klobuka. Posodili so mi čarobno palico, s katero sem se bojevala z vrinjencem, dokler ni obležal nemočen in razcefran. Sanje so se ponavljale vsako noč in na koncu sem bila prepričana, da bom babico obdržala pri sebi, če bom uničila njen klobuk. Priložnost se mi je ponudila ob babičinem naslednjem obisku. Vstopila je, klobuk odložila na nizko poličko in me zavrtela, kot da bi bila na vrtiljaku. Od veselja in sreče sem vriskala: »Babi, babi, igrajva se! Ostani pri meni!«

Na skrivaj in s kančkom zlobe sem ošinila klobuk. Miroljubno je čepel na polički in od tipalk, peruti in žela ni bilo nobenih sledi.

»Poglej, kaj imam za te!« se mi je dobrikala babica.

Podala mi je vrečko, v kateri se je šopiril majhen slamnat klobuček, okrašen s frfotajočimi trakovi in umetnimi rožicami. Poveznila sem ga na glavo in se z vseh strani občudovala v zrcalu. Na babičinega sem v hipu pozabila. Tisto poletje sva si z babico nadeli vsaka svoj klobuk in se s hitrim vlakom odpeljali na dolge počitnice v hiško s pojočimi stopnicami.

Utemeljitev: Uvod v pripoved vzbudi zanimanje in nas postavi v zgodbo, kjer odigra glavno vlogo zanimiv klobuk, pariški model iz šestdesetih let, ki je bil stalni babičin spremljevalec. Zgodbo popestri dekličina zamisel, da babica ne bi odšla, če ga ne bi bilo. Sledi preobrat, ko deklica dobi svoj klobuk, se čuti enakovredna babici in njenega klobuka ne obsoja več. Zgodba se lepo razvije, jezikovno je dobra, ni razvlečena.

3. NAGRADA
Avtorica: Marta Šavli
Šifra: META

Izlet

Bila je lepa zgodnje poletna nedelja. Mama je posedla Mašo na kolena ter ji povedala, da zdaj končno lahko gresta k babici na obisk.

Avto je tiho požiral kilometre, Maša pa je vsa navdušena v svojem stolčku pela: »K babici gremo, k babici gremo.« Vožnja je bila prijetna in je hitro minila. Še preden je avto zapeljal na babičino dvorišče, so se odprla vrata hiše in babica jima je pohitela naproti. Ujela je Mašo v svoj objem, poljubila na obe lički in jo pobožala po zlatolasi glavici. Potem je objela še Mašino mamo. »Oh, kako strašno dolgo se nismo videle,« je dejala.

Mama je pobrala prtljago in odšle so v senco hiše. Babica kar ni vedela, s čim naj jima postreže. Maša je šla k popoldanskem počitku, babica in mama pa sta klepetali. Toliko sta si imeli povedati.

Potem je babica sklenila: »Tako lep dan je, škoda bi ga bilo zapraviti v hiši, sivka cveti, pojdimo na polje.« Maša, vsa spočita, je zaploskala in objela babico. Mama je pogledala skozi okno: »Sonce je še močno, Maša pa nima klobučka.« »Ah!« je rekla babica, in kar hitro, kolikor je za svoja leta lahko, stekla po stopnicah. Ni trajalo dolgo, ko se je vrnila z malo prašnim klobučkom. Mama je z njega otresla prah in žalostno pogledala zbledel trak, ki je nekoč krasil rob klobučka. Potem se je nasmehnila babici: »Nič ne maraj babica, to bomo prav hitro uredili.« Zdaj se je po stopnicah zapodila mama. Kot bi trenil je bila nazaj z škarjicami, nitko in lepim vijoličnim trakom. »Prav primeren bo za na sivkino polje,« je vsa nasmejana dejala. In res minilo je le nekaj minut in Mašino zlatolaso glavico je krasil polepšan babičin klobuček.

Troje deklet z Mašo na čelu se je odpravilo po stezi skozi sivkino polje. Mašine očke so sijale ob pogledu na valujočo, prelivajočo dišeče polje. Vse tri so nabrale šopke sivke in babica je droben šopek zataknila za trak Mašinega klobučka. »Kako si ljubka, kot slika,« je vzklikala. Mama pa se je šele zdaj spomnila, da ima s seboj fotoaparat. Maša se je nasmejana nastavljala aparatu. Domov grede sta mama in babica držali Mašo za roko, ko je veselo poskakovala med njima.

Babica je pripravila nekaj domačega za domov. Potem je, ko sta bili Maša in mama že pri avtu, še enkrat odhitela v hišo. Ko se je vrnila, je v roki stiskala dve fotografiji. »Glej, Maša, na tej sem jaz z klobučkom, na drugi pa tvoja mama in zdaj ga imaš tudi ti. Pošlji mi fotografijo. Tako, da jo bom imela tudi jaz. Tri generacije z enim klobučkom. Ampak zdaj z novim trakom in dišečo sivko je najlepši.« Bil je lep dan, ki se ga je Maša spominjala še doga leta ...

Utemeljitev: Običajen, malo razvlečen začetek se prevesi v pripoved o klobuku v zanimivo nadaljevanje, ki nam predstavi predelavo babičinega klobuka za vnukinjo. Zgodbo obogati konec, ki predstavi staro fotografijo, doda novo in tako z enim klobukom poveže tri generacije. Pripoved je tekoča, bereš z zanimanjem, bralca se čustveno dotakne.

Prispele pesmi in zgodbe sem brala večkrat, vedno s poudarkom na kriterije. Pohvaliti moram tudi prispevke, ki niso upoštevali naslova razpisa in na žalost niso prišli v izbor. Pišite naprej, berite, širite besedni zaklad in jezikovno znanje, uspehi slede, saj vaja dela mojstra. To vem iz izkušenj. Naj vam napisano ne ostane v predalu. Vključite se v literarne skupine, sodelujte, kjer se vam pokaže možnost. Želim vam še veliko uspehov.

JANKA JERMAN

Radoživost in veselje v neprijaznih časih

Veseloigra: Pri belem konjičku na Studencu

Preteklo leto, polno vsakovrstnih težav in skrbi, ki jih je navrgla bolezen, nam je vzelo poletno prireditev na Studencu, ki nam že več kot 50 let razveseljuje poletni čas. Zaradi vsega, kar je bolezen prinesla, je lani izpadla uprizoritev dramske glasbene veseloigre Pri belem konjičku, ki je, ko so se okoliščine letos nekoliko omilile, doživela premiero v petek, 23. julija 2021, na odru poletnega prizorišča. Kot vse predstave doslej, je tudi slednjo režiral režiser, sicer od letos naprej častni občan Domžal Lojze Stražar.

Prispevek k veselju ljudi

»Vsako leto se potrudim,« tako pravi Lojze, *»da v naboru za naše gledališče primernih iger najdem tisto, ki bo ljudem v teh neprijaznih in težkih časih omogočila vsaj nekaj trenutkov veselja, sproščenosti in uživanja glasbe v prijetnem, zelenem ambientu našega gledališča«*.

Besedilo za veseloigro, nekateri jo poimenujejo za spevoigro, sta leta 1898 napisala Oskar Blumenthal in Gustav Kadelburg ter jo umestila v okolje enega od avstrijskih gorskih jezer. Predstava, ki ima veliko lastnosti komedije, še več pa glasbenih primesi operete, je bila ob njeni prvi uprizoritvi lepo sprejeta, največ zaradi sproščujoče glasbe in veselega vzdušja, ki ga predstava ustvarja. V Sloveniji je bila že mnogokrat uprizorjena tudi v Domžalah, kjer so jo igrali v petdesetih letih prejšnjega stoletja na odru Godbenega doma z več ponovitvami.

Igra je bila na manjših odrih širom Slovenije lepo sprejeta, zato sta jo na svoj repertoar uvrstili tudi poklicni gledališči SNG Maribor in SLG Celje. V slovenščino je 'belega konjička' že na začetku 20. stoletja prevedel Josip Mazi, v scenarij za studenško uprizoritev pa je bilo dogajanje domiselno predstavljeno ob Bohinjskem jezeru, tako da se je predstava tudi s tem zelo približala našim ljudem.

Ustvarjalci razigranega poletnega društva

Ekipo, ki je vešče z vajeno organizacijsko in režisersko roko vodi Lojze Stražar, poznamo. Tokrat bi težko rekli, kdo je osrednji lik predstave. Je to Pia Brodnik, imenitna sopranistka, ki že dolga leta z glasom, stasom, igro in pripadnostjo studenškemu gledališču pomeni kakovostno glasbeno osredje té in drugih predstav? Je to Jure Sešek, v tej igri glavni natakar, ki s svojo markantno predstavo skuša osvojiti srce lastnice hotela (Pia Brodnik), za katero se vsaj na začetku zdi, da je zanj neosvojljiva? Je to Oroslav Bucek, ki nam je imenitno, res imenitno odrsko podobo ustvaril Marjan Bunič? Kdo bi vedel?! Vsi trije so z odlično, rutivirano prezenco poustvarili pogoje za ostale igralce (Nadia Ternifi, Jože Vunšek, Tina Debevec, Gregor Ravnik, Špela Prenar, Rok Bavčar, Rajko Majdič, Valentina in Jože Prašnikar in drugi), ki so ob sodelovanju še drugih iz 50-terice nastopajočih sklenili uigran ansambel poletnega veselja in radoživosti razgibane dramske druščine.

Radoživost ustvarjanja, ki navdušuje: Tudi letošnja prireditev odslikava radoživost dramskega ustvarjanja, to pa omogoča večmesečno prijateljevanje, druženje in uživanje lepot medčloveških odnosov, ki jih danes poimenujejo z empatijo. Prepričan sem, da prav to, z empatičnostjo obogateno druženje vabi, privlači in navdušuje vse nastopajoče, da se leto za letom odločajo za vnovično in vnovično gledališko udejstvovanje na Studencu.

Videti je, pravzaprav je to vidno, ne da bi se zmotil, opaziti na slehernem koraku, ko se znajdeš na sedežih poletnega gledališča. Gledališče prinaša, omogoča in vsakemu sodelujočemu ponuja svojevrstno začaranost, skoraj magijo, ki zleze vanj in za vse čase tudi ostane v njem. To je svojevrstna čarovnija, po svoje pa tudi krasno nematerialno plačilo vsem, ki so se odločili, da sodelujejo v sicer neplačanem ljubiteljskem delu. Ta vez ohranja skupino, pravzaprav množico sodelujočih v gledališču na Studencu, da se vnovič in vnovič podaja v počitniško amatersko, ne zelo lahko kulturno delo: tako igralcev, pevcev, statistov, glasbenikov, tehničnega osebja, elektrikarjev, in vseh, ki so 'zraven', a se jih v kratkem zapisu vseh še omeniti ne da.

Tisti, ki to manj vidno komponento vsakoletne uprizoritve vidimo in zaznavamo, uživamo v tem, da se pred nami dogaja veliko dejanje prijateljske ustvarjalnosti, čarobnost povezanosti ljudi, ki nam je v običajnem življenju tuja, hkrati ko srkamo vesele fabule, poslušamo novo glasbo, songe in uživamo ob domislicah, ki si jih vsako leto drugačne zamisli neuničljivi režiser, pravzaprav duša vsega – Lojze Stražar.

Hvala vam, prijatelji, ki nam vračate veselje v neveselih časih, ki nam kažete, da so prijateljstvo, srčnost in povezanost še mogoči atributi družbe, ki vsak dan z dejanji kaže, da ni tako. Ob vas je lepše živeti!

Središče je bila tudi tokrat glasba

V tem predstavljanju akterjev predstave, občutkov omenjenega veselega dramskega dogodka, pa ni mogoče prezreti glasbene plati. Ustvaril jo je Slavko Avsenik mlajši, za 16 songov pa je besedila vešče prispeval Bernard Miklavc. Tudi tokrat ni manjkalo zborovskega petja, ki nekako že tradicionalno 'paše' na naše studenško prizorišče. Peli so okoliški pevci in člani Komornega pevskega zbora Šutna. Za kakovost tega početja je poskrbel tudi tokrat Karel Leskovec.

Bili smo priče še eni potrditvi znanega dejstva, da na Studencu Lojze in ostali vsako leto poskrbijo za sproščujoče trenutke poletne zabave, ki jo ljudje v časih, kakršnih živimo, še kako potrebujejo.

Tudi letos je bilo tako, zato ob zahvali vsem, ki s predanostjo, veseljem in navdušenostjo za dramsko delo delujejo v Kulturnem društvu Miran Jarc Škocjan, namenjam (prepričan sem, da govorim v imenu gledalcev na vseh 13 uprizoritvah) besede priznanja in hvaležnosti, da so nam letos z belim konjičkom prinesli veliko veselja v hudi, jezni in neprijazni čas, ki ga živimo.

MATJAŽ BROJAN

KULTURA

KOLUMNA • ODTIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

O AVTOCENZURI

Nedavni, precej odmevni incident tik pod vrhom simbola slovenstva – Triglavom, je izzval precej različne odzive, no, pa tudi moje misli.

Ampak preden se spustim v razmislek, naj za tiste, ki poleti zaradi različnih vzrokov ne spremljajo dnevnega novičarstva, na hitro povzamem dogajanje. Sam sem izvedel za zaplet pod Triglavom posredno, od tašče. Pač, tudi jaz spadam med te, ki si nočejo poletja sfižiti z nepotrebnimi novicami o dogodivščinah in nebulozah pozornosti željnih, ki v času kislih kumaric polnijo strani medijev. Skratka, tašča me je vprašala, če sem slišal, da so protestniški kolesarji na Kredarici pod Triglavom zasačili predsednika slovenske vlade in nepreklicno odstopljenega ministra Aleša Hojsa, ki navkljub nepreklicnemu odstopu nikoli ni odstopil, ker prej omenjeni predsednik vlade odstopnega pisma v dobrem letu, kar ga je minister Hojs oddal, ni utegnil prebrati. Ja, komplicirano, vem. Torej, oba člana slovenske vlade sta bila menda skupaj z madžarskimi prijatelji na Kredarici, ko je tja prikorakala tudi skupina hribovcev, ki ju več kot očitno ne mara, saj ju na petkovih kolesarskih protestih eno leto poziva k odstopu, oziroma predsednika vlade moleduje, naj začne redno brati pošto. Ko so prišleki opazili oba visoka predstavnika vlade, so ju seveda začeli zmerjati, predsednik vlade se je na zmerljivke odzval v svojem značilnem cinično posmehljivem slogu (glasno je omenil, da ni vedel, da je bil ta dan, dan odprtih vrat v Polju, ob čemer je verjetno mislil na psihiatrično ustanovo), nato pa se je zavil v molk z obrazom, zamrznjenim v prijazen nasmešek. Vsa zadeva se je zaključila, ko so se prišleki izkašljali in odšli po svoje. Te hribovce bom v nadaljevanju navkljub hribom zaradi enostavnejšega pisanja imenoval kar Kolesarji.

Seveda me je firbec premamil, da sem si ogledal vse posnetke dogodka, ki jih je moč najti na spletu, in priznam, da sem se ob tem še kar pobalinsko zabaval. Nenazadnje človeku, ki te z izgovorom preprečevanja pandemije, pa vendar brez kakšnega posebnega načrtovanja za dobro leto zapira v hišo, otrokom odtujuje pravico do šolanja v šoli in ti tako in drugače greni življenje, nekako privoščim, da mu nekdo pove svoje. Takole na prvo žogo, seveda. Ko me je pobalinstvo minilo, sem se zavedel, da pa morda tak napad vseeno ni čisto na mestu. Pač, človek je šel v hribe, verjetno se je želel nekoliko sprostiti od teže vladarskega poklica. Tu pa so ga, meni nič, tebi nič zaskočili Kolesarji, ter nanj popolnoma brez kakršnekoli avtocenzure zlili vse tisto, čemur se je uspešno izogibal ob petkovih kolesarskih protestih. Verjetno se to res ne spodobi, pač odhod na Triglav, ki ni le simbol vsega Slovencem svetega, simbol naše skupnosti, pač pa je tudi točka, ki jo je predsednik vlade vedno jemal za njegov time out od politike. Za čisti dokaz klenosti njegovega slovenstva, za popolnoma apolitično dejanje, motivirano zgolj z ljubeznijo do Slovenije in slovenskih gora. Nekaj, kar je nad politiko in kar bi moral vsak Slovenec razumeti. In tu se takšna nedostojnost vendarle ne spodobi!

Pustimo ob strani takojšnjo Hojsovo reakcijo, da je bil njun pohod na Triglav izdan, in so ju Kolesarji pričakali po nekem orkestriranem scenariju. Pač, zavedati se moramo, da sta Triglav in kolo simbol petkovih kolesarskih protestov, se pravi, je razumljivo, da se protestniki tu in tam družno odpravijo na to simbolno goro. Potemtakem seveda obstaja možnost, da je lahko šlo tudi za naključje, ki je vsaj enakovredno še eni od teorij zarote notranjega ministra Hojsa. Pa to niti ni bistveno. Bistveno je, da je ob srečanju prišlo do precej vulgarnega besedovanja s strani Kolesarjev, s katerim je neprimerno, vpričo madžarskih prijateljev, v njegovem prostem času ponižala slovenskega predsednika vlade. Neprimerno ... pa je res neprimerno?

Namreč, tudi če odmislim skrajno, izgubljeno in neučinkovito protipandemično vladno politiko, ki je služila izključno stopnjevanju državne represije na račun državljanskih pravic in svoboščin, in tudi če odmislim vse sumljive posle in afere, ki smo jim bili priča v tem letu, ne morem mimo skrajno žaljivih tviterških izpadov tako predsednika vlade kot njegovega nepreklicno odstopljenega notranjega ministra. Govorim o zmerjanjih novinarjev, žaljenju vseh, ki se z omenjenima politikoma ne strinjajo, zmerjanju njunih političnih kolegov iz drugih strank in to tako znotraj kot zunaj meja naše države. Žaljivo, sovražno občevanje na družbenih omrežjih, z vsakim, ki se jima postavi po robu, pa poteka večinoma v njunem prostem času. Se pravi, je bila neprimernost občevanja Kolesarjev z njima le toliko različna od njune lastne, da je potekala v živo, iz obraza v obraz, namesto skozi varne kanale in zanke elektronike. Priznati moram, da se mi s tega vidika neprimernost vedenja Kolesarjev ne zdi več tako zelo neprimerna, saj sta oba omenjena slovenska politika žela le tisto, kar sta sejala. Morda pa ju bo takole nastavljeno zrcalo le pripravilo, da bosta v bodoče, v lastni komunikaciji, vklopila avtocenzuro in spravila doslejšnje lastno brezglavo žaljenje na družbenih omrežjih na dostojen nivo? Pač, če je človek v pogovoru z drugimi brez vsakega dostojanstva, kako lahko potem pričakuje dostojanstveno komuniciranje od drugih? ❐

❝ Priznati moram, da se mi s tega vidika neprimernost vedenja Kolesarjev ne zdi več tako zelo neprimerna, saj sta oba omenjena slovenska politika žela le tisto, kar sta sejala. Morda pa ju bo takole nastavljeno zrcalo le pripravilo, da bosta v bodoče, v lastni komunikaciji, vklopila avtocenzuro in spravila doslejšnje lastno brezglavo žaljenje na družbenih omrežjih na dostojen nivo?

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Pri belem konjičku

Slovenska premiera veseloigre s petjem na Studencu

V okviru letošnjega 21. kulturnega poletnega festivala KUD Miran Jarc so v poletnem gledališču na Studencu premierno izvedli domačo veseloigro s petjem Pri belem konjičku; veliko manj znane, kot je npr. istoimenska opereta avstrijskega skladatelja češkega rodu Ralpha Benatzkega (1930). Pa še to je izpod peres (1898) nemškega igralca in kritika Oskarja Blumenthala in madžarsko nemškega judovskega igralca, dramatika in pisca Gustava Kadelburga priredil in režiral naš Alojz Stražar, 'alfa in omega' tegale našega škocjanskega gledališča. Kot skladatelj in glasbeni producent se mu je pridružil še Slavko Avsenik, ml., jezikovni prevod dela iz nemščine v slovenščino pa je oskrbel Josip Mazi. Besedila za pesmi solističnih in zborovskih vložkov so bila napisana na novo in so delo Bernarda Miklavca. Tako je nastala iz prvotne veseloigre s petjem povsem nova predstava, saj so njeni (slovenski) kreatorji le-to tudi vsebinsko prestavili v naš turistični Bohinj.

V glavnih vlogah so na premieri (23. julija 2021) nastopili pevci (-ke) in igralci (-ke) – več kot 60 njih – zbor pod vodstvom zborovodje (play back) Karla Leskovca, sestavljen iz domačinov ter članov in članic kamniškega zbora Šutna. To je bil neke vrste praznik ljudske dramatike s petjem in ob živi spremljavi glasbenikov, inštrumentalnega seksteta (dve violini, vlc., cb, klaviature in kitara), ki je igral kar na odru. Čeprav je KUD že lani začel s to postavitvijo, jim predstava zaradi še vedno dokaj zaostrenih razmer ni bila dana. Pojavila se je šele letos. Nič narobe, saj je umetnost (tudi ljudska) z nekaterim povsem profesionalnimi akterji in rezultati 'večna'.

Vsebinsko se torej zgodba dogaja v našem Bohinju. Studenška predstava veseloigre s petjem Pri belem konjičku izpostavi lastnico hotela Meto Klinar (Pia Brodnik), ki je vdova. Poleg tega, da je nadvse primerna za ženitev, bi nazadnje potrebovala pomoč pri zahtevnem vodenju hotelskih poslov. Vse, ki so se pojavili, je že zavrnila. Njeno srce obenem hrepeni po postavnem in prikupnem advokatu dr. Franu Kovaču (Gregor Ravnik), ki že več let prihaja na oddih v Metin hotel v Bohinju. Meta pa dobi nazadnje še eno (prvo) ljubezen, svojega prvega natakarja Žana (Jure Sešek). Podjetnik Oroslav Bucek (Marjan Bunič) pa je pripeljal v isti hotel hčerko Tilko (Nadia Ternifi), ki se dokončno ogreje za dr. Kovača. Prav to je eden od (dokončnih) vsebinskih poudarkov, ki pomaga zaplesti, razplesti in odplesti 'happy end' te veseloigre s petjem. Z nekaj diplomatske in pravniške zvijačnosti dr. Kovač pridobi naklonjenost njegove Tilke. Ob številnih komičnih zapletih se zgodba najbolj srečno razplete za Žana pa še za koga, torej glavnega natakarja hotela in ki se mu tako uresniči srčna želja: osvojil je Meto, svojo šefico, za katero pogleduje vse od prvega dne zaposlitve v njenem v hotelu. V tem delu je izstopal še Rok Bavčar kot Maks Jerina, sin še drugega podjetnika; vsi po vrsti dovolj slišni, vidni in prepričljivi. V tem prvem naboru vodilnih igranih in pevskih vlog smo slišali in videli še Špelo Prenar, Jožeta Vunška, Tino Debevec, Žigo Šmauca, Manico Plahutnik in Gajo Hribar; v nadaljnjih (stranskih) vlogah pa še: Rajko Majdič, Matej Avbelj, Ana Plahutnik, Matjaž Šmauc, Valentina Prašnikar, Matija Marinček, Florjan Zabret, Katja Mihelčič, Žana Hribar, Jože Prašnikar idr. Poleg že omenjenega in zagotovo glavnega protagonista celotnega projekta Lojzeta Stražarja z izvirno in ogromno scenografijo, ki obvladuje celoten oder skozi celotno predstavo (nekaj manj kot dve uri), so bili (do)končni (po)ustvarjalci te predstave na Studencu: Jože Napotnik, Avguštin Gales in Urška Gales (vsi scenografija), Andreja Stražišar (kostumografija), Ludvik Kaluža (lektor), Sabina Selan (koreografija), Sašo Vene (masker), Mateja Gradišnik (frizerka), P. Brodnik (mentorica /vseh/ pevk in pevcev), Franc Stražar (vodja predstave in rekviziter), Janez Mlakar (oblikovanje luči), Mira Mlakar (svetlobni učinki), Miha Prenar in Andrej Testen (asistenta luči), Neva Mauser Lenarčič (šepetalka), Rado Černe (ozvočenje), Anže Cerar (asistent ozvočenja), Marta Majdič (inspicientka), Eva Dolinar (tajnica režije), Lucija Kavčič (izdelava kostumov), Florjan Strmšek in France Rehar (pomočnika pri izdelavi scene) idr., vsi po vrsti vredni svojih vlog in dosežkov, vsi po vrsti kljub pregovornemu amaterizmu že na meji poklicne predstave; seveda v vsem samosvojem in svojem žanru. Predstavi in (bogatemu) gledališkemu listu so botrovali številni sponzorji in donatorji, da so na Studencu tudi letos (ob lanskem umanjkanju zaradi zdravstvene krize) lahko izpeljali ne le tole predstavo temveč kar celoten 21. kulturni poletni festival z vsega kar desetimi naslovi prireditev, od katerih pa jih je prav z omenjeno veseloigro s petjem Pri belem konjičku še dodatnih več kot deset; med letošnjima 16. junijem in 2. oktobrom bo tako tudi tale domžalsko gledališka in glasbena scena več kot dopolnila in obogatila že itak bogato domžalsko kulturno ponudno.

Več kot odličen poskok nazaj v (slovensko) gledališče (ljudskih) iger, več kot odličen most med ljubiteljstvom in poklicnimi ambicijami, bogata s petjem, plesom in igranjem ... skratka še ena 'nostalgija' s starodavnimi in zlatimi časi tovrstne umetnosti, zdaj posodobljene z osvetljavo, zvokom, ...; kajti (vsi) izvajalci so mikrofonsko ozvočeni in temu primerno ojačani za (veliki) oder.

Dr. Franc Križnar

Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan pri Domžalah

21. Kulturni poletni festival STUDENEC 2021

petek **10. september** ob 20. uri
BIG FOOT MAMA
akustični koncert
Vstopnice: **mojekarte.si | Petrol**

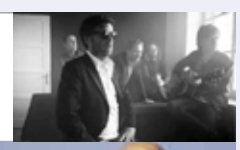

nedelja **12. september** ob 19. uri
MARKO ŠKUGOR
koncert
Vstopnice: **Eventim | Petrol | Pošta**

sobota **2. oktober** ob 19. uri
Cerkev sv. Lenarta na Krtini
JESENSKA PESEM, koncert ob zaključku festivala
Pia Brodnik, sopran; **Sara Briški Cirman**, mezzosopran;
Gregor Ravnik, tenor; **Andreja Kosmač**, klavir

Informacije in rezervacija vstopnic po telefonu:
051 61 61 51 (Marjana)
051 61 41 41 (Urša)
vsak dan **od 12. do 19. ure**

Poletno gledališče Studenec
poletno.gledalisce.studenec
Informacije in rezervacija vstopnic po spletu:
www.studenec.net

Recenzija filma: **Annette**

Muzikal Annette francoskega režiserja Leosa Caraxa se začne tako siloviito, da se v prve pol ure nadejamo kakšnega prihajajočega zlatega kipca v obliki oskarja, nato pa zadeva enostavno razvodeni. Čeprav je film odprl celo sloviti filmski festival v Cannesu, mu slednje zaradi njegove praktične naravnanosti in (ne)razumljive razvlečenosti ne pomaga prav nič. Niti zaradi zvezdniških igralskih imen, kot sta Adam Driver, še bolj pa Marion Cotillard, ki zaradi svoje kameleonske narave grških muz lahko igra tako ljubimko skoraj deset let mlajšega Driverja kot tudi že rahlo ostarelega Brada Pitta (Zaveznika).

Res, kar težko razumemo, da film vse svoje glavne adute zapravi že v prvih dvajsetih minutah. Takrat namreč prvič lahko spremljamo igralski nastop Henryja McHenryja (Driver), ki se pred živo publiko v slogu Shakespearovega Hamleta sprašuje o smislu, namenu in pomenu svoje umetnosti. Bolj resen in organski je v razsežnostih svojih globoko eksistenčnih vprašanj, bolj spominja na klovna in bolj gromoglasno se smeji publika, ki – tako kot dandanašnji – tragedijo življenja spreminja v komedijo, zgodovino pa v farso. Ali pa je nemara obratno? Kakorkoli že, na slednji način dobimo odlično dramaturško izhodišče pred nadaljevanjem zgodbe, ki pa od tu naprej namesto obetavnega nadaljevanja zgolj še razočara. Zvezdniški igralec, 'kralj stand-upa' McHenry, in operna diva Ann Defrasnoux (Cotillard) sta ultra uspešen mlajši par, ki polnita naslovnice vseh tabloidov, vse do neizbežnega tragičnega konca. In namesto, da bi se zgodba naprej razvijala v smeri o smislu igralske umetnosti v sodobnem svetu, kjer vse deluje kvečjemu kot dober ponaredek, splahni na profan nivo nenadnega McHenryjevega osebn(ostn)ega padca, ki ruši vse pred seboj, ne da bi sploh zaslutili vzrok njegove primarne motivacije v psihološkem smislu.

Za skoraj dve uri in pol dolg film popolnoma nedopustno. Sploh, če upoštevamo dejstvo, da se zgodba z informacijami ves čas podvaja. Vključno z glasbo, ki resda na trenutke zveni, kot bi prihajala iz onostranstva, kar je nemara celo dobro, vendar kaj, ko se skladbe tolikokrat ponovijo, da imamo občutek, kot da smo ves čas po-

slušali eno in isto pesem. Na podoben način je eksploatirana tudi praktično celotna vsebinska tematika, kjer smo priče padcu nekega para na vrhuncu svoje slave, kar vključuje tudi njunega otroka, čudežno pojočo deklico, ki je za nameček lutka. Čeprav gre resda za muzikal, kjer so filmska pravila zaradi narave samega žanra praviloma razširjena na nivo magičnega realizma, nam ne preostane drugega, kot da se sprašujemo 'kaj je avtor želel povedati', kar nikoli ni dober znak. Tudi sam konec je nadvse antiklimaktičen, kar je – milo rečeno – čudno. Nekaj, kar je vnaprej označeno kot art dosežek filmske kinematografije, je tako v najboljšem primeru le bleda kopija filma, kot je denimo Moulin Rouge!, Baza Luhrmanna.

V tej zmešnjavi od zgodbe imamo tako srečo (ali pač smolo), če sploh zdržimo do konca ogleda. Predvsem, ker moramo preboleti tudi dejstvo, da je film na začetku deloval silno obetavno, nato pa se rekordno hitro vsebinsko popolnoma izčrpa.

Film si lahko ogledate tudi v Mestnem kinu Domžale oziroma njegovi spletni platformi: online.kinodomzale.si/signin.html.

Žiga Čamernik

Povabljeni na otroški gledališko-lutkovni Živ-žav

Kulturno društvo Jožef Virk Dob vabi k vpisu otroškega gledališko-lutkovnega abonmaja Živ–žav – šestih nedeljskih predstav za najmlajše.

Z vpisom abonmaja si poleg ugodne cene zagotovite tudi stalni sedež v dvorani Kulturnega doma v Dobu. Vabljeni tudi na ogled posameznih predstav.

Zvezdana in Zvonko v cirkusu bo prva predstava Živ-žava, v nedeljo, 19. septembra 2021, ob 16. uri v dvorani Kulturnega doma v Dobu.

Klovn z rdečim nosom je vedno smešen. Skupaj z magičnim svetom svetlobnih in dimnih efektov, cirkuškimi rekviziti in živalmi z vsega sveta ter odkrivanjem skrivnosti cirkuške arene Cirkusa Naj zares – pa je zabavna otroška predstava v izvedbi Miškinega gledališča iz Lendave.

Informacije in rezervacije na telefonski številki: 041 420 610.

V kulturnem domu vas pričakujemo 'dobro prezračeni'

Celovita in obsežna sanacija ter posodobitev prezračevalnega sistema v celotnem objektu Kulturnega doma Franca Bernika in Glasbene šole

Očitno se bomo morali navaditi živeti s covidom-19. Jeseni bo še vedno tu, najbrž pa tudi pozneje, pa ne le novi koronavirus, pač pa tudi drugi virusi in bakterije ... Marsikaj smo se naučili v zvezi z njihovim širjenjem, vse bolj pa postaja jasno, kako zelo je pomembno za zaprte prostore prezračevanje. Stroka nam dokazuje, da do prenosa virusa po zraku lahko pride tudi zaradi NEUSTREZNEGA PREZRAČEVANJA IN KLIMATIZACIJE PROSTOROV, v katerih se zadržuje večje število ljudi. Tudi ko bo pandemija mimo, nas bodo nekatere dobre navade lahko obranile pred virozami, gripami in drugimi respiratornimi obolenji. Še nedolgo tega smo obiskovanje koncertov, dramskih, plesnih in kino predstav, razstav ter drugih kulturnih prireditev imeli za nekaj samoumevnega. A temu žal danes ni več tako! V letu in pol pandemije so nas odločevalci neprestano 'presenečali' z omejitvami in vedno novimi ukrepi, tudi takšnimi, ki so bili do kulture še posebno ostri in tudi diskriminatorno krivični (čeprav ni bila med tistimi, kjer so se najpogosteje prenašale okužbe). Marsikdaj brez pravega razmisleka in tudi odnosa do umetnosti ter ustvarjalnosti. Prireditve so bile dolge mesece prepovedane, številni umetniki pa potisnjeni na rob preživetja. Tudi zdaj veljajo za kulturo ne le stroga pravila PCT, pač pa so ob tem v zaprtih prostorih tudi obvezne maske. Vse to žal mnoge odvrača od obiska kulturnih dogodkov! In kljub vsem omejitvam in težavam kulturniki (tako umetniki kot organizatorji) nismo obupali, saj se zavedamo, kako veliko vam v času, ki ga živimo, pomenijo koncerti, filmske projekcije, gledališke predstave, razstave ... Kako pomembno in kako lepo je začutiti in doživeti živo glasbo, se nasmejati ob komediji, omogočiti svojemu malčku, da se odlepi od zaslona in skupaj z vrstniki uživa ob lutkovnem dogajanju na odru, se udeleži ustvarjalne delavnice v galeriji ... Pa še BON 21 lahko vnovčite za nakupe vstopnic!

Žal pa je bilo v Sloveniji po našem mnenju na vseh področjih veliko premajhna pozornost posvečena varnemu prezračevanju, zato smo se problematike v domžalskem kulturnem domu lotili samoiniciativno.

Kot organizatorji se zavedamo odgovornosti do obiskovalcev, še posebno v mesecih, ko se večina dogodkov odvija v dvoranah. Kakšni bodo natančni pogoji in ukrepi za jesenski obisk v času nastajanja članka, še ne vemo. Vendar pa smo prepričani, da bo velik, zlasti psihološki pomen, pri obiskovalcih imelo UČINKOVITO in KVALITETNO PREZRAČEVANJE. Vemo, da je bila to doslej opazna pomanjkljivost Tomčeve dvorane Kulturnega doma Franca Bernika, ki je tudi sicer relativno majhna, saj ima le 180 sedežev. Zrak je bil v primeru polne dvorane in intenzivnega dogajanja na odru milo rečeno zelo slab.

Zato smo se ob koncu lanskega leta **lotili celovite in obsežne sanacije in posodobitve prezračevalnega sistema v celotnem objektu kulturnega doma in tudi Glasbene šole**. Dosedanji sistem, ki je bil zasnovan ob zadnji večji sanaciji objekta pred več kot 20 leti, je postal zastarel, večkrat se je kvaril, odpo-

vedi delovanja so bile vse pogostejše, imel pa je tudi nekatere izrazito slabe rešitve. Težave so bile opazne ob polni dvorani (previsoka temperatura in slaba kvaliteta zraka). Sistem smo lahko regulirali le ročno in 'odzivni čas' za najmanjšo izboljšavo je bil zelo dolg, tudi več ur. Tako se je po posegu upravljalca prireditev po navadi prej končala, kot pa se je izboljšalo stanje zraka v dvorani ... Prezračevanje je bilo slabo, predihan zrak pa je v prostoru krožil. Podobne težave so bile tudi v manjši, Bertoncljevi (tudi poročni) dvorani.

Pandemija je razmisleke o nujni posodobitvi in sanaciji samo še pospešila. K sodelovanju smo povabili strokovno ekipo in se lotili projekta. Vanj smo vložili znatna sredstva za vzdrževanje objekta. Tako smo namestili na vse vhode in izhode posameznih prezračevalnih področij na objektu nove, računalniško vodene lopute, ki preprečujejo kroženje zraka. Na vse ventilatorje so dodani novi kontrolni elementi, ki omogočajo računalniško kontrolo stopenjskega spreminjanja moči in vrtljajev. Oboje skupaj omogoča skoraj neomejene možnosti različnih nastavitev in kombinacij krmiljenja prezračevanja ob še eni izboljšavi, ki tudi zelo prispeva h kvaliteti prezračevanja. Tako ob novih dodatnih tipalih sistem lahko avtomatsko reagira na morebitne spremenjene pogoje delovanja. Seveda je ves sistem temperatur, vrtljajev, odprtosti loput in mešalnih ventilov vedno dostopen upravitelju tudi po internetu. In to v obliki preglednih shem, na katerih so izpisane vse vrednosti in ki se jih tudi da spreminjati.

Vsekakor vas lahko z veseljem obvestimo, da vas čaka od obisku velike Tomčeve dvorane Kulturnega doma Franca Bernika dobro in kvalitetno prezračen prostor, v katerem se ves zrak zamenja v zelo kratkem času. Prezračevanje je torej urejeno tako, da stalno od zunaj priteka nov, svež zrak, hkrati se zrak konstantno odvaja iz prostora, tako da ne prihaja do kroženja že predihanega zraka. Sledili smo priporočilom, da v času prisotnosti ljudi v prostorih zagotavljamo filtriranje in stalno zračenje z dovajanjem zunanjega svežega zraka, z največjim možnim pretokom zraka. Sistem je nastavljen tako, da zrak v dvorani ne kroži.

Tako vas lahko samo še povabimo: pridite na dogodke in pomagajte kulturi!

Vaše zanimanje, vaši obiski, vaši aplavzi in nasmehi nam dajejo voljo in moč, da vztrajamo in ustvarjamo, pripravljamo in postavljamo ter se prilagajamo čez noč sprejetim ukrepom in prav tako čez noč iščemo rešitve za vse težave, ki jih takšen način delovanja odločevalcev in odgovornih povzroča. Vi nam dajete energijo, da še vedno bijemo boj za živo kulturo! Zato vas prosimo: ne pustite nas na cedilu.

Prosimo vas, nikar ne obupajte zaradi ukrepov in omejitev nad kulturo. Vemo, da vedno nove omejitve in zadolžitve, ki nam jih kot organizatorjem nalagajo, vse prej kot motivirajo in spodbujajo k obisku. Vemo, da vsako testiranje jemlje čas, po novem tudi denar, da iskanje papirjev in potrdil para živce, da maske ubijajo nasmehe in so težko razumljive, če smo skupaj le cepljeni, testirani ali prebolevniki. A naše roke so zvezane. Prosimo, ne pozabite nas in ne obrnite nam hrbta in pozornosti še vi!

Pridite na naše prireditve, kupite vstopnico, zaploskajte svojim najljubšim glasbenim ali gledališkim izvajalcem, ki prav tako bijejo vsak svojo bitko. Borimo se skupaj. Ostanimo povezani! Skupaj bomo zmogli – kultura bo (pre)živela in življenje bo z njo lepše!

Cveta Zalokar
direktorica Kulturnega doma Franca Bernika Domžale

Pričakujemo vas na mednarodnem gala folklornem večeru

Današnje pisanje o bogati dejavnosti Folklornega društva Groblje Domžale začenjamo z iskreno čestitko društvu za prejem srebrne plakete Združenja borcev za vrednote NOB, ki jim je bila podeljena na spominski slovesnosti konec julija v Križkarjevih smrekcah za krepitev vrednot NOB ter posebej za njihove številne nastope na prireditvah.

FOLKLORNO DRUŠTVO GROBLJE DOMŽALE Na predlog upravnega odbora so 31. julija pripravili čudovit izlet, ki ga je v letu 2020 preprečila epidemija. Kar 36 članov društva se je namreč podalo na poučni in zabavni izlet v Šmartno pri Litiji. Prva postaja čudovite ekskurzije je bil obisk v muzejskem rudniku Sitarjevec, med Litijo in Šmartnim. Pod strokovnim vodenjem v dveh skupinah so obiskovalci izvedeli o zgodovini rudnika z več kot štirideset kilometrov rovov in z več kot 80 različnih kamenin, med njimi svinčeno rudo, še preje živosrebrno, železovo, nekaj srebrne ter na koncu še barit.

Župnik, gospod Stegnar, je omogočil obisk šmarske cerkve, ki ga je z igranjem na orgle popestril član društva Boris Kurent, izvrsten organist. Po cerkveni pesmi je zaigral Bachovo skladbo, zaključil pa s fortissimom, da so se tresli stebri kora in vhodna vrata. Predsednik društva dr. Franci Hribovšek, Šmarčan, rojenemu pred enainosemdesetimi leti petdeset metrov stran od cerkve, je strokovno predstavil zgodovino fare sv. Martina, občino Šmartno in kraja ter gradnjo nove cerkve sv. Martina pred 120 leti na mestu nekdanje stare stavbe. Cerkev pod vtisom grandioznosti nekateri imenujejo katedrala, domačini pa le cerkev. Na sprehodu po Šmartnem so si ogledali bivšo usnjarno, rojstno hišo zdravnika in dramatika Slavka Gruma in druge zanimivosti. Sledil je postanek v znameniti stari gostilni Krznar v Črnem potoku, kjer po bogati pogostitvi ni manjkalo petja in rajanj. Uvodno sta slavljenca in gostitelja Nevenka in Franci, ki ju je društvo zelo lepo in bogato obdarovalo, saj sta bila slavljenca: Nevenka za sedemdesetletni jubilej, Francija pa naknadno za njegovih lanskih osemdeset let, intonirala koroški ples, potem pa so vsi prišli na vrsto. Nepozaben dan, ki mu sledi še piknik Damjana in njegovih v lovski koči v Mengšu.

Že 12. mednarodni gala folklorni večer bo v soboto, 11. septembra 2021, ob 19. uri v Športni dvorani Domžale. Gostovali bodo folklorniki iz Črne gore, Godba Domžale, Domžalske mažoretke, Kulturno društvo Svoboda iz Mengša, Pevski zbor Moj spev iz Grobelj in otroci iz Kamnika. Dobrodošli na srečanju!

September bo tudi v znamenju romarskega shoda pri sv. Notburgi. V nedeljo, 12. septembra, dopoldne se bodo člani Folklornega društva Groblje Domžale z gosti iz Avstrije (dve skupini) in s prijatelji iz Vodic, skupaj z verniki podali v urejeni povorki v grobeljsko cerkev sv. Mohorja in Fortunata. Shod bo v soorganizaciji z župniščem Jarše in Turističnim društvom Jarše - Rodica. Društvo do konca leta načrtuje **še** kar nekaj dogodkov: nastope, folklorne delavnice in predavanja. Prvič bodo na odru prikazali nov splet prekmurskih plesov. Koreografija in kostumska podoba sta delo Nevenke Unk Hribovšek.

Vera Vojska
Foto: Viljem Kaker

Komorni moški pevski zbor Lek vabi nove člane

Ljubitelji glasbe, imate dar in veselje do zborovskega petja in razmišljate o tem, da bi prepevali v moškem zboru? Če ste si odgovorili pritrdilno vas pevci Komornega moškega pevskega zbora Lek vabimo, da se nam pridružite. Redne pevske vaje imamo vsak torek v večernih urah v prostorih tovarne Lek v Mengšu. Za več informacij smo vam na voljo na tel. številki 031 381 550 (Saša Lenarčič) oz. na e-poštnem naslovu kmz.lek78@gmail.com, ogledate si lahko tudi spletne strani facebook.com/kmz.lek in kmzlek.si. Vabljeni, veseli vas bomo.

Pevsko društvo Lek

GROBLJE
FOLKLORNO DRUŠTVO GROBLJE DOMŽALE, SLOVENIJA

prireja
12. Mednarodni gala folklorni večer
V Grobljah kot nekoč

V soboto, 11. septembra 2021, ob 19. uri

V ŠPORTNI DVORANI DOMŽALE
Mestni trg 1, 1230 Domžale

Vljudno vabljeni na večer ljudskega plesa in petja.

Folklorno društvo Groblje Domžale s podporo Občine Domžale

SEPTEMBER 2021 KOLEDAR DOGODKOV
Kulturni dom Franca Bernika Domžale

3 PET 19.00
SLOVO OD POLETJA
koncert / nastopajo: Nuška Drašček, Štefica Stipančević, Jaka Pucihar in ansambel, Mate Bekavac / Poletje se počasi izteka, za nami ostajajo vročine in gneče, pa tudi čudovita doživetja in nepozabni občutki. Za slovo smo pripravili program, ki nekako spominja na vse tisto najlepše, kar nudi poletje. Za glasbeni večer v Arboretumu je Mate Bekavac, umetniški vodja našega koncertnega programa, pripravil izbor skladb s poletno tematiko. Poletje bomo skupaj podoživljali v družbi pianista Jaka Puciharja z ansamblom ter pevskima gostjama Nuško Drašček in Štefico Stipančević.
Dvorišče Pr'Berniku *v primeru dežja v dvorani*

11 SOB 10.00
Pika Vončina: ŠTIRJE LETNI ČASI
lutkovna predstava / Hiša otrok in umetnosti, Lutkovno gledališče FRU-FRU / režija: Irena Rajh / igra: Vanja Iva Kretič / 35' / primerno za starost: 3+ / V Afriki živi Miroslav, prijazen in dobrodušen lev, ki je strašno ponosen na svojo grivo. Toda ta griva je nekaj posebnega. Raste in raste in sploh ne neha rasti, dokler se nekega dne ne spusti do tal. Ampak Miroslav noče k frizerju ... V Afriki pa živi tudi slon Gašper, ki najrajši plete šale. Toda v vroči savani šalov nihče ne potrebuje. Toda štorklja, ki vsako leto leti iz severa na jug, v daljni Evropi pozna družino, ki bi jim topla oblačila prišla zelo prav. Predstava črpa navdih iz slikanice, ki jo je ustvarila znana ilustratorka Pika Vončina.
Dvorišče Pr'Berniku *v primeru dežja v dvorani*

15 SRE 20.00
Elaine Murphy: LJUBI MOJ
komična drama / Little Gem / SLG Celje / režija: Andrej Jus / igrajo: Živa Selan/ Marija Grašič, Barbara Medvešček, Anica Kumer / Irska dramatičarka Elaine Murphy niza tri zgodbe članic iste družine – babice Roze, hči Lidije in vnukinje Neli. Monološke pripovedi žensk treh generacij se zlijejo v živahno, duhovito in ganljivo osebnoizpovedno zgodbo o ljubezni, izgubi, osamljenosti in odtujenosti v sodobnem svetu. Elaine Murphy je svojo igro opisala kot »zmešnjavo vseh žensk, ki jih je srečala: delavnih, ne pretirano bogatih ne revnih ... žensk, kot smo me same, ki se prebijamo«.
KD Franca Bernika Tomčeva dvorana

17 PET 20.00
TEO COLLORI in MOMENTO CIGANO
koncert / nastopajo: Teo Collori (kitara), Matija Krečič (violina), Matej Kužel (klarinet), Metod Banko (kitara), Jošt Lampret (kontrabas) / Kitarist Teo Collori se z zasedbo Momento Cigano posveča samosvoji viziji gypsy swinga. Živahno in plesno godbo, ki sta jo pred drugo svetovno vojno začela soustvarjati Django Reinhardt in Stéphane Grappelli, Collori vešče prevaja v avtorske skladbe, polne iskrivih aranžmajskih rešitev in navdihnjenih solističnih izletov. Ben ima za seboj že tri albume in tudi na najnovejšem se mešajo plesne skladbe, ki puščajo vtis brezskrbnost, druge pa se dotikajo življenskih tem, s katerimi se srečuje vsakdo izmed nas - lahkotna duhovitost pa se prepleta z globokim umetniškim izrazom.
Dvorišče Pr'Berniku *v primeru dežja v dvorani*

25 SOB 10.00
Nataša in Ravil Sultanov: MINI CIRKUS BUFFETTO
klovnovska predstava / Zavod Bufeto / nastopata: Nataša Sultanova, Ravil Sultanov / 40' / primerno za starost: 3+ / Klovn Buffetto bo skupaj s klovneso pripravil čisto pravi cirkus, oba pa občinstvo s svojimi cirkuškimi veščinami ponavadi nasmejeta do solz. Ves čas sodelujeta z gledalci, kajti njune točke se prepletajo z domiselnimi igricami, pri katerih sodelujejo otroci in se pri tem zelo zabavajo. Njuna predstava izhaja iz posebnega klovnovskega gledališča, ki se imenuje bufonada.
Dvorišče Pr'Berniku *v primeru dežja v dvorani*

KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE
Ljubljanska 61, Domžale | **T** 722 50 50 | **www.kd-domzale.si**

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

MOJ POKLON HOJI

Prost vseh posvetnih obvez sem pohajkoval skozi gozdove in čez hribe ter polja. Cesta onemogoča pohajanje, saj je cilj takega potovanja določen vnaprej – ceste služijo le trgovini, politiki in vojski. – Henry David Thoreau (1817–1862): Hoja

Po spletu je zaokrožila izjava generalnega direktorja Euro Exim Bank Ltd., ki je ekonomiste spodbudil z izjavo: *»Kolesar je katastrofa za gospodarstvo države: ne kupuje avtomobilov in si ne izposoja denarja za nakup. Ne plačuje zavarovalnih polic. Ne kupuje goriva, ne plačuje potrebnega vzdrževanja in popravil, ne uporablja plačljivega parkiranja. Ne povzroča resnih nesreč. Ne potrebuje avtocest z več pasovi in se ne zredi. Zdravi ljudje niso niti potrebni niti koristni za gospodarstvo, saj ne kupujejo zdravil in ne hodijo k zdravnikom. Tako se v BDP države nič ne doda. Nasprotno pa vsaka restavracija MC Donald´s ustvari vsaj 30 delovnih mest: 10 kardiologov, 10 zobozdravnikov, 10 strokovnjakov za prehrano, poleg ljudi, ki delajo v sami restavraciji. Torej izbirajte pametno, kolesar ali MC Donald´s? Vredno je razmisliti in primerno ukrepati. Prava groza pa so pešci, saj niti koles ne kupujejo!«*

Torej problem bankirjev so ljudje pešci. Hoja je najbolj človeški način premikanja in tudi najbolj učinkovit med kopenskimi sesalci, ki običajno tečejo in hodijo po vseh štirih. Štirinožni način je manj učinkovit in energijsko bolj potraten način premikanja kot dvonožni. Človek lahko ob enaki porabi kalorij premaga približno dvakrat tolikšno razdaljo kot šimpanz, zato je območje, ki ga lahko prehodi ob enaki količini zaužite hrane, precej večje. Torej nič čudnega, da so ljudje hodili, vedno in povsod, prepredali so zemljo s potmi, vidnimi in nevidnimi, z ravnimi bližnjicami ali vijugavimi okljuki. Je hoja, v kateri sledimo stopinjam drugih, in je hoja, s katero si utiramo lastno pot v brezpotjih. Tisti, ki pogosto hodimo, vemo, da je mnogo stvari, ki jih ne bi nikoli videli ali pa doživeli, če ne bi pešačili.

Nekateri se hudo vznemirijo, če med hojo zatavajo v neznano smer, vendar ni nič hudega, če se med hojo izgubimo. Izbira napačne poti na križišču, pa vračanje nazaj na izhodišče in premori za premislek, katera smer je prava, nam le pomagajo, da se znebimo tako vztrajne zaverovanosti vase. Dogaja se nam, da od mnogih poti po pokrajini ob vsaki priložnosti izberemo eno samo, saj se dolge hoje ne lotimo z naporom volje, pač pa z zvestobo neki poti. Zvestobo pa ohranimo kljub izkušnjam dežja, nalivov, neviht, toče ali snežnega viharja, saj ko vse to preživimo, se navzamemo vztrajnosti dreves in trdnosti kamnov, ki nas spremljajo na naši poti. Prav tako doživljamo širjenje obzorja ob hoji navkreber, in oženje razgleda med potjo navzdol. Nepozabni so čari noči v zasneženem gozdu, kjer nam pot osvetljuje lunina srebrnina. Skratka, ali je kaj boljšega kot hoditi zunaj na čistem zraku?

Človek je s pokončno dvonožno hojo demonstriral virtuoznost anatomije, ki je omogočila zravnano hrbtenico in sprostitev rok. Pokončna hoja nam dopušča, da se držimo za roke in s tem izkazujemo pripadnost skupini, ali izpričujemo ljubezen do ljubljene osebe. Lahko tudi s skupinskim protestnim maršem potrjujemo moč skupine v izražanju svobodne politične volje. Nič čudnega, da je zato prepoved zbiranja in protestnih shodov eden prvih ukrepov tiranskih vladarjev. Kakorkoli že, s hojo nedvomno izboljšamo razpoloženje in jasnost misli, spodbujamo ustvarjalnost ter povezanost s svojim bivalnim in naravnim okoljem. Že enostaven sprehod nam obudi pristno veselje in dobro voljo. Takoj ko vstanemo, postanemo kognitivno mobilni; um se požene v tek, glava se obrača v vse smeri, da pogled lahko zazna zanimive podrobnosti. Medtem pa nezavedno skozi spomine ustvarja duhovni zemljevid, kje vse smo že bili in kaj vse smo tam videli in izkusili. Za tiste, ki prisegajo predvsem na avtomobile, avtobuse, vlake, letala in druga mehanska ‘premikala’, se mi je utrnila izpodbudna misel, dokler lahko hodiš, nisi star in tudi starost ni razlog, da prenehaš hoditi. Velja, da za nikogar nikoli ni prepozno, da začne hoditi, tudi na daljše razdalje. Za vsa mehanska sredstva premikanja pa lahko rečemo, da izkazujejo nenavadno pasivnost: v njih sedimo, vendar se skupaj z njimi premikamo z veliko hitrostjo, z letali tudi hitreje od zvoka.

Toda človeški mladič začne svojo pohodno avanturo zelo nebogljeno, dolgo se nemočno plazi, dokler se končno ne postavi pokonci, sprva sila negotovo, potem pa hitro napreduje do kremenitega hodca. Ob tem moramo vedeti, da je mehanizem za stabilizacijo položaja glave in smeri gibanja v notranjem ušesu. Imenuje se ravnotežni organ – anatomsko *vestibulum*. Ta organ lahko začasno odpove, če se vrtimo okrog svoje osi ali če zaužijemo preveč alkohola. Občutek vrtenja, kot ga doživlja pijana oseba, ki se uleže, je mogoče ublažiti tako, da stojimo s stopali na trdnih tleh. Stik s tlemi je zunanji dražljaj, ki stabilizira ravnotežni organ. Nevtraliziramo lahko tudi občutek morske bolezni in potovalne bolezni v avtu (*kinetoza*), ki nastaneta zaradi neskladja med gibanjem, ki ga zazna vidni sistem, in gibanjem, ki ga zazna ravnotežni organ. Ko se čutili za vid in ravnotežje povežeta, obe neprijetnosti izgineta.

Pri človeku možgani kodirajo tridimenzionalno pozicioniranje v prostoru, ker imajo navigacijski sistem, podoben GPS napravi. Ta sistem se aktivira z gibanjem, s hojo ali tekom. Pri človeku omogoča še miselno potovanje skozi čas. Na tem mestu naj poudarim, da je naš urbani prostor umeten svet, v nasprotju s tem, kar najdemo v naravnem svetu, v katerem smo se otroci narave razvili. Zelene površine, privlačne tudi za hojo, so izjemno pomembne za naše počutje. Ljudje smo se že od nekdaj radi sprehajali po gozdu. Nekatere kulture častijo to izkušnjo, npr. Japonci, ki imajo tradicijo gozdnih kopeli (šinrin-*joku*), ki nas popeljejo globoko v gozd, da se potopimo v gozdne prizore, zvoke, vonje in občutenja. Gre za obujeno čaščenje narave kot temelja našega življenja, vse od zgodnjih panteističnih zamisli, po katerih so bogovi bivali v drevesih, gozdnih potokih, kamnih in podobno do religij, ki častijo mater Zemljo ali božanstva, kot je inkovska Pachamama, pa vse do teorije o Gaji Jamesa Lovelocka, da moramo na planet in na vse življenje na zemlji gledati kot na enoten ekosistem, kot živo entiteto, ki uravnava sama sebe.

Na prostem sodobni človek preživi manj časa kot kadarkoli prej, raziskave so pokazale, da urbani človek vsaj 87 odstotkov časa preživi v zaprtih prostorih. Posledice so porazne tako za telesno kot za duševno zdravje. Takoj ko se postavimo na noge, se spremenijo številni fiziološki parametri, predvsem krvni tlak, pretok krvi po telesu, oksigenacija tkiv in hitrost metabolizma. Prav tako se zaženejo sposobnosti ustvarjalnosti, učenja in spomina. Ljudstvo premore modrost: *»Kdor sedi, zarjavi!«*, zato odpravite se ven, izklopite ekrane in mobije, ter zapustite svoje štiri stene, hodite, in to počnite po možnosti vsak dan. Koristilo vam bo bolj, kot si lahko predstavljate. V občini Domžale imamo krasne poti ob Kamniški Bistrici, številne markirane gozdne poti in čarobni poplavni gozd Mlake, zato korajžno na pot. ❐

> **❝ Če želiš potovati hitro, hodi sam. Če želiš priti daleč, potuj v skupini.**
> **–Afriški pregovor**

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

SAMADHI
2. –23. 9. 2021

▶ **Odprtje razstave bo v četrtek, 2. septembra 2021, ob 19. uri v Galeriji Domžale.**
Z umetnico se bo pogovarjal **Jurij Smole**.

V času razstave je galerija odprta: **torek–petek: 10.00–12.00 in 17.00–19.00, sobota: 10.00–12.00**.

Glede na trenutne ukrepe v zvezi s pandemijo veljajo za otvoritev PCT pogoji, razstavo pa si je mogoče ogledati z upoštevanjem razdalje in nošenjem maske.

GD Galerija Domžale

kd-domzale.si
01 722 50 50

ČRNOBELI SPOMINI

Na fotografiji, posneti leta 1986, je bila v centru Domžal na Ljubljanski cesti 76 trgovina Kovinar trgovskega podjetja Napredek. Stavba, ki je bila prvotno v lasti veletrgovca Josipa Senice s Podrečja, je bila pozneje podrta, na njenem mestu pa zdaj stoji stanovanjsko-poslovni objekt.

Foto: Vido Repanšek

Okuženost populacije s koronavirusom kažejo meritve na vtoku v čistilno napravo

Raziskave vzorcev odpadne vode pri nas izvaja Nacionalni inštitut za biologijo, pri vzorčenju pa že od samega začetka sodeluje tudi Centralna čistilna naprava Domžale - Kamnik.

Koronavirus ali SARS-CoV-2, ki povzroča bolezen covid-19, se v največji meri širi s človeka na človeka kapljično in prek aerosolov, najpogosteje pri daljšem neposrednem stiku z okuženim. Virus oziroma njegove nukleinske kisline pa se izločajo tudi v blatu in v manjši meri v urinu okuženih posameznikov, ter tako prek kanalizacijskega sistema zaidejo do čistilne naprave.

Pomembna lastnost virusov je, da se zunaj svojega gostitelja, npr. v odpadni vodi, ne namnožujejo. Njihove koncentracije v odpadni vodi tako odražajo dejansko stanje okuženosti v populaciji na območju, ki ga pokriva posamezna čistilna naprava. Prispevno območje, ki ga pokriva Centralna čistilna naprava Domžale - Kamnik, vključuje občine Domžale, Kamnik, Mengeš, Trzin, Komenda in Cerklje na Gorenjskem. V CČN na vtoku sprejemajo komunalno in padavinsko odpadno vodo, letno pa jo na čistilni napravi obdelajo do 9 milijonov m³. V javnem podjetju sprejemajo tudi greznične gošče ter v okviru posebnih storitev izvajajo še čiščenje industrijske odpadne vode in biološko razgradljivih tekočih odpadkov. Po zmogljivosti je CČN Domžale - Kamnik s 149.000 PE četrti največji sistem za čiščenje odpadne vode v RS.

Procesi čiščenja v CČN Domžale - Kamnik potekajo v treh stopnjah

Na vtoku se odpadna voda najprej očisti večjih delcev, kjer se izločijo organski odpadki in grobi pesek, zatem pa še fini delci, maščobe in usedljive snovi. Proces čiščenja odpadne vode na začetni mehanski stopnji, kjer je tudi merilno mesto dotoka, se nadaljuje še v aerobni in zatem še v anaerobni biološki stopnji. Na CČN je omogočen hidravlični sprejem odpadne vode do 600 litrov na sekundo, zrak pa se čisti na biofiltru, ki zmanjšuje neprijetne vonjave in vpliv na okolje.

Vzorčenje na vtokih v čistilne naprave

V okviru monitoringa odpadne vode na Nacionalnem inštitutu za biologijo trenutno ugotavljajo prisotnost SARS-CoV-2 na sedmih slovenskih čistilnih napravah. Tudi v CČN Domžale - Kamnik tako vzorčijo 100-mililitrske vzorce vtoka odpadne vode, in sicer kompozitne vzorce, ki se zbirajo 24 ur. Virusne delce in virusne nukleinske kisline morajo za uspešno detekcijo najprej skoncentrirati, nato pa z uporabo molekularnih testov zaznavajo prisotnost in količino SARS-CoV-2 nukleinskih kislin.

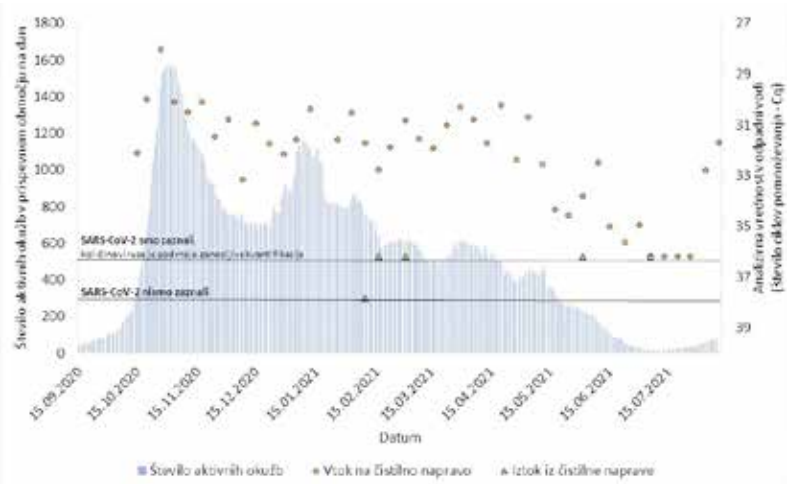

Nižje koncentracije v iztokih iz čistilnih naprav

Koronavirusni delci v primerjavi z npr. gastroenteričnimi virusi, ki jih prav tako lahko najdemo v odpadni vodi, niso najbolj stabilni in hitro razpadajo izven svojega gostitelja. Na NIB domnevajo, da se v blatu okuženih posameznikov in nato v odpadni vodi koronavirusni delci nahajajo v različnih oblikah; od bolj ali manj razgrajenih virusnih delcev do prostih virusnih nukleinskih kislin. Te pa so v okolju, kot je odpadna voda, še bolj nestabilne. V iztoku iz čistilne naprave tako zaznavajo nižje koncentracije SARS-CoV-2 nukleinskih kislin, kar pomeni, da je prisotnost teh tako nizka, da jih kljub koncentriranju v vzorcih odpadne vodene ne morejo zaznati. Ob prehodu prek čistilne naprave se v procesih čiščenja odpadne vode torej gradniki SARS-CoV-2 dodatno razgrajujejo, izmerjene koncentracije nukleinskih kislin SARS-CoV-2 pa upadajo. Tako so na iztoku iz CČN Domžale - Kamnik, ki se izliva v bližnjo reko Kamniško Bistrico, prisotne samo v sledeh, ali pa njihove prisotnosti sploh ne morejo več zaznati.

CČN Domžale - Kamnik je po zmogljivosti četrti največji sistem v Sloveniji, ki z zbiranjem in učinkovitim čiščenjem odpadnih voda z območja občin Domžale, Kamnik, Mengeš, Komenda, Trzin in Cerklje na Gorenjskem skrbi za kakovostno varovanje okolja in vodotoka Kamniška Bistrica. Iz šestih občin sprejema komunalno, padavinsko ter industrijsko odpadno vodo, greznične gošče in mulje malih komunalnih čistilnih naprav ter tekoče in biološko razgradljive odpadke. Z nadgradnjo od leta 2016 dalje CČN izvaja terciarno čiščenje in iz odpadne vode poleg organskih učinkovito odstranjuje tudi dušikove in fosforne snovi. Njihovi zaposleni svoje znanje in izkušnje s področja čiščenja odpadne vode prek organiziranih izobraževalnih delavnic in seminarjev prenašajo tudi na druge slovenske strokovnjake, ki se soočajo s problemi obvladovanja procesov na čistilnih napravah, od leta 2019 dalje pa za učinkovito vodenje procesov v okviru CPI tudi praktično usposabljajo bodoče vzdrževalce čistilnih naprav.

JP Centralna čistilna naprava Domžale – Kamnik, d. o. o.

Recikliranje biološko razgradljivih odpadkov = kompostiranje

Ločevanje biološko razgradljivih odpadkov je obveza vsakega gospodinjstva.

Teh odpadkov se tako ne sme odlagati v zabojnike za mešane odpadke in embalažo, prav tako pa jih je prepovedano zlivati v odtoke ali metati v stranišče. Z doslednim ločevanjem je poskrbljeno za recikliranje teh odpadkov v kompost in s tem za zmanjševanje negativnega vpliva na okolje.

Biološko razgradljive odpadke je torej treba ločevati in zbirati v posebnem zabojniku (rjavi zabojnik) in/ali na hišnem kompostniku. Kjer je to izvedljivo, je najbolj priporočljiva kombinacija obeh rešitev, lahko pa se vsak uporabnik odloči, da bo tovrstne odpadke v celoti kompostiral na hišnem kompostniku.

Zbiranje v rjavih zabojnikih

Vsi ločeno zbrani biološko razgradljivi odpadki, zbrani v okviru javne službe ravnanja z odpadki (na leto se jih na območju občin Domžale, Mengeš, Lukovica, Moravče in Trzin zbere več kot 5000 ton), so predani družbam za ravnanje s tovrstnimi odpadki in v kompostarni predelani v kompost. Tako pridobljen kompost se nato koristno uporabi, na primer za zasajanje površin po gradnji ob avtocestah ipd.

Odvozi vsebine rjavih zabojnikov se v poletnem času izvajajo enkrat tedensko, v zimskem terminu pa vsakih štirinajst dni. V poletnem obdobju je notranjost rjavih zabojnikov enkrat na mesec strojno očiščena.

Uporabniki rjavih zabojnikov lahko občasno povečane količine zelenega vrtnega odreza kadar koli brez dodatnih stroškov pripeljejo v Center za ravnanje z odpadki v Dobu.

S hišnim kompostnikom do lastnega komposta

Na območjih, kjer ni predvidenih rjavih posod za zbiranje biološko razgradljivih odpadkov, je te odpadke treba zbirati v kompostniku. Enako velja tudi za tiste uporabnike, ki se odločijo, da ne želijo imeti rjavega zabojnika in oddajo vlogo za hišno kompostiranje. Pri tem je pomembno, da kompostnik ustreza predpisom s tega področja.

Kateri odpadki so primerni za kompostiranje?

ZELENI VRTNI ODPAD, zlasti:
- odpadno vejevje,
- trava,
- listje,
- stara zemlja lončnic,
- rože,
- plevel,
- gnilo sadje,
- stelja malih rastlinojedih živali,
- lesni pepel.

KUHINJSKI ODPADKI, zlasti:
- zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst,
- jajčne lupine,
- kavna usedlina,
- filter vrečke,
- pokvarjeni prehrambni izdelki,
- kuhani ostanki hrane,
- papirnati robčki, brisače in papirnate vrečke.

Odpadki, ki niso primerni za kompostiranje, so vsi odpadki, ki se v okolju ne razgradijo, poslabšajo kakovost komposta in vsebujejo nevarne snovi: plastika, steklo, kovine, keramika, kosti, maščobe, ostanki tekstila, vsebina vrečk za sesalce, zdravila, oblanci in žagovina obdelanega lesa, mačji in pasji iztrebki in plenice.

Kam postaviti kompostnik?

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen.

Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen.

Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smradu) na sosednjih zemljiščih.

Kako pravilno kompostirati?

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je treba takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov, kot so podgane ali ptiči. V procesu razgradnje, ki poteka pri 50 °C do 60 °C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar pa potrebujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa. Ko je hišni kompostnik poln oziroma po približno pol leta, njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtinami 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Kako uporabiti zrel kompost?

Kompost je zrel po šestih do 12 mesecih, ko se vsi odpadki spremenijo v rjavo grudičasto prst, ki diši in spominja na dobro gozdno prst. Zanesljivo znamenje, da je proces razgradnje organskih odpadkov končan, pa je tudi, ko se vsi deževniki umaknejo. Zrel kompost presejmo skozi grobo sito. Dele, ki niso razpadli, vrnemo v proces razkrajanja, presejan kompost pa uporabimo tako, da ga potresemo po površini zemlje. Nikoli ga ne vkopavamo globoko v zemljo.

Kje lahko uporabimo kompost?
- pri presajanju rož, sadnega drevja in drugih večjih rastlin,
- za mešanje z neuporabljenimi deli zemlje na vrtu,
- kot dodatek k novemu kompostnemu kupu.

Več o ločevanju odpadkov in kompostiranju si lahko preberete na spletni strani www.jkp-prodnik.si.

JKP Prodnik, d. o. o.

LETO 1928: KINO V DOMŽALAH JE VELEVAŽNA ZADEVA

Film je umetnostna dejavnost, ena od izraznih oblik te dejavnosti pa je delo z ustvarjanjem t. i. gibljivih slik (tako so jim rekli na začetku), kamor lahko sega filmski spomin.

Matjaž Brojan
Foto: zasebni arhiv Matjaža Brojana

Tedaj so se lotili obdelave fiktivnega in realnega dogajanja ter ga posneli na filmski trak; tako v slikovnem kot tudi zvočnem smislu.

Zgodovina filma se je začela leta 1895, ko sta brata Lumière izumila kamero in projektor ter s kamero posnela prve 'gibljive slike', s projektorjem pa sta uspela posneto pogledati in projicirati: najprej sebi, potem pa tudi drugim, ki jih je zanimivo pogledovanje v svet slikarstva, gledališča, glasbe, vsakovrstnega dogajanja, književnosti in njihove filmske obdelave (kakršnakoli je že bila) – zanimalo.

Takrat je bilo človeštvo priča rojstvu pomembne ustvarjalnosti, ki je začela zanimati najprej navdušence za dokumentarne filme, pozneje pa predvsem za igrane filme.

V nekaj nadaljevanjih bomo skupaj pogledali tudi to, kako so bili filmi sprejeti v Domžalah, predvsem pa, kako je bilo s predvajanji oz. projekcijami filmov na več lokacijah, kjer so nekdanji Domžalci lahko gledali projekcije prvih, predvsem ameriških filmov: sprva nemih, torej brez zvoka, pozneje z glasbeno spremljavo v dvorani; nazadnje pa filmov, ki so bili že zvočni.

Prvo filmsko obdobje

Igrani film je hitro postal osredje zanimanja ljudi, ki so bili radovedni in so želeli spoznati kaj več, kot jim je na začetku 19. stoletja ponujala takratna osnovna šola. Prav igrani film je postal v dvajsetih letih center zanimanja in osrednja oblika filmskega ustvarjanja.

Filmska industrija v Evropi je stekla najprej z upodabljanjem italijanskih zgodovinskih spektaklov, ki so bili praviloma vsi posneti v Ameriki. Rodila se je filmska industrija, velika, močna, obsežna in vseobvladujoča gledalstva po Ameriki, pozneje tudi drugod. Na neki način – gledano s filmskimi očmi – je postal središče sveta Hollywood z vsakovrstno proizvodnjo vsakršnih vsebinsko raznorodnih filmov, ki pa so bili vsi do leta 1927 nemi, torej brez zvoka. Dotlej je filmski svet ustvaril množico filmskih žanrov od vesternov, melodram, kriminalk, burlesk in komedij do celo grozljivk. Obdobje nemega filma se je končalo leta 1927 s filmom Pevec Jazza A. Croslanda.

V Evropi so se po prvi svetovni vojni, pozneje pa po vsem svetu oblikovale nacionalne kinematografije, ki so večinoma uveljavljale avtorske filme.

Kaj je prinesla filmska ustvarjalnost na Slovenskem?

V pogledovanju na prve filmske ustvarjalce Slovenci nismo med oni-

Učitelj Tomo Petrovec (na fotografiji med prvimi domžalskimi šolarji na prelomu 19. in 20. stoletja) je bil drugi starosta sokolskega društva v Domžalah. Odločilno je sodeloval pri odločitvi, da v kraju odprejo velevažno kulturno ustanovo – Kino.

V Slokarjevi hiši (stala na prostoru zdajšnje policije) je bilo, ne le središče rojalistov – navdušencev za kralja, pač pa tudi kraj ustanovitve domžalskega sokolskega društva, ki je bilo v Domžalah začetnik projekcij kino-predstav.

mi, ki bi v tej umetnostni dejavnosti zaostajali. Ljutomerski odvetnik Karol Grossmann (27. okt. 1864–3. avg. 1929) se v slovensko zgodovino ni zapisal le kot prijatelj dveh velikih Slovencev, Frana Rosine in Rudolfa Maistra, pač pa kot ustvarjalec, filmar in tenkočutni opazovalec vsega, kar se je dogajalo na slovenskih tleh. Že leta 1905 je kot ljubiteljski snemalec posnel dva dokumentarna filma: **Odhod od maše v Ljutomeru** in **Sejem v Ljutomeru**, leta 1906 pa še kratki dokumentarni film družinske motivike **Na domačem vrtu**. To delo ga sicer umešča kot začetnika slovenskega in jugoslovanskega filma.

Kino Domžale

Blagopokojni
Viteški kralj
Aleksander I. Zedinitelj
na poslednji poti

Pogreb blagopokojnega Viteškega kralja
Aleksandra I. Zedinitelja

Ta film se bo predvajal:

KOT DOPOLNILO: KULTURNI FILM. — VEČNA TIŠINA.

Po smrti kralja Aleksandra Karađorđevića 9. oktobra 1934 so že v decembru istega leta pripravili spominski film, ki so ga v Domžalah predvajali 2., 8., in 9. decembra – vsakič v več projekcijah.

Grossmann pomeni pionirske čase slovenskega filma. Večje filmske ustvarjalce potem v 20. letih na Slovenskem ni bilo opaziti, četudi se je odpiralo vse več kinematografov, ki so ljudem skušali povedati vse, kar je tedaj ponujala filmska, zvečine ameriška ustvarjalnost.

Slovenska filmska tvornost je do leta 1945 potekala na zasebno pobudo in predvsem na obrtniški ravni. V tridesetih letih je tako nastalo več kratkih nemih in zvočnih dokumentarnih filmov (Metod Badjura, Božidar Jakac in Mario Foerster), v njih pa so bile na poetični način predstavljene etnološke tradicije, naši običaji in kulturnozgodovinske zanimivosti.

Prva poskusa celovečernega dokumentarnega filma sta bila (dokumentarno-igrana) **V kraljestvu Zlatoroga** in **Triglavske strmine**. Prvi je bil posnet leta 1931 v režiji Janka Ravnikarja, drugi pa leta 1932 v režiji Ferda Delaka.

Že v času NOB je bila postavljena osnova za oblikovanje celovite nacionalne kinematografije. Čudovit biser, ki je nastal neposredno po vojni, je film **Na svoji zemlji**, ki bo večen spomin na ljubezen do rodnega kraja in ljudi, ki želijo živeti svobodni v svobodi – na svojem.

Kratki igrani film, ki se je razvil v poznih 50. in 60. letih je navrgel nekaj komično-ironičnih dokumentarno-igranih filmov, katerih avtor je bil tudi **Domžalec Jože Bevc.** Tak film je Jože Bevc posnel denimo o domžalskem brivcu Avgustu Frigidiju ...

Kdaj se je v Domžalah zadeva 'kino' premaknila z mrtve točke

Zelo zanimivo je, da so Domžale že pri začetkih nekoliko starejšega medija in njegovo vpeljavo med Slovence – odigrale zelo pomembno vlogo.

SOKOLSKO DRUŠTVO
V DOMŽALAH

Sokolski grb in oznako domžalskega društva (logotip) so si izdelali in sprejeli 3. novembra 1903 – društvo pa ustanovili šele v letu 1905.

Domžalski župnik Franc Bernik je v t. i. 'tajnikovi knjigi' (knjiga vpisov in zapisnikov o delu Katoliškega izobraževalnega in podpornega društva) zapisal, da radio in zanimanje za njegov program ubija voljo ljudi za udejstvovanje v kulturi za dalj časa. V tej tajnikovi knjigi je Bernik spremljal tudi nastanke in razvoj prizadevanj, da Domžalci dobijo svoj kinematograf in projekcije filmov, čeprav je šlo za prizadevanje njegovih ideološko drugače usmerjenih ljudi.

V Sokolskem društvu Domžale, ki je odprlo svoj dom v letu 1911, so se sestajali člani upravnega odbora zelo redno, celo po trikrat na mesec, pred različnimi obletnicami, gostovanji in prireditvami pa celo večkrat v enem tednu.

Videti je bilo, da je že v letu 1926 postal nakup 'kino aparatov' zelo pomembna zadeva, saj so domžalski sokoli, ki jih je v Sokolskem društvu Domžale vodil Tomo Petrovec, prvič razpravljali o nakupu zelo resno in zavzeto na 5. redni seji 12. aprila 1926.

Zapisnikar, sicer tajnik društva Ivan Stenovec, je v zapisniku o razpravi zapisal tole:

»Nakup oz. nabava kino-aparata in igranja z njim je velevažna zadeva. Zato se do danes tedna informirata brata Petrovec in Seršen z bratoma Tomanom iz Moravč glede aparata in nakupa. Pred nakupom pa ga je treba (aparat!!) po strokovnjakih preizkusiti v kakem stanju je. To bo menda storil brat Tratnik, ki je v tej zadevi podal nocoj svoje mnenje in izvedbo utemeljil kot velepomemben dogodek za Domžale.

Zvezi pa se sporoči, da hočemo od nje filmov, za aparat pa se že pobrigamo sami, ker ga upamo dobiti pri privatniku. Ko pa zvemo več, bomo poročali o uspehih. Za koncesijo kino-igranja se je pobrigati čimprej, da ne bomo zamudniki. Na to računajo še drugi, da bi jo dobili ...« (Natančen prepis zapisnika, ki ga je opravil tajnik domžalskih sokolov Ivan Stenovec.)

Kot je bilo mogoče najti, so člani upravnega odbora Sokola v Domžalah o kinu in njegovi morebitni vzpostavitvi vnovič razpravljali na predseji 21. junija 1926. Takratni starosta društva, učitelj Tomo Petrovec, ki je sestanek vodil, je povzel ugotovitve tajnika društva Ivana Stenovca.

»Zadeva kino aparata in usode nakupa (informacije naj bi nam tu posredoval brat Šumi) je še nerešena, pa tudi brata Šumija ni mogoče dobiti. Pomenek pismeno pa je težaven!« (Sokoli so se med seboj naslavljali s poimenovanjem brat. – op. a.)

Zanimivo je, da je bil na žigu sokolskega društva v Domžalah tudi napis v cirilski pisavi. Kraljeva družina Karađorđević je bila ves čas najpomembnejša oporna točka sokolstva v tedanji Jugoslaviji.

Sokol Trojanšek je v tej zadevi še na isti seji dodal, naj se ne glede na Šumijeva prizadevanja poizve po aparatu, hkrati pa tudi za ceno in koliko naj bi stala še koncesija.

Na seji 26. aprila 1926 so sokolski odborniki spet razpravljali o tem, kako priti do kinematografa v Domžalah, predvsem pa do aparature za predvajanje. Starosta Tomo Petrovec je poročal, da se je postopek za nakup kino aparata začel, saj se v društvu prizadevajo tudi za pridobitev koncesije pri 'srezkem' poglavarju.

Oglasil se je brat Ivan Tratnik, ki je navzočim povedal, da je pregledal kino aparat v Moravčah, ki pa po njegovem ni ustrezal *»našim potrebam«*. Sklenjeno je bilo, da se moravškega aparata ne kupi. Enoten sklep tega sestanka je tudi bil:

»V svarilo odločitve nakupa kino aparata in uvedbe kino predstav se skliče širši sestanek za 9. maj ob ½ 9h pri bratu Slokarju.«

Tam, kjer je zdaj policija v Domžalah, je nekoč stala Slokarjeva, pozneje Šribarjeva gostilna. V njej so se domenili, da prizadevanja za kino intenzivno nadaljujejo in načrt uresničijo najpozneje v letu 1927. ❐

(se nadaljuje)

OBČINA **DOMŽALE**
prostor zadovoljnih ljudi

MED DRŽAVNIMI PRVAKI TUDI DOMŽALSKI HOKEJIST

TIMOTEJ KOČAR, HOKEJIST

Iz dneva v dan ugotavljam, da v naši občini skoraj ni športa, v katerem ne bi imeli vsaj enega uspešnega športnika oziroma športnice, ki s svojim odličnim znanjem, pogumom in spretnostjo igra v katerem od slovenskih klubov. Eden izmed športnikov, ki iz leta v leto napreduje in si ob skoraj vsaki tekmi Hokejskega kluba Sij Acroni Jesenice prisluži odlično oceno in iskreno pohvalo, je tudi Timotej Kočar, odlični mladi napadalec HK Sij Acroni Jesenice, ki je s svojim klubom letos osvojil naslov slovenskih državnih prvakov. Kdor hokej spremlja, je lahko ugotovil, da je jeseniški hokejski klub v boju za najboljšega v državi morda celo malo nepričakovano premagal Hokejski klub Olimpija. Timotej je tudi odločil tretjo tekmo četrtfinala proti Gardeni in se s svojo ekipo veselil uvrstitve v polfinale Alpske lige.

Vera Vojska
Foto: osebni arhiv Timoteja Kočarja

Veliko o njegovi uspešnosti in karieri povedo izbrane besede glavnega trenerja Hokejskega kluba Sij Acroni Jesenice, ki je med drugim o Timoteju Kočarju povedal: *»V zvezi s Timotejem lahko govorim le v superlativih. Karakterno je fantastičen, tudi zelo pameten, ve, kaj želi. Spada med vodje v naši garderobi in tudi ostali fantje ga vidijo v tej vlogi. V veliko pomoč nam je pri tistih stvareh, ki so morda navijačem najmanj vidne in so zato manj cenjene. Ne zabija veliko golov in ne navdušuje z napadalnimi akcijami, a kot sem že dejal, je njegov značaj izredno močan in s tem vleče voz naprej. Igra odgovorno, koristen je ob igri z igralcem manj.«*

Timotej Kočar je Radomljan, rojen 12. septembra 1995 v športni družini, kjer sta ga oče Boštjan, zelo znani in uspešni poslovnež, in mama Klavdija že od malega podpirala pri njegovih športnih aktivnostih. Kot večina je sprva igral nogomet pri Nogometnem klubu Radomlje, ki je letos spet postal prvoligaš, danes v klubu uspešno igra njegov brat Jernej. Po končani Osnovni šoli Preserje pri Radomljah pa se je – prav zaradi začetka ukvarjanja s hokejem – vpisal na športno gimnazijo v Šiški in jo tudi uspešno končal.

Od kod odločitev, morda ljubezen do hokeja in začetek obiskovanja najprej hokeja v Alfa Vevče, nato selitev v HDD Bled, kjer so mladi hokejisti pridobivali hokejska znanja od najznamenitejših bratov hokejistov Hitijev, je bilo moje prvo vprašanje, s katerim sva se vrnila na začetek njegove športne ljubezni hokeja.

Nekega dne sem se vrnil domov z nogometnega treninga. Na televiziji so predvajali finale državnega prvenstva v hokeju in v par minutah sem se zaljubil v hokej. Od takrat naprej sem samo razmišljal, kje ga lahko začnem igrati. Hokej je tako postal način mojega življenja.

Kdaj ste prvič stopili na drsalke?

Pri 10 letih.

V 9. razredu osnovne šole ste življenjsko in športno pot krajši čas nadaljevali v mladinskih kategorijah v Italiji, po končani gimnaziji pa vas je hokejska pot zanesla v tujino, še prej pa za kratek čas v Hokejski klub Kranj, pa tudi v HDD Bled, v katerem so imeli samo par fantov vaše generacije, zato ste se odločili, da zamenjate klub s sredino, v kateri boste lahko normalno igrali naprej s svojo generacijo. Najbrž večina bralcev ve, da sta bili včasih, delno sta najbrž tudi danes, Kanada in ZDA meki za hokejiste, zato ni nič nenavadnega, da ste v njiju svojo športno pot iskali tudi vi. Kako pride mladi hokejist v Kanado?

Pri mojih 18 letih me je športna pot zanesla najprej v Kanado v bližino Toronta. Pobudo za odhod sem dal sam, ker sem si želel narediti korak naprej. Vedel sem, da bom v Sloveniji težko delal fakulteto ter naprej redno igral hokej. Zato tudi odločitev za selitev v Kanado, kjer mi je uspelo pridobiti pozneje štipendijo, da sem lahko igral na faksu v Ameriki.

Od kod odločitev, da se iz Kanade preselite v Ameriko v študentsko ligo, Finlandia University, kjer ste igrali za Finlandia Lions?

Glavni vzrok za mojo selitev iz Kanade v Ameriko je bila ponujena štipendija in možnost opravljati fakulteto med igranjem hokeja.

Katere so poglavitne razlike med študijem in igranjem hokeja pri nas in v tujini?

V Ameriki je tako, da se je urnik za fakulteto vedno prilagajal mojemu 'hokejskemu' urniku, ker sem igral za univerzo. Posledično mi je bilo lažje opravljati fakulteto in jo tudi dokončati.

Študirali ste športni management in uspešno igrali hokej v nižji študentski ligi v ZDA. Pri 23 letih ste se vrnili v Slovenijo. Od kod odločitev za igranje pri Hokejskem klubu Sij Acroni Jesenice, če je HK Olimpija mnogo bližje vašemu domu?

Za HK Sij Acroni Jesenice sem se odločil, ker so me kot majhnega vedno vozili na tekme v Podmežaklo. Oba dedka sta bila od vedno navijača Jesenic. Tako da sem tudi jaz zrasel gor z ljubeznijo do jeseniškega hokejskega kluba.

Da je hokej drag šport, se ve, tudi ko si človek ogleduje, kakšno opremo vse potrebujejo hokejisti in to priznavate tudi vi, ko ste vedno lahko računali na pomoč svojih staršev tako pri nakupu opreme kot pri zagotavljanju številnih prevozov na treninge in tekmovanja. Sprva so vam vso opremo kupovali starši ...

Od igranja v Kanadi naprej sem vso potrebno opremo dobival od ekip, za katere sem igral. Na Jesenice se vozim z avtom in imam s klubom sklenjeno pogodbo. Podpisal sem tudi novo pogodbo z Jesenicami za sezono 2021/22.

Kaj pa teža opreme?

Nimam pojma, koliko tehta hokejska oprema.

Večkrat sem na številnih internetnih straneh prebrala ... Mož odločitve je bil Timotej Kočar, ki je postavil končni izid ... Pri kateri tekmi je bil vaš prispevek še posebno pomemben?

Mislim, da na 3. tekmi četrtfinala AHL z Gardeno, kjer sem dosegel odločilni gol.

Kaj je glavna razlika med igro Olimpije in Jesenic, morda par besed o glavnem vzroku, da ste državni prvaki Jeseničani?

Na derbijih odločajo malenkosti. Za našo garderobo lahko povem, da smo zelo povezani in smo kot druga družina. Ekipni duh je na Jesenicah odličen. Hokej je doma na Jesenicah in smo zasluženo osvojil 36. zvezdico za naslov državnega prvaka.

Kaj vas še posebej odlikuje v vaši igri v enem od napadov HK Sij Acroni Jesenice? Kdo so kolegi, s katerimi igrate v napadu? Kaj vas pri hokeju najbolj pritegne?

Napadi se dosti menjajo, tako da igram z veliko soigralci. Najbolj me odlikuje trda, drsalna igra. Igram pa tudi veliko ob igralcu manj na ledu.

Kako so videti vaši treningi?

V pripravah na sezono so treningi zelo dolgi in težki. Veliko je drsanja. V avgustu smo po dve uri na ledu in dobro uro v fitnesu. Potem pa, ko se začnejo tekme, so tudi treningi lažji in krajši.

Hokej postaja vse bolj 'grob' šport, kjer ne manjka niti poškodb. Imate kakšne probleme z njimi?

Poškodbe so del vsakega športa. V zadnjih dveh sezonah nisem imel nobene resne poškodbe. V bistvu sem imel le eno resno poškodbo leta 2018. Se pa nabere teh manjših poškodb skozi sezono.

Imate kakšnega vzornika? Kaj menite o Anžetu Kopitarju?

Vzornika sta mi Kopitar in Nikita Kucherov. Anže je fenomenalen hokejist, v hokeju je osvojil vse, kar se je dalo. Mislim, da se Slovenci ne zavedajo, kakšnega hokejskega zvezdnika imamo. Anže je ogromno pripomogel za prepoznavnost Slovenije v svetu, predvsem pa v Severni Ameriki.

Kakšni so vaši načrti – član državne hokejske reprezentance, selitev v kakšen drug klub, še kakšna selitev čez lužo?

Seveda je cilj priti čim dlje v karieri in doseči največ možno. Postati državni prvak je bil tudi eden od ciljev. Če bom kdaj zaigral za slovensko člansko reprezentanco, bo to velika čast.

Kam bi uvrstili slovensko državno hokejsko reprezentanco?

Slovenski hokejisti so z dvema uvrstitvama na zimske olimpijske igre eden izmed najuspešnejših slovenskih ekipnih športov – poleg košarke in rokometa. Da se uvrstiš na zimske olimpijske igre, moraš biti med top 12 reprezentanc na svetu.

Prebrala sem, da v svojem poslovnem lokalu pripravljate prijetna srečanja, s katerimi proslavite svoje uspehe, vaši navijači radi pridejo. Pridejo tudi navijat za vas na tekmo?

Na tole vprašanje bi znal bolje odgovorit moj brat Jernej, ker je bil on organizator, da so se pogledale naše tekme v lokalu. Sem pa slišal, da je bilo vzdušje odlično.

Spremljate morda šport v občini Domžale, kaj menite o njem?

Ne spremljam zelo podrobno športa v Domžalah. Zasledim samo rezultate Domžal in Radomelj v nogometu.

Se od igranja v hokejski ekipi državnih prvakov da preživeti?

Jesenice so profesionalen hokejski klub in seveda se da preživeti s hokejem.

Kje se vidite v prihodnosti – v hokeju kot trener ali kot poslovnež?

Cilj mi je seveda ostati povezan s hokejem. Za trenerja sem že razmišljal in ko bo konec igralske kariere, bom šel pridobivat licence. Seveda pa želim tudi nadaljevati poslovno pot, tako da bo še zanimivo.

Ob hokeju ste tudi že zaposleni. Kot mlad poslovnež se ukvarjate s svetovanjem na področju športa, vodite pa tudi bar Na ovinku v Preserjah, kjer tudi živite.

Čeprav, kot sem rekel, je igranje hokeja šport, ki omogoča preživetje, sem se odločil, da z bratom odpreva lokal. Prvi cilj je bil, da se naučiva, kako se opravlja z lastnim poslom, in kot drugo, nihče od naju se ne brani dodatnega zaslužka.

Ostane ob hokeju kaj časa za kakšen drug šport, kakšno drugo dejavnost v prostem času?

Za druge športe med sezono ni časa zaradi res polnega urnika. Vendar je pa čas za druge športe: kot so: inline hokej, nogomet, košarka in tenis v mesecih maj, junij in julij.

Kaj pa dopust, vaš najljubši počitniški kraj?

Uf, da bi imel nek najljubši počitniški kraj, ga nimam. Ene izmed najboljših počitnic so bile jadranje po Kornatih in Dalmaciji. Drugače pa rad vsako poletje odpotujem v druge kraje. Mogoče bom imel najljubši počitniški kraj enkrat, ko si ustvarim družino. ❐

Po izpadu iz Evrope vse sile usmeriti v domače prvenstvo

Domžalski nogometaši so svoje nastope v evropskem poletju pričakovano zaključili v tretjem krogu kvalifikacij za Konferenčno ligo, zdaj bo treba vlogo kandidata za vrh slovenske lige potrditi na domačih tleh.

NK DOMŽALE Po tem, ko so varovanci Dejana Djuranovića izločili luksemburški Swift Hesper in finsko Hongo, je bil favorizirani Rosenborg pričakovano previsoka ovira. Norveška ekipa, udeleženka tako Lige prvakov kot Lige Evropa, je razkrila vse razlike med ekipama in doma slavila s 6:1, nato pa v Stožicah še z 2:1. Za Domžalčane sta zadela Enes Alič na prvem in Matej Podlogar na drugem srečanju. *»Ko potegnemo črto, smo lahko zadovoljni. Po štirih letih smo znova odigrali šest evropskih tekem in to je najpomembneje. Po dveh napredovanjih smo naleteli na močnejšega nasprotnika. Na prvi tekmi smo sicer previsoko izgubili, toda skupno gledano gre za uspešno evropsko pot. Žal nam je, da na zadnjem obračunu nismo uspeli ostati neporaženi, saj bi to bila lepa nagrada za vse fante, ki jim nimam kaj zameriti,«* je po izpadu dejal Djuranovič, ki je Domžale kot trener prvič vodil na evropskih srečanjih.

Senijad Ibričić je Domžalčanom zagotovil prvo zmago v sezoni.

Rumena družina je, tudi zaradi osredotočenosti na evropske tekme, znova slabše krenila v domače prvenstvo. Tako je naprej z 1:3 izgubila v Mariboru in nato doma iztržila remi proti sežanskemu Taboru (1:1). Domžalčani so bili sicer bližje zmagi, a zapravili kar nekaj priložnosti, najlepšo – z bele točke – v izdihljajih tekme Arnel Jakupović. Tudi proti Bravu varovanci Djuranovića niso bili pravi, in še kako se je poznala odsotnost kapetana in kreatorja igre, kaznovanega Senijada Ibričića. Ljubljanska ekipa je slavila z 2:0.

Domžalčani so prvo zmago v sezoni v slovenskem prvenstvu tako dočakali šele na gostovanju pri Aluminiju, potem ko so v Kidričevem slavili z 1:0. Junak srečanja je bil z izjemnim zadetkom prav povratnik Ibričić. To je bil njegov 36. prvoligaški zadetek v domžalskem dresu, s čimer je skočil na drugo mesto za Slobodana Vuka (55) in pred Zlatana Ljubijankića (35).

Izjemna selekcija U16 na turnirju v Salzburgu: Odlično pa se je na turnirju v Avstriji predstavila mlada zasedba Domžal, ki je v druščini Bayerna iz Münchna, Leipziga, Red Bull Salzburga in zagrebškega Dinama osvojila končno drugo mesto.

V skupinskem delu je ekipa, ki jo vodi Ante Bratić, najprej sicer izgubila proti Dinamu z 0:1, a nato premagala z identičnim izidom dunajsko Austrio ter nizozemski Alkmaar ter remizirala z nemškim Leipzigom (0:0). Dovolj za drugo mesto in uvrstitev v polfinale, kjer je nato po zadetku Lea Jusića padla še Sparta. V finalu je bil sicer boljši švicarski Grasshopper z 1:0, a to ne zmanjšuje uspeha mladih domžalskih nogometašev. Izjemna rekla za domžalski klub, delo z mladimi in cel slovenski nogomet.

Domen Jarc
Foto: nkdomzale.si

Po prvi zmagi prišla dva (nehvaležna) poraza

Po uvodnih petih srečanjih lahko brez dvoma zapišemo, da se nogometaši Radomelj niso ustrašili nastopanja v prvi slovenski ligi.

NOGOMET S petimi osvojenimi točkami zasedajo sredino lestvice, a izkupiček bi bil lahko z nekaj več sreče ali zbranosti še boljši. Ob uvodnih dveh remijih proti Bravu (0:0) in Olimpiji (1:1) so bili bližje zmagi, ki je nato le prišla v tretjem krogu na gostovanju pri Aluminiju. Mlinarje je v vodstvo ob koncu prvega dela popeljal Mark Zabukovnik, ki je pred tem zatresel tudi prečnik, dvome o zmagovalcu pa je ob pritisku domačih, ki so lovili izenačenje, po protinapadu razrešil Sandi Nuhanović po lepi podaji Marka Božiča.

Radomljane čaka še zaključek prekinjene tekme proti Muri, ki je bila pri rezultatu 2:2 po uri igre prekinjena zaradi naliva in razmočenega igrišča.

Veliki test je nato za Radomljane prišel proti Mariborčanom, ki so hitro povedli in v 26. minuti vodili že z 2:0, a so nato varovanci Roka Hanžiča strnili vrste in zaigrali veliko bolje. Tako rekoč v naslednjem napadu so Radomljani, ki svoje domače tekme igrajo v Športnem parku Domžale, iskali prekršek za enajstmetrovko, a v zaključku napada zatresli 'samo' prečko. Za nekaj centimetrov je cilj zgrešil Ivan Šarić. Tudi v drugem delu so gledalci lahko uživali v hitri in odprti igri, ki jo je po nekaj zapravljenih priložnostih na obeh straneh v 65. minuti z zadetkom kronal Saša Varga za znižanje na 1:2. A za zaključni nalet je nato domačim zmajalo moči in vknjižili so prvi poraz v sezoni. Brez osvojene točke so nato Radomljani ostali še na srečanju proti Sežani, ki je v Domžalah slavila z 1:0. Tokratna tekma je v primerjavi s tisto proti Mariboru potekala bolj kot ne med obema kazenskima prostoroma, odločena pa je bila v zadnjih desetih minutah. Najprej so svoj strel v 80. minuti z bele točke izkoristili gostje, domačo pa je zgolj dve minuti pozneje zapravil Anže Pišek, ki je žogo poslal preko vrat nasprotnika. Lepa priložnost za remi je tako splavala po vodi.

Pet tekem, pet točk, po štirje prejeti in dani zadetki so uvodni izplen Mlinarjev, ki so se na uvodu sezone predstavili v lepi luči, a ne gre prezreti niti dejstva, da so kar nekaj točk na tem samem začetku sezone 2021/22 tudi izgubili, zapravili, podarili po lastnih napakah. Cena novinca morda.

Dob znova v vrhu 2. lige: Sezono so začeli drugoligaši, kjer v krog favoritov za najvišja mesta znova spada tudi Dob. Na uvodnih štirih srečanjih je vknjižil dve zmagi, neodločen rezultat ter poraz in trenutno zaseda četrto mesto s sedmimi osvojenimi točkami.

Po remiju proti Jadranu iz Dekanov, za katerega je v 91. minuti z bele točke poskrbel Denis Petrović, sta sledili dve zmagi. Dve zmagi s povsem različnim potekom. Najprej so se Modri veselili zmage proti Nafti s 3:2. Varovanci Jerneja Javornika so povedli z zadetkom Kristjana Šipka že v četrti minuti, a so domači tehtnico nagnili na svojo stran z goloma v 39. in 48. minuti. Dobljani so se tako kot proti Dekanom znašli v zaostanku, ki so ga izničili že deset minut pozneje, ko je zadel Denis Petrovič, nato pa – ko je že vse kazalo na neodločen rezultat – je za zmago v 92. minuti svoj prvenec zabil Tristan Ciglar. Sledila je izjemna strelska predstava proti Krškemu, ki so jo Dobljani začinili s sedmimi zadetki za zmago s 7:2. Uvodna dva gola je prispeval Petrović, ob polčasu je bilo po zadetku Jošta Piška še tesnih 3:2, nato pa smo v drugem delu videli simultanko Doba, za katerega so zadeli še Nejc Levec (57. minuta), Šipek (62.), Ciglar (89.) in Filip Nikola Ostojić (90.).

Mreži sta se tresli tudi na naslednji tekmi proti ptujski Dravi, a tokrat na žalost večkrat domača vratarja Matica Čretnika. Gostje so ob polčasu vodili že s 3:0, a so se Dobljani vrnili v igro z zadetkoma Tadeja Remsa in Simona Gregorina. Do preobrata ni šlo, potem ko je bil ob prekršku za enajstmetrovko izključen Rems, Ptujčani pa so to znali kaznovati še z dvema zadetkoma za končnih 5:2.

Domen Jarc
Foto: Facebook/NK Radomlje

Košarkarji že zagrizli v treninge pred novo sezono

Počitnic za košarkarje Helios Suns je konec. V avgustu so jih čakali tudi tisti najmanj prijetni tekaški treningi na atletskem stadionu, a vse z enim ciljem – sezono začeti kar najbolj optimalno pripravljeni.

KK HELIOS SUNS Kažejo se tudi končni obrisi ekipe, ki bo v prihajajoči sezoni 2021/22 napadala visoka mesta tako v prvenstvu kot tudi 'jadranski' ABA 2 ligi.

Domžalski ljubitelji košarke bodo lahko tako v novi sezoni znova pozdravili povratnika Leona Šantlja, centra, ki je v preteklosti že dvakrat oblekel domžalski dres, ter Miroslava Pašajlića. Srbski branilec je v zadnjih dveh sezonah igral pri beograjskem Dynamicu – lani se izkazal s povprečjem dobrih 16 točk in pet skokov na tekmo – pred tem pa je v sezoni 2018/19 igral za Helios prav pod vodstvom Dejana Jakare. Slednji bo dirigentsko palico v napadu letos zaupal tudi novincu, 26-letnemu Američanu Carlebu Ervinu, ki je lani navduševal v dresu Zrinjskega iz Mostarja.

Tibor Mirtič ima za seboj uspešno sezono – mladinec, ki se je uveljavil v članskem dresu Heliosa, podpisal prvo profesionalno pogodbo in bil odličen tudi v reprezentanci U18.

Podpis prve profesionalne pogodbe in skok v člansko selekcijo pa si je po Tiborju Mirtiču prislužil tudi Tim Šujica, ki je lansko sezono še v mladinskem dresu Heliosa končal na tretjem mestu. Še naprej pa v domžalskem gnezdu ostaja tudi Aljaž Bratec. Branilec, za katerega bo prihajajoča sezona že šesta med Sunsi, se je v lanski sezoni izkazal za enega gradnikov domžalske ekipe, saj je v domačem prvenstvu v povprečju na parketu preživel kar 28 minut na tekmo – več od njega je igral le prvi strelec Heliosa Blaž Mahkovic (dobrih 30 minut). In v tem času je vknjižil osem točk in dva skoka.

Dokaz dobrega in uspešnega dela z mladimi pa še zdaleč nista le Mirtič in Šujica. Pri vsega 14 letih se iz mladinskega pogona Domžal k beograjskemu Partizanu seli talentirani Aleksandar Goljović, del še odmevnejše zgodbe pa je bil nedavno domžalski pionir Jure Rener. Kot član slovenske reprezentance U16 je na evropskem Challengerju v Novem Sadu osvojil drugo mesto, s čimer si je mlada reprezentanca sploh prvič v zgodovini priigrala nastop na svetovnem prvenstvu U17 prihodnje leto. Izvenserijsko je to ekipo na parketu vodil nekdanji član Heliosa, zdaj madridskega Reala, Jan Vide s povprečjem 27 točk na tekmo.

A reprezentanca U16 je bila le zadnja, ki nas je v letošnjem poletju razvajala. Začela je na olimpijskih s tistim grenkim zaključkom seveda članska, nadaljevala z zmago na Kreti reprezentanca U20, o čemer smo poročali v prejšnji številki, avgusta pa je navdušila tudi slovenska izbrana vrsta do 18 let, v kateri sta blestela dva domžalska košarkarja Jan Zemljič in Tibor Mirtić. Prvi je z zadetima prostima metoma v izdihljajih tekme prinesel zmago nad Rusijo (67:66), Tibor pa je bil s povprečjem 13 točk, štirih skokov ter treh podaj eden ključnih mož reprezentance, ki je v turški Konyi na petih tekmah ostala neporažena in s tem osvojila zlato medaljo. Še en dokaz, da mladinski pogon v Domžalah opravlja odlično delo!

Domen Jarc
Foto: helios-suns.si

ŠPORT

Aljaž Kuhar tretji na Balkanu, Jan Emberšič 14. na svetu

V avgustu so trije domžalski atleti nastopili na dveh mednarodnih tekmah, balkanskem prvenstvu za mlajše mladince in svetovnem prvenstvu za starejše mladince. Za trojico metalcev pod vodstvom Danila Emberšiča je bil to eden glavnih vrhuncev sezone.

ATLETSKI KLUB DOMŽALE Na 18. balkanskem prvenstvu za mlajše mladince sta barve Slovenije zastopala dva člana Atletskega kluba Domžale Aljaž Kuhar (na fotografiji desno) in Tia Emberšič. Odličen je bil predvsem prvi, ki se je v dveh letih prelevil v izjemnega metalca diska, najboljšega v Sloveniji v svoji starostni kategoriji. V srbskem Kraljevu je sicer malenkost zaostal za svojim osebnim rekordom 51,81 metra, a vseeno z dosežkom 50,74 metra posegel po bronu. V konkurenci 12 tekmovalcev iz desetih držav je zaostal le za atletoma iz Ukrajine in Bolgarije. Aljaževa medalja je bila ena izmed osmih, ki so jih na tekmovanju v Kraljevu osvojili mladi slovenski atleti. V metu kladiva je nastopila Tia Emberšič in z rezultatom 47,34 metra osvojila sedmo mesto.

V Keniji pa je na svetovnem prvenstvu za starejše mladince (U20) nastopil Jan Emberšič, ki je pred tem sredi julija na evropskem prvenstvu osvojil odlično osmo mesto. Tokrat v Nairobiju, kjer je pred tremi leti na svetovnem prvenstvu mlajših mladincev v teku na 2000 metrov z zaprekami nastopil Jakob Mali, ni šlo vse po načrtih, saj je v metu kladiva z rezultatom 67,78 metra osvojil končno 14. mesto. Za dva metra in pol je zgrešil dvanajsto mesto in s tem uvrstitev v finale.

Domen Jarc

Mladi metalec je po zmagi na državnem prvenstvu in klubskem rekordu pobral še češnjo na torti – medaljo na močni reprezentančni tekmi.

Šahovski tabor tudi ob Mednarodnem dnevu šaha

Šahovsko društvo Domžale je tudi letos organiziralo Poletni šahovski tabor, ki je potekal od 19. do 23. julija.

Tabor je sovpadal z Mednarodnim dnevom šaha, ki ga obeležujemo 20. julija. Na domžalskem šahovskem taboru je sodelovalo šest mladih šahistov, dopoldan je potekal v prostorih ŠD Domžale na balinišču, po kosilu pa na bazenu. Tabor je vodil Lan Timotej Turek, sicer predsednik društva.

Jože Skok

Obetavni šahisti med igro na domžalskem bazenu v času šahovskega tabora.

JOGA
ZA ZAČETNIKE ALI NEKOLIKO BOLJ IZKUŠENE
- Umirjen pristop k gibanju,
- sprostitev napetosti, raztezanje z zavestno pozornostjo, krepitev,
- prebuditev polnega diha,
- nova energija.

Pričetek vadb v sept. 2021:
Domžale, Rodica, Dragomelj, Ihan, Krtina, Dol pri Ljubljani, Nove Jarše. Vadbe tudi preko spleta.

JOGALIST
Stanka Slabanja s. p.
IRJU 600
www.jogalist.si
FB: JOGALIST
stanka.slabanja@gmail.com
T 031 607 286

Mi še kar osvajamo medalje

Športne in tekmovalne zveze se morajo v času epidemije le-tej prilagajati in ob upoštevanju vseh ukrepov organizirati različna tekmovanja.

KLUB BORILNIH VEŠČIN DOMŽALE Temu se je prilagodila tudi Kickboxing zveza Slovenije, ki je organizirala E-kickboxing državno prvenstvo, v katerem je sodelovalo 785 registriranih tekmovalcev iz vse Slovenije. Tudi Klub borilnih veščin Domžale, ki se lahko pohvali s šestimi e-državnimi kickboying prvaki, kar pomeni, da je Klub borilnih veščin Domžale v letošnjem letu v vseh disciplinah uspel osvojiti kar 21 naslovov državnih prvakov.

Zdaj pa poglejmo še e-kickboxing državne prvake za leto 2021:
- Dečki – 18 kg Matic Koščak
- Člani – 63 kg Brin Tomc
- Mladinke – 70 kg Gaja Hribar
- Dečki – 24 kg Patrik Čepon
- Starejši kadeti – 63 kg David Juteršek
- Mlajše kadetinje do 28 kg Veni Hribar

Seveda pa vsa tekmovanja še niso končana, glede na pripravljenost tekmovalcev in tekmovalk pa predsednik Kluba borilnih veščin Domžale Marjan Bolhar pričakuje še kakšne naslove. za leto 2021, med drugim obstajajo še tatami in ring discipline. Boks zveza Slovenije pa bo v jesenskem delu organizirala še boksarsko državno prvenstvo za posameznike vseh starosti in kategorij, na katerega se pripravlja boksarska ekipa Kluba borilnih veščin Domžale, ki mu za uspešne nastope iskreno čestitamo, ljubitelje tega športa pa vabimo, da več informacij poiščejo na: www.kbvdomzale.si.

Vera Vojska
Foto: KBV Domžale

Oleniku in Skoku pokal za ekipo

Šahovski turnir Visoko '21, v Kranju turnir v pospešenem šahu

Potem, ko je zaradi korona razmer vladala prava suša pri organizaciji šahovskih turnirjev, so Šahovski klub 64, Športna zveza Škofja Loka in Občina Gorenja vas - Poljane v soboto, 17. julija, priredili turnir v okviru Pokala Poljanske doline Minervo 2021 – šahovski turnir Visoko '21. V ekipnih dvojicah sta se dobro odrezala člana Šahovskega društva Domžale Rudi Olenik Čampa in Jože Skok, ki sta med 12 ekipami z 9,5 ročke osvojila prvo mesto in pokal. Rudi je prejel pokal tudi kot najboljši do 15 let, s 5 točkami je bil šesti, Skok pa s 4,5 točke na 13. mestu. Odigrali so sedem kol, igralni čas je bil 15 minut, zanesljivo je zmagal Šebenik s 6,5, pred Drnovškom in Barletom s 5,5 točkami.

V Kranju pa je v okviru prireditev prizadevnega Šahovskega kluba Stari Mayr je v začetku avgusta potekal turnir v pospešenem šahu. Odigrali so sedem kol, vsak je imel 15 minut časa za razmislek, sodelovalo je 27 šahistk in šahistov. Zelo se je izkazal Virjan Boris Skok, mojstrski kandidat, ki je oddal le pol točke in osvojil prvo mesto s 6,5 točke, pred Mitjo Rozmanom 5,5, sledili so Aljančič, Bulatović in Rabič s po 5 točkami.

Jože Skok in Rudi Olenik Čampa na Visokem prejemata pokal za prvo mesto dvojic.

J. S.

Državna prvaka v šahu Maj Zirkelbach in Zala Urh

Med 3. in 10. julijem je na Otočcu potekal letošnji turnir Terme Krka Open, ki je hkrati štel za posamično državno prvenstvo v počasnem šahu.

ŠAH Po preobratu v zadnjem kolu je s sedmimi točkami iz devetih partij presenetljivo slavil mojstrski kandidat Maj Zirkelbach iz ŠD Krka Novo mesto. Drugo mesto je z enakim številom točk zasedel edini velemojster na turnirju Marko Tratar (ŠK Branik Maribor). Pol točke manj sta dosegla tretjeuvrščeni David Stevanić (ŠD Kočevje) in mesto za njim še Vid Dobrovoljc (ŠD Krka Novo mesto), lanski prvak, ki je sicer vodil celotni turnir, a si v zadnjem kolu privoščil spodrsljaj proti Stevaniću.

Jure Plaskan med partijo s fide mojstrom Markom Srebrničem na turnirju Terme Krka Open

Prvenstvo, na katerem je skupno nastopilo 46 igralcev, je štelo tudi za kategorije članic, veteranov ter mladincev in mladink do 20 let. Prvakinja tako med članicami kot mladinkami je postala Zala Urh (Tajfun – ŠK Ljubljana), ki je sicer v skupnem seštevku zasedla odlično peto mesto s šestimi točkami. Med mladinci je slavil že omenjeni David Stevanić, pri veteranih pa mednarodni mojster Janez Barle (ŠD Dr. Milan Vidmar Ljubljana).

Turnirja sta se udeležila tudi člana Šahovskega društva Domžale Rudi Olenik Čampa in Jure Plaskan, ki sta nastopila brez presežka, a v mejah pričakovanj glede na rating. Olenik Čampa je zasedel 15. mesto v skupnem seštevku ter 5. med mladinci, Plaskan pa se je uvrstil na 22. mesto.

J. P.

SANKUKAI
KARATE KLUB DOMŽALE
www.sankukai.org
031 231 440 (11.-14.ure)

VPIS NOVIH ČLANOV

DOMŽALE
OŠ Venclja Perka
Ljubljanska 58a
torek in četrtek
od 16.45 do 17.30

RODICA
OŠ Rodica
Kettejeva 13
torek in četrtek
od 17.30 do 18.30

MENGEŠ
OŠ Mengeš
Šolska ulica 11
torek in četrtek
od 17.00 do 18.00

TRZIN
OŠ Trzin
Mengeška 7b
torek od 17.00 do 18.00
petek od 16.00 do 17.00

RADOMLJE
OŠ Preserje pri Radomljah
Pelechova 83
torek in četrtek
od 17.00 do 18.00

DOB – KRTINA
Podružnična šola Krtina
Krtina 41
torek in četrtek
od 17.00 do 18.00

DRAGOMELJ
OŠ Dragomelj
Dragomelj 180
torek in četrtek
od 17.30 do 18.30

LUKOVICA
OŠ Janka Kersnika Brdo
Brdo 5
torek in četrtek
od 17.00 do 18.00

Vabimo vas, da se nam pridružite!

Ples za zdravje in ples v paru v času koronavirusa

Plesni navdušenci smo v času razglašene epidemije slalomirali med vsemi pogoji.

Ne bomo izgubljali besed o tem, kako je novodobni virus spremenil potek najbolj obetavne in obiskovane sezone Plesnega studia KING dance, od februarja naprej pa, kot že omenjeno, tudi Plesnega kluba KRALJ. Bilo je, kar je bilo, vsi člani družbe pa se vedno prilagajamo novim situacijam, saj je to način ali tako rekoč nagon preživetja.

Plesni navdušenci smo v času razglašene epidemije poizkušali med vsemi pravili, prepovedmi, rahljanjem omejitev, sproščanju ipd. v smučarskem žargonu 'slalomirati' med vsem omenjenim. Tako smo tudi skupinsko plesno vadbo Senior ples zaključili z nasmejanimi obrazi in se jeseni vrnemo v čim večjem številu brez omejitev, da spet skrbimo za naše zdravje s plesnimi gibi in koreografijami.

S skupino tekmovalcev smo se odločili, da se na tekmovanjih merijo ponovno v novem šolskem letu oziroma z začetkom leta 2022, do takrat pa naše treninge ohranjamo na najvišjem nivoju s koncentracijo in predanostjo delu. Šolsko leto 2021/2022 bo nasploh, ob pozitivni zdravstveni sliki, v studiu zelo zanimivo, saj se obeta kar nekaj novih in zanimivih plesnih zgodb, o katerih vas bomo seveda sproti obveščali.

Hkrati pa vse bralke in bralce ne glede na starost in znanje plesnih korakov vabimo v studio, da z nami spoznajo, kako sproščujoče ples deluje na osebo, kako blagodejno vpliva na odnos s partnerjem in kakšno vrednost dà otrokom in mladostnikom za oblikovanje samopodobe in dojemanja okolice. Upamo, da nas kaj kmalu zasledite tudi v vrtcih, saj želimo razširiti kulturo plesa v paru med najmlajše. Kakšno besedo več bomo temu namenili tudi v enem od prihodnjih člankov.

Če ste doma ali na dopustu, ne pozabite, da je s plesom dan lepši, zdravje pa boljše, zato se le zavrtite in zaplešite sem ter tja. Tako telo kot um vam bosta hvaležna, hormoni sreče bodo vztrepetali in vam na obraz narisali nasmeh.

Plesni pozdrav do naslednjič!

Plesni studio KING dance

Aktivne domžalske mažoretke in twirlerice

Minulo šolsko leto je bilo za večino športnih in kulturnih dejavnosti težek izziv.

Vaditi prek zooma je čisto drugače kot v živo, poleg tega pa večina otrok doma niti nima pogojev za vadbo. Da pa se z dobro voljo marsikaj da, so dokazale Domžalske mažoretke in twirlerice, ki so septembra sicer začele z vadbami v živo na skoraj vseh šolah v občini Domžale, v novembru začasno prekinile z vadbami, decembra pa so vadile božično-novoletni ples. Vaje so potekale prek zooma. Učile so se ga skupaj z dekleti iz Mengša, Trzina in Vrhnike. Najbolj pogumne so se posnele in nastal je video, božično-novoletno voščilo ob vstopu v leto 2021, ki so ga objavile na svoji Facebook strani.

V februarju so zastavile malo večji projekt: izvedle so mažoretni-twirling izziv. Potekal je v treh težavnostnih stopnjah: začetni, nadaljevalni in zahtevni. Dekleta so si lahko ob opravljenem izzivu prislužile bronasti, srebrni ali zlati mini pokalček. Koreografije so se učile prek

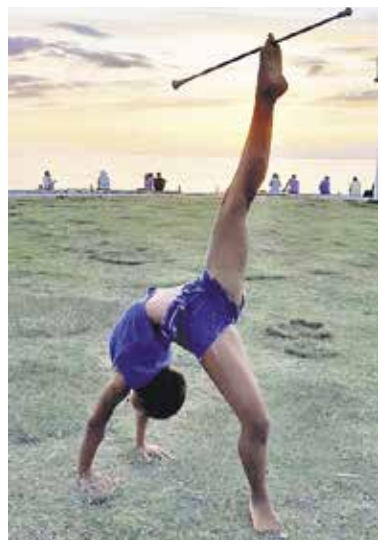

zooma in posnetkov, ki so jih dobile po elektronski pošti, nato pa so doma pridno vadile in svoj posnetek poslale v oceno trenerki Aniti Omerzu Tome. Ob tej priložnosti bi se želeli zahvaliti Primožu Jeretini za izdelavo mini pokalčkov.

V marcu so dekleta lahko na nekaterih šolah nadaljevala z vajami v živo, kjer to ni bilo omogočeno, pa so vadila v fintes centru Fit Fit, v maju in juniju pa večinoma že zunaj na prostem. Kjer se je le dalo, so dekleta zaplesala zaključne nastope tudi staršem v živo. Za ostale starše smo nastope posnele.

Ob koncu šolskega leta so se nekatera dekleta udeležila tudi letovanja z mažoretnimi in twirling treningi na morju, kjer so se poleg počitniških aktivnosti učile tudi novih mažoretnih in twirling trikov. Twirling je večini deklet zelo prirasel k srcu, zato ga bomo v novem šolskem letu trenirale še več, treningi pa bodo za bolj zagnane potekali večkrat na teden.

Za informacije o poteku vaj v novem šolskem letu nam piši na mazoretniples@gmail.com ali pokliči na 031 519 599. Informacije bodo objavljene tudi na šolah.

Začela se je namiznoteniška sezona 2021/22

V avgustu smo že začeli na polno, z aktivnimi treningi v našem klubu NTS Mengeš.

NTS MENGEŠ Na tradicionalnih poletnih pripravah v Kranjski Gori se je 30 fantov in deklet pod vodstvom štirih trenerjev pripravljalo na novo tekmovalno sezono. Priprave ocenjujemo kot zelo uspešne, na tem mestu se zahvaljujemo vsem sponzorjem (še posebno Zavarovalnici Triglav, ki nas je opremila), da so nam pomagali pri uresničitvi tega projekta.

Ker se bodo tekmovanja v okviru slovenske namiznoteniške zveze začela v oktobru (tako posamična kot tudi ligaška), zdaj pospešeno treniramo, da bomo na njih kar se da uspešni. V ligaški članski konkurenci bomo imeli kar dve ekipi, prvo v elitni, 1. slovenski namiznoteniški ligi, in drugo v drugi ligi. Tudi v ženski namiznoteniški ligi bomo imeli našo ekipo, ki bo s tekmovanji začela v nižji, torej drugi ligi, in se borila za napredovanje v elitno 1. ligo.

V času pisanja tega prispevka sta bili naši igralki Katarina Stražar in Ana Tofant na Madžarskem, točneje v Budimpešti, na močnem mednarodnem tekmovanju. V Tokio, na para-

Ob zaključku uspešnih poletnih priprav, ki že tradicionalno vrsto let potekajo v Kranjski Gori, smo naredili tudi skupinsko fotografijo.

olimpijske igre, pa se je odpravil naš član Luka Trtnik, ki bo zastopal Slovenijo v namiznem tenisu. V prvi polovici septembra bo potekalo mednarodno tekmovanje tudi pri nas, na Otočcu, namenjeno bo mladim tekmovalcem do 19 let.

V septembru začenjamo tudi s treningi za začetnike, zato vas vabimo, da se nam pridružite. Termini treningov za mlade bodo od 15. ure dalje. Še posebej vabljena dekleta, ki imajo pri nas zelo uspešno zgodovino. Vabljeni tudi starejši in rekreativci, da se nam pridružite, treningi za vas bodo od 20. ure dalje. Treningi bodo potekali v naši dvorani v Mengšu (Slovenska c. 39 poleg slaščičarne Flere). Če vas zanimajo še kakšne dodatne informacije, pa se seveda lahko obrnete na naju z Davidom; informacije glede treningov so na voljo pri trenerju Davidu (031 502 157), glede organizacij, sojenja in vodenja namiznoteniških tekmovanj pa pri našem mednarodnem namiznoteniškem sodniku Janezu (031 612 835).

Besedilo in foto: Janez

Redno je pomembno

Ne glede na intenzivnost vključitve v treninge plesa se je treba v proces napredka aktivno vključiti.

PLESNA ŠOLA MIKI Bodisi da plešemo rekreativno, enkrat do dvakrat tedensko, ali bolj aktivno, več kot trikrat tedensko na ravni kakovostnega ali vrhunskega športa. V obeh primerih je redna vključenost v proces plesne vadbe/treninga zelo pomembna. To pa zato, da svoje telo pripravimo na izvajanje plesnih elementov brez poškodb, se naučimo plesnih koreografij, jih suvereno izvajamo in se ob plesu dobro počutimo.

Učenje novih korakov in povezav elementov, usvajanje tehničnih vaj, razvoj moči telesa in plesne kondicije predstavljajo fizični napredek plesalca. Ta je mogoč ob številnih ponovitvah istih gibov, z več desetali stokratnim ponavljanjem na rekreativnem nivoju in nekaj tisoče ponovitev na nivoju tekmovalnega plesa. Po mnogih vadbah, po izvajanju številnih ponovitev, napačnih izvedbah, popravljanju le-teh se vzpostavi avtomatizem izvajanja pravilnih in natančnih gibov, nekaj takega kot pri učenju matematike, ko usvojimo poštevanko in jo znamo sredi noči. In tukaj sledi uspeh, in sicer zadovoljstvo plesalca ob suverenem izvajanju plesne koreografije. Tovrstni cikli se ponavljajo ob vsakokratnem učenju novih plesnih veščin.

Ključni faktor za napredek je tudi medsebojna podpora plesalcev in podpora trenerjev. Na treningih plesalci gradijo odnose med seboj in s trenerjem ter sami s seboj, odvisno od razvojne stopnje plesalca. Pomembno je poudariti, da se ta gradi z redno udeležbo treningov. Odnosi se takrat poglabljajo, postajajo trdnejši, plesalec se v skupini počuti dobro, sprejeto, podprto.

Da bodo tudi v covid časih plesalci in plesalke lahko redno v stiku s treningi, smo v Plesni šoli Miki organizirali hibridne plesne tečaje. Ti bodo potekali tako, da bodo trenerji po rednem urniku izvajali treninge v dvorani s plesalci v živo, sočasno pa se jim bodo od doma lahko priključili plesalci, ki v živo ne bodo mogli sodelovati. V času morebitnega zaprtja aktivnosti v živo bomo s temi nadaljevali on-line. Vabljeni k ogledu tečajev in urnikov na novi spletni strani www.mikiples.com.

Prijeten začetek plesne sezone želim prav vsem plesalcem in plesalkam. Naj bo ta polna novih izkušenj in lepih odnosov.

Saša Eminić Cimperman
Plesna šola Miki

OBJAVE

Veseli s teboj smo živeli,
žalostni, ker več te ni,
ostali so živi spomini,
z nami potuješ vse dni

V SPOMIN

10 septembra bosta minili dve leti,
odkar se je poslovila naša srčna babi, mami in soproga

Angelca Pirnat

roj. Lah

Hvala vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem grobu in jo skupaj z nami nosite v svojih srcih.

Vsi njeni

Ni te več v hiši, ne na vrtu,
nič več se glas tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu ugasnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.

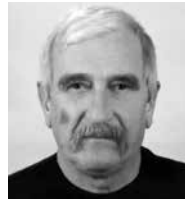

V SPOMIN

Ludvik Hafner - Hef

15. septembra mineva 10 let, odkar nas je zapustil
naš Ljubo.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate svečko.

Vsi njegovi

V naša srca si se vpisal,
čas ne bo te več izbrisal.
In čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.

ZAHVALA

Dne 19. 9. 2021 mineva drugo leto,
odkar nas je zapustil naš predragi mož,
oče, dedek in pradedek

Lojze Klemenc

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu in ga skupaj z nami nosite v svojem srcu.

Vsi njegovi

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo
za večno ostal.

ZAHVALA

Svojo življensko pot je v 90. letu starosti sklenila
naša draga mama, babica, prababica in teta

Anica Čad

iz Domžal

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki se je boste spominjali.

Žalujoči: vsi njeni

Srce tvoje več ne bije,
bolečine hude ne trpiš,
nam pa žalost srca trga,
solza lije iz oči.
Dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta, brata, ata in strica

Janeza Štiftarja

iz Radomelj

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem iz Heserja in Univerzale, kolektivu Živalskega vrta Ljubljana in papirnice Goričane za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darovane maše. Hvala vsem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku.
Posebna zahvala osebju Infekcijske klinike na Japljevi v Ljubljani za vso nego in skrb ter hvala osebju Hematološke klinike.
Hvala g. župniku Janezu Jarcu za lepo opravljen obred, hvala Pogrebni službi Vrbančič, nečaku Luki za igranje na orgle, Klemnu Torkarju za sočutno petje, PGD Radomlje in Društvu upokojencev iz Radomelj ter hvala vsem, ki ste srčno pomagali in bili z nami na njegovi zadnji poti.
Vsem in vsakomur posebej iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 65. letu je zaspal naš dragi

Janez Cotman

iz Domžal

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in druge darove. Hvala vsem iz bolnišnice Golnik, ki ste mu vlivali moči v času njegove bolezni.
Posebej hvala dr. Tomažu Mušiču za skrb, vse tople besede in obiske na domu. Hvala Pogrebni službi Vrbančič in g. župniku mag. Klemnu Svetelju za besede slovesa.
Hvala vsem, ki ste bili del njegovega življenja, ga imeli radi in pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Mojca in sin Grega z ženo Karmen

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je nepričakovano
zapustil naš dragi sin, mož, oče, brat in stric

Marko Jesenšek

z Rodice

Ob boleči izgubi izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, sosedom s Fajfarjeve ulice, prijateljem, sodelavcem, sokrajanom in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, besede tolažbe, cvetje, sveče in darove. Hvala vsem, ki ste ga še zadnjič obiskali v domžalski poslovilni vežici in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku Andreju Svetetu za lepo zadnje slovo ter zahvala Pogrebni službi Vrbančič, pevcem in trobentaču.

Niti zbogom nisi rekel,
tudi roke ne podal,
smrt te vzela je prezgodaj,
a v naših srcih boš ostal.

Vsi njegovi

ZAHVALA

ob nenadni izgubi

Branke Miklavc

iz Domžal

Ob nepričakovani in nenadni izgubi drage žene, mamice, babice in tete Branke Miklavc se srčno zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami ob najtežjih trenutkih. Hvala za izrečena sožalja, darovane sveče, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se gospe Danijeli Zeme za lepe in čutne besede ob zadnjem slovesu in hkrati članom ansamblov Zeme in Poljanšek za lepo zapete pesmi. Zahvaljujemo se tudi Cvetličarni Vesel za lepo postavitev v mrliški vežici, izdelavo vencev in aranžmajev ter Pogrebnemu zavodu Vrbančič za skrbno pripravo pogrebne slovesnosti.

Žalujoči: mož Bernard, hčerka Petra z družino,
sin Marko ter brat Franci z družino

V SPOMIN

France Stražar

(1935–2021)

V začetku avgusta se je sklenil krog življenja spoštovanega Franceta Stražarja, izjemnega človeka, kulturnega delavca in pesnika, katerega sledovi bodo za vedno ostali tako v Kulturnem društvu Mirana Jarca Škocjan kot v občini Domžale, ki mu je za njegovo predano delo v letu 2012 podelila srebrno plaketo Občine Domžale.

Ljubiteljska kultura je bila njegova sopotnica vse življenje. Vanjo se je vključil pri šestnajstih letih, že leta 1955 pa je režiral prvo igro in kulturi – kot igralec in režiser (režiral je deset gledaliških predstav), pozneje pa kot vodja predstav, asistent režije ter pomočnik režiserja ostal zvest skoraj do konca življenja. Ob odgovornem delu računovodje v Cankarjevem domu je vedno našel čas za sodelovanje v društvu, ki mu je izbral ime in mu ostal zvest tudi po selitvi v Ljubljano, kjer sta z ženo Marjeto ustvarila toplo zavetje trem otrokom. S svojim srčnim in predanim delom je v času ustanovitve društva vžgal srca mladim in jih vzpodbujal ter s svojo prizadevnostjo in mladostno energijo navduševal za rast gledališča. V vseh letih njegovega delovanja v društvu je bil eden od vidnejših članov, vselej prisoten pri odločanju za izgradnjo poletnega gledališča, kot tudi pri izvedbi predstav in drugih dogodkov ter vsega, kar je bilo povezano s kulturo. Sodelavci so ga spoštovali ter so mu za njegov velik prispevek izjemno hvaležni in ga ne bodo nikoli pozabili.

Z ženo sta bila redna gosta tudi na drugih kulturnih prireditvah v naši občini. Rad je imel svoj kraj in svojo vasico, ljubezen do vsega lepega je izpovedoval tudi v svojih treh pesniških zbirkah. Zapoj tišina, V senci teme in Oddaljevanje zvezd. V vseh najdemo njegov izjemen posluh za lepo besedo.

Ob njegovem slovesu na ljubljanskih Žalah se je v imenu Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan poslovila Tadeja Capuder Flegar in med drugim dejala: »Zapuščaš vse, kar si imel tako neizmerno rad: družino, poezijo in do zadnjega diha tudi naše gledališče. Ob toliki zapuščini te ni mogoče pozabiti, dragi France. Sedaj bo brez moža in skrbnega očeta pust in prazen tvoj dom; prazni bodo tudi lističi, kamor si zapisoval svoje misli; prazno in pusto bo tudi gledališče na Studencu. Imeli smo te radi, France, zato boš ostal zapisan z velikimi črkami v naših srcih. Zbogom, dragi naš France.«

Domačim izrekamo iskreno sožalje tako v imenu Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan in vseh, ki smo ga imeli radi!

Vera Vojska

SPREJEM OBJAV

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, ob sredah pa tudi popoldan med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti slamnik@kd-domzale.si.

SIMAX
Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale
tel. 01 724 16 56
Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)
tel. 01 831 17 96
PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com
AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

MALI OGLASI

Brezplačen odvoz vseh kovinskih predmetov, pralnih strojev, odsluženih koles, plinskih jeklenk in akumulatorjev.
t: 040 780 078

Nudim storitve vrtnarskih in raznih drugih priložnostnih del.
t: 041 210 359

Nudimo vam razrez cistern za kurilno olje.
t: 040 872 078

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, ob sredah pa tudi popoldan med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

V SLOVO

Igorju Lipovšku Lenasiju

V začetku avgusta se je v bližini njegovih dragih Pol'an nad Blagovico, od koder izvira rod njegovega očeta, nenadoma ustavilo srce našega prijatelja in sopotnika, geografa, pedagoga, mavričarja, večnega mladinca, vsakoletnega dedka Mraza, pa tudi dolgoletnega pisca člankov in prispevkov za naše glasilo Slamnik, ponosnega Radomljana – predvsem pa izjemnega, pokončnega in velikega človeka. Odlikovalo ga je toliko lepih in plemenitih lastnosti, da jih je težko vse našteti: od njegove pregovorne načelnosti, ki se je včasih prevesila v trmasto vztrajnost, odkritosrčnosti in prijaznosti, pa prvobitne poštenosti in socialnega čuta, skromnosti in preprostosti do kolegialnosti, delavnosti in pripravljenosti povsod in vedno pomagati. Bil je neskončno vedoželjen in iščoč, raziskovalec in strokovnjak, z veseljem potepinski in igrivo navihan, saj je vedno rad kakšno ušpičil. Nasmejan in iskrivo duhovit, večni pripovedovalec zgodb in anekdot s filigransko natančnim spominom.

Marsikaj je podedoval po svojih starših: mama Majda, priljubljena učiteljica na radomeljski šoli, ki jo je tudi sam obiskoval, mu je zapustila dober spomin ter ljubezen do besede in pripovedi. Oče Franc pa humoren odnos do življenja, veselje biti z ljudmi in jih zabavati. Spoznala sva se pri mladincih, kjer je v osemdesetih nekaj let predsedoval domžalskim mladincem v ZSMS in v njej odpiral vrata številnim vedoželjnim mladim ljudem ter se prepoznavno boril za več liberalnosti v političnem življenju takratnih Domžal. Bil je prepričan in iskreno pošten demokrat, ki si je zaradi kritičnosti in drugačnega pogleda na takratno družbo prislužil kar nekaj opominov, izrednih sej in ostrih pogledov etablirane politike. Dolgo časa je ostajal aktivno prisoten v domžalskem družbenem življenju, večkrat je tudi kandidiral za občinske in poslanske funkcije. Politični aktivizem pa sta začeli vse bolj izpodrivati geografija in pedagoško delo. Poklicna pot učitelja geografije in družboslovnih predmetov ga je vodila na osnovni šoli Mengeš in Venclja Perka ter na Zavod za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku. Dolga leta je bil priljubljen profesor na domžalski srednji šoli. Radi so ga imeli učenci, spoštovali so ga kolegi. Sicer pa: prepoznaven je bil na prav poseben način, saj je s svojo značilno modro delovno haljo nekatere starše tako zavedel, da so mislili, da pred njimi stoji hišnik ... Želja biti enak med enakimi in kot učitelj samoupravljanja biti zgled za družbeno enakost.

Čeprav se je preselil v Ljubljano in našel svoj novi delovni izziv na Zavodu za šolstvo, je ohranjal stik s svojo občino, zlasti pa z Radomljami. Ostal je aktiven na kulturnem področju, še posebej pa je bil več desetletij zvest Foto kino klubu Mavrica, katerega predsedovanje je prevzel prav pred kratkim. Delal je vse: od igralca v dramski sekciji, do snemalca dokumentarnih in igranih filmov, fotografa, povezovalca, pisca scenarijev in kronista. Za svoje delo je leta 2018 prejel tudi bronasto občinsko priznanje. Sodeloval je tudi z Zvezo združenja borcev NOB, saj je globoko spoštoval upor in pogum partizanskega gibanja. Poznali so ga učitelji geografije širom Slovenije, saj je na Zavodu za šolstvo kot svetovalec pokrival njihovo predmetno skupino. Žal je tam, zaradi svoje neuklonljive načelnosti, doživel tudi svojo najbolj grenko in krivično življenjsko preizkušnjo, ki ga je prizadela in globoko ranila. Dolga leta je tudi pripravljal in spremljal mlade geografe na svetovne olimpijade in z njimi dosegel zavidljive uspehe. Aktiven je bil v geografskem društvu in od leta 2017 opravljal tudi naloge predsednika Zveze geografov Slovenije, kjer je aktivno sodeloval na številnih strokovnih srečanjih in simpozijih.

Igor je na svoji prekratki, a izjemno bogati in polni življenjski poti ustvaril in negoval veliko prijateljstev. Vedno je imel čas za vsakogar in nikoli ni bilo vprašanje volje in požrtvovalnosti. Zato smo se tudi tako iskreno skupaj z njegovo ženo Marjano veselili njune bližajoče se življenjske prelomnice, ki ju je čakala z novim šolskim letom. Tokrat ne bi odšla med učence, pač pa med upokojence, takšne, ki nimajo časa in ki najbrž nikoli ne bi mirovali ... Toliko načrtov in aktivnosti je bilo sredi uresničevanja, toliko dela je ostalo nezaključenega, toliko srečanj in obiskov nerealiziranih.

V računalniku je ostala nezaključena knjiga o novih pristopih k vzgoji, ki bi jo dodal k nizu več geografskih učbenikov in strokovno didaktičnih geografski besedil, katerih avtor ali soavtor je bil.

Dragi Igor,
zasadil si kar nekaj dreves, zapuščaš čudovitega sina Pavla, tudi knjige si napisal. Žal pa je ostalo nedokončanih še toliko drugih lepih in bogatih stvari, ki nam jih prinaša življenje. Ti si ga znal živeti, znal si imeti rad in ostati zvest – ljudem in načelom, ki si jih negoval od zgodnje mladosti in jih ohranjal tudi pozneje, ko se je družba spremenila. Vedno in povsod si se zavzemal za več neposredne demokratičnosti, od začetkov družbenega delovanja pri ZSMS do poznejših izkušenj na delovnem mestu ter v različnih organizacijah in društvih.

Cenjeni prijatelj,
ne bomo te pozabili, kot tudi ne tvojega smeha, prodornega glasu, ko si hotel biti slišan, prijaznosti in navihanega pogleda, neskončne zaloge tvojih zgodb in prigod, navdiha in srčnosti, ki smo ju dobivali od tebe. Hvaležni smo za vsak trenutek, ko smo bili lahko s teboj in veseli smo vseh poti, ki smo jih prehodili skupaj.

Cveta Zalokar

Spoštovani kolega, dragi prijatelj Igor!

Ko nas je dosegla vest o tvoji nepričakovani smrti, smo bili pretreseni. Zgodilo se je skoraj sočasno z zaupanim ti mestom predsednika Kulturnega društva FKVK Mavrica Radomlje. Mesto si prevzel letos od ustanovitelja kluba s soglasno podporo vseh odbornikov.

Tako si se zlil z okoljem, v katerega se je vaša učiteljska družina preselila z Brda pri Lukovici sredi 60. let preteklega stoletja, da smo te imeli v Radomljah vrstniki že kot najstnika skoraj za domačina.

Tako kot družina, si se tudi sam kmalu vključil v kulturno prosvetno življenje kraja. V srednješolskem obdobju si že sodeloval v dramski skupini društva Mavrica, pristal si med filmarji, eksperimentiral v novih žanrih, kjer je prišla do izraza tvoja blaga čuteča in razmišljujoča duša. Bil si recitator in igralec v dramski sekciji. Vse več pa si prevzemal tudi organizacijo in dela pri postavljanju fotografskih razstav, projekciji filmov, bil nenadkriljiv: povezovalec, napovedovalec, komentator in poročevalec. Ta proces je potekal tako naravno, da si bil vedno navzoč, kjer je kdo manjkal. Zapolnil si vrzel z iskrivim znanjem, socialno nadarjenostjo, srčno kulturo in humorjem. Pogrešali te bodo tudi kronisti v video-sekciji. Tvoji avtorski filmi pa so nam ostali predvsem s področja varstva okolja ter varstva naravne in kulturne dediščine.

Kot smo zapisali na domači spletni strani Mavrice Radomlje ob tvojem nepričakovanem odhodu, te ohranjamo v spominu in srcu kot: predanega člana, požrtvovalnega prijatelja, delavnega in ustvarjalnega dolgoletnega sodelavca. V vsaki zapleteni situaciji si imel rešitev. Zanjo pa si zastavil mnogotere sposobnosti in moči.

Lipe, hvala ti! Pogrešali te bomo!

S tega mesta ponovno izrekamo iskreno sožalje ženi Marjani in sinu Pavlu.

Počivaj v miru, dragi Igor!

Kolegi in prijatelji KD FKVK Mavrica Radomlje

OBČINA DOMŽALE

OBVESTILO O JAVNEM POVABILU

ZA PRIJAVO SOFINANCIRANJA OSTALIH ŠPORTNIH OBJEKTOV IN OPREME TER PARKOV V LETU 2021

Občina Domžale na svoji spletni strani **www.domzale.si** v zavihku »Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavlja **Javno povabilo za prijavo sofinanciranja ostalih športnih objektov in opreme ter parkov v letu 2021.**

Rok za prijavo je možen do **13. septembra 2021**.

Številka: 6710-2/2021
Datum: 27. 8. 2021

Občina Domžale
Župan Toni Dragar

OBVESTILO O JAVNEM RAZPISU

ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMA PREVOZOV STAREJŠIH OBČANOV S PROSTOVOLJCI

Občina Domžale na svoji spletni strani **www.domzale.si** v zavihku »Objave/javni razpisi, naročila, objave/aktualni« objavlja **Javni razpis za sofinanciranje programa prevozov starejših občanov s prostovoljci.**

Rok za prijavo je možen do **10. septembra 2021**.

Številka: 122-11/2021
Datum: 27. 8. 2021

Občina Domžale
Župan Toni Dragar

PISMA BRALCEV

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov, v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Prispevki za rubriko Pisma bralcev morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter kontakt, na katerem je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Priložnost zamujena, ne vrne se nobena

S prizidkom (pravzaprav bo to novogradnja) Zdravstvenega doma se nam ponuja stoletna priložnost, da že enkrat bolj ali manj dokončno uredimo center mesta ter mu damo podobo in funkcionalnost, kakršna se prtiče moderno urejenemu mestu. Prav ta zgradba nam ponuja to možnost, da končno presežemo to arhitekturno in urbanistično klavrno sedanjost, saj bi morala biti nova zgradba arhitekturni presežek, tako da bi bila že sama po sebi lahko tudi nova turistična zanimivost, lahko bi bila tudi najvišja, vsekakor pa tehnološko najmodernejša – energetsko samooskrbna (fotovoltaika, geo sonde, zelena streha ...).

Poleg zunanje atraktivnosti pa bi morala zadostiti vsem prostorskim potrebam, ki jih je v občini kar nekaj. Seveda bi bilo v prvi vrsti namenjenega dovolj prostora za vse potrebe Zdravstvenega doma (tudi mogoče za novo Urgenco), celo lahko z rezervo, da ne bi čez nekaj let ugotavljali, da nam spet primanjkuje prostora. V novo zgradbo bi bilo treba tudi preseliti bližnji DSO in mu nujno po potrebi povečati zmogljivost (staro zgradbo DSO pa bi morali obnoviti in spremeniti v hotel, ki bi bil podzemno povezan z novim ZD in bi ga lahko ob kriznih obdobjih uporabljali za zdravstvene potrebe). Prostor v novi zgradbi bi bil namenjen tudi novim klinikam, ordinacijam, lekarni in storitvam, ki so namenjene preventivi in izboljšanju zdravja, prostor bi lahko našla tudi varovana stanovanja, stanovanja za osebje in trg in ne nazadnje tudi sobe za dijake in študente. V okviru DSO bi morali delovati tudi javna restavracija in kavarna. S pestrimi namenskimi vsebinami bi se ta novi Zdravstveni dom lahko preimenoval v Dom zdravja.

Sama zgradba še ne bo dovolj, da bi center dobil pravo mestno podobo, zato je treba ta predel (pravzaprav bi moralo to biti urbanistično že zdavnaj urejeno za najmanj mestno jedro, če že za celo mesto ni, kar se žal že na daleč odraža o 'urejenosti' mesta) urbanistično načrtovati celovito. Pred to zgradbo bi se moral razprostirati glavni mestni trg, ki bi v širini 25–30 m segal na zahodni strani do Ljubljanske ulice (do Kürzthalerjeve vile) in na vzhodni do Slamnikarske ulice (do poslovno stanovanjske Oberwalderjeve (Universale) zgradbe), J in S obdan seveda s primernim drevoredom. Pod tem trgom pa bi morala biti dvoetažna (še bolje trietažna) garaža z več vhodi in izhodi, kar bi zamenjalo sedanje peščeno-poplavljeno parkirišče in nam skrila to enormno količino pločevine iz pred oči in hkrati ustvarila primerno dostopnost do vseh storitev v centru mesta. Prostor južno od tega trga pa dopušča tudi še novogradnje, ki pa bi morale biti tudi že zajete v urbanističnem načrtu za center mesta (za najmanj ves ta kompleks, o katerem govorimo, če ne širše), ki pa ga žal ni.

Ta novogradnja je ena največjih investicij v zadnjih letih (desetletjih) in prostorsko najbolj občutljiva ter se dotika vseh občanov in bi nujno potrebovala več (saj je sploh ni) javnosti, informiranosti in širši konsenz. A kaj imamo? Projekt, ki se že realizira, je zavit v neko tajnost, skrivnost, o katerem ve in odloča le peščica ljudi, občinski svetniki so nujno zlo, da o občanih ne govorim. Poleg tega iz meseca v mesec investicija enormno raste – iz prvotnih osmih milijonov smo (do) zdaj že na dvajsetih? Ali niso potrebni za investicije nad osem milijonov mednarodni razpisi? Investicija je že v prvotnem primeru visoka, kaj šele, ko bo končana. Ne zasledim pa nobenega razmišljanja o kašnem drugačnem financiranju kot o najbolj enostavnem – z davkoplačevalskim denarjem. Kaj pa javno zasebno partnerstvo (poglejte malo v Kranj, enak problem kot pri nas – pomanjkanje prostorov za zdravstvo – rešujejo z javnim zasebnim partnerstvom, razpis je bil že objavljen ...), sklad ali delniška družba, če smo zgradili vse osnovne šole s samoprispevkom, bi pa mogoče (po vsej verjetnosti) tudi ta dom, to pot z delnicami ...

Po izkušnjah sodeč nas čaka poleg SPB in garažne hiše še en nov kristalni arhitekturni umotvor, ki bo uravnotežil in zaokrožil prekrasno podobo našega mesta. Po drugi strani pa se sprašujem, ali res postajamo čedalje bolj bolan narod, saj po vsej državi po zdravstvenih domovih in bolnišnicah primanjkuje prostora!?

Roman Kos

KOLUMNA • POD MESTNIM SLAMNIKOM

AJDA VODLAN

VSE TISTO, KAR JE SAMOUMEVNO

Pravijo, da najbolje cenimo tisto, kar izgubimo. Takrat se zavemo, kaj smo imeli. Morda pa včasih zadostuje, da le vidimo nekje drugje, morda nekoga drugega, kako bi lahko bilo, in vidimo vse tisto, kar je bilo prej samoumevno.

Svoj letošnji poletni dopust sem začela v Sarajevu, kjer sem preživela podaljšan vikend. To ni bil moj prvi obisk Bosne in Hercegovine, niti Sarajeva, vendar pa sem bila tokrat še bolj pozorna na določene malenkosti. Morda k temu prispeva moje pogostejše pisanje v zadnjem letu, kar vpliva na to, da sem bolj pozorna, saj vedno znova iščem ideje za pisanje, morda je to posledica korone in tega, da smo bili izolirani in zato na vse drugače gledamo. Morda kaj drugega.

Vedno sem govorila, da je pot iz Domžal do Sarajeva najlažja, ker greš le naravnost. Edini odcep, ki ga narediš, je na jugu Ljubljane, ko zaviješ proti Zagrebu in ne proti Kopru. Po Sloveniji se pelješ dobro uro, nato te čakata še dobri dve uri po hrvaški avtocesti in prestopiš mejo ter se znajdeš v BiH. Tukaj se avtocesta konča. Za nadaljnjih 200 kilometrov potrebuješ več kot za prejšnjih 300 kilometrov. Ni avtoceste, ni regionalne ceste. Promet poteka po lokalnih cestah. Vasi, ki jih prevoziš, imajo poleg hiš bencinsko postajo, kavarno ali gostilno in avtopralnico. Prioritete so jasne. Mnoge hiše so še vedno razsute, na fasadah so vidni streli iz vojnih časov. Na teh cestah je mnogo več policistov, ki merijo hitrost, kot sem vajena pri nas. Je to zato, ker je glavna sezona in nabirajo denar? Morda pa policistov ni toliko na slovenskih cestah, ker se bolj upošteva omejitve? Statistike ne poznam, vendar pa sem v zadnjem desetletju opazila, da se je kultura slovenskih voznikov spremenila. Manj je divje vožnje, manj vožnje pod vplivom alkohola.

Avtocesta se začne v Zenici, kar je malo več kot nazadnje, ko sem se peljala v Sarajevo. Še vedno pa to ni tisto, česar smo vajeni v Sloveniji, kjer je avtocesta čez praktično celo državo. Hkrati mi je slovenska avtocesta ljubša tudi kot italijanska, ki je veliko bolj ožja. V Avstriji in Nemčiji pa tudi vedno znova opazim, kako smo razvajeni s pogostostjo bencinskih postaj v Sloveniji. Mnogi tuneli v Bosni nimajo luči, če pa so, so slabe. Prav tako ni oznak za izhod v sili. Čeprav so predori dolgi, gasilnih aparatov ni. To me je spomnilo, ko sem se pred leti v nalivu peljala po Jadranski magistrali, in spoznala, da odtočni kanali na cestah niso samoumevni. Avto je plaval. Ali kot sem pred leti na Pelješcu pri ogledu samostana na vrhu hriba ugotovila, da imajo na Hrvaškem požarne straže – gasilce, ki sedijo pri samostanu in ves dan gledajo, če bo kje zagorelo. Njihova gasilna oprema je slabša, kot jo ima večina Slovencev v svojih avtomobilih. Voda za gašenje so sodi z vodo, postavljeni ob cesti.

V Sarajevu vozijo tramvaji, kar me vedno znova opomni, da jih v Ljubljani ni več. Bo kdo kdaj odgovarjal za to neustrezno odločitev, da smo se v naši prestolnici odpovedali tramvajem, meni najljubšemu javnemu prevozu po mestih? Bodo kdaj nazaj? Avtobusi nikoli niso tako udobni kot tramvaji, ki tudi dajejo čar mestu. Vendar pa so sarajevski tramvaji že dotrajani in jih ljudje neradi uporabljajo, čeprav so linije zaradi oblike mesta izjemno frekventne. Slovenski avtobusi so moderni in javni prevoz ni slab. Najbolj pa zaboli googlanje, ko sem dobila idejo, kaj če bi kdaj odšla v Sarajevo z vlakom. Direktne povezave iz Ljubljane namreč ni. Od leta 2016 Bosna in Hercegovina namreč nima mednarodnih železniških povezav, ker se niso uskladili s Hrvaško. Včasih je potekala povezava Sarajevo–Zagreb, ki pa je od omejenega leta ukinjena. Naši vlaki so stari, drugi tir se gradi izjemno počasno in tudi pri nas so za en čas ukinili povezavo do Trsta. Vendar imamo mednarodni promet in navsezadnje imamo tudi linijo Kamnik–Ljubljana. Kot sem že pisala pred časom, ni malo manjkalo, pa je ne bi bilo. Ko je bila linija kratek čas ukinjena, so bile ideje tudi o odstranitvi tirov in uporabi železnine. Še sreča, da ta odločitev ni bila sprejeta.

> **“ Razlike, ki jih opisujem, smo naredili ljudje. Odgovornost se skriva pri vodilnih posameznikih, da v Ljubljani ni tramvaja, po drugi strani pa, da je vlak, ki vozi med Kamnikom in Ljubljano. Tisto, kar jemljemo za samoumevno, ni samoumevno.**

Vendar to ni sreča. In ravno tu se skriva odgovor na samoumevnost. Razlike, ki jih opisujem, smo naredili ljudje. Odgovornost se skriva pri vodilnih posameznikih, da v Ljubljani ni tramvaja, po drugi strani pa, da je vlak, ki vozi med Kamnikom in Ljubljano. Tisto, kar jemljemo za samoumevno, ni samoumevno. Slovenska birokracija je mnogokrat papeška in gradnje v javnem interesu so velikokrat na prvi pogled (pre)drage, predolge. Toda, veliko imamo urejeno in na to smo lahko ponosni. Od požarnih ukrepov do varnostnih predpisov, protipoplavnih ukrepov in še marsikaj drugega.

Sarajevčani so topli ljudje. Prijazni in radi se pogovarjajo. Niso vsiljivi, znajo pa poslušati. Opazila sem, da manj jamrajo, kot jamramo v Sloveniji. Vendar pa mi je prijateljica predlagala zanimivo misel kot odgovor – morda je ravno naše jamranje odgovor za boljši standard? Nikoli nismo zadovoljni in vedno je lahko boljše. Zato pišem naprej, ker vem, da je v Domžalah lepo, kar se zavedam in sem hvaležna. Lahko pa bi bilo še boljše – in le mi lahko to tudi uresničimo. ❐

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

NAGRADNA KRIŽANKA 7

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 7-2021:

Alenka Mijović iz Škofje Loke (Knjiga Matjaža Brojana Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva)

Ivan Tavčar iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v KD Franca Bernika za sezono 2021/2022)

Vida Iskra iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v KD Franca Bernika za sezono 2021/2022)

Nagrade podarja:
Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke je:
FILMSKE USPEŠNICE POLETI POD ZVEZDAMI

NAGRADNA KRIŽANKA 8

Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

NAGRADE:
1. Knjiga – Matjaž Brojan: Slamnata sled Domžal, 300 let slamnikarstva, Kulturni dom Franca Bernika Domžale
2. in 3. dve vstopnici za ogled gledališke predstave v Kulturnem domu Franca Bernika do konca leta 2021.

Pravilno geslo križanke lahko pošljete do četrtka, 16. 9. 2021, na naslov: Uredništvo Slamnika, Ljubljanska c. 61, 1230 Domžale. Dobitniki nagrad bodo objavljeni v naslednji številki.

NAGRADNA KRIŽANKA 8

Kulturni dom
Franca Bernika, p. p. 2
1230 Domžale

Foto: Uroš Hočevar

AVTOR: GREGA RIHTAR	PEVKA UKRADEN	MESTO V JUŽNI FRANCIJI	SODELOVANJE V GOSPODARSTVU	NAJDALJŠI DESNI PRITOK DRINE	OPERNA PEVKA DEŽMAN	VENTILATOR, ZRAČNIK	DRŽAVA V SREDNJEM DELU HIMALAJE V JUŽNI AZIJI, NEKDANJA KRALJEVINA	ZAČETEK GESLA	PLESNA FIGURA PRI ČETVORKI	PTICA PEVKA S ŠILASTIM KLJUNOM	NEKDANJI AMERIŠKI KOŠARKAR (GILBERT)	PLEMIČ, GOSPOD V ANGEŠKEM OKOLJU	BOLEZEN ZARADI NABIRANJA KREMENOVEGA PRAHA V PLJUČIH		TELEVIZIJSKI REALIZATOR VODNIK	ČAROVNIK
NAPLAVINA													PRAOČE SEMITOV			
JAMAJŠKA ŠPRINTERKA THOMPSON HERAH							ŠPANSKA BALERINA (CAROLINA) / SL. KOREOGRAF (IKO)						ŠALJIVKA PUTRIH / NAJVIŠJI VULKAN V MEHIKI			
ZDRAVNIK SPECIALIST ZA KOŽNE IN SPOLNE BOLEZNI																
NEMŠKI FILOZOF (GEORG)				OTOK V ALEUTIH	NAJVIŠJA RESNICA V VEDANTI / DANI ALVES				POLOPICA Z MADAGASKARJA / MOŽOLJAVOST						PRISTAŠ ANARHIZMA	DOLGO ČRNO DUHOVNIŠKO OBLAČILO
BELJAKOVINA V PŠENICI IN DRUGIH ŽITIH, SESTAVINA GLUTENA		ZEMELJSKO PODNOŽIŠČE / LUKA NA CIPRU						SRBSKI PEVEC LUKAS / RASTLINA LOČEK				BARVANJE TKANIN V AZIJI / GRŠKA REKA IRI				
KONEC GESLA																
GLEDALIŠKA IGRALKA KOMAR					OSEBA IZ BIBLIJE, JUDOV SIN / AM. IGRALKA (MARY)					SLOVENSKI MATEMATIK (ZVONIMIR)	FEVDNI PODLOŽNIK / IZRAELSKI PEVEC OFARIM					
EVROPSKA DRŽAVA						PIŠKOT	VRTNA RASTLINA / RUSKA PEVKA PUGAČOVA									
STARI SLOVAN				JAMAJŠKA GLASBA / VELETOK V PAKISTANU				NOGOMETNI VRATAR OBLAK	PIHALNI INSTRUMENT Z DVOJNIM JEZIČKOM					HERMAN RIGELNIK / PLOD BUKVE		
KDOR DAVI, ZADAVI									GLASBENA USPEŠNICA / SIMON JENKO				ŽELJKO IVANEK / LIDIJA OSTERC			ALENKA ARKO
PRISTAŠ IKONOKLAZMA											SRBSKA ŠAHISTKA MARIĆ					
NATAŠA ABRAM			ŠPORT NA LEDU								VRSTA, ZVRST					

POMOČ: ADAK-otok v Aleutih, **ALES**-mesto v južni Franciji, **BOHTE**-slovenski matematik (Zvonimir), **ORIZABA**-najvišji vulkan v Mehiki, **PENICA**-ptica pevka s šilastim kljunom, **SILIKOZA**-bolezen zaradi nabiranja kremenovega prahu v pljučih